

Møtebok: Styremøte 03/18 (26.04.2018)

Høgskulestyret

Dato: 26.04.2018, 10:00-15:00

Sted: Bergen;Styrerommet (A825), HVL campus Kronstad, Inndalsveien 28

Innhald

Vedtakssaker

28/18 (B) Godkjenning av innkalling, saksliste og protokoll	3
29/18 (S) Prinsipper for senterstruktur ved HVL	28
30/18 (S) Språkpolitiske retningslinjer for HVL	111
31/18 (B) Revisjonsplan for internrevisjon 2018 samt rapport etter revisjon av KD finansierte rekrutteringsstillinger høsten 2017	145
32/18 (B) Oppnemning av ny skikkavurderingsnemnd ved Høgskolen på Vestlandet	157
33/18 (B) Oppnemning av representant fra styret til styringsgruppe	187
34/18 (O) Rammer for lederutvikling HVL 2018-2023	190
35/18 (O) Årsrapport frå Studentombodet 2017	204
36/18 (O) Årsrapport for arbeidsmiljøutvalet (AMU) HVL 2017	257
37/18 (O) Status i beredskapsarbeidet	261
38/18 (O) Søkjartal 15. april	276

Orienteringssaker

O-3/18 Orienteringar frå rektor, styremøte 03/18	294
O-3/18-1 Referat frå IDF-møte	-
O-3/18-2 Årshjul pr. april 2018	295
O-3/18-3 Nynorsk i lærarutdanninga – fråsegn frå Bergen Mållag	300
O-3/18-4 Implementering av administrativ organisering	-
O-3/18-5 Medeigarskap i Khrono	-

Ny versjon av sakspapirene sendt ut 23.04.18:

Endring 1: Side 113 (sak 30/18)

Endring 2: Side 283 (sak 38/18)

Arkivsak-dok. 17/00097-72 Arkivkode. 011
Saksbehandler Linda Marie Hvaal McGuffie

Saksgang Møtedato
Høgskulestyret 26.04.2018

28/18 GODKJENNING AV INNKALLING, SAKSLISTE OG PROTOKOLL

Forslag til vedtak/innstilling:

1. Styret godkjenner forslag til innkalling og saksliste til styremøte 03/18
2. Styret godkjenner protokoll frå styremøte 02/18.

Vi syner til vedteken møteplan og kallar med dette inn til styremøte 03/18.

Styremøtet finn stad torsdag 26. april, kl. 10:00-15:00.
Møterom Styrerommet (A825) på HVL kampus Kronstad, Inndalsveien 28, Bergen.

Dersom du ikkje har høve til å møte ber vi om at du gjev melding til styresekretariatet v/Linda McGuffie på telefon 55 58 75 39 eller e-post: lmhm@hvl.no.

Vedlegg:

Saksliste til styremøte 03/18
Protokoll frå styremøte 02/18

MØTEPROTOKOLL

Høgskulestyret

Dato: 07.03.2018 kl. 17:00-18:30, 08.03.2018 kl. 09:00-14:00
Sted: Førde
Arkivsak: 17/00097

Tilstede: Berit Rokne, Arvid Hallén, Kari Kjenndalen, Trond Ueland, Sissel Johansson Brenna, Tom Skauge, Gunnar Yttri, Christine Øye, Marit Ubbe, Åse Neraas, Karin Stormo, Sondre Johan H Riisøen, Cecilie Engen Fredheim, Marie Eikemo Larsen, Aina Berg (delvis møtt, tilstades ved handsaming av sak 11-14/18, 19-25/18, O-2/18, samt delar av sak 15/18).

**Møtende
varamedlemmer:** Ingen

Forfall: Gunnar Birkeland

Protokollfører: Linda McGuffie

SAKSKART		
Vedtakssaker		
<u>11/18</u>	17/00097-67	Godkjenning av innkalling, saksliste og protokoll
<u>12/18</u>	17/05129-12	Årsregnskapet for 2017
<u>13/18</u>	18/01942-1	Årsrapport 2017-2018
<u>14/18</u>	17/10061-21	Revidert budsjett 2018
<u>15/18</u>	18/02016-1	Administrativ organisering ved HVL
<u>16/18</u>	18/01899-1	Rekruttering til administrative leiarstillinger ved Høgskulen på Vestlandet
<u>17/18</u>	18/01873-1	Ledelsessystem for informasjonssikkerhet
<u>18/18</u>	18/02124-1	Retningslinjer for sidegjøremål i HVL
<u>19/18</u>	18/01952-1	Forskningsmelding HVL
<u>20/18</u>	18/01619-2	Årsmelding for Forskingsetisk utvalg 2017
<u>21/18</u>	18/01936-1	Oppstart av prosess for å undertegne Magna Charta Universitatum
<u>22/18</u>	17/01713-3	Årsrapport 2017 for Klagenemnda ved Høgskolen på Vestlandet
<u>23/18</u>	17/10241-6	Årsrapport frå Læringsmiljøutvalet ved HVL 2017
<u>24/18</u>	17/03934-8	Studiebarometeret 2017 - Resultat for HVL
<u>25/18</u>	17/01364-10	Oppnemning av studentrepresentant - skikkavurderingsnemnda ved HVL
<u>26/18</u>	17/04016-6	Campusutvikling HVL - løypemelding nybygg Haugesund
<u>27/18</u>	17/04016-5	Campusutvikling HVL - status nybygg Sogndal og Bergen
Orienteringssaker		
<u>O-2/18</u>	17/00146-30	Orienteringar frå rektor - styremøte 02/18

Førde, 07.-08.03.2018

Arvid Hallén

11/18 Godkjenning av innkalling, saksliste og protokoll

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Høgskulestyret	07.03.2018	11/18

Framlegg til vedtak:

1. Styret godkjenner forslag til innkalling og saksliste til styremøte 02/18
2. Styret godkjenner protokoll frå styremøte 01/18.

Møtebehandling

Styreleiar innleia og ønskte velkommen til møtet. Det vart informert om at eit styremedlem (Gunnar Birkeland) hadde meldt forfall og at det ikkje var noen vararepresentantar som kunne møte i hans stad.

Styret hadde ikkje kommentarar til innkallinga eller protokollen.
To saker vart meldt til eventuelt i forkant av møtet og vart satt på sakslista.

Votering

Samrøystes.

Vedtak

1. Styret godkjenner forslag til innkalling og saksliste til styremøte 02/18
2. Styret godkjenner protokoll frå styremøte 01/18.

[Lagre endelig vedtak]

12/18 Årsregnskapet for 2017

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Høgskulestyret	07.03.2018	12/18

Forslag til vedtak/innstilling:

Årsrekneskapet for 2017 med noter og leiarkommentar tas til orientering.

Møtebehandling

Styreleiar og rektor innleia og Helge Skugstad, direktør for økonomi og arealforvaltning, presenterte saka kort.

Styret diskuterte saka kort og konstaterte at HVL har ein sunn økonomi. Styret peika på at usikkerhet knytt til mellom anna ekstern inntening, auka kostnader til husleige, og dessutan auke i tal tilsette, er moment som kan verke inn på fakulteta sin handlefridom i året som kjem.

Disponeringa av avsetningar vart gjort greie for i sak 14/18 og vart difor ikkje diskutert nærare i samband med handsaminga av denne saka. Vedtak av rekneskapen vert gjort i samband med handsaming av årsrapport for 2017-2018, sak 13/18.

Votering

Samrøystes.

Vedtak

Styret tar Årsrekneskap for 2017 med noter og leiarkommentarar til orientering.

[Lagre endelig vedtak]

13/18 Årsrapport 2017-2018

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Høgskulestyret	07.03.2018	13/18

Forslag til vedtak/innstilling:

1. Styret vedtar Årsrapport 2017-2018.
2. Styret signerer Årsmeldinga.
3. Rektor ser til at innspela frå styret blir innarbeidd i rapporten før den blir sendt til Kunnskapsdepartementet.

Møtebehandling

Styreleiar innleia og rektor presenterte saka. Helge Skugstad, direktør for økonomi og arealforvaltning, gav utfyllande informasjon. Rapporten er utarbeidd i tråd med malen til Kunnskapsdepartementet og inkluderer rapport for 2017 og plan for 2018.

Styret diskuterte saka og var nøgd med heilskapen i rapporten. Styret bad om at følgjande justeringar blir innarbeidd i rapporten før den blir sendt til KD 15. mars:

- Kunnskap i bruk: I rapporten må ein framheve meir korleis aktiviteten ved HVL er til nytte for arbeidslivet og regionen i punktet om nærvære med fagleg tyngd på Vestlandet. Også ønskeleg at ein gjer tydelegare at HVL er ein profesjons- og arbeidslivsretta høgskule som utviklar relevant kompetanse for samfunnet.
- Disponere stoffet i årsmeldinga slik at dei områda som er viktigast for omverda kjem først.
- Vinkle kommentarar om omdømme meir positivt.
- Inkludere forskning i punkta styret vil ha særskilt merksemd på i 2018.
- Tydeleggjere at satsing på studentrekruttering gjeld for alle utdanningsnivå.

Votering

Samrøystes.

Vedtak

1. Styret godkjenner Årsrekneskap for 2017, jf. sak 12/18.
2. Styret vedtar Årsrapport 2017-2018 med dei merknader og endringsforslag som kom fram i diskusjonen.
3. Styret signerer Årsmeldinga.

[Lagre endelig vedtak]

14/18 Revidert budsjett 2018

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Høgskulestyret	07.03.2018	14/18

Forslag til vedtak/innstilling:

Styret vedtek revidert budsjett i høve til rektor sine tilrådingar i saksframlegget.

Møtebehandling

Styreleiar og rektor innleia. Helge Skugstad, direktør for økonomi og arealforvaltning presenterte hovudlinene og dei viktigaste momenta i saka.

Styret diskuterte saka og støtta forslaga til disponering av strategiske midlar. Innføring av ny budsjettfordelingsmodell og overgang frå tre separate til *eitt* samla budsjett gjer det naudsynt å ha god budsjettkontroll og oversikt over kva bindingar som er knytt til avsetningane før ein overfører ubrukte midlar tilbake til fakulteta. Styret var difor positive til at ein legg opp til ei tett oppfølging av økonomien i fakulteta i tida framover. Styret støtta og at ein legg opp til å ha midlar som kan nyttast som buffer for uventa kostnader (t.d. grunna ny budsjettfordelingsmodell) og til strategiske satsingar (t.d. kompetanseheving, stipendiatstillingar mm.) som kjem i tillegg til dei strategiske prioriteringane som blir gjort i fakultetsbudsjetta.

Styret hadde forståing for at posten til felles strategiske satsingar ikkje er så høg no, men ser fram til ei auke her i framtida. Styret ser også positivt på at ein har planar om å starte med langtidsbudsjettering.

Votering

Samrøystes.

Vedtak

Styret vedtek revidert budsjett i samsvar med rektor sine tilrådingar i saksframlegget.

[Lagre endelig vedtak]

15/18 Administrativ organisering ved HVL

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Høgskulestyret	07.03.2018	15/18

Framlegg til vedtak:

1. Styret vedtar administrativ organisering i fakulteter og fellesadministrasjon som fremstilt i saken.

Møtebehandling

Styreleiar innleia og rektor presenterte saka. Tage Båtsvik, organisasjonsdirektør, presenterte det konkrete framlegget, den gjennomførde prosessen og planen for det vidare arbeidet.

Rektor og organisasjonsdirektøren understreka i sine innlegg at det har vore førande for forslaget til organisering at den administrative organiseringa skal følgje same prinsipp som den faglege organiseringa (jf. Sak 17/17). Då må modellen sikre gjennomgåande einskapleg leiing i organisasjonen: samanheng mellom fag- og personalansvar, leiing av fagmiljø på tvers av campus, heilskapleg utvikling av administrative kompetansemiljø og god utnytting av administrative ressursar. Det er lagt opp til å organisere faggrupper og team (også på tvers av avdelingar der sakstilfanget gjer det føremålstenleg) og at ein forankrar prosesseigarskap hos faggruppeleiarar i dei ulike avdelingane. For å ivareta campusomsyn og ein administrasjon som er tett på fakulteta, vil ein legge opp til lokale koordineringsfunksjonar og dedikerte fakultetsressursar på områder der det er føremålstenleg.

Saka har skapt engasjement på mange nivå i organisasjonen. I forhandlingane med dei tillitsvalde var det semje om dei fleste punkta i forslaget, men usemje på nokre punkt og i tillegg nokre merknadar. Styret hadde også mottatt eit brev frå dei tillitsvalde i forkant av styrebehandlinga av saka som vart diskutert i møtet. Forslaget til organisering som vart lagt fram inneheldt ei justering i tråd med eitt av usemjepunkta frå forhandlingane.

Styret hadde ein omfattande diskusjon der mange problemstillingar vart tekne opp. Det vart peika på at dette hadde vore korte fristar på høyringar og at prosessen har gått fort. Det vart også peika på at ein i større grad kunne synleggjort alternative forslag.

På nokre punkt sakna ein ei tydelegare risikovurdering av dei val som var gjort. Styret samla seg om at det var tenleg å ta med eit tilleggspunkt i vedtaket der ein ber om at det blir gjennomført ei risikovurdering av den organiseringa ein har vald. Her må ein også tematisere dei områda det var usemje om i forhandlingane med dei tillitsvalde. Styremedlemmene tok også opp ei rekke problemstillingar som bør drøftast i ei slik vurdering:

- Ein slank administrasjon med få avdelingar kan føre til avstand mellom leiing og utførande ledd.

- Tverrgående team og faggrupper og kopling til linje kan bli uklar – viktig at ein legg opp til at dei uformelle strukturane er godt forankra i dei formelle linjene og at leiingsansvar og prosesseigarskap blir tydeleg plassert.
- Det kom fleire innspel på korleis avdelingar burde vore splitta eller sett saman på andre måtar, t.d. om internasjonalisering, EVO, IT mm. burde vore skilt ut som eigne avdelingar/einingar med eigen leiarfunksjon.
- Det vart stilt spørsmål ved om fagspesifikke omsyn vil få nok merksemd når områda er slått saman med andre fagområde, og om det er godt nok med ein nestleiarfunksjon eller om dei burde hatt dedikerte leiarfunksjonar.
- Modellen må legge til rette for samanheng mellom strategisk og operativ leiging for fagområde og budsjettansvaret for desse, til dømes vart det i debatten peika på at området studentrekruttering bør ligge i avdeling for studieadministrasjon for å sikre ei heilskapleg tilnærming.
- Ein må sikre at fakulteta sine behov for administrativ støtte frå fellesadministrasjonen blir dekkja.
- Fakultetsadministrasjonane må ha ressursar nok til å utføre dei oppgåvene som er lagt til dei.
- Campusperspektivet og heilskapleg campusutvikling er viktige områder å jobbe vidare med fordi ein må gjere det til ein styrke for institusjonen at vi har fleire campus.
- Få avdelingar gir lågt tal på leiarar, det medfører ein risiko for at ein ikkje får distribuert leiarfunksjonane geografisk på dei ulike campusane.
- Få leiarar som må reise mykje mellom campus kan verke inn på tida dei får til å utføre arbeidet sitt. Det kan også spele negativt inn på rekruttering til stillingane. Må tydeleggjerast i utlysinga kva krav som gjeld til reising for desse stillingane.
- Det er viktig det blir tydeleg for tilsette og studentar kor dei ulike funksjonane blir plassert i den nye organisasjonen.

Styreleiar understreka kor viktig det er for HVL at ein får på plass ei administrativ organisering. Det er ingen fasit for korleis ei slik organisering bør vere og det må vere rom for justeringar i tråd med erfaringar i etterkant. Han meinte framlegget til organisering var gjennomarbeidd og at det heng godt saman med modellen for fagleg organisering.

Votering

Samrøystes.

Vedtak

1. Styret vedtar administrativ organisering i fakultet og fellesadministrasjon som lagt fram i saka.
2. Styret ber om at det blir gjort ei risikovurdering av dei viktige omsyna i diskusjonen om administrativ organisering. Det gjeld særskilt korleis vi kan ivareta heilskapleg campusdrift/campusutvikling, korleis fakulteta blir gitt administrativ støtte og korleis ansvaret for ulike funksjonsområde blir plassert, slik som t.d. EVU og rekruttering. Styret ber om å bli halden orientert om erfaringane med organiseringa.

[Lagre endelig vedtak]

16/18 Rekruttering til administrative leiarstillingar ved Høgskulen på Vestlandet

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Høgskulestyret	07.03.2018	16/18

Forslag til vedtak/innstilling:

1. Tilsettingsrådet ved HVL blir vedtaksorgan i sakene som gjeld administrative leiarstillingar ved Høgskulen på Vestlandet, med ei endring i høve til vararepresentantar (*kursivert*):

- Organisasjonsdirektør
- Direktør for økonomi- og arealforvaltning
- Prorektor for utdanning
- *Vara for desse tre er:*
 1. *Prorektor for samhandling*
 2. *Prorektor for forskning*
- To tilsettere representantar

Rådet gjer dei endelege vedtaka i tilsettingane av administrative leiarar, etter innstilling frå næraste overordna.

2. Styret slutter seg til rektors vurderingar om utlysingsform (internt/eksternt), stillingsinnhald og kompetansekrav for leiarstillingane, og gjev rektor fullmakt til å gje endelege utformingar av utlysingstekstar for dei enkelte stillingane.

3. Styret ber om at dei administrative leiarstillingane blir lyste ut så snart råd er.

Møtebehandling

Styreleiar innleia og rektor presenterte saka. Tage Båtsvik, organisasjonsdirektør, gav utfyllande informasjon.

Styret diskuterte saka og støttar at desse stillingane primært blir lyst ut internt i organisasjonen. Styret hadde ikkje innvendingar til samansettinga av rådet, men det kom innspel på at ein bør ta ei prinsipiell vurdering på om tilsettingsrådet ved HVL skal ha studentrepresentasjon eller ikkje.

Det kom innspel om at ein i tilsettinga av leiarar og samansetninga av leiarteam bør forsøke å få til ei god fordeling av leiarar mellom ulike studiestader og at ein i situasjonar der to kandidatar står likt bør vektlegge dette omsynet.

Votering

Samrøystes.

Vedtak

1. Tilsettingsrådet ved HVL blir vedtaksorgan i sakene som gjeld administrative leiarstillingar ved Høgskulen på Vestlandet, med ei endring i høve til vararepresentantar (*kursivert*):

- Organisasjonsdirektør
- Direktør for økonomi- og arealforvaltning
- Prorektor for utdanning
- Vara for desse tre er:
 1. *Prorektor for samhandling*
 2. *Prorektor for forskning*
- To tilsettere representantar

Rådet gjer dei endelege vedtaka i tilsettingane av administrative leiarar, etter innstilling frå næraste overordna.

2. Styret sluttar seg til rektors vurderingar om utlysingsform (internt/eksternt), stillingsinnhald og kompetansekrav for leiarstillingane, og gjev rektor fullmakt til å gje endelege utformingar av utlysingstekstar for dei enkelte stillingane.
3. Styret ber om at dei administrative leiarstillingane blir lyste ut så snart råd er.

[Lagre endelig vedtak]

17/18 Ledelsessystem for informasjonssikkerhet

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Høgskulestyret	07.03.2018	17/18

Forslag til vedtak/innstilling:

1. Styret godkjenner styringsdelen av leiingsystemet for informasjonstryggleik.
2. Styret ber rektor følge opp den vidare utviklinga og innføringa av leiingsystemet for informasjonstryggleik.
3. Rektor godkjenner dei gjennomførande og kontrollerande delane av leiingsystemet når dei er ferdigstilte.

Møtebehandling

Styreleiar og rektor innleia og Tage Båtsvik, organisasjonsdirektør, presenterte saka og svara på spørsmål.

Styret var positive til at ein får dette på plass i organisasjonen. Det vart oppmoda om at ein legg til rette for at tilsette enkelt kan orientere seg i kva reglar som gjeld. Det kom også innspel på at det burde vere obligatorisk for tilsette å halde seg oppdatert på leiingssystemet, og at ein kan vurdere å ha innføring i dette som del av ei startpakke for nytilsette.

Organisasjonsdirektøren orienterte om at ein med innføringa av leiingssystemet for informasjonssikkerhet også opprettar eit informasjonssikkerhetsforum som vil koordinere opplæring i mellom anna innføringa av ny personvernforordning.

Votering

Samrøystes.

Vedtak

1. Styret godkjenner styringsdelen av leiingsystemet for informasjonstryggleik.
2. Styret ber rektor følge opp den vidare utviklinga og innføringa av leiingsystemet for informasjonstryggleik.
3. Rektor godkjenner dei gjennomførande og kontrollerande delane av leiingsystemet når dei er ferdigstilte.

[Lagre endelig vedtak]

18/18 Retningslinjer for sidegjøremål i HVL

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Høgskulestyret	07.03.2018	18/18

Forslag til vedtak/innstilling:

Styret tar saka til orientering.

Møtebehandling

Styreleiar og rektor innleia og Tage Båtsvik, organisasjonsdirektør, presenterte saka.

Styret var positive til at organisasjonen har fått dette på plass. Det kom innspel på at ein bør legge til rette for at systemet er enkelt å bruke og at det er mogleg for tilsette å sjå kva dei har registrert og ikkje.

Votering

Samrøystes.

Vedtak

Styret tar saka til orientering.

[Lagre endelig vedtak]

19/18 Forskningsmelding HVL

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Høgskulestyret	07.03.2018	19/18

Forslag til vedtak/innstilling:

Styret tar saka til orientering.

Møtebehandling

Styreleiar og rektor innleia og Gro Anita Fonnes Flaten, prorektor for forskning, presenterte saka.

Forskning ved HVL var tema for styreseminaret i forkant av styremøtet og innhaldet i forskningsmeldinga vart presentert for styret på seminaret. Styret takka for saka og presentasjonane og fann dei svært interessante og relevante.

Styret ga følgjande innspel til moment som bør følgjast opp i framtidige forskningsmeldingar:

- Insentivsystema og måleparametra er lagt opp på ein måte som ikkje automatisk støttar oppunder det profesjons- og arbeidslivsfokuset som HVL har som ambisjon å ha på sin forskning. Dette er ei problemstilling HVL må vere bevisst på og som godt kan synleggjerast i forskningsmeldinga.
- Sjå nærare på eksterne inntekter, analyser av dei partnerskapa som skapast gjennom ekstern finansiering. Ei slik analyse vil også kunne gje indikasjonar på i kva grad Høgskulen greier å nå den sentrale ambisjonen om å bli eit profesjons- og arbeidslivsretta universitet som er relevant for omverda.
- Inkludere den forskings- og formidlingsaktiviteten som ikkje går direkte på universitetsambisjonen og tellekantane til KD.
- Tydeleggjere korleis forskinga ved HVL er relevant for samfunnsutfordringane.
- Søkandsaktiviteten bør analyserast – kor mykje søker vi om, kor og i saman med kven?
- Fakultetsnivået og status på campus bør synleggjerast meir.
- Satsingar på tvers av fakultet bør også beskrivast.
- Internasjonalt samarbeid.
- Humaniorameldinga sin relevans for forskinga ved HVL.
- Forskingssentra sin rolle, kor mykje dei produserer og kva effekt dei har.
- Oversikt over post doc.stillingar.
- Innhaldet i forskningsmeldinga er relevant for omverda, men i form er ho internt retta. Ønskeleg at ein ser på måtar å gjere materialet meir interessant for eksterne.

Votering

Samrøystes.

Vedtak

Saka tas til orientering med dei kommentarar styret hadde i møtet.
[Lagre endelig vedtak]

20/18 Årsmelding for Forskingsetisk utvalg 2017

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Høgskulestyret	07.03.2018	20/18

Forslag til vedtak/innstilling:

Styret tar saken til orientering.

Møtebehandling

Styreleiar innleia og rektor presenterte saka.

Styret var positive til at Høgskulen har oppdaterte rutinar på dette området, det er særleg viktig å ha slike på plass når den nye personvernforordninga legg større opplæringsansvar på institusjonen.

Styret kom med innspel på korleis ein kan bevisstgjera organisasjonen og førebygge at det oppstår uheldige situasjonar, t.d. opplæring av tilsette med case-studiar av aktuelle dilemma som kan oppstå, generell opplæring i forskningsetikk, nettside med sjekklister for saker mm.

Styret var nøgd med at det ikkje har vore rapportert om store saker til utvalet, men understreka at det er svært viktig å ha stor merksemd på dette området sjølv om det går bra. Det er særleg viktig å følgje opp dette området no når det er så stort fokus på universitetsambisjonen, dei krava institusjonen skal møte legg mykje press på fagmiljø og enkeltpersonar om å prestere. I tillegg er mykje forskning politisert og kan ha forventingar til spesifikke resultat. Styret peika på potensialet for å bruke utvalet ikkje berre til innrapportering når det har gått galt, men at dei kan brukast som sparringspartner i forkant av at saker oppstår.

Votering

Samrøystes.

Vedtak

Styret tar saka til orientering.

[Lagre endelig vedtak]

21/18 Oppstart av prosess for å undertegne Magna Charta Universitatum

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Høgskulestyret	07.03.2018	21/18

Forslag til vedtak/innstilling:

Styret gjev si tilslutning til at Høgskulen på Vestlandet startar prosess for å underteikne Magna Charta Universitatum.

Møtebehandling

Styreleiar innleia og rektor presenterte saka.

Styret var positive til dette initiativet og dei prinsippa som ein her sluttar seg til.

Votering

Samrøystes.

Vedtak

Styret gjev si tilslutning til at Høgskulen på Vestlandet startar prosess for å underteikne Magna Charta Universitatum.

[Lagre endelig vedtak]

22/18 Årsrapport 2017 for Klagenemnda ved Høgskolen på Vestlandet

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Høgskulestyret	07.03.2018	22/18

Forslag til vedtak/innstilling:

Styret tek årsrapport for 2017 - Klagenemnda ved Høgskulen på Vestlandet til orientering

Møtebehandling

Styreleiar innleia og Bjørg Kristin Selvik, prorektor for utdanning, presenterte saka.

Styret merka seg auken i klagesaker, men det vart kommentert at dette kan skuldast ei auka merksemd på regelverk både blant tilsette og studentar, og dessutan at ein har fått på plass eit studentombod ved HVL. Sjølv om det har vore ein auke i talet på saker så er medhaldsraten i klagenemnda låg, noko som kan indikere at sakshandsaminga ved HVL jamt over er av god kvalitet.

Votering

Samrøystes.

Vedtak

Styret tek årsrapport for 2017 - Klagenemnda ved Høgskulen på Vestlandet til orientering

[Lagre endelig vedtak]

23/18 Årsrapport frå Læringsmiljøutvalet ved HVL 2017

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Høgskulestyret	07.03.2018	23/18

Forslag til vedtak/innstilling:

Styret tek årsrapport frå Læringsmiljøutvalet (LMU) til orientering.

Møtebehandling

Styreleiar innleia og rektor presenterte saka. Bjørg Kristin Selvik, prorektor for utdanning, gav meir utfyllande informasjon om innhaldet i saka.

Styret ser fram til at kvalitetssikringssystemet kjem på plass slik at dette og andre utval finn sin plass i den nye organisasjonen.

Votering

Samrøystes.

Vedtak

Styret tek årsrapport frå Læringsmiljøutvalet (LMU) til orientering.

[Lagre endelig vedtak]

24/18 Studiebarometeret 2017 - Resultat for HVL

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Høgskulestyret	07.03.2018	24/18

Forslag til vedtak/innstilling:

Styret tar resultat for HVL frå Studiebarometeret 2017 til orientering.

Møtebehandling

Styreleiar innleia og rektor presenterte saka. Bjørg Kristin Selvik, prorektor for utdanning, gav meir informasjon om innhaldet i saka.

Styret var nøgd med at HVL skårar godt på mange område og at HVL har ein høgare svarprosent enn landsgjennomsnittet. Dei understreka at det likevel er viktig å halde fokus på å forbetre både dei områda ein skårar lågare på og halde oppe kvaliteten på dei områda ein gjer det godt. Resultata frå studiebarometeret er viktige indikatorar for forbetnings- og kvalitetssikringsarbeid, men verdien heng saman med svarprosenten. Styret oppmoda om at ein bør sjå på måtar å auke deltakinga i undersøkinga for å gjere resultata meir anvendelege.

I styrets diskusjon vart dei områda studentane har meldt om at dei er mindre nøgd med (medvirking, undervisning og veiledning mm.) via særskilt merksemd. Styret bad om at ein forsøker å få tak i meir informasjon om kva som ligg bak tala, slik at ein kan sette inn målretta tiltak på desse områda.

Votering

Samrøystes.

Vedtak

Styret tar resultat for HVL frå Studiebarometeret 2017 til orientering, og forventar at materialet blir aktivt fortolka og nytta inn i kvalitetsarbeidet på institusjons-, fakultets- og studieprogramnivå ved HVL.

[Lagre endelig vedtak]

25/18 Oppnemning av studentrepresentant - skikkavurderingsnemnda ved HVL

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Høgskulestyret	07.03.2018	25/18

Forslag til vedtak/innstilling:

1. Styret nemner opp følgjande studentrepresentant som medlem av den mellombelse skikkavurderingsnemnda ved Høgskulen på Vestlandet:

Celin Stordahl

Møtebehandling

Styreleiar innleia og rektor presenterte saka.

Styret hadde ikkje kommentarar til saka anna enn at det vart peikt på at ein i oppnemningssaker bør ha med opplysningar om kven som alt er medlemmer i den aktuelle komiteen eller utvalet.

Votering

Samrøystes.

Vedtak

1. Styret nemner opp følgjande studentrepresentant som medlem av den mellombelse skikkavurderingsnemnda ved Høgskulen på Vestlandet:

Celin Stordahl

[Lagre endelig vedtak]

26/18 Campusutvikling HVL - løypemelding nybygg Haugesund

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Høgskulestyret	07.03.2018	26/18

Forslag til vedtak/innstilling:

Styret tar saka til orientering.

Møtebehandling

Styreleiar innleia og Helge Skugstad, direktør for økonomi og arealforvaltning, presenterte saka.

Styret hadde ikkje kommentarar til saka.

Votering

Samrøystes.

Vedtak

Styret tar saka til orientering.

[Lagre endelig vedtak]

27/18 Campusutvikling HVL - status nybygg Sogndal og Bergen

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Høgskulestyret	07.03.2018	27/18

Forslag til vedtak/innstilling:

Styret tar saka til orientering.

Møtebehandling

Helge Skugstad, direktør for økonomi og arealforvaltning, presenterte saka.

Styret hadde ikkje innvendingar til saka, men det vart kommentert at ein i framtidige saker om byggprosjektet i Sogndal bør nemne den komiteen som jobbar med det der. I tillegg vart det etterspurd meir informasjon om campusutvikling i samband med Kronstad 2-prosjektet, utover det som konkret gjeld status for bygget.

Votering

Samrøystes.

Vedtak

Styret tar saka til orientering.

[Lagre endelig vedtak]

Saknr	Arkivsak	Tittel
O-2/18	17/00146-30	Orienteringar frå rektor - styremøte 02/18

O-2/18-1 Referat frå IDF-møte

Referat frå IDF-møte 29. januar (Ettersendt 7. mars)

Moment frå referatet blir tatt opp i samband med dei aktuelle sakene.

O-2/18-2 Årshjul

Rektor orienterte om at årshjulet blir oppdatert og at endringar blir synleggjort i årshjulet.

Styret hadde ikkje merknadar.

O-2/18-3 Prosjekt universitetsambisjon

Rektor orienterte om oppretting av eit prosjekt for å komme i gang med eit heilskapleg arbeid med å jobbe mot universitetsambisjonen.

Styret bad om å få tilsendt noe av materialet frå evalueringa som blir gjort av søknadsprosessane til OsloMet og USN. Desse kan gje styret peikepinn på tematikkar det er særleg viktig for HVL å ha fokus på.

O-2/18-4 Følgjeevaluering

Rektor orienterte om saka. Det er no definert eit mandat for følgjeevaluering av fusjonen og om organiseringa av HVL setter oss i stand til å nå dei måla vi har sett oss. Oppdraget skal ut på anbod no i vår. Målsetninga er å ha på plass noen resultat frå følgjeevalueringa før neste åremålsperiode slik at eventuelle justeringar kan settast i verk dersom det er naudsynt.

Styret bad om å få tilsendt kopi av notatet som vart drøfta med dei tillitsvalde i denne saka.

O-2/18-5 Eining for utvikling av undervisning og læring

Rektor orienterte om at det er satt ned eit utval som skal sjå på korleis ei slik eining kan bli rigga og kva hensikt og oppgåver som bør leggst

til denne eininga. Gunn Haraldseid har fått i oppgåve å leie dette utvalet.

Styret bad om å få kopi av mandatet til arbeidsgruppa.

Saknr	Tittel
E-2/18	Eventuelt - styremøte 02/18

E-2/18-1 Orientering om HVL sitt syn på dosentløpet

Saka vart meldt av styremedlem Tom Skauge på e-post 6. mars.

Rektor gjorde greie for sitt syn på dosentløpet. Innspel til et ein debatt og praksis ved institusjonen må skiljast frå kvarandre.

E-2/18-2 Fakulteta sin plass i HVL sin institusjonsstrategi

Saka vart meldt av styremedlem Tom Skauge på e-post 6. mars.

Björg Kristin Selvik, leiar for strategigruppa, viste til plan for strategiprosessen og orienterte om at fakultetsstrategigruppene vil bli kopla på strategiprosessen på institusjonsnivå når dei blir etablert.

E-3/18-3 Følgjeevaluering– oppfølging av sak O-2/18-4

Styret fikk notat om følgjeevaluering tilsendt etter orienteringa om O-2/18-4 møtet i 7. mars. Rektor orienterte om mandatet for utlysinga som skal ut på anbod.

**Høgskulen
på Vestlandet**

Arkivsak-dok. 18/02569-1
Saksbehandler Anja Olsen Moberg

Arkivkode.

Saksgang
Høgskulestyret

Møtedato
26.04.2018

29/18 PRINSIPPER FOR SENTERSTRUKTUR VED HVL

Forslag til vedtak/innstilling:

1) Styret vedtar følgende prinsipper for etablering av sentre ved HVL:

Universitetsambisjonen:

- sentrene skal på kort sikt bidra til å fremme universitetsambisjonen til HVL og på lang sikt fremme et profesjons- og arbeidsrettet universitet.

Forskning:

- sentrene skal hente inn stor andel eksterne forskningsprosjekter
- sentrene skal etableres med utgangspunkt i allerede eksisterende forskningsmiljø som driver forskning av høy internasjonal kvalitet
- forskningsmiljøet må ha aktive samarbeidsrelasjoner med forskningsmiljøer ved HVL, og andre forskningsmiljø nasjonalt og internasjonalt
- sentrene skal kunne vise til høy regional relevans
- sentrenes forskning bør være flerfaglig og gå på tvers av institutt og/eller fakultet
- sentrenes forskningsprofil skal være forankret i strategisk viktige områder
- sentrene skal bidra inn mot ph.d.-utdanningene

Utdanning:

- sentrene skal bidra med forskningsbasert undervisning og/eller veiledning fra bachelor til ph.d.-nivå
- sentrene bør tilby emner på master- og ph.d.-nivå og kan i spesielle tilfeller tilby utdanningsprogram på masternivå

Vitenskapelig publisering og formidling:

- sentrene skal ha høy publiseringsaktivitet, av høy kvalitet og med en internasjonal profil
- sentrene skal sikre kunnskapsutveksling med regionalt og nasjonalt samfunns-, arbeids- og næringsliv

Samhandling regionalt og internasjonalt:

- sentrene må vise til aktive samarbeidsrelasjoner med samfunnsliv, arbeidsliv eller næringsliv

- sentrene skal ha en brobygger-rolle både ut mot regionen og innad ved HVL

Innovasjon:

- sentrene skal skape møteplasser mellom forskningsmiljø og samfunns, - arbeids, - og næringsliv
- sentrene skal synliggjøre forskningens nytteverdi for samfunnet
- sentrene skal stimulere til at kunnskapen som utvikles gjøres kjent for og tas i bruk av aktuelle målgrupper

Organisering og finansiering:

- sentrene organiseres fortrinnsvis på nivå 3
- sentrene opprettes som en langsiktig satsing og evalueres jevnlig
- sentrene skal ha en egen vitenskapelig stab
- sentrenes aktivitet og relasjoner skal strekke seg på tvers av campus
- sentrene skal ha høy grad av ekstern finansiering og det skal settes konkrete mål for det enkelte senter

2) Styret vedtar at prinsippene skal danne grunnlag for evaluering av nåværende sentre og etablering av ny senterstruktur i løpet av 2018

Sammendrag

Vinteren 2018 ble det satt ned et utvalg ledet av prorektor for forskning for å utarbeide forslag til prinsipper for senterstruktur ved HVL. Arbeidet har resultert i et forslag om 22 prinsipper knyttet til universitetsambisjonen, forskning, utdanning, formidling, samhandling, innovasjon, organisering og finansiering av sentre ved HVL. Denne saken omhandler vedtak av prinsipper for etablering av nye sentre og evaluering av eksisterende sentre ved HVL.

Vedlegg:

Vedlegg 1: Prinsipper for senterstruktur ved Høgskulen på Vestlandet

Vedlegg 2: Høringsinnspill på rapport om prinsipper for senterstruktur

Vedlegg 3: Forslag til reviderte prinsipper for senterstruktur og drøftinger av høringsinnspill

Utrykte vedlegg:

018/17 Mandat og rammer for organisasjonsutviklingsprogrammet:

<https://www.hvl.no/globalassets/hvl-internett/dokument/motepapir/hogskulestyret-2016-2017/2017-03-innkalling.pdf#page=46>

60/17 Orientering til styret om OU-programmet: <https://www.hvl.no/globalassets/hvl-internett/dokument/motepapir/hogskulestyret-2016-2017/2017-08-innkalling.rettet-29.08.17.pdf#page=28>

102/17 Orientering til styret om OU-programmet – november 2017:

<https://www.hvl.no/globalassets/hvl-internett/dokument/motepapir/hogskulestyret-2016-2017/2017-11-innkalling-inkl.-ettersendt-sak-og-rettet-tabell-sak-98.pdf#page=216>

Saksfremstilling:

Bakgrunn

Arbeidet med senterstruktur lå opprinnelig som et eget prosjekt innenfor organisasjonsutviklingsprogrammet (styresak 018/17). I OU-programleder sin orientering til styret i august 2017 (sak 60/17) ble det anbefalt at selve prosessen med å utarbeide prinsipper for senterstruktur og forslag til rammer for struktur skulle kobles til arbeidet med strategiprosessen. Det ble også gjort rede for at sentrene skulle få en midlertidig plassering i organisasjonen fra 1.1.2018 og frem til strategiprosessen er avsluttet og sentrene har blitt vurdert i lys av denne.

I OU-programmet sin orientering til styret i november 2017 (sak 102/17) ble det orientert om sentrenes midlertidige plassering med virkning fra 1.1.2018 og at neste steg ville være å sette ned et utvalg for å se nærmere på hvordan fremtidige sentre i HVL kan bidra til å nå universitetsambisjonen. Orienteringen viser videre at utvalgsarbeidet skulle ledes av prorektor for forskning og sees i sammenheng med strategiprosessen. Delprosjektet om senterstruktur ble dermed flyttet over i linjen til prorektor for forskning.

Etter innspill fra dekanene ble det satt ned et utvalg bestående av til sammen seks medlemmer. Alle nærregioner og fakultet har vært representert i utvalget, og utvalget ble satt sammen med mål om å reflektere ulike nivå i organisasjonen (vitenskapelig ansatte, instituttledelse og dekanat), og ha en balansert kjønns sammensetning. Utvalgets overordnede oppdrag har vært å se på prinsipper for senterstruktur ved HVL, med følgende spesifiseringer i mandatet:

- foreslå kriterier for etablering av sentre ved HVL
- vurdere hvilke rolle sentrene skal ha når det gjelder forskning, utdanning, formidling og samhandling regionalt og internasjonalt
- drøfte organisering og finansiering av sentrene
- drøfte på hvilken måte sentrene skal ha betydning for å fremme universitetsambisjonen ved HVL.

Utvalget har hatt fire 2-timers møter på campus Kronstad/skype og arrangert et møte med alle sentrene ved HVL hvor disse kom med innspill på hva et senter ved HVL bør være og hvordan sentrene kan bidra til at HVL når sine ambisjoner og oppfyller sitt samfunnsmandat. På bakgrunn av diskusjoner i utvalget og sentrenes innspill utformet utvalget rapport om prinsipper for senterstruktur ved Høgskulen på Vestlandet hvor de foreslo 22 prinsipper for etablering av sentre ved HVL (vedlegg 1). Rapporten ble sendt på høring i organisasjonen 20. mars med høringsfrist 19. april.

Det kom inn 18 høringsinnspill fra fakultetene, sentre, fagforeninger og studenttinget (vedlegg 2). Utvalget diskuterte høringsinnspillene i siste møte og på bakgrunn av disse utarbeidet de et notat med forslag til reviderte prinsipper for senterstruktur (vedlegg 3). I notatet gir utvalget også sine vurderinger av høringsinnspillene.

Forslag til prinsipper for etablering av sentre ved HVL

Utvalget viser til at følgende dokumenter har lagt til grunn for utvalgets drøftinger av prinsipper for senterstruktur: fusjonsavtalen av 25.5.2016, rapport om realisering av universitetsambisjonen av 30.5.2017, virksomhetsmål for Høgskulen på Vestlandet og utviklingsavtalen inngått med Kunnskapsdepartementet.

I utvikling av prinsipper for senterstruktur har utvalget drøftet sentrenes betydning for å fremme universitetsambisjonen ved HVL, sentrenes rolle når det gjelder forskning, utdanning, formidling, samhandling og innovasjon, samt organisering og finansiering av sentrene. Basert på diskusjoner i utvalget, innspill fra sentrene i møte 19.2.2018 og høringsinnspill fra organisasjonen, fremmer senterstruktur-utvalget forslag om følgende 22 prinsipper for etablering av sentre ved HVL (se også vedlegg 3):

Universitetsambisjonen:

- sentrene skal på kort sikt bidra til å fremme universitetsambisjonen til HVL og på lang sikt fremme et profesjons- og arbeidsrettet universitet.

Forskning:

- sentrene skal hente inn stor andel eksterne forskningsprosjekter
- sentrene skal etableres med utgangspunkt i allerede eksisterende forskningsmiljø som driver forskning av høy internasjonal kvalitet
- forskningsmiljøet må ha aktive samarbeidsrelasjoner med forskningsmiljøer ved HVL, og andre forskningsmiljø nasjonalt og internasjonalt
- sentrene skal kunne vise til høy regional relevans
- sentrenes forskning bør være flerfaglig og gå på tvers av institutt og/eller fakultet
- sentrenes forskningsprofil skal være forankret i strategisk viktige områder
- sentrene skal bidra inn mot ph.d.-utdanningene

Utdanning:

- sentrene skal bidra med forskningsbasert undervisning og/eller veiledning fra bachelor til ph.d.-nivå
- sentrene bør tilby emner på master- og ph.d.-nivå og kan i spesielle tilfeller tilby utdanningsprogram på masternivå

Vitenskapelig publisering og formidling:

- sentrene skal ha høy publiseringsaktivitet, av høy kvalitet og med en internasjonal profil
- sentrene skal sikre kunnskapsutveksling med regionalt og nasjonalt samfunns-, arbeids- og næringsliv

Samhandling regionalt og internasjonalt:

- sentrene må vise til aktive samarbeidsrelasjoner med samfunnsliv, arbeidsliv eller næringsliv
- sentrene skal ha en brobygger-rolle både ut mot regionen og innad ved HVL

Innovasjon:

- sentrene skal skape møteplasser mellom forskningsmiljø og samfunns, - arbeids, - og næringsliv
- sentrene skal synliggjøre forskningens nytteverdi for samfunnet
- sentrene skal stimulere til at kunnskapen som utvikles gjøres kjent for og tas i bruk av aktuelle målgrupper

Organisering og finansiering:

- sentrene organiseres på nivå 3
- sentrene opprettes som en langsiktig satsing og evalueres jevnlig
- sentrene skal ha en egen vitenskapelig stab
- sentrenes aktivitet og relasjoner skal strekke seg på tvers av campus
- sentrene skal ha høy grad av ekstern finansiering og det skal settes konkrete mål for det enkelte senter

Utvalget stiller seg enstemmig bak 21 av de foreslåtte prinsippene. For andre prinsipper under utdanning, *sentrene bør tilby emner på master- og ph.d.-nivå og kan i spesielle tilfeller tilby utdanningsprogram på masterprogram*, har utvalgsmedlem fra fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap ønsket å ta dissens med begrunnelse i at utdanningsprogram i sin helhet bør ligge til instituttene.

Høringsinnspillene gir i stor grad støtte til de foreslåtte prinsippene for etablering av sentre ved Høgskulen på Vestlandet, og organisasjonen synes å mene at disse prinsippene vil gjøre sentrene tilstrekkelig robuste til å kunne brukes som virkemiddel i arbeidet mot universitetsambisjonen. Høringssvarene gir innspill på ulike deler av rapporten, men det er primært avsnittene om forskning, utdanning og organisering og finansiering som berøres. Utvalget har gitt sine drøftinger av høringsinnspillene i notat vedlagt styresak (vedlegg 3).

Rektor sin vurdering

Utvalget har foreslått 22 prinsipper og det synes å være støtte for de fleste av disse blant høringsuttalelsene. Rektor ønsker her å kommentere noen av prinsippene foreslått under organisering, det være seg prinsippene som gjelder organisering på nivå 3, opprettelse av sentre som en langsiktig satsing med jevnlig evaluering, egen vitenskapelig stab og om finansiering.

Utvalget har foreslått at sentrene skal organiseres på nivå 3, sidestilt med institutt under et fakultet. Rektor ser det som viktig at sentrene plasseres inn i linjen til et fakultet, men ønsker å åpne for at det i enkelte tilfeller kan være hensiktsmessig å organisere senter på nivå 4. Rektor ønsker derfor å modererer formulering av dette prinsippet til å lyde som følger: *sentrene organiseres fortrinnsvis på nivå 3*.

Andre prinsipper under organisering og finansiering sier at *sentrene opprettes som en langsiktig satsing og evalueres jevnlig*. Slik dette prinsippet er formulert kan det oppfattes noe vagt, og det sier ikke noe om formål med evalueringene. Rektor vil understreke at det er viktig at sentrene evalueres regelmessig. Dette vil være viktig for selve utviklingen av sentrene og for institusjonen i sin vurdering av måloppnåelse og bruk av sentre som strategisk virkemiddel.

I rapport om prinsipper for senterstruktur vises det til at de som jobber på sentrene primært bør være ansatt på senteret. Samtidig ønsker rektor å vise til at det ved andre tilfeller kan være mer hensiktsmessig at senterets stab er tilsatt ved et institutt, men har arbeidsplass og oppgaver ved et senter. Begge måtene å organisere sentrene på vil gi sentrene en egen vitenskapelig stab.

Rektor ønsker å legge vekt på at det er nødvendig med en finansiering av disse sentrene og støtter utvalgets vurdering om at det er behov for basisfinansiering og strategiske midler til drift og utvikling.

Det er rektor sin anbefaling at disse prinsippene legges til grunn ved etablering av nye sentre ved HVL og for evaluering av de sentrene HVL har i dag. Fakultetene vil ha en sentral rolle i evalueringen av eksisterende sentre og etablering av ny senterstruktur. Dette arbeidet bør skje parallelt med strategiarbeidet og ferdigstilles i løpet av 2018.

Prinsipper for senterstruktur ved Høgskulen på Vestlandet

Innledning

Utvalg for senterstruktur legger med dette frem rapport om prinsipper for senterstruktur ved Høgskulen på Vestlandet. Rapporten er utarbeidet av utvalget på oppdrag fra rektor. Til grunn for arbeidet ligger fusjonsavtalen av 25.5.2016, rapport om realisering av universitetsambisjonen av 30.5.2017, virksomhetsmålene for Høgskulen på Vestlandet og utviklingsavtalen inngått med Kunnskapsdepartementet for perioden 2017-2020.

Utvalget har hatt fire møter på campus Kronstad/skype og arrangert et møte med alle sentrene ved HVL hvor disse kom med innspill på *hva et senter ved HVL bør være og hvordan sentrene kan bidra til at HVL når sine ambisjoner og oppfyller sitt samfunnsmandat*. Rapporten ble sendt på høring i organisasjonen 20. mars med høringsfrist 9. april.

Rapporten har fem hoveddeler. Første del gjør rede for mandat, utvalgets tolkning av mandatet og utvalgets sammensetning. Andre del diskuterer sentrenes betydning for å fremme universitetsambisjonen. Tredje del drøfter og foreslår prinsipper for hvilke rolle sentrene skal ha når det gjelder forskning, utdanning, formidling, samhandling regionalt og internasjonalt, og innovasjon. Fjerde del drøfter organisering og finansiering av sentre. Siste del oppsummerer de prinsipper som utvalget mener bør ligge til grunn for etablering av et senter ved Høgskulen på Vestlandet.

Mandat

Høgskulen på Vestlandet hadde ved fusjonstidspunktet til sammen 12 sentre¹ etablert ut fra ulike behov, med ulik struktur, mandat og størrelse. For å samkjøre senterstrukturen ved HVL fikk prorektor for forskning i oppdrag å sette ned og lede et utvalg for å se på *prinsipper for senterstruktur ved HVL*. Utvalget sitt oppdrag er å:

- foreslå kriterier for etablering av sentre ved HVL
- vurdere hvilke rolle sentrene skal ha når det gjelder forskning, utdanning, formidling og samhandling regionalt og internasjonalt
- drøfte organisering og finansiering av sentrene
- drøfte på hvilken måte sentrene skal ha betydning for å fremme universitetsambisjonen ved HVL.

Utvalget overordnede oppdrag er å se på prinsipper for senterstruktur ved HVL. Dette presiseres til å *foreslå kriterier for etablering av sentre ved HVL* i første mandatpunkt. Utvalget forstår *kriterier* som mer stringent enn *prinsipper* og vurderer det som mest hensiktsmessig å foreslå prinsipper for senterstruktur ved HVL i tråd med oppdragets overordnede formulering. De foreslåtte prinsippene vil gjelde for sentre som etableres ved HVL som resultat av strategiske prioritering og som virkemiddel for HVL sine fremtidige målrettede satsinger. Prinsippene vil ikke gjelde for etablering av sentre som er resultat av tildeling av eksterne midler eller tildeling av nasjonale oppdrag som eksempelvis SFU, SFI, SFF eller lignende. Utvalget har videre forstått mandatet slik at det omhandler hva et senter ved HVL skal være fremover. Det ligger ikke i utvalgets mandat å evaluere eksisterende sentre ved HVL og utvalget har derfor valgt å ikke gå inn i grunnlagsmateriale for de sentrene HVL har per i dag.

¹ 1) CASE - Creativity, Arts and Science in Education (Stord), 2) FOUSAM – FOU-enhet for samhandling (Stord/Haugesund), 3) KULT – Kompetanseheving, undervisning, læring og teknologi (Stord/Haugesund), 4) Mohnsenteret for innovasjon og regional utvikling (Bergen) 5) Nasjonalt senter for mat, helse og fysisk aktivitet (Bergen), 6) Senter for nye medier (Bergen), 7) Senter for helseforskning (Førde), 8) Senter for kunnskapsbasert praksis (Bergen), 9) Senter for kunsthøgskule, kultur og kommunikasjon (Bergen), 10) Senter for omsorgsforskning, vest (Bergen), 11) Senter for utdanningsforskning (Bergen), 12) Maritim Research/Maritimt kompetansesenter (Haugesund)

Utvalget har på bakgrunn av denne forståelsen av mandatet heller ikke drøftet hvordan sentrene bør evalueres.

Utvalgets sammensetning

Alle nærregioner er representert i utvalget, og utvalget er satt sammen med mål om reflektere ulike nivå i organisasjonen (vitenskapelig ansatte, instituttledelse og dekanat) og ha en balansert kjønns sammensetning. Utvalget er satt sammen med representanter fra alle fakultet for å sikre bredde i utvalgssammensetning. Dette innebærer imidlertid ikke at det enkelte medlem representerer et gitt fagmiljø. Utvalget har bestått av følgende personer:

- Gro Anita Fonnes Flaten (prorektor for forskning). Leder
- Jens Kristian Fosse (førsteamanuensis og prodekan for innovasjon ved FIN, campus Bergen)
- Merete Økland Sortland (førsteamanuensis og assisterende instituttleder FLKI, campus Stord - frem til 8. mars 2018)
- Marit Rong (professor ved FLKI, campus Bergen – fra 11. mars 2018)
- Ole Gunnar Søgne (førsteamanuensis ved FIN, campus Bergen)
- Tobba Therkildsen Sudmann (førsteamanuensis ved FHS, campus Bergen)
- Ove Oklevik (førsteamanuensis ved FØS, campus Sogndal).

Anja Olsen Moberg (forskningsrådgiver) og Trond Brattelid (forskningsrådgiver) har vært sekretariat for utvalget.

Sentrenes betydning for å fremme universitetsambisjonen ved HVL

Et av grunnlagsdokumentene for utvalgets arbeid er rapport om realisering av universitetsambisjonen, forankret i fusjonsavtalens mål om at HVL skal bli et profesjons- og arbeidslivsrettet universitet. Arbeidet mot en universitetsakkreditering handler blant annet om å sikre høy internasjonal kvalitet på utdanningene fra bachelor til ph.d.-nivå og om å sikre høy internasjonal kvalitet på forskning og utviklingsarbeid. Det handler også om å sikre at HVL er i stand til å drive doktorgradsutdanning alene og det handler om å sikre at institusjonen deltar aktivt i både nasjonale og internasjonale nettverk. Kravene for universitetsakkreditering er mange og skal institusjonen nå dette målet er den avhengig av at alle drar i samme retning. Dette gjelder også sentrene. Utvalget vurderer det derfor slik at mandatpunkt om å *drøfte på hvilken måte sentrene skal ha betydning for å fremme universitetsambisjonen* ved HVL best behandles som en integrert del av diskusjonen rundt sentrenes rolle når det gjelder forskning, utdanning, formidling, samhandling regionalt og internasjonalt, og innovasjon. Tatt i betraktning hvor omfattende arbeidet mot en universitetsakkreditering er (jf. rapport om realisering av universitetsambisjonen) vurderer utvalget det dithen at universitetsambisjonen bør ligge som et første prinsipp for senterstruktur ved HVL: *sentrene skal bidra til å fremme universitetsambisjonen ved HVL.*

Prinsipper for senterstruktur:

- sentrene skal bidra til å fremme universitetsambisjonen ved HVL

Sentrenes rolle når det gjelder forskning, utdanning, formidling, samhandling og innovasjon

Både forskning, utdanning, formidling og samhandling regionalt og internasjonalt er en del av høgskolens oppdrag og det er naturlig at dette reflekteres i sentrene på en eller annen måte slik utvalgets mandat viser. En annen viktig del av samfunnsoppdraget til høgskolen er innovasjon, jamfør universitet og høgskolelovens bestemmelser om at høgskoler skal *bidra til innovasjon og*

*verdiskaping basert på resultater fra forskning og faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid*². I dette avsnittet vil utvalget derfor drøfte sentrenes rolle når det gjelder forskning, utdanning, formidling, samhandling og innovasjon og foreslå noen tilhørende prinsipper.

Forskning

Kunnskapsdepartementet stiller krav om forskning av høy internasjonal kvalitet for at en institusjon skal få universitetsakkreditering. Videre kreves det aktiv deltakelse i nasjonale og internasjonale forskningsnettverk og at institusjonen skal ha rett til, og vise seg i stand til å drive ph.d.-utdanning på minst fire fagområder³.

Ser vi til rapport om realisering av universitetsambisjonen finner vi at det er på forsknings-siden det store løftet må gjøres for at Høgskulen på Vestlandet skal komme på samme nivå som sammenlignbare institusjoner med universitetsakkreditering som for eksempel OsloMet. Her kan sentrene bidra ved å ha sitt tyngdepunkt i forskning. Dette innebærer at de bør være forskningsdrevet og ha som del av sitt mandat å produsere ny kunnskap. Sentrene kan støtte opp under universitetsambisjonen ved at det stilles krav om at sentre skal drive forskning av høy internasjonal kvalitet. Det innebærer et ekstra ansvar for forskningsproduksjon vist gjennom blant annet vitenskapelige publikasjoner, tilslag på søknader om ekstern finansierte forskningsprosjekt og aktive samarbeidsrelasjoner både med relevante miljøer nasjonalt og internasjonalt. Nettopp ekstern forskningsfinansiering er et viktig virkemiddel for å øke omfang av forskningsaktivitet, øke omfang vitenskapelig publisering og bygge internasjonale nettverk. Med en krav om at sentrene skal ha et ekstra ansvar for forskningsproduksjon bør det være et prinsipp for etablering av sentre ved HVL at de skal hente inn en stor andel ekstern forskningsfinansiering og at det stilles krav til en vitenskapelig produksjon av stort omfang, med høy kvalitet og med en internasjonal profil (siste punkt diskuteres mer under vitenskapelig publisering og formidling). For å tilfredsstille disse kravet vil det være viktig at sentrene etableres med utgangspunkt i allerede eksisterende forskningsmiljø som driver forskning av høy internasjonal kvalitet.

Ser vi til de andre førende dokumentene som fusjonsavtalen, utviklingsmålene og virksomhetsmålene til HVL er det et element som særlig fremheves – regional relevans. HVL skal ha en profesjons- og arbeidslivsrettet profil og drive utdanning og forskning med tett kobling til samfunns-, arbeids-, og næringsliv⁴. Dette bør også reflekteres i sentrene gjennom både aktivt forskningssamarbeid med andre eksterne forskningsmiljø som vist til over, og gjennom aktive samarbeidsrelasjoner til regionalt samfunnsliv, arbeidsliv og/eller næringsliv.

Samtidig som sentrene bør være forskningstunge, er det viktig at de ikke tapper instituttene for forskningskompetanse ettersom det forventes at også instituttene skal være aktive på forskningsfronten og levere med hensyn til vitenskapelig publisering, innhenting av ekstern midler osv. Et senter bør derfor komplementere instituttene aktivitet heller enn å konkurrere med denne. En måte å gjøre dette på er å sette krav til at sentrene bør ha fokus på forskning som går på tvers av institutt/fakultet. I innspillsmøte med sentrene var det flere som pekte på at sentrene burde fremme tverrfaglighet og bygge på tverrfaglige miljøer. Utvalget er enig i at sentrene bør ha et oppdrag på tvers av institutt og/eller fakultet men peker på at krav til tverrfaglighet i noen tilfeller kan utelukke forskning innen enkeltfaglige disipliner, noe som ikke er ønskelig. Utvalget mener derfor man heller bør sette krav til sentrene om flerfaglig forskning som ikke nødvendigvis prioriteres av instituttene, men som kan informere og komplementere den forskningsaktiviteten man har på instituttnivå.

² Lov om universiteter og høyskoler § 1-3.

³ Studiekvalitetsforskriften § 3-8, 2, 3, 4, 5, og 7. ledd.

⁴ Formuleringen samfunns-, arbeids-, og næringsliv er hentet fra fusjonsavtalen. Utvalget forstår samfunnsliv som å inkludere kulturliv og frivillig sektor, og arbeidsliv som å inkludere praksisfelt.

Flere av innspillene som kom under møtet med sentrene ved HVL pekte på en ønsket kobling mellom sentrene og ph.d.-utdanningene ved HVL. Utvalget viser til at sentrene bør etableres på områder som er del av høgskolens strategiske satsinger. Frem mot universitetsakkreditering er oppnådd vil dette nødvendigvis dreie seg om doktorgradsområdene og eventuelt andre områder som bidrar til å realisere universitetsambisjonen. En god måte å skape denne koblingen innenfor forskning vil være at sentrene bidrar med veiledningsressurser til ph.d.-utdanningene.

Med dette som bakgrunn foreslår utvalget følgende prinsipper for sentrenes rolle når det gjelder forskning:

- sentrene skal hente inn stor andel eksterne forskningsmidler
- sentrene skal etableres med utgangspunkt i allerede eksisterende forskningsmiljø som driver forskning av høy internasjonal kvalitet
- forskningsmiljøet må ha aktive samarbeidsrelasjoner med andre forskningsmiljø nasjonalt og internasjonalt
- sentrene skal kunne vise til høy regional relevans
- sentrenes forskning bør være flerfaglig og gå på tvers av institutt og/eller fakultet
- sentrenes forskningsprofil skal være forankret i strategisk viktige områder
- sentrene skal bidra inn mot ph.d.-utdanningene

Utdanning

Sentrene skal bidra til at utdanningene ved HVL er forskningsbasert og at institusjonen møter universitetskravet om å drive utdanning av høy internasjonal kvalitet. Spørsmålet er hvordan dette best gjøres. I forrige avsnitt pekte vi på viktigheten av at sentrene bidrar inn i ph.d.-utdanningene, eksempelvis gjennom veiledning. Dette er også aktuelt på bachelor- og masternivå hvor sentrene kan bidra med veiledningskapasitet på bachelor- og masteroppgaver. For å sikre at den kunnskapen som sentrene produserer gjennom sin forskningsvirksomhet kommer studentene ved HVL til gode bør sentrene også ha et ansvar for å bidra inn i undervisning fra bachelor- til ph.d.-nivå der dette er relevant. Dette er også viktig for å sikre kobling mellom sentrene og institutt/fakultet og hindre at sentrene blir enheter løsrevne fra resten av institusjonens virksomhet.

Utvalget mener det er viktig med en kobling mellom sentrene og institusjonens utdanningsaktivitet og at sentrene bidrar til å styrke forskningsbasert undervisning fra bachelor til ph.d.-nivå. Sentrenes bidrag til undervisning kan dreie seg om bidrag med enkelttimer, eller ansvar for gjennomføring av enkeltemner. Under møtet med sentrene ble det spilt inn at sentrene bør kunne ha ansvar for egne utdanningsprogram. Utvalget har drøftet denne problemstillingen med utgangspunkt i to hensyn: på den ene siden hensynet til at sentrenes aktivitet skal komplementere instituttene og ikke konkurrere med disse. På den andre siden hensynet til tverrfaglige utdanningsprogram som ikke har sitt naturlige hjem ved bare ett institutt. Utvalget har i sin diskusjon kommet frem til at det ønsker å fremholde at utdanningsprogram som hovedregel skal ligge til institutt. Et flertall av utvalgets medlemmer ønsker samtidig å åpne for at det i *spesielle tilfeller* kan være hensiktsmessig å legge utdanningsprogram til et senter. Dette er i første omgang tenkt som mest aktuelt for tverrfaglig program som kan legges til et senter med en tilsvarende tverrfaglig eller flerfaglig profil. På bakgrunn av dette foreslås det et prinsipp om at sentrene bør tilby emner på master- og ph.d.-nivå og at de i spesielle tilfeller kan tilby utdanningsprogram på masternivå. Et mindretall av utvalgets medlemmer mener utdanningsprogram utelukkende bør ligge til institutt.

Med dette som bakgrunn foreslår utvalget følgende prinsipper for sentrenes rolle når det gjelder utdanning:

- sentrene skal bidra med forskningsbasert undervisning og/eller veiledning fra bachelor til ph.d.-nivå

- sentrene bør tilby emner på master- og ph.d.-nivå og kan i spesielle tilfeller tilby utdanningsprogram på masternivå

Vitenskapelig publisering og formidling

Det er viktig at sentrenes aktivitet er synlig. Internt kan dette sikres gjennom undervisnings- og veiledningsbidrag inn i relevante utdanninger. Eksternt kan det forventes at sentrene har et særlig formidlingsoppdrag. Vitenskapelig publisering i fagfelleverderte internasjonale publiseringskanaler ansees fortsatt som den viktigste formen for formidling av forskningsresultater. Det brukes således som et mål på om forskningens kvalitet og nytte, det bidrar til omdømmebygging for institusjonen, inngir tillit, bidrar til økt nasjonalt og internasjonalt forskningssamarbeid, bidrar til økt ekstern finansiering og resultatbasert finansiering og er viktig i forbindelse med akkreditering av master- og doktorgradsutdanninger. Med utgangspunkt i at sentrene som vist tidligere bør være forskningsdrevet må det forventes at sentrene kan vise til høy publiseringsaktivitet, av høy kvalitet og med en internasjonal profil.

Samtidig som sentrene skal drive vitenskapelig formidling bør de også drive forskningsformidling til de eksterne miljøer hvor dette er naturlig i regionalt samfunns-, arbeids- og næringsliv. Dette siste punktet diskuteres videre i avsnittet om innovasjon.

Med dette som bakgrunn foreslår utvalget følgende prinsipper for sentrenes rolle når det gjelder formidling:

- sentrene skal ha høy publiseringsaktivitet, av høy kvalitet og med en internasjonal profil
- sentrene skal sikre kunnskapsutveksling med regionalt samfunns-, arbeids- og næringsliv

Samhandling regionalt og internasjonalt

I tidligere avsnitt har vi diskutert forventningene om at sentrene bør drive forskning av høy internasjonal kvalitet og ha et ansvar for både vitenskapelig og populærvitenskapelig formidling. Som sentre ved en høyskole med ambisjoner om å bli et universitet som skal skille seg fra de klassiske disiplinuniversitetene gjennom en arbeidslivs- og profesjonsrettet profil, bør sentrene også ha en særlig rolle med hensyn til samhandling. Utviklingsavtalen viser til at «høgskolen skal styrke praksisnær forskning og FoU-arbeid i klynge- og nettverkssamarbeid med det regionale arbeids- og næringslivet. Entreprenørskap, tverrprofesjonell og tverrfaglig samarbeid er bærende element» (målområde 1). Her kan sentre tenkes som et godt virkemiddel for å nå en slik målsetting, med en brobygger-rolle ut i regionen og som en god samarbeidsarena med blant annet regionalt næringsliv, offentlig sektor eller praksisfelt. Dette innebærer at sentrene bør kunne vise til aktive samarbeidsrelasjoner med samfunnsliv, arbeidsliv eller næringsliv.

Mandatet viser til samhandling regionalt og internasjonalt, men utvalget vil argumentere for at sentrene også bør ha et ansvar for samhandling med fagmiljø innad på HVL. Ved etablering av sentre er det en fare for at forskningsmiljø som inngår i en senterstruktur oppfattes som løsrevet fra institusjonens ordinære virksomhet. Dette ser utvalget som svært uheldig og sentrene bør derfor også ha en brobygger-rolle internt ved HVL. Dette innebærer at de bør være tilgjengelig for samarbeid internt, og bidra til å skape møteplasser på tvers av fag og fakultet.

Med dette som bakgrunn foreslår utvalget følgende prinsipper for sentrenes rolle når det gjelder samhandling:

- sentrene må vise til aktive samarbeidsrelasjoner med samfunnsliv, arbeidsliv eller næringsliv
- sentrene skal ha en brobygger-rolle både ut mot regionen og innad ved HVL.

Innovasjon

I følge fusjonsavtalen skal HVL være *en viktig aktør for innovasjon og fremtidig verdiskaping på Vestlandet [...]*. I tråd med dette har utvalget, i tillegg til forskning, utdanning, formidling og samhandling, diskutert sentrenes rolle med hensyn til innovasjon.

Innovasjonsbegrepet kan være fremmedgjørende for enkelte fagfelt ettersom det ofte forstås i snever forstand som ensbetydende med produktutvikling. Utvalget understreker at begrepet innovasjon her brukes i bred forstand og har relevans for alle disipliner. Rapport om realisering av universitetsambisjonen omtaler denne innovasjons-rollen som høgskolens samfunnsrolle. I dette ligger det en forståelse av høgskolen som tett koblet på regionens behov både i sin forsknings- og utviklingsaktivitet og i utforming av utdanningsprogram.

Oversatt til sentrenes rolle med hensyn til innovasjon vil det innebære at sentrene har et ansvar for å være pådrivere for at ny kunnskap/forskning gjøres kjent for aktuelle målgruppe og bidra til at denne tas i bruk. Det kan handle om utviklingen av et nytt produkt, men det kan også handle om å implementere nye måter å arbeide på. Dette kan gjøres ved at sentrene har et særlig ansvar for å skape møteplasser mellom forskningsmiljø og samfunns-, arbeids- og næringsliv, synliggjøre nytten (impact) av den kunnskapsutviklingen sentrene driver og stimulere til at den kunnskapen som produseres tas i bruk i utdanning, virkemiddelutforming, politikkutforming osv.

- sentrene skal skape møteplasser mellom forskningsmiljø og samfunns-, - arbeids-, - og næringsliv
- sentrene skal synliggjøre forskningens nytteverdi for samfunnet
- sentrene skal stimulere til at kunnskapen som utvikles gjøres kjent for og tas i bruk av aktuelle målgrupper

Organisering og finansiering av sentrene

Det ligger til utvalgets mandat å drøfte organisering og finansiering av sentre. I fusjonsavtalen er det nedfelt at «Høgskulen på Vestlandet skal ha få og store enheter på nivå 2». Delprosjekt leiling og fagleg organisering slår i sin rapport fast at nivå 2 er fakultet. Sentrene omtales som organisert på nivå 3 på lik linje med institutt. Utvalget følger denne vurderingen og anbefaler at sentrene bør plasseres under fakultet i organisasjonsstrukturen og sidestilles med institutt. Som vist til under forrige avsnitt bør sentrenes aktivitet være flerfaglig og gå på tvers av institutt/fakultet og det er dermed naturlig at de opprettes som en enhet på nivå 3.

Utvalget mener videre at sentrene bør være dynamiske strukturer som kan opprettes og nedlegges med utgangspunkt i jevnlig evalueringer av fastsatt krav til inntjening, aktivitetens strategiske relevans og måloppnåelse. Dette innebærer at sentrene opprettes for en avgrenset tidsperiode, for eksempel 5-7 år, med mulighet til forlengelse. I drøfting av lengden på en slik tidsperiode mener utvalget det er viktig at denne er lang nok til at sentrene kan ta på seg større forskningsprosjekt.

I møtet med sentrene spilte flere inn behov for egen vitenskapelig stab og administrativ støtte til senteret. Utvalget er enig i at de som jobber på senteret primært bør være ansatt på senteret og at hvert senter dermed har sin egen vitenskapelige stab. Fagmiljøet må være stort nok til å sannsynliggjøre at senteret har kompetanse og kapasitet til å drive senterets aktiviteter, inkludert større forskningsprosjekt. Utvalget vurderer dette til å utgjøre minst 10 årsverk. Med hensyn til administrativ støtte viser utvalget til at prinsipp om enhetlig ledelse også bør gjelde for sentre, men at det enkelte senter likevel kan ha behov for en administrativ ressurs.

Høgskulen på Vestlandet er en flercampus-institusjon og det er naturlig at sentrenes aktivitet og relasjoner strekker seg utover egen campus. Dette kan gjøres gjennom forskningssamarbeid eller veiledningssamarbeid på tvers av campus eller gjennom samarbeidsrelasjoner til arbeids-, nærings-, og samfunnsliv på tvers av regioner. Sentrenes brobygger-rolle internt på HVL vil være viktig i denne sammenheng og et senter kan være et godt egnet sted for hospitering på tvers av campus eller for eksterne samarbeidspartnere som ønsker bedre kjennskap til senteres virksomhet.

Når det gjelder finansiering må sentrene kunne vise til høy grad av eksternfinansiering gjennom de nasjonale og internasjonale virkemiddelapparatene slik at HVL sitt strategiske handlingsrom øker. Utvalget anbefaler at det her settes konkrete høye mål for det enkelte senter. Utvalget har diskutert om sentrene på sikt bør være selvfinansiert. Dette må balanseres opp mot omfang av interne oppdrag som det enkelte senter forventes å ta på seg. Utvalget anser det som viktig at det stilles krav til sentrene om å synliggjøre hvor mye eksterne midler de henter inn, hvor mye strategiske midler de tilføres og hvor mye ressurser som kommer fra undervisning.

Med dette som bakgrunn foreslår utvalget at det bør etableres følgende prinsipper for organisering og finansiering av sentrene:

- sentrene skal organiseres på nivå 3
- sentrene skal etableres for en avgrenset tidsperiode, og opprettes og nedlegges med utgangspunkt i jevnlig evalueringer
- sentrene skal ha en egen vitenskapelig stab
- sentrenes aktivitet og relasjoner skal strekke seg på tvers av campus
- sentrene skal ha høy grad av eksternfinansiering og det skal settes konkrete mål for det enkelte senter

Prinsipper for etablering av sentre ved HVL

Som pekt på innledningsvis velger utvalget å foreslå prinsipper for etablering av sentre ved HVL, heller enn kriterier da sistnevnte oppfattes som for rigid. Utvalget foreslår at følgende prinsipper skal gjelde for etablering av et senter ved HVL:

Universitetsambisjonen:

- sentrene skal bidra til å fremme universitetsambisjonen ved HVL

Forskning:

- sentrene skal hente inn stor andel eksterne forskningsmidler
- sentrene skal etableres med utgangspunkt i allerede eksisterende forskningsmiljø som driver forskning av høy internasjonal kvalitet
- forskningsmiljøet må ha aktive samarbeidsrelasjoner med andre forskningsmiljø nasjonalt og internasjonalt
- sentrene skal kunne vise til høy regional relevans
- sentrenes forskning bør være flerfaglig og gå på tvers av institutt og/eller fakultet
- sentrenes forskningsprofil skal være forankret i strategisk viktige områder
- sentrene skal bidra inn mot ph.d.-utdanningene

Utdanning:

- sentrene skal bidra med forskningsbasert undervisning og/eller veiledning fra bachelor til ph.d.-nivå
- sentrene bør tilby emner på master- og ph.d.-nivå og kan i spesielle tilfeller tilby utdanningsprogram på masternivå

Vitenskapelig publisering og formidling:

- sentrene skal ha høy publiseringsaktivitet, av høy kvalitet og med en internasjonal profil
- sentrene skal sikre kunnskapsutveksling med regionalt samfunns-, arbeids- og næringsliv

Samhandling regionalt og internasjonalt:

- sentrene må vise til aktive samarbeidsrelasjoner med samfunnsliv, arbeidsliv eller næringsliv
- sentrene skal ha en brobygger-rolle både ut mot regionen og innad ved HVL

Innovasjon:

- sentrene skal skape møteplasser mellom forskningsmiljø og samfunns-, - arbeids-, - og næringsliv
- sentrene skal synliggjøre forskningens nytteverdi for samfunnet
- sentrene skal stimulere til at kunnskapen som utvikles gjøres kjent for og tas i bruk av aktuelle målgrupper

Organisering og finansiering:

- sentrene organiseres på nivå 3
- sentrene etableres for en avgrenset tidsperiode, og opprettes og nedlegges med utgangspunkt i jevnlig evalueringer
- sentrene skal ha en egen vitenskapelig stab
- sentrenes aktivitet og relasjoner skal strekke seg på tvers av campus
- sentrene skal ha høy grad av eksternfinansiering og det skal settes konkrete mål for det enkelte senter

Høgskulen på Vestlandet

Høring

Sak	Sak 18/20569 Rapport om prinsipper for senterstruktur ved Høgskulen på Vestlandet.
Dato utsendt på høring	20.03.2018
Høringsfrist	09.04.2018 kl. 09.00
Send høringsinnspill til	post@hvl.no merk e-post med «høringsinnspill senterstruktur fra [enhet], sak 18/20569»
Bakgrunn for saken	Utvalg for senterstruktur sender med dette rapport om prinsipper for senterstruktur ved HVL på høring (vedlagt). Utvalgets mandat har vært å • Foreslår kriterier for etablering av sentre ved HVL • Vurdere hvilke rolle sentrene skal ha når det gjelder forskning, utdanning og formidling og samhandling regionalt og internasjonalt • Drøfte organisering og finansiering av sentrene • Drøfte på hvilken måte sentrene skal ha betydning for å fremme universitetsambisjonen ved HVL
Vi ønsker spesielt innspill på:	Utvalget ønsker innspill på følgende spørsmål: <i>Vil de foreslåtte prinsippene for etablering av sentre gjøre sentrene tilstrekkelig robuste til å kunne brukes som virkemiddel i arbeidet mot universitetsambisjonen?</i> Utvalget ønsker også andre kommentarer fra høringsinstansene velkommen
Høringsinstanser	Fakultetene ved dekan, sentrene ved senterleder, administrasjonen ved prorektorer og direktører, studenttinget. Utvalget ber om at det holdes en bred høring ved fakultetene.

HØRINGSINNSPILL

Høgskulen på Vestlandet

Sak	Sak 18/20569 Rapport om prinsipper for senterstruktur ved Høgskulen på Vestlandet.
Høringsinstans (svarer)	Fakultet for helse- og sosialvitenskap v/ Dekan Randi Skår
Ev. prosess bak høringsinnspillet	Dokumentet ble sendt ut på høring til instituttene og administrativ koordineringsgruppe ved fakultetet.
Innspill Bruk flere sider om det trengs	Generelt oppleves rapporten som preget av at «alle gode hensyn» skal med, eksempelvis synergier, nytteverdi, innovasjon og samhandling. Det ville vært fordelaktig med tydeligere drøftinger av ulike mål, samt påfølgende begrunnede forslag til prioriteringer, for på den måten å gi en mer realistisk vurdering av hva senteretableringer kan bidra til. Det foreslås at sentrene gjennom krav om forskning av høy internasjonal kvalitet kan støtte opp under HVL sin universitetsambisjon. For at dette skal bli en realitet må sentrene være effektive enheter, noe som igjen fordrer at det blir støttet opp om driften av de. Etablering av nye sentre vil være krevende, og oppstartskostnader kan bli relativt omfattende. Dette bør utredes nærmere. Det foreslås i rapporten at sentrene skal ha en egen vitenskapelig stab. Det synes ikke å være drøftet eller konkretisert om relevant forskning som utføres av forskere som ikke er ansatt ved sentrene skal knyttes til disse. Hva kapasitet angår, så virker ti årsverk å være relativt lite med tanke på å ha en tilstrekkelig omfang og tygde på forskningen. I tillegg vil det være krevende å sikre oppdragsfinansiering av dette omfanget innen et gitt forskningsfelt. Den oppdragsfinansierte instituttsektoren i Norge som retter seg mot mange av HVL sine forskningstema er relativt stor. Denne sektoren vil være en konkurrent til nye sentre ved HVL, noe som må tas hensyn til i den videre vurderingen av hvilke tematiske områder som er aktuelle for senteretablering. I denne sammenhengen etterlyses det også en tydelig drøfting og konkretisering av fremgangsmåte for hvordan aktuelle områder for senteretablering skal identifiseres. Hva forskning, utdanning, formidling, samhandling og innovasjon angår, så er det som utvalget nevner viktig at sentrene komplementerer og ikke konkurrerer med instituttene aktivitet. Imidlertid vil sentrene i lys av sin natur overlappe og til dels også konkurrere med de eksisterende forskningsmiljøene ved HVL. Det er derfor viktig at det gjøres en utredning som vurderer og konkretiserer hvordan sentrene og de etablerte forskningsgruppene skal samarbeide. I rapporten nevnes ingen substansielle argumenter for flertallets syn om at sentrene kan drive egne utdanningstilbud. Det å drive utdanningstilbud krever både spesiell kompetanse og tilgang til pedagogiske og administrative støttetjenester, og det stilles derfor spørsmål ved hvordan god sammenslutning av sentrenes utdanningsvirksomhet skal sikres.

Høgskulen på Vestlandet

Det oppleves uklart om det skal utvikles egen kompetanse og støttetjenester i denne sammenhengen, samt hvilken finansieringsmodell som skal ligge til grunn for disse utdanningstilbudene dersom sentrene skal være selvfinansierte. Det presiseres i flere innspill at instituttene bør stå for utdanningstilbudene, mens sentrene, som en del av deres formidlingsansvar, kan levere emner inn i en grad.

Ledergruppa ved FHS har drøftet hvilket nivå i organisasjonen sentrene bør plasseres på, og det er kommet flere innspill til denne saken: Det er kommet forslag om at sentrene kanskje bør være mer autonome sammenlignet med instituttene, eksempelvis ved å ligge på nivå 3, men likevel være friere og mer koblet fra daglig drift. Andre innspill åpner også for at sentrene kan slås sammen innenfor fakultetsgrensene for å oppnå en relativ størrelse sammenlignet med instituttene, eller at de kan legges under instituttene. Flere løsninger kan være aktuelle, og det bes derfor om at det blir hentet inn erfaringer fra andre rundt organiseringen av sentere.

Utvalget foreslår at «sentrene etableres for en avgrenset tidsperiode, og opprettes og nedlegges med utgangspunkt i jevnlig evalueringer». I den forbindelse stilles det spørsmål ved realismen i ansettelse kun basert på korttidskontrakter. Det foreslås derfor å gjøre en nærmere utredning med bakgrunn i ansattes rettigheter og erfaringer fra andre sentere, for på den måten å få mer reelle planer på dette området.

Når det gjelder selve høringen, meldes det om at den korte fristen gjorde det utfordrende for mange å bidra med innspill.

Høgskulen på Vestlandet

Høring

Sak	Sak 18/20569 Rapport om prinsipper for senterstruktur ved Høgskulen på Vestlandet.
Dato utsendt på høring	20.03.2018
Høringsfrist	09.04.2018 kl. 09.00
Send høringsinnspill til	post@hvl.no merk e-post med «høringsinnspill senterstruktur fra [enhet], sak 18/20569»
Bakgrunn for saken	Utvalg for senterstruktur sender med dette rapport om prinsipper for senterstruktur ved HVL på høring (vedlagt). Utvalgets mandat har vært å • Foreslår kriterier for etablering av sentre ved HVL • Vurdere hvilke rolle sentrene skal ha når det gjelder forskning, utdanning og formidling og samhandling regionalt og internasjonalt • Drøfte organisering og finansiering av sentrene • Drøfte på hvilken måte sentrene skal ha betydning for å fremme universitetsambisjonen ved HVL
Vi ønsker spesielt innspill på:	Utvalget ønsker innspill på følgende spørsmål: <i>Vil de foreslåtte prinsippene for etablering av sentre gjøre sentrene tilstrekkelig robuste til å kunne brukes som virkemiddel i arbeidet mot universitetsambisjonen?</i> Utvalget ønsker også andre kommentarer fra høringsinstansene velkommen
Høringsinstanser	Fakultetene ved dekan, sentrene ved senterleder, administrasjonen ved prorektorer og direktører, studenttinget. Utvalget ber om at det holdes en bred høring ved fakultetene.

Høgskulen på Vestlandet

Sak	Sak 18/20569 Rapport om prinsipper for senterstruktur ved Høgskulen på Vestlandet.
Høringsinstans (svarer)	Dekan for Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap (FØS)
Ev. prosess bak høringsinnspillet	Ledergruppen i FØS og flere fagansatte har fulgt opp arbeidet med fortløpende referater / innspill og diskusjoner gjennom deltagelse i utvalget av førsteamanuensis Ove Oklevik.
Innspill Bruk flere sider om det trengs	1. Et senter bør ikke ha ansvar for et utdanningsprogram: Utvalgsrapporten foreslår, s. 6: « *sentrene bør tilby emner på master- og ph.d.-nivå og kan i spesielle tilfeller tilby utdanningsprogram på masternivå». Dette er det eneste punktet i utredningen der utvalget er <u>delt i et flertall og et mindretall</u>: «Et mindretall av utvalgets medlemmer mener utdanningsprogram utelukkende bør ligge til institutt.» Her er det flere argumenter som støtter opp om mindretallets standpunkt: a. Sentrene etableres for en <u>avgrenset tidsperiode</u> Hvordan kan man sikre god kvalitet over tid for et utdanningsprogram dersom et senter per definisjon vil ha et begrenset eksistens i tid. Det tar tid for et studieprogram å oppnå høy kvalitet og posisjonering nasjonalt (og internasjonalt), nok studenter og god gjennomstrømming. Skal man starte på nytt etter 5 år dersom senteret legges ned? b. Organisatorisk tilknytning <u>utenfor instituttene</u> I forslaget er sentrene på nivå 3 (utenfor instituttene). Hvordan vil man sikre god nok tilgang til kvalifiserte fagansatte og sikre ressurser til å drifte et studieprogram når ansatte i senteret har høye krav i forhold til forskning, publisering og representerer et smalt fagmiljø? Det er instituttene som har den helhetlig oversikt over fagressursene og som kan allokere disse etter behov mellom de forskjellige utdanningsprogrammene. I tillegg leverer fagansatte ofte undervisning til flere studieprogrammer (bachelor og master) og det er instituttledelsen gjennom arbeidsplanene som styrer dette. Slik tilknytning kan undergrave instituttets kvalitetsarbeid for gode utdanningsprogram. c. <u>Kravene til videre akkreditering er strenge</u> NOKUTs krav er strenge når det gjelder læringsmiljø for studenter, størrelse på fagmiljø, osv. Skal vi ha studenter «frakoblet» fra instituttene istedenfor å kunne ha en større dynamikk mellom studenter fra forskjellige sykluser? Hva med oppfølging av studentene: skal det også «øremerkes»

Høgskulen på Vestlandet

studieadministrative ressurser mot sentrene? Hvordan skal det sikres et stort nok fagmiljø til å drive studieprogrammet med høy kvalitet? Ofte er det forhold som sykdom, permisjoner, osv., som gjør at man trenger robusthet i fagmiljøet og styringsrett over det.

d. Kultur for kvalitet i høyere utdanning¹

Så langt har det vært liten kultur i UH-sektoren for å forske på egen undervisning. I Meld. St. 16 (2016-2017) Kultur for kvalitet i høyere utdanning legger regjeringen derfor til grunn at fagmiljøene bruker eksisterende kunnskap og sin forskerkompetanse til å utvikle og forske på egen utdanningsvirksomhet. En forventer at fagmiljøet i alle studieprogram tester om undervisningsmetodene har ønsket effekt på studentenes læring og sikrer dybdelæring. Dette vil være vanskelig dersom utdanningene legges til et senter. Sentrene vil ha en begrenset faglig profil og ikke nødvendigvis nok læringsteoretisk kompetanse, i motsetning til instituttene hvor en av kjerneoppgavene er utdanning. Den samme stortingsmeldingen legger også til grunn at en utformer *helhetlige studieprogram* på alle nivå, der praksis, internasjonalisering og samarbeid med arbeids- og samfunnsliv tilpasses studieprogrammet. Dette fordrer en helhetlig oversikt over samlet utdanningstilbud, langsiktighet og nærhet til funksjoner som ligger i institutt/fakultet, ikke i et senter.

e. Det er krevende å drifte et studieprogram.

Per definisjon skal senteret fokusere på forskning av høyt nasjonalt og internasjonalt nivå. Det er stor forskjell å tilby et emne på master- eller phd-nivå som er tett koblet mot forskningen på senteret, versus å ha ansvar for å drifte et komplett studieprogram.

f. Mulig konkurranse innad i fakultet på ulike vilkår:

Arbeidsvilkår for fagansatte i senter og institutt er forskjellige, der senteransatte har en større fleksibilitet i forhold til arbeidsoppgaver pga eksternfinansiering. Dermed vil et senter kunne allokere ressurser mer effektivt mot et spisset utdanningsprogram, enn et institutt som også må betjene grunnutdanningene og må tenke samspill mellom programmene. Dermed blir det ulike konkurransevilkår for å starte opp nye studieprogram. Fagansatte i et senter har også større mulighet gjennom ekstern finansiering til å bygge opp kompetanse, og vi risikerer å ha ulike arbeidsvilkår mellom vitenskapelig ansatte i senter og institutt og dermed en opplevelse av forskjell i arbeidsvilkår innenfor samme institusjon. I enkelte tilfeller har også sentre vært unntatt søknadsplikt for tildeling av FOU-tid. Med gode vilkår for FOU kan sentre argumentere med overlegen FOU-aktivitet mot institutt som har bygget opp utdanningstilbud stein på stein gjennom mange år.

Sentrene skal være midlertidige konstruksjoner uten ansvar for utdanningsprogram, hvor de fleste fagansatte i senteret kommer fra instituttene. Dette gir de ansatte i en begrenset periode mulighet til å forske, samt at de fortsatt kan bidra i en løst tilknytning i utdanningsprogrammene med den spisskompetanse de tilegner seg i senteret.

¹ Meld. St. 16 (2016-2017) Kultur for kvalitet i høyere utdanning – pkt 3.1.

Høgskulen på Vestlandet

Dersom ansvar for utdanningsprogram blir lagt til sentrene – selv i særskilte tilfeller – vil dette undergrave ansvarsdelingen og langsiktigheten som et utdanningsprogram krever.

Forslag til endring i styresak - strekpunkt 2:

- **Bare institutt skal ha programansvar for utdanningsprogram.**

2. Utvalgets mandat og virkeområde

Bakgrunnen for senterutredningen var at rektor midlertidig plasserte sentrene høst 2017. Det kan se ut som om det i utvalgets arbeid har skjedd en målforskyvning i forhold til dette opprinnelige målet som var å finne prinsipper for en overgang fra midlertidig plassering til fast plassering for eksisterende sentre:

I styremøte 25.10.17 heter det på side 118:

P2.2.1 Etablering av senter

Oktober: Skriftlig grunnlagsmateriell er samlet inn og forslag om midlertidig plassering av eksisterende senter fra 1.1.18 er gått til ledergruppen. Før endelig plassering av sentre vil det som en del av strategiprosessen nedsettes et utvalg med mandat å foreslå prinsipper som skal være styrende for senterstrukturen ved HVL. (Vår uth.).

I senterutredningen s. 2 heter det:

«De foreslåtte prinsippene vil gjelde for sentre som etableres ved HVL som resultat av strategiske prioritering og som virkemiddel for HVL sine fremtidige målrettede satsinger. Prinsippene vil ikke gjelde for etablering av sentre som er resultat av tildeling av eksterne midler eller tildeling av nasjonale oppdrag som eksempelvis SFU, SFI, SFF eller lignende.» (vår uth.)

Det er selvsagt uproblematisk at prinsippene skal gjelde for fremtidige nye sentre, - men det er neppe i tråd med informasjonen til styret dersom utredningen skal forstås slik at den ikke gjelder eksisterende sentre.

Når det gjelder eksisterende sentre er det viktig at det foretas en nøytral evaluering av disse mot de nye prinsippene også når det gjelder tilhørighet av ansatte i sentrene, når disse ansatte ikke er finansiert av eksterne midler men av HVLS faste ramme. Dagens plasseringen er midlertidig i påvente av senterstrukturen, og dermed endelig organisering.

I tråd med informasjonen som er gitt styret ønsker fakultetet om at styret vedtar:

- **Prinsippene for senteretablering gjelder eksisterende og fremtidige sentre ved HVL.**

Høgskulen på Vestlandet

3. Transparens i senterfinansiering:

Fakultetene har begrensede ressurser til å løse sine oppgaver. Det er viktig at sentrene i hovedsak er finansiert av eksterne midler. Dette fordi man skal kunne måle resultatene ut fra de ressursene som er tilgjengelig, uten at dette går på bekostning av instituttene. Instituttene har allerede begrensede ressurser for å løse FoU basert utdanning på en god måte, og det er viktig å sørge for at sentrene ikke reduserer instituttenes handlingsfrihet.

Dette er godt drøftet i utredningen.

4. Organisatorisk plassering

Sentre bør plasseres som del av institutt eller i et fakultet. Dette vil gi tydelig forankring, ryddige ansvarsforhold og sikre at FOU ved sentrene i størst mulig grad styrker FOU basert undervisning og forskningsmobiliseringen ved instituttene og i fakultet.

I kunnskapsområder som er flerfaglige og tverrfakultære kan sentre inngå samarbeidsavtaler med andre fakultet, gjerne med et råd som har representanter for fakultet og institutt med særlige faglige interesser.

5. Ansettelsesforhold

Utredningen foreslår at sentrene skal opprettes med begrenset tidshorisont (5-7 år). Samtidig er det foreslått en norm om minst 10 årsverk (vitenskapelige) knyttet til sin virksomhet (og i tillegg eventuelt egen administrativ ressurs).

De to målene kan komme i konflikt. 10 ansatte eller flere bør ha en annen organisatorisk tilknytning enn sentrene for å sikre deres rettigheter og at de skal tilbake og bidra til sine fagmiljø etter endt sentertjeneste.

Alle fast tilsatte som bidrar i sentre bør ha hovedstilling i et institutt. Denne hovedstillingen kan de f.eks. få permisjon fra, eller kan det innføres hospiteringsordninger, utleieordninger eller lignende. Dette vil gjøre det lettere å avvike et senter etter 5-7 år. Det vil også redusere bruken av midlertidige stillinger.

Slik har sentrene ikke en egen fast stab, men blir del av en matrisestruktur/prosjektorganisasjon der sentrene trekker på ansatte fra ulike institutt og fakultet på midlertidig basis i senterets driftsperiode.

Forslag til justert forslag til styret:

- **Alle fast ansatte ved sentrene skal ha hovedstillinger ved institutt eller administrasjon for å sikre arbeidsrettigheter og muligheter for å avvike eller justere senterstruktur etter 5-7 år.**

Høgskulen på Vestlandet

6. Fristen for høringen

Vi ønsker å påpeke at det nok en gang er det alt for korte frister for en viktig høring, og at dette forhindrer bred involvering i fakultetet. Dette er veldig beklagelig.

Høringsbrevet ble sendt ut et par dager før påske og med svarfrist under ei uke etter påske, uten at vi på forhånd visste når høringsbrevet skulle sendes.

Det er viktig at vi gir oss nok tid til å gjennomføre gode prosesser når det gjelder prinsipielle avgjørelser som krever god forankring i organisasjonen.

HØRINGSINNSPILL

Høgskulen på Vestlandet

Høring

Sak	Sak 18/20569 Rapport om prinsipper for senterstruktur ved Høgskulen på Vestlandet.
Dato utsendt på høring	20.03.2018
Høringsfrist	09.04.2018 kl. 09.00
Send høringsinnspill til	post@hvl.no merk e-post med «høringsinnspill senterstruktur fra [enhet], sak 18/20569»
Bakgrunn for saken	Utvalg for senterstruktur sender med dette rapport om prinsipper for senterstruktur ved HVL på høring (vedlagt). Utvalgets mandat har vært å • Foreslår kriterier for etablering av sentre ved HVL • Vurdere hvilke rolle sentrene skal ha når det gjelder forskning, utdanning og formidling og samhandling regionalt og internasjonalt • Drøfte organisering og finansiering av sentrene • Drøfte på hvilken måte sentrene skal ha betydning for å fremme universitetsambisjonen ved HVL
Vi ønsker spesielt innspill på:	Utvalget ønsker innspill på følgende spørsmål: <i>Vil de foreslåtte prinsippene for etablering av sentre gjøre sentrene tilstrekkelig robuste til å kunne brukes som virkemiddel i arbeidet mot universitetsambisjonen?</i> Utvalget ønsker også andre kommentarer fra høringsinstansene velkommen
Høringsinstanser	Fakultetene ved dekan, sentrene ved senterleder, administrasjonen ved prorektorer og direktører, studenttinget. Utvalget ber om at det holdes en bred høring ved fakultetene.

Høgskulen på Vestlandet

Sak	Sak 18/20569 Rapport om prinsipper for senterstruktur ved Høgskulen på Vestlandet.
Høringsinstans (svarer)	Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap (FIN)
Ev. prosess bak høringsinnspillet	Saken ble sendt på e-postsirkulasjon til alle instituttlederne, men på grunn av ferieavvikling i påsken og relativt kort høringsfrist, har de fleste instituttlederne svart uten å ha saken oppe på instituttmøter. Saken av samme grunn heller ikke vært behandlet i FINs ledermøte, men vært en del av tidligere diskusjoner i ulike samlinger siste halvåret.
Innspill Bruk flere sider om det trengs	Utvalget som har forfattet rapporten skal ha honnør for godt utført arbeid og ved Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap slutter vi oss til flertallets innstilling. De foreslåtte prinsippene for senteretablering er et godt fundament for å kunne etablere robuste sentre som i neste omgang kan utvikle seg positivt og bidra til universitetsambisjonen. For et senter som virkelig lykkes og oppnår anerkjennelse for sin forskning (og utdanning), så viser erfaring fra andre institusjoner at det lett blir et fyrtårn som løfter hele institusjonen og dens omdømme. Derfor er evaluering av kvalitet en viktig utviklingen av sentre ved HVL. Dette er ivarettatt i rapporten ved at det åpnes for at et senterers levetid kan forlenges på grunnlag av evaluering. I denne prosessen burde det kanskje også nevnes at sentre ved HVL bør ha en ambisjon om å søke offisiell senterstatus som for eksempel SFF, SFI eller FME. Implisitt ligger det da også en forventning om at sentrene henter inn ekstern finansiering, gjerne i samarbeid med ett eller flere institutter, men at de likevel bør ha en viss andel basisfinansiering. Det er svært viktig, slik rapporten åpner for i spesielle tilfeller, at et senter kan forvalte masterprogram. Dette fordi masterstudenter og prosjekter er sentrale i virksomheten til vitale forskningsmiljøer. Og med tanke på at et senter er noe annet enn et institutt, typisk med en spissere faglig profil og ofte tverrfaglig, bør man nesten snu spørsmålet på hodet og spørre om det er en grunn til at et senter ikke skal kunne forvalte masterprogram. Men det er viktig slik flere av instituttene ved FIN understreker, av at HVL ikke kommer i den situasjon at sentrene blir for like instituttene, men komplementære til disse for gjensidig styrking. Det vil ligge et ansvar til fakultetene å utvikle sentrene strategisk for å oppnå dette. Det innebærer også planlegging av exit-strategi ved en eventuell nedleggelse, inkludert overføring av programansvar og personale.

Høgskulen på Vestlandet

Høring

Sak	Sak 18/02569 Rapport om prinsipper for senterstruktur ved Høgskulen på Vestlandet.
Dato utsendt på høring	20.03.2018
Høringsfrist	09.04.2018 kl. 09.00
Send høringsinnspill til	post@hvl.no merk e-post med «høringsinnspill senterstruktur fra [enhet], sak 18/20569»
Bakgrunn for saken	Utvalg for senterstruktur sender med dette rapport om prinsipper for senterstruktur ved HVL på høring (vedlagt). Utvalgets mandat har vært å • Foreslår kriterier for etablering av sentre ved HVL • Vurdere hvilke rolle sentrene skal ha når det gjelder forskning, utdanning og formidling og samhandling regionalt og internasjonalt • Drøfte organisering og finansiering av sentrene • Drøfte på hvilken måte sentrene skal ha betydning for å fremme universitetsambisjonen ved HVL
Vi ønsker spesielt innspill på:	Utvalget ønsker innspill på følgende spørsmål: <i>Vil de foreslåtte prinsippene for etablering av sentre gjøre sentrene tilstrekkelig robuste til å kunne brukes som virkemiddel i arbeidet mot universitetsambisjonen?</i> Utvalget ønsker også andre kommentarer fra høringsinstansene velkommen
Høringsinstanser	Fakultetene ved dekan, sentrene ved senterleder, administrasjonen ved prorektorer og direktører, studenttinget. Utvalget ber om at det holdes en bred høring ved fakultetene.

Høgskulen på Vestlandet

Sak	Sak 18/02569 Rapport om prinsipper for senterstruktur ved Høgskulen på Vestlandet.
Høringsinstans (svarer)	Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett
Ev. prosess bak høringsinnspillet	FLKI har bede den utvida leiargruppa på fakultetet om å kome med innspel frå sine område. Høyringssvaret er bygd på desse innspela.
Innspill Bruk flere sider om det trengs	Overordna: FLKI meiner at utvalet har føreslått mange gode prinsipp for etablering av senter og senterstruktur på HVL. Det er samtidig viktig i ein slik samanheng at det må vere opning for at ulike senter kan ha ulike styrkar og kontekstar. Universitetsambisjonen FLKI er samde i at sentra i endå større grad enn i dag skal spele ei viktig rolle i fremjinga av universitetsambisjonen til HVL. Forsking FLKI er jamt over samde i prinsippa som rapporten legg til grunn. Det er likevel ei uro over at dei ulike forskingsmiljøa på dei ulike fakulteta vil ha ulike høve til ekstern finansiering. Det bør dermed opnast for at senter med viktig strategisk vekt kan etablerast utan at alle prinsippa er dekte. Ser ein til korleis finansierande styresmakter som Forskingsrådet definerer det, så skil dei mellom t.d. forskingssenter, kompetansebyggande senter og senter med knutepunktsfunksjonar. Kva med forskning som ikkje føregår i sentra? Er det tenkt inn strukturar for dette? Undervisning Fakultetet vil understreke at det er viktig at forskinga på institusjonen viser igjen i undervisninga. Det vil vere ulike måtar å gjere dette på og som kan involvere dei ulike sentra. Det vil vere avhengig av undervisningsnivået – PhD, master eller bachelor – og det vil vere avhengig av kva hovudmålet til det enkelte senteret vil vere. Innspela som har kome på fakultetet har også vore eintydige på to av prinsippa som rapporten viser til. Det gjeld a) at sentra skal bidra til forskingsbasert undervisning og b) at sentra skal tilby emne. Begge desse bør endrast på same måte. Det vil seie at a) sentra skal bidra med og b) sentra kan tilby emne. Formidling I denne delen av rapporten er generaliseringsnivået høgare og ein kan med fordel konkretisere kva forventingar ein legg på dei komande sentra. Organisering og finansiering Spesifiseringa av 10 vitskaplege årsverk og ei vag formulering om administrativt personale treng ei utdjuping og forklaring på om dei ulike variantane ein kan tenke seg.

Høgskulen på Vestlandet

Strategiske satsingar

Koplinga mellom den sterke vektlegginga av ekstern finansiering og universitetsambisjonen gjer at viktige strategiske satsingar ser ut til å falle litt mellom ulike stolar. HVL har strategiske forpliktingar som ikkje nødvendigvis berre kan eksternfinansierast og som HVL dermed må sette av midlar til. Eksempel på det er humaniora- og utdanningsforskning.

HØRINGSINNSPILL

Høgskulen på Vestlandet

Høring

Sak	Sak 18/02569 Rapport om prinsipper for senterstruktur ved Høgskulen på Vestlandet.
Dato utsendt på høring	20.03.2018
Høringsfrist	09.04.2018 kl. 09.00
Send høringsinnspill til	post@hvl.no merk e-post med «høringsinnspill senterstruktur fra [enhet], sak 18/02569»
Bakgrunn for saken	Utvalg for senterstruktur sender med dette rapport om prinsipper for senterstruktur ved HVL på høring (vedlagt). Utvalgets mandat har vært å • Foreslår kriterier for etablering av sentre ved HVL • Vurdere hvilke rolle sentrene skal ha når det gjelder forskning, utdanning og formidling og samhandling regionalt og internasjonalt • Drøfte organisering og finansiering av sentrene • Drøfte på hvilken måte sentrene skal ha betydning for å fremme universitetsambisjonen ved HVL
Vi ønsker spesielt innspill på:	Utvalget ønsker innspill på følgende spørsmål: <i>Vil de foreslåtte prinsippene for etablering av sentre gjøre sentrene tilstrekkelig robuste til å kunne brukes som virkemiddel i arbeidet mot universitetsambisjonen?</i> Utvalget ønsker også andre kommentarer fra høringsinstansene velkommen
Høringsinstanser	Fakultetene ved dekan, sentrene ved senterleder, administrasjonen ved prorektorer og direktører, studenttinget. Utvalget ber om at det holdes en bred høring ved fakultetene.

Høgskulen på Vestlandet

Sak	Sak 18/20569 Rapport om prinsipper for senterstruktur ved Høgskulen på Vestlandet.
Høringsinstans (svarer)	
Ev. prosess bak høringsinnspillet	Denne høringsuttalelse er et innspill fra leder og nestleder av CASE sitt strategiske advisory board, prosjektledere i CASE og daglig leder i CASE
Innspill Bruk flere sider om det trengs	<i>Vil de foreslåtte prinsippene for etablering av sentre gjøre sentrene tilstrekkelig robuste til å kunne brukes som virkemiddel i arbeidet mot universitetsambisjonen?</i> Vi mener de foreslåtte prinsippene i all hovedsak er overordnede og gode, og konkrete nok til at sentrene vil være egnede virkemidler for å nå universitetsambisjonen. Vi har imidlertid noen kommentarer og synspunkter knyttet til rapporten vi ønsker å dele. Vi støtter forslaget om at sentrene bør være forskningsdrevet (side 4 i rapporten), og bidra inn i undervisning fra bachelor- til ph.d.-nivå der dette er relevant. (side 5 i rapporten). Dette vil være viktig for den uttalte ambisjonen om brobygging mellom institutter og sentre og for å lykkes med FoU-basert utdanning. For at sentrene skal kunne drive FoU på høyt internasjonalt nivå, er det viktig at de får muligheten til å fokusere på spesifikke fagområdene hvor de har og kan videreutvikle essensielle nettverk, dokumenterbare vitenskapelige resultater, samt et konkret og tydelig konsept som sier hvordan og hvorfor disse fagområdene er strategisk viktige med basis i HVLs vitenskapelige kompetanse. I avsnittet om organisering og finansiering er et av de foreslåtte prinsippene: Sentrene skal ha en egen vitenskapelig stab. Det framgår ikke av rapporten hva dette konkret betyr. Dersom tanken er at sentrene skal ha egne fagansatte som ikke er ansatt i instituttene, men i sentrene så må sentrene ha en lederressurs og en administrativ ressurs som kan ivareta personalansvaret. Vi er usikre på om dette er den beste løsningen. På side 4 i rapporten står det: ... sentrene bør ha fokus på forskning som går på tvers av institutt/fakultet. Forskningsprosjekter som skal oppfylle denne ambisjonen må nødvendigvis ha fagansatte med ulik kompetanse. Utvikling av forskningsprosjekter og bygging av faglige nettverk er et langsiktig arbeid. Dersom et senter har flere tverrfaglige prosjekter, vil det være sannsynlig at fagressursen på de ulike områdene varierer i størrelse, og at det i mange tilfeller vil være behov for en kombinasjon av mindre stillingsbrøker fra flere fagfelt. Det vil være utfordrende å få fatt i kvalifiserte fagansatte i mindre stillinger på midlertidig basis, noe som vil være et sannsynlig scenario, da sentrene skal være eksternt finansierte gjennom prosjekter. Stabil og riktig kompetanse til rett tid er avgjørende for å utvikle og gjennomføre

Høgskulen på Vestlandet

prosjekter, for å øke antallet publikasjoner, og får å ha tilgang til veiledningsressurser. Vi mener derfor at en modell som legger til rette for frikjøp av faglige ressurser fra instituttene vil være bedre. En slik modell vil også gjøre det lettere å nå ambisjonene om å «sikre kobling mellom sentrene og institutt/fakultet og hindre at sentrene blir enheter løsrevne fra resten av institusjonens virksomhet.» (side 5 i rapporten), og «sentrene bør derfor også ha en brobygger-rolle internt ved HVL. Dette innebærer at de bør være tilgjengelig for samarbeid internt, og bidra til å skape møteplasser på tvers av fag og fakultet.» (side 6 i rapporten).

Utvalgets rapport omtaler i liten grad behovet for administrativ støtte. På side 7 står det: Med hensyn til administrativ støtte viser utvalget til at prinsipp om enhetlig ledelse også bør gjelde for sentre, men at det enkelte senter likevel kan ha behov for en administrativ ressurs. Vi vil understreke behovet for en faglig og administrativ ledelse av sentrene, og at dersom utvalgets ambisjoner skal nås, så er sentrene avhengig av administrativ støtte med rett kompetanse innen forskningsstøtte, kommunikasjon og økonomi. Senterne bør ha en fast administrativ stab som kan ta de daglige administrative oppgavene. Det bør også tenkes gjennom hvordan sentrene skal få faglig forskningsstøtte for eksempel i form av vit.ass tjenester, transkripsjonstjenester, video-teknisk støtte og støtte til formidlingsvirksomhet. Dersom det ikke avsettes egne administrative ressurser til sentrene på disse områdene, er det avgjørende at det er mulig å få den nødvendige støtten til rett tid, og at sentrene får støtteteam som har oppfølging av sentrene som del av sitt prioriterte ansvarsområde

Høgskulen på Vestlandet

Høring

Sak	Sak 18/20569 Rapport om prinsipper for senterstruktur ved Høgskulen på Vestlandet.
Dato utsendt på høring	20.03.2018
Høringsfrist	09.04.2018 kl. 09.00
Send høringsinnspill til	post@hvl.no merk e-post med «høringsinnspill senterstruktur fra [enhet], sak 18/20569»
Bakgrunn for saken	Utvalg for senterstruktur sender med dette rapport om prinsipper for senterstruktur ved HVL på høring (vedlagt). Utvalgets mandat har vært å • Foreslår kriterier for etablering av sentre ved HVL • Vurdere hvilke rolle sentrene skal ha når det gjelder forskning, utdanning og formidling og samhandling regionalt og internasjonalt • Drøfte organisering og finansiering av sentrene • Drøfte på hvilken måte sentrene skal ha betydning for å fremme universitetsambisjonen ved HVL
Vi ønsker spesielt innspill på:	Utvalget ønsker innspill på følgende spørsmål: <i>Vil de foreslåtte prinsippene for etablering av sentre gjøre sentrene tilstrekkelig robuste til å kunne brukes som virkemiddel i arbeidet mot universitetsambisjonen?</i> Utvalget ønsker også andre kommentarer fra høringsinstansene velkommen
Høringsinstanser	Fakultetene ved dekan, sentrene ved senterleder, administrasjonen ved prorektorer og direktører, studenttinget. Utvalget ber om at det holdes en bred høring ved fakultetene.

Høgskulen på Vestlandet

Sak	Sak 18/20569 Rapport om prinsipper for senterstruktur ved Høgskulen på Vestlandet.
Høringsinstans (svarer)	Mohnsenteret for innovasjon og regional utvikling
Ev. prosess bak høringsinnspillet	Rapporten har vært diskutert på sentermøte. I etterkant av sentermøte ble det av senterleder uformet et forslag til høringsinnspill, som medarbeiderne har hatt anledning til å kommentere på.
Innspill Bruk flere sider om det trengs	Vi synes at utvalget har gjort et svært godt arbeid med å skissere prinsipper for senterstruktur ved HVL. Implementeres disse prinsippene vil vi langt på vei kunne få en senterstruktur som er robust nok til å bli et virkemiddel i arbeidet med å realisere universitetsambisjonene. Vi har imidlertid noen innspill som vi antar vil kunne bidra til en ytterligere tydeliggjøring av sentrenes strategiske rolle ved HVL. 1. Komplementaritet mellom sentre og institutt Det er ekstremt viktig at sentrene etableres som en komplementær enhet til instituttene. I det norske universitets- og høyskolelandskapet ser man mange eksempler på hvordan sentre brukes til å fremme overordnede strategiske ambisjoner, eksempelvis det å utvikle store forskningssatsinger som går på tvers av institutt og fakultet. Sentre skal altså ikke konkurrere med instituttene, men skal utfylle og komplementere de. Sentre bør følgelig ha et særlig ansvar for oppgaver som ikke naturlig prioriteres av instituttene, eksempelvis det å implementere og drifte store tverrfaglig forskningssatsinger og det å stimulere til økt samhandling mellom akademia og nærings/samfunnslivet. I rapporten så poengteres dette med komplementaritet både i drøftingen om forskning ved sentrene (<i>'et senter bør derfor komplementere instituttens aktivitet heller enn å konkurrere med dem'...</i>'sette krav til sentrene om flerfaglig forskning som ikke nødvendigvis prioriteres av instituttene' (s.4).) og i drøftingen av utdanning ved sentrene (<i>'...sentrenes aktivitet skal komplementere instituttene og ikke konkurrere med disse'</i>) (s.5)). I de kulepunktene som oppsummerer prinsippene for senterstruktur har man imidlertid ikke kulepunkter som sier noe om komplementariteten (og forskjelligheten) mellom sentre og institutt. Det er svært viktig at sentrene ikke bidrar til å trekke forskningsressurser ut av instituttene, men heller at de gjennom et fokus på <i>tverrfaglige forskningsområder som ikke prioriteres av instituttene</i> fremmer samhandling og komplementaritet mellom forskningsaktivitet ved instituttene og forskningsaktivitet ved sentrene. Vi foreslår at følgende kulepunkter inkluderes under prinsipper for forskning: • Sentrene skal komplementere den forskningen som naturlig hører hjemme på instituttene

Høgskulen på Vestlandet

	2. Samspill mellom sentre og institutt I forlengelsen av at HVL etablerer to komplementære faglige enheter er det også viktig at det utvikles noen prinsipper for interaksjonen mellom disse enhetene. Et av prinsippene som skisseres for samhandling er at <i>‘sentrene skal ha en brobygger-rolle både ut mot regionen og innad ved HVL’</i> (s.6). Vi mener at det er viktig at denne brobygger-rollen også dyrkes innenfor forskningen. Som forskningsaktive enheter, med et særlig fokus på ekstern finansiering, vil man ved sentrene kunne utvikle spisskompetanse på å skrive forskningssøknader og å drifte og gjennomføre større forskningsprosjekter. Det er viktig at denne kompetanse også tilflyter instituttene. Eksempelvis bør større tverrfaglige forskningsprosjekter ved sentrene ha deltakelse fra instituttene. I tillegg kan en se for seg at sentre kan bistå instituttene når de utvikler egne ekstern finansierte forskningsprosjekter, blant annet med hensyn til koblinger mot brukergrupper. Vi vil foreslå at følgende prinsipp tas inn under forskning: • Sentrene skal involvere instituttene i sine forskningsaktiviteter • Kompetanse som sentrene har på det å utvikle/gjennomføre større forskningsprosjekter skal kunne nyttiggjøres av instituttene Det å drifte og gjennomføre større ekstern finansierte forskningsprosjekter innebærer også at det bygges kompetanse på det å formidle forskningsresultater gjennom publisering i internasjonale journaler. Økt vitenskapelig publisering er en kritisk faktor for å realisere universitetsambisjonene ved HVL, og det er viktig at sentrene involverer medarbeidere ved instituttene i slikt publiseringsarbeid. Vi vil foreslå at følgende prinsipp tas inn under vitenskapelig publisering og formidling: • Sentrene skal aktivt trekke med medarbeidere ved instituttene i publiseringsaktivitet 3. Utdanning Vi støtter utvalgets konklusjon om at senter under spesielle tilfeller kan tilby utdanningsprogram på masternivå, eksempelvis tverrfaglige utdanningsprogram som ikke naturlig hører hjemme på et institutt. Et annet argument for at sentre skal ivareta <i>tverrfaglige utdanningsprogram</i> er at spisskompetansen innenfor det aktuelle forskningsområdet er lokalisert ved et senter. Da blir det også naturlig at et masterprogram innenfor dette feltet plasseres der man finner fagmiljøet. Dette samsvarer også med de prinsippene som NOKUT bruker når de vurderer søknader om akkreditering av masterprogram. Programmene må lokaliseres der fagmiljøet finnes. I tillegg har NOKUT også et meget sterkt fokus på at fagmiljøene som skal drifte masterprogram er forskningsaktive. Ved å knytte forskningsaktive sentre opp mot masterprogram, enten som bidragsytere eller som programansvarlige, tror vi at HVL i betydelig grad vil øke mulighetene til å få gjennomslag for sine akkrediteringssøknader til NOKUT. Det at sentre tar et ansvar inn mot utdanningen, og da særlig på master og ph.d.-nivå, vil også styrke koblingene mellom forskning og utdanning, noe
--	---

Høgskulen på Vestlandet

som også poengteres i rapporten fra utvalget. Flere av sentrene ved HVL har svært gode erfaringer med å eksempelvis trekke masterstudenter inn i egne forskningsprosjekter. Dette vil sikre masterstudentene veiledere som er forskningsaktive innenfor det aktuelle temaet, og i tillegg er det muligheter for at studentene kan bli bidragsytere/medforfattere på internasjonale publikasjoner. Det å koble studenter opp mot forskningsprosjekter gir altså en merverdi både for forskerne og for studentene.

Det kan også nevnes at det å gi sentre ansvar for tverrfaglige utdanningsprogram på masternivå på ingen måte er noe radikalt grep om man ser på det norske universitets- og høyskolesystemet. Det finnes en rekke eksempler på universitet og høyskoler har valgt å gjøre dette. Blant annet har Senter for Teknologi, Innovasjon og Kultur (TIK) ved UiO ansvar for to ulike masterprogram, som begge er relatert til det tverrfaglige forskningsområdet innovasjon.

Et potensielt argument mot det å gi sentre ansvar for eksempelvis masterprogram vil kunne være at sentre etableres for en avgrenset tidsperiode og at det kan komme i konflikt med det å drifte et masterprogram. Et slikt argument om midlertidighet må imidlertid sees i forhold til at HVL er en institusjon med en profesjons- og arbeidslivsprofil, hvor utdanningsprogram utvikles og endres i takt med endringer i de regionale omgivelsene (jf. nye/endrede bachelor og masterprogram innen havteknologi ved HVL). Heller ikke et masterprogram er på noen måte en 'varig' konstruksjon. Om man eventuelt velger å legge ned et senter som har ansvar for et masterprogram, så vil jo ikke fagmiljøet forsvinne. Miljøet vil bli overført til et institutt, og på samme måte vil man kunne se for seg at det aktuelle masterprogrammet vil bli overført fra senter til institutt. Det førende prinsippet til NOKUT er jo også at utdanningsprogrammene skal følge fagmiljøene.

Vi observerer videre at utvalget er delt når det gjelder å åpne for at sentre i spesielle tilfeller kan ha ansvar for utdanningsprogram. Et flertall ønsker dette, mens et mindretall ønsker det ikke. Utvalget består av 7 medlemmer, og vi synes at det for den videre behandlingen av utvalgets rapport er viktig at det oppgis hvor stort mindretallet er. Om mindretallet er 1 person eller 3 personer sier noe om omfanget av uenighet i utvalget. Mindretallets mening har større betydning om det utgjør 3 personer eller om det kun utgjør 1 person.

4. Robusthet

Skal sentrene være et viktig virkemiddel for å oppnå universitetsambisjonen, må de ha en viss grad av robusthet. Vi støtter derfor utvalget vurdering om at *'sentrene skal ha en egen vitenskapelig stab'*. Våre erfaringer med deltakelse i langvarige forsknings- og utviklingsprosjekter tilsier at en egen stab er viktig for å bygge et kraftfullt og dynamisk fagmiljø som kan levere det som forventes på slike prosjekter. Et miljø med egen vitenskapelig stab gir også større grad av kontinuitet i senterets arbeid og kan også bidra til at man utvikler et merkenavn som styrker mulighetene for å hente inn nye eksterne finansierte prosjekter.

Høgskulen på Vestlandet

	Som tidligere nevnt vil sentre også kunne kan ivareta utviklingsoppgaver som ikke faller naturlig for det enkelte institutt, eksempelvis det å fremme entreprenørskap blant studenter. Vår erfaring på dette området, er at det er viktig med en egen stab for å kunne sikre faglighet og kontinuitet i arbeidet. Videre er det viktig at det utvikles en formell styringsmodell for sentrene som bidrar til effektiv drift. Her inngår blant annet administrativ og faglig ledelse av sentrene og administrativ støtte (det siste omtales i rapporten). Det må her også inkluderes krav og rettigheter til senterets medarbeidere som harmonerer med de kravene og rettighetene som gjelder for øvrige faglige ansatte ved HVL. Blant annet ser vi på arbeidsplaner for senterets medarbeidere som et viktig virkemiddel for å sikre god og profesjonell faglig styring av sentrene. Vi vil foreslå at følgende prinsipper inkluderes under organisering og finansiering av sentrene: • Sentrene skal etablere en formell styringsmodell som sikrer effektiv drift. 5. Varighet I prinsipper knyttet til organisering og finansiering sies det at <i>‘sentrene etableres for en avgrenset tidsperiode, og opprettes og nedlegges med utgangspunkt i jevnlig evalueringer’</i> (s.9). I drøftingen av dette forholdet brukes 5-7 år som eksempel på en mulig tidsperiode for et senter (s.7). Vi støtter i utgangspunktet utvalget vurdering om at sentre bør være tidsavgrensede enheter. Dette er også noe som ligger i sentrenes natur ved at de skal brukes som et virkemiddel til å realiseres overordnede strategiske ambisjoner (eksempelvis universitetsambisjonen eller det å bygge opp et gitt tverrfaglig forskningsfelt), og slike ambisjoner vil gjerne gjelde for en spesifikk tidsperiode. Det er også eksterne forhold som tilsier at sentre skal være dynamiske og endringsorienterte. HVL må agere i forhold til de store samfunnsutfordringene, og det som for tiden er høyt på agendaen er blant annet det ‘grønne skifte’ i næringslivet, FNs bærekraftsmål og utfordringene på helse og omsorgsområde. HVL kan her bruke sentrene strategisk for å vise at de tar aktiv rolle i forhold til det å bidra til at slike utfordringer løses. Vi synes imidlertid at formuleringen <i>‘sentrene etableres for en avgrenset tidsperiode, og opprettes og nedlegges med utgangspunkt i jevnlig evalueringer’</i> blir noe rigid, og vi ønsker heller en formulering som understøtter at sentre skal være dynamiske og endringsorienterte. I noen tilfeller kan det innebære at man etter en gitt tidsperiode legger ned et senter, men det er ikke det viktigste i denne sammenheng. Det sentrale er man har sentre som er tilpasset HVLs overordnede strategiske ambisjoner. Vi foreslår derfor følgende alternative formulering av det aktuelle prinsippet (<i>‘sentrene etableres for en avgrenset tidsperiode, og opprettes og nedlegges med utgangspunkt i jevnlig evalueringer’</i>) under organisering og finansiering: • Sentre skal være dynamiske og endringsorienterte enheter som er tilpasset HVLs strategiske ambisjoner • Sentrenes resultater og måloppnåelse skal jevnlig evalueres
--	---

Høgskulen på Vestlandet

HØRINGSINNSPILL

Høgskulen på Vestlandet

Høring

Sak	Sak 18/02569 Rapport om prinsipper for senterstruktur ved Høgskulen på Vestlandet.
Dato utsendt på høring	20.03.2018
Høringsfrist	09.04.2018 kl. 09.00
Send høringsinnspill til	post@hvl.no anja.olsen.moberg@hvl.no merk e-post med «høringsinnspill senterstruktur fra [enhet], sak 18/02569»
Bakgrunn for saken	Utvalg for senterstruktur sender med dette rapport om prinsipper for senterstruktur ved HVL på høring (vedlagt). Utvalgets mandat har vært å • Foreslår kriterier for etablering av sentre ved HVL • Vurdere hvilke rolle sentrene skal ha når det gjelder forskning, utdanning og formidling og samhandling regionalt og internasjonalt • Drøfte organisering og finansiering av sentrene • Drøfte på hvilken måte sentrene skal ha betydning for å fremme universitetsambisjonen ved HVL
Vi ønsker spesielt innspill på:	Utvalget ønsker innspill på følgende spørsmål: <i>Vil de foreslåtte prinsippene for etablering av sentre gjøre sentrene tilstrekkelig robuste til å kunne brukes som virkemiddel i arbeidet mot universitetsambisjonen?</i> Utvalget ønsker også andre kommentarer fra høringsinstansene velkommen
Høringsinstanser	Fakultetene ved dekan, sentrene ved senterleder, administrasjonen ved prorektorer og direktører, studenttinget. Utvalget ber om at det holdes en bred høring ved fakultetene.

Høgskulen på Vestlandet

Sak	Sak 18/02569 Rapport om prinsipper for senterstruktur ved Høgskulen på Vestlandet.
Høringsinstans (svarer)	Senter for kunnskapsbasert praksis
Ev. prosess bak høringsinnspillet	Alle faste ansatte ved Senter for kunnskapsbasert praksis stiller seg bak dette høringsinnspillet. Innspill er også mottatt av sentrale personer som er affiliert til senteret. Innspillene er fremsatt først med en generell betraktning til prosessen bak rapporten, samt selve rapporten. Deretter fremmer vi innspill som kommer i en kronologisk rekkefølge som tilsvarer rapportens inndeling. Det er ingen prioritet i måten disse er fremsatt på, altså. Til slutt i høringssvaret gir vi innspill på spørsmålet som ble fremmet og hvor utvalget har bedt særskilt om innspill.
Innspill Bruk flere sider om det trengs	Først en generell tilbakemelding: Vi mener at rapporten svarer godt på mandatet som utvalget fikk. Vi støtter beslutningen om å bruke «prinsipper» i stedet for «kriterier». I tillegg vil vi understreke at vi setter pris på at sentrene fikk anledning til å spille inn til prosessen og oppgaven gjennom møtet 19.02.2018. Vi opplever at utvalget har lyttet godt til innspill som kom frem den dagen, noe som reflekteres i rapporten. Flere hos oss har nevnt at de savner at sentrene omtales som «spydspisser», «fyrstårn» eller «nav». Videre innspill har vi direkte relatert til teksten i rapporten. Innspillene er satt opp i kronologisk rekkefølge, og ikke nødvendigvis i prioritert rekkefølge: Innspill nr. 1: 4. avsnitt, side 4. «Et senter bør (...) komplementere instituttenes aktivitet heller enn å konkurrere med denne». ➤ Vi er enige i at det ikke bør være konkurrerende virksomhet mellom forskningsmiljøer ulike steder i høgskolen, hvor man for eksempel søker om eksternfinansiering hos NFR, på prosjekter som har overlappende fokus. Dette mener vi kan unngås gjennom for eksempel deltakelse i relevante forskningsgrupper og gjennom våkenhet i forskningsadministrasjonen. ➤ Vi tror at det vil være nyttig med flere møtepunkter mellom sentre og institutt, både for å skape flere muligheter for samarbeid, men også for å øke gjensidig forskningsformidling.

Høgskulen på Vestlandet

Innspill nr. 2

4. avsnitt, side 4.

«Utvalget mener derfor man heller bør sette krav til sentrene om flerfaglig forskning som ikke nødvendigvis prioriteres av instituttene, men som kan informere og komplementere den forskningsaktiviteten man har på instituttnivå.»

- Her foreslår vi en endring til «(...) man heller bør sette krav til at sentrenes forskning bør være flerfaglig, og informere og komplementere den forskningsaktiviteten man har på instituttnivå.»

Innspill nr. 3:

1. avsnitt, side 5.

«Flere av innspillene som kom under møtet med sentrene ved HVL pekte på en ønsket kobling mellom sentrene og ph.d. utdanningene ved HVL. Utvalget viser til at sentrene bør etableres på områder som er del av høgskolens strategiske satsinger. Frem mot universitetsakkreditering er oppnådd vil dette nødvendigvis dreie seg om doktorgradsområdene og eventuelt andre områder som bidrar til å realisere universitetsambisjonen. En god måte å skape denne koblingen innenfor forskning vil være at sentrene bidrar med veiledningsressurser til ph.d. utdanningene».

- Sett fra eget fakultet (FHS) er vi enige i at sentrene kan komme til å spille en viktig rolle for ph.d.-utdanningen når denne akkrediteres. Men vi er usikre på om at det viktigste bidraget fra senteret i den forbindelse er veiledningsressurser. Selvsagt skal senteret bidra med veiledningsressurser til stipendiater som er knyttet til senterets forskning, eller dersom det er kandidater som er særlig relevante å kople til ansatte på senteret gjennom andre måter, som for eksempel på grunn av metodisk eller klinisk bakgrunn. Men vel så viktig kan senteret/sentrene komme til å være «et hjem» for stipendiatene, som bidrar til et godt stipendiatmiljø som stimulerer til formidling, kritisk tenkning og trivsel.

Innspill nr. 4:

3. avsnitt, side 5.

«Dette er også aktuelt på bachelor- og masternivå hvor sentrene kan bidra med veiledningskapasitet på bachelor- og masteroppgaver.»

- Vi mener at Senterets ansatte i hovedsak skal drive med undervisning og veiledning på ph.d. nivå.
- Det er en selvfølge at vi bidrar med undervisning og veiledning på masternivå, der hvor vi enten har emneansvar, eller eget mastergradsprogram, eller hvor vi har masterstudenter tilknyttet senterets egen forskning.
- Vi mener at det ikke kan forventes at senterets ansatte bidrar med undervisning eller veiledning på andre masterprogram, eller bachelorprogram, som en hovedregel.

Høgskulen på Vestlandet

- Derimot mener vi senteret skal bidra **til** forskningsbasert undervisning og veiledning fra bachelor til ph.d. nivå, for eksempel gjennom kurs og seminarer som støtter opp under dette direkte eller indirekte. Et eksempel på slik aktivitet fra vårt senter er kurs i **bruk av systematiske oversikter inn i eget arbeid** (undervisning, veiledning og forskning). Dette er et kurs vi har tilbudt to år på rad, og hvor minst 30 ansatte i FHS har deltatt hvert år.
- Dermed tenker vi at det første prinsippet under «Utdanning» bør modifieres til
«Sentrene skal bidra **til** forskningsbasert undervisning og/eller veiledning fra bachelor til ph.d. nivå»

Innspill nr. 5:

4. avsnitt, side 5.

«Et flertall av utvalgets medlemmer ønsker samtidig å åpne for at det i *spesielle tilfeller* kan være hensiktsmessig å legge utdanningsprogram til et senter».

- Vi er glade for at utvalget åpner opp for denne muligheten. Samtidig er vi enige i at utdanningsprogram i hovedsak bør ligge til instituttene. Et moment som bør inngå i disse vurderingene er hvorvidt en flytting av utdanningsprogram reelt sett kun er administrativt, hvis alle lærekreftene likevel kommer fra senteret.
- Når det gjelder sentres ansvar for utdanning vil vi støtte utvalget i en «både/og»-tilnærming. På den ene siden har enkelte sentre en unik kompetanse som grunnlag for master-utdanningen. På den annen side kunne denne kompetansen brukes gjennom emneansvar for enkeltemner som inngår i andre mastergradsprogrammer.

Innspill nr. 6:

Siste avsnitt, side 7.

«Med hensyn til administrativ støtte viser utvalget til at prinsipp om enhetlig ledelse også bør gjelde for sentre, men at det enkelte senter likevel kan ha behov for en administrativ ressurs»

- Vi vil understreke viktigheten av administrativ støtte i drift av store forskningsprosjekter. Prosjektkoordinering er en annen viktig funksjon inn i dette og det er en utfordring å finne gode koordinatorene i såpass små stillingsbrøker som oftest er avsatt til dette. Her ønsker vi at det tenkes nytt og kreativt, og gjerne på tvers av sentrene.

Konkret spørsmål til høringen:

Vil de foreslåtte prinsippene for etablering av sentre gjøre sentrene tilstrekkelig robuste til å kunne brukes som virkemiddel i arbeidet mot universitetsambisjonen?

Høgskulen på Vestlandet

	Vi mener at forslaget generelt er veldig bra i forhold til å gjøre sentrene tilstrekkelig robuste til å kunne brukes som virkemiddel i arbeidet mot universitetsambisjonen.
--	--

Høgskulen på Vestlandet

Høring

Sak	Sak 18/20569 Rapport om prinsipper for senterstruktur ved Høgskulen på Vestlandet.
Dato utsendt på høring	20.03.2018
Høringsfrist	09.04.2018 kl. 09.00
Send høringsinnspill til	post@hvl.no merk e-post med «høringsinnspill senterstruktur fra [enhet], sak 18/20569»
Bakgrunn for saken	Utvalg for senterstruktur sender med dette rapport om prinsipper for senterstruktur ved HVL på høring (vedlagt). Utvalgets mandat har vært å • Foreslår kriterier for etablering av sentre ved HVL • Vurdere hvilke rolle sentrene skal ha når det gjelder forskning, utdanning og formidling og samhandling regionalt og internasjonalt • Drøfte organisering og finansiering av sentrene • Drøfte på hvilken måte sentrene skal ha betydning for å fremme universitetsambisjonen ved HVL
Vi ønsker spesielt innspill på:	Utvalget ønsker innspill på følgende spørsmål: <i>Vil de foreslåtte prinsippene for etablering av sentre gjøre sentrene tilstrekkelig robuste til å kunne brukes som virkemiddel i arbeidet mot universitetsambisjonen?</i> Utvalget ønsker også andre kommentarer fra høringsinstansene velkommen
Høringsinstanser	Fakultetene ved dekan, sentrene ved senterleder, administrasjonen ved prorektorer og direktører, studenttinget. Utvalget ber om at det holdes en bred høring ved fakultetene.

Høgskulen på Vestlandet

HØRINGSINNSPILL

Sak	Sak 18/20569 Rapport om prinsipper for senterstruktur ved Høgskulen på Vestlandet.
Høringsinstans (svarer)	Senter for utdanningsforskning
Ev. prosess bak høringsinnspillet	
Innspill Bruk flere sider om det trengs	Rapporten som begrunner og presenterer prinsipper for senterstruktur har mye godt innhold. Jeg støtter det meste som foreslås, men har følgende kommentarer og innspill: - FLKI har fem forskningsprogrammer på nivå 3. Disse er temabaserte paraplyprogrammer som skal dekke all forskning som er relevant for kjernevirksomheten ved fakultetet. Sentre som spydspisser, slik rapporten beskriver sentre, passer godt som supplement til forskningsprogrammene. Imidlertid må det åpnes opp for at sentrene kan være en del av programmene, altså på nivå 4. Det kan sikre bedre samkjøring og gjensidig innflytelse. - Sentre bør også forstås slik Forskningsrådet eller andre finansierende myndigheter definerer det. Det innebærer at noen sentre vil være forskningssentre, noen kompetansebyggende og andre knutepunkt for samarbeid og utvikling. Noen av disse vil kunne passe bedre i instituttene. Det må også vurderes om HVL skal knytte bestemte strukturer til eksterntfinansierte sentre, f.eks. administrativ støtte. - Skal det ligge personalansvar til sentrene? - Det at sentrene skal utgjøre minst 10 årsverk må utdypes. Teller stipendiater? Siden de fleste faglige ansatte også underviser, telles kun FoU-tiden, eller vil hele stillingen gå inn i de 10 årsverkene? Går det an at en person har 10% av sitt årsverk i sentrene? 5%? - Prinsippene relatert til universitetsambisjonen og til forskning støttes, men det bør også åpnes for at forskningsfelt som har spesiell strategisk betydning ikke oppfyller alle kriteriene, men at prinsippene kan tolkes som målsettinger, f.eks. eksternt finansiering. Sentrene kan ha ulike styrker slik at noen er sterke på noen prinsipper og gis mulighet til å styrkes på andre prinsipper, eller at de oppfyller ulike roller. - Under prinsippene for «utdanning» bør «skal bidra med forskningsbasert undervisning» endres til «skal bidra til forskningsbasert undervisning» slik at forskningen også kommer studenter til gode, studenter som ikke blir undervist av staben i senteret. - Under prinsippene for utdanning bør «sentrene bør tilby emner» erstattes med «sentrene kan tilby emner», siden dette er litt svakere formulert. - For å oppnå universitetstatus trenger HVL kompetanseheving av ansatte. Skal sentrene ha ansvar for å heve kompetansen blant egne og å rekruttere høykompetente eksterne søkere? - Hva med forskning som ikke foregår i sentrene, hvilke strukturer er tenkt for denne?

Høgskulen på Vestlandet

Høring

Sak	Sak 18/20569 Rapport om prinsipper for senterstruktur ved Høgskulen på Vestlandet.
Dato utsendt på høring	20.03.2018
Høringsfrist	09.04.2018 kl. 09.00
Send høringsinnspill til	post@hvl.no merk e-post med «høringsinnspill senterstruktur fra [enhet], sak 18/20569»
Bakgrunn for saken	Utvalg for senterstruktur sender med dette rapport om prinsipper for senterstruktur ved HVL på høring (vedlagt). Utvalgets mandat har vært å • Foreslår kriterier for etablering av sentre ved HVL • Vurdere hvilke rolle sentrene skal ha når det gjelder forskning, utdanning og formidling og samhandling regionalt og internasjonalt • Drøfte organisering og finansiering av sentrene • Drøfte på hvilken måte sentrene skal ha betydning for å fremme universitetsambisjonen ved HVL
Vi ønsker spesielt innspill på:	Utvalget ønsker innspill på følgende spørsmål: <i>Vil de foreslåtte prinsippene for etablering av sentre gjøre sentrene tilstrekkelig robuste til å kunne brukes som virkemiddel i arbeidet mot universitetsambisjonen?</i> Utvalget ønsker også andre kommentarer fra høringsinstansene velkommen
Høringsinstanser	Fakultetene ved dekan, sentrene ved senterleder, administrasjonen ved prorektorer og direktører, studenttinget. Utvalget ber om at det holdes en bred høring ved fakultetene.

Høgskulen på Vestlandet

Sak	Sak 18/20569 Rapport om prinsipper for senterstruktur ved Høgskulen på Vestlandet.
Høringsinstans (svarer)	Senter for omsorgsforskning, vest
Ev. prosess bak høringsinnspillet	Vi hadde et møte for alle ansatte på senteret den 3. april. Da få var til stede, har vi også sendt utkast på epost til alle ansatte for innspill. Innspillet er til slutt godkjent av forskningsleder Frode F. Jacobsen og daglig leder Hilde Haaland-Kramer
Innspill Bruk flere sider om det trengs	<i>Vil de foreslåtte prinsippene for etablering av sentre gjøre sentrene tilstrekkelig robuste til å kunne brukes som virkemiddel i arbeidet mot universitetsambisjonen?</i> Først vil vi berømme utvalget for et godt og grundig arbeid og takke for muligheten til å komme med innspill både under prosessen og nå i høringsrunden. Vi er generelt av den oppfatning at de foreslåtte prinsippene vil gjøre sentrene tilstrekkelig rustet til å bidra til å fremme universitetsambisjonen, og slik sett støtter vi utvalgets foreslåtte prinsipper. Samtidig vil vi peke på at en utfordring ved at man forankrer senterutvikling i ambisjonen om å bli universitet, og ikke i den mer varige visjonen knyttet til det å drive «et profesjons- og arbeidsrettet universitet». Dette, at man knytter sentrene til det å oppnå akkreditering som universitet, gir sentrene en rolle som en midlertidig/tidsbegrenset strategisk satsing. Hva vil så skje med sentrene når ambisjonen er innfridd? Og hvordan skal både eksterne miljø og eksterne samarbeidspartnere kunne forholde seg til et slikt signal om midlertidighet, når de fleste forskningsprosjekt og forskningssatsinger går over lengre tid? Vi mener at senteretableringen bør forankres i en mer varig visjon om å lage «et profesjons og arbeidslivsrettet universitet». Vi har noen kommentarer og tillegg som vi mener kan være viktige for å gjøre prinsippene enda tydeligere og klarere. 1. Det er til dels uklarhet/sammenblanding mellom prinsipper og kriterier for etablering av sentrene, her tror vi saken ville tjene på at dette ble mer tydelig (se vedlegg for hvordan vi mener at dette kunne vært løst). 2. Kriterier som er foreslått er ikke beskrevet i detalj av gruppen, men listen er lagt ganske høyt - internasjonalt ledende, forskning, publisering, undervisning bl.a. på phd nivå, utvikling/innovasjon, brobygger internt og eksternt, komplementere instituttene, høy grad av ekstern inntjening og i tillegg ha «dynamiske strukturer» som kan opprettes og nedlegges med. Her må det være rom for skjønn og rom for at sentre kan befinne seg i forskjellige faser – etablering, utvikling og drift. I tillegg blir det da også svært viktig at HVL har gode støtteordninger for sentrene (se punkt 9), slik at sentrene kan lykkes og nå de mål som settes til dem.

Høgskulen på Vestlandet

	3. Når det gjelder punktet om komplementaritet og samspill mellom sentre og institutt, ser vi dette som svært viktig. Sentrene skal ikke konkurrere med instituttene, men komplementere og utfylle. Sentrene kan være med å støtte og hjelpe instituttene både innenfor forskning og utdanning, og det er viktig med et godt samarbeid mellom sentrene og instituttene – det har både sentrene og instituttene alt å vinne på. Sentrene bør inkludere ansatte på instituttene i sine søknader, og instituttene bør være vil villig til å «gi avkall» på sine ansatte i en mindre stillingsprosent og for en begrenset periode. Sentrene kan også være en «inkubator» for kompetanseheving for ansatte ved HVL, herunder gi tilbud om veiledning, midlertidig kontorplass, etc. 4. Når det gjelder første kulepunkt under «Forskning», mener vi at det bør stå «høy kvalitet med internasjonale relasjoner» og ikke «høy internasjonal kvalitet». Det kan finnes gode nasjonale og regionale forskningsmiljø med internasjonale relasjoner som kan være sterke nok til å danne basis for et senter. 5. Videre synes vi at forholdet mellom forskningsgrupper og sentre er uklart. Skal/kan forskningsgrupper være knyttet til et senter eller skal disse eksistere uavhengig av sentrene og (når) kan en forskningsgruppe bli et senter? 6. Når det gjelder punktet om utdanning, støtter vi flertallet i utvalget som åpner for at utdanningsprogram kan ligge på sentrene. Vi ser at dersom et senter får ansvar for f.eks. en strategisk satsning, vil det være hensiktsmessig at senteret får ansvar for hele satsningen og at den ikke stykkes opp og deles på flere institutt/sentre (slik situasjonen er i dag for satsningen Teknologi i helse og omsorg). Videre vil vi fremme ideen om at det burde bli enklere å opprette små midlertidige emner på master- og ph.d.-nivå som er knyttet til pågående større forskningsprosjekt. UiB har gode erfaringer med dette. Vi vil også peke på at dagens sentre spiller en viktig rolle i de to nye ph.d.ene som det er søkt om, og at sentrene kan og bør være «et hjem» for stipendiater og bidra til et godt stipendiatmiljø. Vi mener derfor at sentrenes hovedfokus bør være på master- og ph.d.-nivå, men at man selvfølgelig skal bidra til forskningsbasert undervisning på alle nivå. Vi vil også peke på at det må utarbeides gode rutiner slik at sentrene blir økonomisk kompensert for sine bidrag. 7. Når det gjelder punktene om publisering og samhandling, vil vi peke på at det nasjonale nivået mangler. Det blir pekt på at sentrene skal publisere internasjonalt og samhandle regionalt, men vi ser at sentrene også har en viktig nasjonal rolle. Sentrene kan ta på seg nasjonale oppgaver for myndighetene (evaluering, følgeforskning, etc), samtidig som den forskningen som sentrene driver regionalt også kan bidra i den nasjonale utviklingen (f.eks. forskning knyttet til teknologi i helse og omsorg). Sentrene kan bygge opp en kompetanse og ekspertise gjennom forskningen som vil være til nytte både regionalt og nasjonalt. Når det gjelder det internasjonale nivået, vil Norden være spesielt relevant for mange av våre fagmiljø som er opptatt av den nordiske velferdsmodellen.
--	---

Høgskulen på Vestlandet

8. Når det gjelder organisering og finansiering, er vi glade for å se at utvalget mener at sentrene bør ligge på nivå 3 og sidestilles med instituttene. Vi støtter dette og mener at det må gjelde i ledergrupper og andre grupper og utvalg som opprettes av fakultetene. Som det eneste senteret med todelt ledelse, mener vi at det må være rom for unntak fra prinsippet om enhetlig ledelse. Det kan være hensiktsmessig med andre ordninger for enkelte sentre, og i vårt tilfelle var dette modellen som ble valgt da de fem nasjonale sentrene for omsorgsforskning ble etablert. Vi støtter i utgangspunktet prinsippet om at sentre skal evalueres og være tidsavgrenset, men samtidig vil vi peke på at det tar tid å bygge opp gode sentre. Flere av HVLs sentre er nå ca. 10 år gamle, og det tok tid før disse kunne vise til store prosjekter og høy inntjening.

9. Til slutt vil vi peke på at vi savner tydeligere kriterier som beskriver hvordan HVL som institusjon vil støtte opp under sentrene, dette gjelder f.eks.

- belønningsmidler/matching funds når sentre (eller andre miljøer) blir tildelt store nasjonale eller internasjonale forskningsprosjekter
- faste rutiner for publiseringspoeng
- strategiske midler - disse kunne kanskje i større grad vært knyttet til forventninger til sentrene og «interne» og «eksterne» sentre bør behandles mer likt
- administrativ og teknisk/praktisk støtte

Til syvende og sist tror vi det er viktig å være tydelig på hvilke type sentre man ønsker og hva deres rolle skal være. Skal det primært være sentre som bidrar til å fremme universitetsambisjonen, bør disse i hovedsak være *forskningsdrevne*.

Vedlegg: Prinsipper og kriterier for senterstruktur

Prinsipp 1: Sentrene skal bidra, på kort sikt, til å fremme universitetsambisjonen ved HVL, og på lengre sikt, til et solid profesjons- og arbeidsrettet universitet.

Kriterier:

- sentrene skal etableres med utgangspunkt i allerede eksisterende forskningsmiljø som driver forskning av *høy kvalitet med internasjonale relasjoner*
- forskningsmiljøet må ha aktive samarbeidsrelasjoner med andre forskningsmiljø nasjonalt og internasjonalt
- sentrene skal kunne vise til høy regional relevans
- sentrenes forskning bør være flerfaglig og gå på tvers av institutt og/eller fakultet
- sentrenes forskningsprofil skal være forankret i strategisk viktige områder
- sentrene skal bidra inn mot ph.d.-utdanningene

Prinsipp 2: Sentrene skal bidra med forskningsbasert utdanning

Kriterier:

Høgskulen på Vestlandet

- sentrene skal bidra med forskningsbasert undervisning og/eller veiledning fra bachelor til ph.d.-nivå
- sentrene bør tilby emner på master- og ph.d.-nivå og kan i spesielle tilfeller tilby utdanningsprogram på masternivå

Prinsipp 3: Sentrene skal være synlige og ha en særlig rolle med hensyn til samhandling

Kriterier:

- sentrene skal ha høy publiseringsaktivitet, av høy kvalitet og med en internasjonal profil
- sentrene skal sikre kunnskapsutveksling med regionalt samfunns-, arbeids- og næringsliv
- sentrene må vise til aktive samarbeidsrelasjoner med samfunnsliv, arbeidsliv eller næringsliv
- sentrene skal ha en brobygger-rolle både ut mot regionen og innad ved HVL.

Prinsipp 4: Sentrene skal være en viktig aktør for innovasjon

Kriterier:

- sentrene skal skape møteplasser mellom forskningsmiljø og samfunns-, arbeids-, og næringsliv
- sentrene skal synliggjøre forskningens nytteverdi for samfunnet
- sentrene skal stimulere til at kunnskapen som utvikles gjøres kjent for og tas i bruk av aktuelle målgrupper

Høgskulen på Vestlandet

Høring

Sak	Sak 18/20569 Rapport om prinsipper for senterstruktur ved Høgskulen på Vestlandet.
Dato utsendt på høring	20.03.2018
Høringsfrist	09.04.2018 kl. 09.00
Send høringsinnspill til	post@hvl.no merk e-post med «høringsinnspill senterstruktur fra [enhet], sak 18/20569»
Bakgrunn for saken	Utvalg for senterstruktur sender med dette rapport om prinsipper for senterstruktur ved HVL på høring (vedlagt). Utvalgets mandat har vært å • Foreslår kriterier for etablering av sentre ved HVL • Vurdere hvilke rolle sentrene skal ha når det gjelder forskning, utdanning og formidling og samhandling regionalt og internasjonalt • Drøfte organisering og finansiering av sentrene • Drøfte på hvilken måte sentrene skal ha betydning for å fremme universitetsambisjonen ved HVL
Vi ønsker spesielt innspill på:	Utvalget ønsker innspill på følgende spørsmål: <i>Vil de foreslåtte prinsippene for etablering av sentre gjøre sentrene tilstrekkelig robuste til å kunne brukes som virkemiddel i arbeidet mot universitetsambisjonen?</i> Utvalget ønsker også andre kommentarer fra høringsinstansene velkommen
Høringsinstanser	Fakultetene ved dekan, sentrene ved senterleder, administrasjonen ved prorektorer og direktører, studenttinget. Utvalget ber om at det holdes en bred høring ved fakultetene.

Høgskulen på Vestlandet

Sak	Sak 18/20569 Rapport om prinsipper for senterstruktur ved Høgskulen på Vestlandet.
Høringsinstans (svarer)	Senter for kunsthøgskulen, kultur og kommunikasjon
Ev. prosess bak høringsinnspillet	Innspill fra de som er ansatt på senteret
Innspill Bruk flere sider om det trengs	Overordnet tilbakemelding: <i>Vi mener utvalget foreslår mange gode prinsipper som vil kunne bidra til at sentrene i enda større grad enn i dag kan være spydspisser for forskning, utdanning, samhandling og innovasjon, og bidra til at HVL når universitetsambisjonen sin. Når det er sagt, ser vi også at noen av problemstillingene ved FLKI ikke er ivarettatt. Vi har prøvd å vurdere de praktiske implikasjonene av foreliggende prinsipper, og har i den sammenheng noen kommentarer til det som står, samt noen innspill til punkter vi savner.</i> KOMMENTARER: Når det gjelder forskning, så er vi stort sett enige i prinsippene, men vi reagerer på formuleringen «stor andel eksternfinansiering». Utdanningsforskning og kunsthøgskulen har ikke like stor tilgang til finansieringskilder som deler ut store summer slik en del helsefag og andre fagmiljø ved HVL har. FINNUT-programmet til NFR er det eneste programmet for utdanningsforskning i Norge med en viss størrelse på tildelingene. Når det gjelder NFR sine kultur- og humaniora-programmer, så er ikke de i samme grad innrettet mot lærerutdanningens kunsthøgskulen som de fagmiljøene vi konkurrerer med (humaniora-miljøene ved universitetene og noen av forskningsinstituttene). Når det gjelder kulturrådet og ulike kulturinstitusjoner som finansieringskilder, så lyser disse ut svært små summer til forskning. Vi ber derfor om at formuleringen «stor andel» modifiseres, f.eks. til «Sentrene skal ha som mål å hente inn eksternfinansiering så sant det er mulig» eller «... i så stor grad som mulig». Når det gjelder undervisning vil vi kommentere at det kan tydeliggjøres hva som skiller sentrene fra instituttene. Hvis sentrene «bidrar til», i stedet for «bidrar med» forskningsbasert undervisning, så kan også mer indirekte bidrag, som fornying av pensum, være inkludert. Ofte vil det å knyttes til et senter nettopp være å fritas fra undervisning og veiledning for å jobbe intensivt med et forskningsprosjekt. Det viktigste her er vel overføring av kunnskap fra forskning til undervisning, slik at undervisningen ved HVL i enda større grad blir forskningsbasert. Vi stiller oss spørrende til at sentrene «bør» tilby emner på master- og ph.d.-nivå. Hvorfor bør de det hvis det kan dekkes av instituttene? Her mener vi det må holde å skrive «kan». Behovet for bidrag fra sentre vil variere for de ulike utdanningsprogrammene. Alle sentrene trenger ikke være forpliktet til å tilby emne gjennom et slikt prinsipp, selv om det for noen sentre vil være naturlig å bidra med slikt.

Høgskulen på Vestlandet

Når det gjelder formidling, så lurer vi på om det er mulig å være mer konkret i prinsippene for synliggjøring, som å nevne oppretting av nettsider, aktivitet i sosiale medier og tilrettelegging for møteplasser, både konkrete og virtuelle/digitale.

Når det gjelder organisering og finansiering er utvalget veldig konkrete på 10 årsverk når det gjelder vitenskapelig ansatte, mens det er noe vagt når det gjelder administrative ressurser. Betyr «en administrativ ressurs» én stilling, en egen administrativ person eller noe annet? Vi mener det bør tydeliggjøres at sentrene må ha tilgang til fellesadministrative ressurser i tillegg til en egen administrativ ressurs som bistår senterleder, slik at senterleder får anledning til å være en faglig leder, og ikke bare en som administrerer. Vi kunne også tenke oss at det sto mer eksplisitt at vitenskapelige stillinger kan være midlertidige prosjektstillinger med ansatte som også har undervisningsoppgaver i instituttene.

VI SAVNER:

Sentrenes rolle i forhold til kompetanseheving

For å nå universitetsambisjonen må HVL ha flere professorer og flere ansatte med førstekompetanse. Ut fra de foreslåtte prinsippene, vil sentrene bidra til kompetanseheving først og fremst gjennom å bistå ph.d.-utdanningene. Bør ikke sentrene også kunne bidra til å rekruttere førstekompetente inn i eksternfinansierte prosjekter? Kan sentrene også bidra til kompetanseheving blant eksisterende personale ute på instituttene? Vi savner at det står noe om dette, med mindre det er tenkt at all kompetanseheving er overlatt til instituttene. Etter vår oppfatning bør begge enheter bidra til kompetanseheving for at vi i tide skal nå opp til det nivået som kreves for å bli universitet.

Sentrenes rolle i forhold til strategiske satsninger

Det står ingenting i prinsippene om at sentrene skal ivareta andre strategiske satsninger enn den overordnede universitetsambisjonen. HVL er forpliktet til å ivareta humaniora og styrke utdanningsforskningen i henhold til anbefalingene som er gitt etter NFR sine evalueringer av humaniora-forskning og utdanningsforskning i Norge. Det står også eksplisitt i årets tildelingsbrev fra KD at HVL skal ivareta humaniora, både i forskning og utdanning. Publiseringsnivået må opp, men skal vi lykkes med dette, kan vi ikke bare basere oss på eksternfinansiering. HVL må også bruke av egne strategiske midler hvis vi skal kunne møte de anbefalingene som nå gis innenfor disse fagfeltene. Ambisjonen om mer eksternfinansiering må ikke slå i hjel forpliktelsene til å styrke humaniora- og utdanningsforskning.

Høgskulen på Vestlandet

Høring

Sak	Sak 18/20569 Rapport om prinsipper for senterstruktur ved Høgskulen på Vestlandet.
Dato utsendt på høring	20.03.2018
Høringsfrist	09.04.2018 kl. 09.00
Send høringsinnspill til	post@hvl.no merk e-post med «høringsinnspill senterstruktur fra [enhet], sak 18/20569»
Bakgrunn for saken	Utvalg for senterstruktur sender med dette rapport om prinsipper for senterstruktur ved HVL på høring (vedlagt). Utvalgets mandat har vært å • Foreslår kriterier for etablering av sentre ved HVL • Vurdere hvilke rolle sentrene skal ha når det gjelder forskning, utdanning og formidling og samhandling regionalt og internasjonalt • Drøfte organisering og finansiering av sentrene • Drøfte på hvilken måte sentrene skal ha betydning for å fremme universitetsambisjonen ved HVL
Vi ønsker spesielt innspill på:	Utvalget ønsker innspill på følgende spørsmål: <i>Vil de foreslåtte prinsippene for etablering av sentre gjøre sentrene tilstrekkelig robuste til å kunne brukes som virkemiddel i arbeidet mot universitetsambisjonen?</i> Utvalget ønsker også andre kommentarer fra høringsinstansene velkommen
Høringsinstanser	Fakultetene ved dekan, sentrene ved senterleder, administrasjonen ved prorektorer og direktører, studenttinget. Utvalget ber om at det holdes en bred høring ved fakultetene.

Høgskulen på Vestlandet

Sak	Sak 18/20569 Rapport om prinsipper for senterstruktur ved Høgskulen på Vestlandet.
Høringsinstans (svarer)	Senter for helseforskning i Sogn og Fjordane
Ev. prosess bak høringsinnspillet	
Innspill Bruk flere sider om det trengs	Hovudtrekk i dei foreslåtte prinsippa for etablering av senter ved HVL har likskapar med ein modell for toppforskingssenter. Senter utforma etter prinsippa som er beskrive, vil såleis vere tilstrekkeleg robuste til å vere eit kraftfullt verkemiddel i arbeidet mot universitetsambisjonen Andre kommentarar: Premissen om institutta som grunnleggande eining kjem godt fram i rapporten. Vi meiner at denne premissen er viktig for å byggje HVL. Rapporten har i avgrensa grad analysar og diskusjonar. Ulike modellar for senter eller alternativ for dei ulike premissane er i liten grad beskrivne, og det er få drøftingar av dei to siste kulepunkta i mandatet. Kan andre sentermodellar også vere berekraftige, utan at dei skal «undergrave» instituttstrukturen? Korleis kan sentera ha eit produktivt samspel med institutta og fakulteta? Å opprette senter vil vere eitt av fleire strategiske verkemiddel HVL set i verk for å nå sine overordna mål. For at dei samla skal vere effektive, vil samspelet mellom verkemiddela ha stor betydning, Prinsippa for senterstruktur er foreslått før strategiarbeidet er gjennomført. Innretninga av senter som verkemiddelet vert dermed ikkje sett i samanheng med andre tiltak og ein meir konkret analyse, slik det har vore gjort m.a. ved UiA og UiS. For at senter etter denne modellen skal ha ei rolle av betydning i strategien for å oppnå universitetsstatus, er det vesentleg at HVL raskt etablerer fleire senter med slike kjenneteikn. Det ville vere ønskjeleg med ei vurdering av tidshorisonten, realismen og ressursinnsats for at HVL i nær framtid skal vere i stand til å etablere senter etter alle prinsippa som er beskrive. Rapporten foreslår at eit senter vert etablert for ein avgrensa periode. Det bør vurderast lenger tidshorisont for slike senter, for at dei skal kunne utvikle og gjennomføre prosjekt over lengre tidsperiodar. Det er truleg at utvalet har henta inn erfaringar og evalueringar frå samanliknbare institusjonar, men dette går ikkje fram av rapporten. Det hadde vore ønskjeleg at dette i såfall går fram. Organisering av sentra: Utvalet anbefaler at sentra bør plasserast under fakultet i organiasjonsstrukturen. Vi saknar ein diskusjon av fordelar og ulemper med dette, utover at ein følgjer vurderingar i tidlegare arbeid.

Høgskulen på Vestlandet

	Jamfør at nasjonalt har nokre institusjonar senter under fakultet, medan senter ved andre institusjonar er lagt til institutt. Rammene for sentera bør avklarast tydelegare, som støttefunksjonar, økonomiske rammer frå HVL, eigenandelar ved eksterne søknadar osb. Dette er svært viktig for at sentra skal kunne lukkast i å nå måla. Rapporten presiserer kva type senter prinsippa skal gjelde for (s 2): Senter som vert etablerte ved HVL som resultat av strategiske prioriteringar og som verkemiddel for HVL sine framtidige målretta satsingar. Modellar som er samarbeid mellom ulike partar er ikkje nemnde som eit alternativ, altså der HVL ser det som strategisk formålstenleg med eit slikt samarbeid, vert ikkje vurdert som eit alternativ. Når HVL skal ha eit nært samarbeid med samfunns-, arbeids- og næringsliv, og verte eit universitet med ein profesjons- og arbeidsretta profil, kan slike modellar i nokre høve vere formålstenlege. Innan helse finst det t.d fleire slike modellar, hovudsakleg mellom universiteta og universitetssjukehusa. Senter i samarbeid med næringslivet vil også vere aktuelt. Sentera bør vere forskingsdrivne, og også vere «heim» for stipendiatar. Kva som er skilnaden mellom senter og store forskargrupper bør avklarast. -
--	--

HØRINGSINNSPILL

Høgskulen på Vestlandet

Høring

Sak	Sak 18/20569 Rapport om prinsipper for senterstruktur ved Høgskulen på Vestlandet.
Dato utsendt på høring	20.03.2018
Høringsfrist	09.04.2018 kl. 09.00
Send høringsinnspill til	post@hvl.no merk e-post med «høringsinnspill senterstruktur fra [enhet], sak 18/20569»
Bakgrunn for saken	Utvalg for senterstruktur sender med dette rapport om prinsipper for senterstruktur ved HVL på høring (vedlagt). Utvalgets mandat har vært å • Foreslår kriterier for etablering av sentre ved HVL • Vurdere hvilke rolle sentrene skal ha når det gjelder forskning, utdanning og formidling og samhandling regionalt og internasjonalt • Drøfte organisering og finansiering av sentrene • Drøfte på hvilken måte sentrene skal ha betydning for å fremme universitetsambisjonen ved HVL
Vi ønsker spesielt innspill på:	Utvalget ønsker innspill på følgende spørsmål: <i>Vil de foreslåtte prinsippene for etablering av sentre gjøre sentrene tilstrekkelig robuste til å kunne brukes som virkemiddel i arbeidet mot universitetsambisjonen?</i> Utvalget ønsker også andre kommentarer fra høringsinstansene velkommen
Høringsinstanser	Fakultetene ved dekan, sentrene ved senterleder, administrasjonen ved prorektorer og direktører, studenttinget. Utvalget ber om at det holdes en bred høring ved fakultetene.

Høgskulen på Vestlandet

HØRINGSINNSPILL

Sak	Sak 18/20569 Rapport om prinsipper for senterstruktur ved Høgskulen på Vestlandet.
Høringsinstans (svarer)	Akademikerne
Ev. prosess bak høringsinnspillet	Vi har invitert medlemmer til å komme med innspill
Innspill Bruk flere sider om det trengs	1) Vi er enig i hovedprinsippene som skisseres i rapporten, spesielt at sentrene må være forskningsdrevne og har stor grad av ekstern finansiering. Det er et punkt hvor gruppen var delt og det gjelder om sentrene skal ha utdanningsansvar eller ikke. Vi tenker at det er greit at man som hovedregel ikke skal ha utdanning, men at det er viktig at det kan gjøres unntak for dette, spesielt ved tverrfakultære og tverrfaglige utdanninger. Dette er vel det punktet vi synes er mest viktig å understreke, siden utvalget var delt og dette kan bli en diskusjon i styret. 2) Vi må også se på den økonomiske siden. Dette må ikke gå utover den daglige driften av fakultetene.

Høgskulen på Vestlandet

Høring

Sak	Sak 18/20569 Rapport om prinsipper for senterstruktur ved Høgskulen på Vestlandet.
Dato utsendt på høring	20.03.2018
Høringsfrist	09.04.2018 kl. 09.00
Send høringsinnspill til	post@hvl.no merk e-post med «høringsinnspill senterstruktur fra [enhet], sak 18/20569»
Bakgrunn for saken	Utvalg for senterstruktur sender med dette rapport om prinsipper for senterstruktur ved HVL på høring (vedlagt). Utvalgets mandat har vært å • Foreslår kriterier for etablering av sentre ved HVL • Vurdere hvilke rolle sentrene skal ha når det gjelder forskning, utdanning og formidling og samhandling regionalt og internasjonalt • Drøfte organisering og finansiering av sentrene • Drøfte på hvilken måte sentrene skal ha betydning for å fremme universitetsambisjonen ved HVL
Vi ønsker spesielt innspill på:	Utvalget ønsker innspill på følgende spørsmål: <i>Vil de foreslåtte prinsippene for etablering av sentre gjøre sentrene tilstrekkelig robuste til å kunne brukes som virkemiddel i arbeidet mot universitetsambisjonen?</i> Utvalget ønsker også andre kommentarer fra høringsinstansene velkommen
Høringsinstanser	Fakultetene ved dekan, sentrene ved senterleder, administrasjonen ved prorektorer og direktører, studenttinget. Utvalget ber om at det holdes en bred høring ved fakultetene.

Høgskulen på Vestlandet

Sak	Sak 18/20569 Rapport om prinsipper for senterstruktur ved Høgskulen på Vestlandet.
Høringsinstans (svarer)	NTL
Ev. prosess bak høringsinnspillet	Høyring mellom plasstillitsvalde og styret
Innspill Bruk flere sider om det trengs	Innspillet er delt i tre. Først vurderer vi sentrale tema som er omtalt i rapporten, så kommer vi med konkrete endringsforslag til prinsippene, og til slutt kommer tre nye punkt som vi ønsker bli lagt til i vedtaket. 1 Sentrale tema i rapporten 1) Utdanning NTL støtter mindretallets forslag om at «utdanningsprogram utelukkende bør ligge til institutt». Det er to hovedbegrunnelser for dette. Den første er knyttet til hva som skal være sentrenes funksjon. Utvalget understreker selv at sentrene ikke skal drive i konkurranse med instituttene. Dersom det åpnes for at utdanningsprogram tilbys av sentrene, vil dette være i direkte konkurranse med det som er instituttene hovedfunksjon, nemlig utdanning. I tillegg vil det dra fokus bort fra det som bør være sentrenes hovedfunksjon, nemlig forskning. Den andre hovedgrunnen til at utdanningsprogram ikke bør legges til sentrene, er sentrenes midlertidige karakter. Utdanningsprogram bør være del av strukturer som er stabile over tid. Utvalget legger opp til at sentre skal være av midlertidig karakter og opprettes for 5-7 år av gangen. Det betyr at sentrene vil ha en relativt kort tidshorisont for sin aktivitet, og at utdanningsprogram derfor ikke bør legges til dette organisasjonsnivået. Utdanningsprogram bør være stabile og varige over tid, og bør ha sin organisatoriske tilhørighet på instituttene som er mer varige og stabile rammer for utdanning. En slik konklusjon bør likevel ikke utelukke at ansatte ved sentrene kan bidra med undervisning og veiledning av studenter eller tilby enkeltemner innenfor utdanningsprogram. 2) Ansettelsesforhold Det legges opp til at sentrene skal opprettes med begrenset tidshorisont (5-7 år), og at de samtidig skal ha minst 10 årsverk (vitenskapelige) knyttet til sin virksomhet (og i tillegg eventuelt egen administrativ ressurs). Hva dette betyr for ansettelsesforholdet til dem som jobber på sentrene, er uklart og i liten grad drøftet av utvalget. Er det mulig og ønskelig med faste ansettelser i en slik struktur? Det er et mål for HVL å redusere andelen midlertidig ansatte, og dette bør være førende også for senterstrukturen. Dersom målet er at ansatte skal ha tilfredsstillende forhold er det to mulige veier til målet: 1) Alle ansatte blir ansatt ved HVL og tilknyttes fast et institutt (eller fellesadministrasjon), men kan

Høgskulen på Vestlandet

hospitere eller lånes ut midlertidig til sentre. Dette betyr at sentrene ikke har en egen fast stab, men blir del av en matrisestruktur/prosjektorganisasjon der sentrene trekker på ansatte fra ulike institutt og fakultet på midlertidig/semi-permanent basis. Dette passer godt med at utvalget mener at sentrene skal opprettes med en tidshorisont på 5-7 år. 2) Sentrenes ansatte tilknyttes senteret, ikke HVL. Dette innebærer at dersom senteret legges ned, har de ansatte ikke i utgangspunktet rett til videre arbeid ved HVL. Dette er en vanskelig løsning juridisk, ettersom det innebærer at sentrene må løftes organisatorisk ut av HVL og etableres som egne juridiske enheter. Dette er lite ønskelig, og løsning 1 er derfor bedre. Det er likevel et problem at utvalget ikke har drøftet konsekvensene av sitt forslag når det gjelder ansettelsesforhold for dem som skal jobbe på sentrene. Et alternativ til å løse denne problemstillingen nå, er at det gjennomføres en egen prosess rundt dette med ansettelsesforhold når de andre prinsippene er vedtatt.

3) Nedslagsfelt: hvem er omfattet?

Det fremstår noe uklart om utvalget mener at prinsippene skal gjelde for alle sentre ved HVL eller kun dem som opprettes etter at prinsippene er vedtatt. I tillegg åpnes det opp for en rekke unntak jf. følgende formulering på s. 2: «De foreslåtte prinsippene vil gjelde for sentre som **etableres** ved HVL som resultat av strategiske prioritering og som virkemiddel for HVL sine **fremtidige** målrettede satsinger. Prinsippene vil ikke gjelde for etablering av sentre som er resultat av tildeling av eksterne midler eller tildeling av nasjonale oppdrag som eksempelvis SFU, SFI, SFF eller lignende.» (våre uthevinger). Det er uheldig dersom det er tvil om hvem prinsippene egentlig skal gjelde for. Det viktigste er å få avklart hvorvidt prinsippene kun skal gjelde for **fremtidige** senteretableringer, eller om de også skal gjelde for **nåværende** og allerede etablerte sentre. Dersom prinsippene kun skal gjelde fremtidige etableringer, vil prinsippene ha begrenset betydning og ikke bidra til en ryddigere og mer enhetlig struktur, noe som vil være problematisk. Dersom prinsippene også skal anvendes på sentre som allerede er etablert, vil det kreve at eksisterende sentre må vurderes opp mot de prinsippene som vedtas, og dersom de ikke oppfyller kriteriene, må sentrene få i oppdrag å gjøre de nødvendige tilpasningene for at prinsippene skal bli overholdt. Sett i lys av andre tilpasninger som gjøres i HVL i kjølvannet av fusjonen, bør dette være overkommelig. NTL mener at prinsippene må omfatte både nye og eksisterende sentre.

4) Forskningsfokus

Utvalget fastslår at hovedvirksomheten til sentrene bør være forskning. Samtidig understreker utvalget at sentrene bør ha fokus på forskning som går på tvers av institutt/fakultet og bygge på tverrfaglige miljø. Likevel mener utvalget det vil være problematisk om slike føringer utelukker forskning innen enkeltdisipliner. Dette betyr i praksis at utvalget ikke legger noen avgrensninger på sentrenes forskningsaktivitet. Dette er uheldig, ettersom det åpner

Høgskulen på Vestlandet

for en direkte forskningsmessig konkurranse mellom instituttmiljøer og sentermiljøer. Det bør derfor være en tydeligere føring på at forskning innen enkeltdisipliner som hovedregel tilhører instituttnivået, mens sentrene skal konsentrere sin aktivitet om tverr-/flerfaglige satsinger.

5) Plassering i organisasjonsstruktur

Utvalget foreslår at sentrene plasseres på nivå 3, og dermed sidestilles med instituttene. Dette må tolkes som at alle sentrene skal være underordnet og plasseres organisatorisk på et fakultet, men dette er ikke sagt tydelig fra utvalgets side. Sentrene bør organiseres som en matrise innad i fakultetet med rapporteringslinje til dekan, og fakultetet bør gis myndighet til å opprette og nedlegge sentre i tråd med de vedtatte prinsippene. Mer problematisk er at utvalget ikke har tatt stilling til hvor etablerte sentre, som for øyeblikket er midlertidig plassert i organisasjonskartet, hører mest naturlig hjemme i fakultetsstrukturen. Dette fordi utvalget har definert dette ut av sitt oppdrag. Det betyr at det må bli en egen prosess i etterkant av prinsippvedtaket, der eksisterende sentre evalueres med tanke på innplassering på fakultet. Det bør være faglige vurderinger som avgjør i hvilket fakultet et senter best kan finne sin organisatoriske forankring. I noen tilfeller vil forskningsaktiviteten til senteret gå på tvers av fakultet. I slike tilfeller må det finnes frem til kompensierende tiltak for tap av forskningskapasitet for de fagmiljøene som ikke får slike tverr-/flerfaglige sentre plassert i eget fakultet.

6) Innovasjon

Utvalget har på eget initiativ lagt til *innovasjon* i sitt mandat, uten at dette var del av oppdraget slik det var definert fra oppdragsgiver (rektor). Det er noe uklart hvorfor dette er gjort, uten at det i seg selv bør betraktes som særlig problematisk. De punktene utvalget selv har foreslått inn under denne overskriften, handler imidlertid lite om sentrenes rolle for å fremme innovasjon, men mer om formidling og samhandling. Hvorfor utvalget har hatt behov for å legge til dette begrepet i sitt mandat, fremstår derfor som uklart.

2 Konkrete endringsforslag til prinsippene (s. 8-9)

Forskning:

- Nytt kulepunkt: «Forskning innen enkeltdisipliner skal som hovedregel foregå på de enkelte institutter»

Utdanning:

- I andre kulepunkt strykes følgende: «og kan i spesielle tilfeller tilby utdanningsprogram på masternivå» (= støtte utvalgets mindretall)
- Nytt kulepunkt: «Alle utdanningsprogram skal legges til instituttnivået. (= støtte utvalgets mindretall)

Innovasjon:

- Innovasjon strykes som eget punkt.
- Første strekpunkt flyttes til punktet «samhandling regionalt og internasjonalt»
- Andre og tredje strekpunkt flyttes til punktet «formidling».

Høgskulen på Vestlandet

Organisering og finansiering:

- I første strekpunkt legges det til: «... og rapporterer til dekan»
- I andre strekpunkt legges det til (tillegget er uthevet: «... og opprettes og nedlegges **av fakultetet** med utgangspunkt...»
- Tredje strekpunkt endres til: «Sentrene har ingen egen vitenskapelig stab, men organiseres i matrise som langvarige prosjekt og knytter til enhver tid til seg relevante ressurser fra de ulike fagmiljøene ved HVL. Senterlederen har personalansvar for de medarbeiderne som til enhver tid har mer enn 50 % av sitt arbeid tilknyttet senterets aktivitet».
- Nytt kulepunkt: «Sentrenes ansatte får sitt ansettelsesforhold knyttet til HVL med de plikter og rettigheter dette innebærer».

3 Nye punkt som legges til i vedtaket

- 1) Prinsipper for etablering av sentre gjelder for alle sentre ved HVL uavhengig av opprettelsestidspunkt. Etablerte sentre som ikke drives i samsvar med prinsippene skal bringes i samsvar med disse innen utgangen av 2020.
- 2) Eksisterende sentre er nå midlertidig innplassert i organisasjonskartet, og avventer et vedtak om endelig plassering. I etterkant av styrets vedtak om prinsipper for senterstruktur, bes det derfor om at det gjennomføres en prosess med tanke på endelig innplassering av eksisterende sentre i organisasjonskartet. Prosessen innebærer at det gjennomføres en faglig vurdering av eksisterende sentre med tanke på innplassering på fakultet, som skal utgjøre grunnlaget for vurderingen av på hvilket fakultet et senter best kan finne sin organisatoriske forankring. I noen tilfeller kan det være tvil om hva som er den beste forankringen i fakultet, fordi forskningsaktiviteten til senteret går på tvers av fagmiljø i ulike fakultet. I slike tilfeller må det finnes frem til kompensierende tiltak for tap av forskningskapasitet for de fagmiljøene som ikke får slike tverr/flerfaglige sentre plassert i sitt eget fakultet. Endelig innplassering av sentre på fakultet legges frem for styret til behandling.
- 3) Det gjennomføres en egen utredning og senere drøfting/forhandling av hvordan ansettelsesformen ved sentrene skal være når prinsippene for organisering, finansiering og oppgaver er fastsatt.

Høgskulen på Vestlandet

Høring

Sak	Sak 18/20569 Rapport om prinsipper for senterstruktur ved Høgskulen på Vestlandet.
Dato utsendt på høring	20.03.2018
Høringsfrist	09.04.2018 kl. 09.00
Send høringsinnspill til	post@hvl.no merk e-post med «høringsinnspill senterstruktur fra [enhet], sak 18/20569»
Bakgrunn for saken	Utvalg for senterstruktur sender med dette rapport om prinsipper for senterstruktur ved HVL på høring (vedlagt). Utvalgets mandat har vært å • Foreslår kriterier for etablering av sentre ved HVL • Vurdere hvilke rolle sentrene skal ha når det gjelder forskning, utdanning og formidling og samhandling regionalt og internasjonalt • Drøfte organisering og finansiering av sentrene • Drøfte på hvilken måte sentrene skal ha betydning for å fremme universitetsambisjonen ved HVL
Vi ønsker spesielt innspill på:	Utvalget ønsker innspill på følgende spørsmål: <i>Vil de foreslåtte prinsippene for etablering av sentre gjøre sentrene tilstrekkelig robuste til å kunne brukes som virkemiddel i arbeidet mot universitetsambisjonen?</i> Utvalget ønsker også andre kommentarer fra høringsinstansene velkommen
Høringsinstanser	Fakultetene ved dekan, sentrene ved senterleder, administrasjonen ved prorektorer og direktører, studenttinget. Utvalget ber om at det holdes en bred høring ved fakultetene.

Høgskulen på Vestlandet

HØRINGSINNSPILL

Sak	Sak 18/02569 Rapport om prinsipper for senterstruktur ved Høgskulen på Vestlandet.
Høringsinstans (svarer)	PARAT
Ev. prosess bak høringsinnspillet	For liten tid til å ha medlemsmøte om tema. Mail med rapport sendt ut til alle medlemmer med ynske om innspel.
Innspill Bruk flere sider om det trengs	Generelt innspel. Hovudfokus for sentra bør vera forskning, publisering og formidling. Mht sentra si rolle når det gjeld utdanning bør dei i utgangspunktet ikkje ha ansvar for utdanningsprogram. Også emneansvar bør i hovudsak verta lagt på institutt. Sentra kan med sin forskingskompetanse bidra til undervisning i emne, og til veiledning av bachelor-, master- og phd-studentar. Forslaget om at sentra skal opprettast for ei avgrensa tidsperiode med krav til inntening/ekstern finansiering etc. tilseier at dei ikkje bør ha ansvar for ordinære utdanningsprogram som krev meir langsiktigheit og stabile strukturar. Det same gjeld i stor grad emneansvar, særleg på grunnutdanningane. Her kan vi ikkje risikera at emne må skifta tilhøyrgigheit fordi sentra vert evaluert lagt ned grunna sviktande økonomi. Dersom dette vert tilfelle kva då med studentar midt i eit studieløp senteret driftar? Ein må då sikra at dei får fullføre normert løp, jf. forskrift om studium og eksamen ved HVL § 3-2 (5).

From: Gjert Anders Askevold
Sent: 9. april 2018 14:43
To: Post
Subject: Høyringsinnspel senterstruktur frå FF sak 18/20569

Sentera kjem framover til å få ei viktig rolle inn mot universitetsambisjonen. Aktiviteten i sentera skal primert være forskning og forskingsformidling. I omtalen av senterea burde dei kallast forskningssenter, for verkeleg å få fram funksjonen til sentera. Det at sentera skal drive tverrfagleg forskning er interessant, men verkar lite utvikla. Det er ikkje synleggjort korleis miljø skal møtast og utvikle forskning på tvers?

Forskerforbundet ser at det har vore ein diskusjon i gruppa om korleis forskningssentera skal bidra mot fakulteta med omsyn på undervising. Om sentera skal drive egne kurs går HVL inn på ei linje, etter forskerforbundet sitt syn, der vi skapar konkurranse mellom sentera og fakultet. Dette er uheldig. Det blir og uklårt kva som skiller senter og fakultet frå kvarandre. I tillegg kan det tenkast at det på sentera blir oppretta egne undervisningsstillingar, som skal drive kurs utvikla av sentera dette vil verke rart inn mot resten av HVL. Dette vil skape ein uheldig skilje mellom undervisningsstillingar ved HVL avhengig av om dei er på sentera eller på fakulteta. Det er og vanskeleg å sjå korleis sentera skal drive kurs og undervising når forskningssentera har ein midlertidig karakter, slik som det er lagt opp til i teksten. Sentera bør ikkje være leverandør eller premissleverandør for undervising. Fakulteta er dei som skal drive, utvikle og eige kurs. Fakulteta kan dermed tinge leveransar frå forskningssentera der desse sit med kompetanse som er utviklande på kursa til fakulteta, deriblant PHD-utdanning.

FF støttar mindretalsdissensen: Sentera skal ikkje ha ansvar for utdanningsprogram.

Gjert-Anders Askevold

Høgskulen på Vestlandet

Høring

Sak	Sak 18/20569 Rapport om prinsipper for senterstruktur ved Høgskulen på Vestlandet.
Dato utsendt på høring	20.03.2018
Høringsfrist	09.04.2018 kl. 09.00
Send høringsinnspill til	post@hvl.no merk e-post med «høringsinnspill senterstruktur fra [enhet], sak 18/20569»
Bakgrunn for saken	Utvalg for senterstruktur sender med dette rapport om prinsipper for senterstruktur ved HVL på høring (vedlagt). Utvalgets mandat har vært å • Foreslår kriterier for etablering av sentre ved HVL • Vurdere hvilke rolle sentrene skal ha når det gjelder forskning, utdanning og formidling og samhandling regionalt og internasjonalt • Drøfte organisering og finansiering av sentrene • Drøfte på hvilken måte sentrene skal ha betydning for å fremme universitetsambisjonen ved HVL
Vi ønsker spesielt innspill på:	Utvalget ønsker innspill på følgende spørsmål: <i>Vil de foreslåtte prinsippene for etablering av sentre gjøre sentrene tilstrekkelig robuste til å kunne brukes som virkemiddel i arbeidet mot universitetsambisjonen?</i> Utvalget ønsker også andre kommentarer fra høringsinstansene velkommen
Høringsinstanser	Fakultetene ved dekan, sentrene ved senterleder, administrasjonen ved prorektorer og direktører, studenttinget. Utvalget ber om at det holdes en bred høring ved fakultetene.

Høgskulen på Vestlandet

Sak	Sak 18/20569 Rapport om prinsipper for senterstruktur ved Høgskulen på Vestlandet.
Høringsinstans (svarer)	Utdanningsforbundet
Ev. prosess bak høringsinnspillet	Det er uheldig at mange av høyringsdagane inngjekk i påskeferien. Medlemmer melder frå om at dei ikkje har hatt høve til å setta seg inn i saka.
Innspill Bruk flere sider om det trengs	"Vil de foreslåtte prinsippene for etablering av sentre gjøre sentrene tilstrekkelig robuste til å kunne brukes som virkemiddel i arbeidet mot universitetsambisjonen?" De foreslåtte prinsippene for etablering av sentre vil i høy grad kunne bidra til realisering av deler av universitetsambisjonen. Det fremgår ikke like klart på hvilken måte sentrene kan bidra til å styrke HVLs samlede undervisnings- og forskningskompetanse. Sentrene kan derimot være et nyttig virkemiddel internt i organisasjonen, dersom de blir koblet tett på og ikke er løsrevet fra utdanninger og undervisning. Det pekes på at dersom at lederstillingene i sentrene skal være attraktive, bør de ledes av forskningsaktive personer. Skal senterne ha oppgaver som innebærer undervisning, innovasjon, ekstern finansiering, og sammenbindende interne og eksterne oppgaver regionalt og internasjonalt, krever dette administrativ støtte. Den administrative støtten må være 'hands on' altså øremerket og stedlig lokalisert til det enkelte senter, slik at lederstøtten kan være fleksibel, rask på og fungere som stedfortreder ved lederens fravær. Det legges opp til en aktiv lederrolle ved forventninger om internasjonalisering og campusovergripende funksjon, da må senteret ha en operativ person på stedlig plass som gjør at ting ikke stopper opp. Sentrene bør ha et tydeligere mandat i forhold til å bidra til å videreutvikle og styrke forskningskompetansen til fagansatte ved HVL, slik at alle fagansatte blir inkludert i enten forskergrupper eller sentrenes satsingsområder. Fagansatte som får arbeidsoppaver av et forskningssenter bør være tilsatt ved et institutt, slik at ikke personalansvar blir lagt til senterleder.

Høgskulen på Vestlandet

Det blir stilt spørsmål ved om det er ønskelig at sentrene kan opprette egne studieprogram i spesielle tilfeller. Dette kan bygge ned koblingen til institutt og utdanninger, og sentrenes varighet på 5-7 år er ikke forenelig med stabil drift at utdanninger/emner. Prinsippet om at sentrene skal bidra inn i undervisning er viktig, men det må påsees at ikke det går ressurser til sentrene som skulle gått til utdanningene. At sentrene skal fungere som brobygger mellom utdanninger og campuser er vesentlig fordi sentrene da kan bli mer synlige for både faglig ansatte og studenter.

Det virker som en god løsning med en tidshorisont på 5-7 år for sentrenes eksistens og at de skal være selvfinansiert.

HØRINGSINNSPILL

Høgskulen på Vestlandet

Høring

Sak	Sak 18/20569 Rapport om prinsipper for senterstruktur ved Høgskulen på Vestlandet.
Dato utsendt på høring	20.03.2018
Høringsfrist	09.04.2018 kl. 09.00
Send høringsinnspill til	post@hvl.no merk e-post med «høringsinnspill senterstruktur fra [enhet], sak 18/20569»
Bakgrunn for saken	Utvalg for senterstruktur sender med dette rapport om prinsipper for senterstruktur ved HVL på høring (vedlagt). Utvalgets mandat har vært å • Foreslår kriterier for etablering av sentre ved HVL • Vurdere hvilke rolle sentrene skal ha når det gjelder forskning, utdanning og formidling og samhandling regionalt og internasjonalt • Drøfte organisering og finansiering av sentrene • Drøfte på hvilken måte sentrene skal ha betydning for å fremme universitetsambisjonen ved HVL
Vi ønsker spesielt innspill på:	Utvalget ønsker innspill på følgende spørsmål: <i>Vil de foreslåtte prinsippene for etablering av sentre gjøre sentrene tilstrekkelig robuste til å kunne brukes som virkemiddel i arbeidet mot universitetsambisjonen?</i> Utvalget ønsker også andre kommentarer fra høringsinstansene velkommen
Høringsinstanser	Fakultetene ved dekan, sentrene ved senterleder, administrasjonen ved prorektorer og direktører, studenttinget. Utvalget ber om at det holdes en bred høring ved fakultetene.

Høgskulen på Vestlandet

Sak	Sak 18/20569 Rapport om prinsipper for senterstruktur ved Høgskulen på Vestlandet.
Høringsinstans (svarer)	NSF
Ev. prosess bak høringsinnspillet	Det har vore for lita tid til å ha ein god prosess på saka, fordi saka kom ut like før påske (20 mars) sjukdom hos HTV, og kort svarfrist. Saka blei difor veldig seint sendt ut til øvrige HTV og medlemmer i NSF.
Innspill Bruk flere sider om det trengs	<u>Forholdet utdanning og forskningssenter.</u> Det står i utvalgets rapport at dei ikkje har gått inn og evaluert eksisterande senterers aktivitet. Dette er på eine sida forståeleg, men samstundes er det uheldig. Om eksisterande senter hadde vore evaluert så kunne ein fått peikepinn på korleis forholdet mellom utdanning og forskning har vore erfart av både forskningssentera og dei ulike utdanningar (det som i dag går under nemninga institutt/fakultet). Kanskje er løysinga at det skal stillast krav om at nyetablerte senter skal ha ei viss % andel undervising inn i mot bachelor og masterutdanningar, sjølvsagt alt etter kor stor del av sentera si finansiering er internt HVL finansierte. Eksternt finansierte senter kan ein ikkje stilla slike krav til. <u>Forholdet sentera og PhD utdanning.</u> I kva grad skal ulike senter kunne ha eige autonom rolle i.f.t eksisterande og framtidige PhD utdanningar. Skal sentera tilpassast PhD utdanningane – eventuelt er det mogleg at PhD utdanningane skal kunna tilpassast senteras eksistens? <u>Verdigrunnlag</u> Det stå ingen ting om verdigrunnlag hjå dei ulike sentera. Det er publisering og produksjonstankegangen som synes å være gjeldane. Er det mogleg å tenka seg at ein har eit tverrfagleg/tverrprofesjonelt senter som utfordrar HVL si aktivitet. Dette senteret – stert filosofisk forankra kan bidra til å være ei kvalifisert stemme mot kortvarige senterers eksistens basert på samfunnets hær og no krav. NSF støtter mindretallets vurdering som mener at utdanningsprogram utelukkende bør ligge til institutt. NSF er uroa for at eit senter lett kan tappa institutta for folk med PhD, dvs ein mister moglegheita for å bruka dei i undervising og rettleiing av studentar spesielt på bachelornivå, og at folk med PhD helst vil arbeida på disse sentra. ei fare at sentera blir for autonome i.f.t utdanning og begynner å leve sine egne liv. Da vert banda til institutta/fakulteta enda svakare Det at sentera skal drive tverrfagleg forskning er interessant, men verkar lite utvikla. Det er ikkje synleggjort korleis miljø skal møtast og utvikle forskning på tvers?

Høgskulen på Vestlandet

	Organisering av senter: synes å vera litt uklart. NSF støtter synspunkt til FF og NTL.
--	---

HØRINGSINNSPILL

Høgskulen på Vestlandet

Høring

Sak	Sak 18/20569 Rapport om prinsipper for senterstruktur ved Høgskulen på Vestlandet.
Dato utsendt på høring	20.03.2018
Høringsfrist	09.04.2018 kl. 09.00
Send høringsinnspill til	post@hvl.no merk e-post med «høringsinnspill senterstruktur fra [enhet], sak 18/20569»
Bakgrunn for saken	Utvalg for senterstruktur sender med dette rapport om prinsipper for senterstruktur ved HVL på høring (vedlagt). Utvalgets mandat har vært å • Foreslår kriterier for etablering av sentre ved HVL • Vurdere hvilke rolle sentrene skal ha når det gjelder forskning, utdanning og formidling og samhandling regionalt og internasjonalt • Drøfte organisering og finansiering av sentrene • Drøfte på hvilken måte sentrene skal ha betydning for å fremme universitetsambisjonen ved HVL
Vi ønsker spesielt innspill på:	Utvalget ønsker innspill på følgende spørsmål: <i>Vil de foreslåtte prinsippene for etablering av sentre gjøre sentrene tilstrekkelig robuste til å kunne brukes som virkemiddel i arbeidet mot universitetsambisjonen?</i> Utvalget ønsker også andre kommentarer fra høringsinstansene velkommen
Høringsinstanser	Fakultetene ved dekan, sentrene ved senterleder, administrasjonen ved prorektorer og direktører, studenttinget. Utvalget ber om at det holdes en bred høring ved fakultetene.

Høgskulen på Vestlandet

Sak	Sak 18/02569 Rapport om prinsipper for senterstruktur ved Høgskulen på Vestlandet.
Høringsinstans (svarer)	Studenttinget på Vestlandet
Ev. prosess bak høringsinnspillet	
Innspill Bruk flere sider om det trengs	Studenttinget på Vestlandet ønsker å takke for en god rapport og for muligheten til å komme med innspill til høringen om prinsipper for senterstruktur ved Høgskulen på Vestlandet. Vi vil først ta for oss spørsmålet om hvorvidt de omtalte prinsippene vil gjøre sentrene tilstrekkelig robuste til å kunne brukes som virkemiddel i arbeidet mot universitetsambisjonen, for deretter å kapittelvis komme med egne kommentarer til høringen. Punkt som er spesielt viktige for Studenttinget vil være merket med rødt. Sentrene robusthet i arbeidet mot universitetsambisjonen. I prinsippene for organisering og finansiering av sentrene er det ikke nevnt hvorvidt sentrene vil bli tillagt noen administrative ressurser. Det fremstår noe uklart om sentrene vil få den administrative støtten de trenger for å kunne opprettholde det aktivitetsnivået som forventes av dem. Dette er urovekkende da sentrene selv, ifølge denne rapporten, har spilt inn et behov for nettopp administrativ støtte. Prinsipper om forskning. Studenttinget er spesielt positive til at sentrene skal bidra inn mot ph.d., samt at de skal ha en spesiell rolle i å ivareta tverrfaglighet/flerfaglighet på høgskolen. Prinsipper om utdanning. Til det andre punktet ligger noen problemstillinger. På den ene siden kan involvering i emner og utdanningstilbud være viktig for å synliggjøre sentrene, og med dette være med å bygge opp den tverrfaglige kompetansen og det tverrfaglige tankesettet hos studentene. På den andre siden vil det gi studentene flere aktører å forholde seg til, noe som kan skape mindre forutsigbarhet og dårlig tilrettelegging da flere skal være med i kommunikasjons-loopen. Fra et samfunnsperspektiv veier den tverrfaglige kompetansen og tankesettet tungt og det er svært viktig at dette blir satt fokus på i høyere utdanning. Hvis dette skal være et prinsipp må det imidlertid sørges for gode rutiner for kommunikasjon, informasjonsdeling og tilrettelegging på tvers av sentrene og instituttene. Et annet moment er hvorvidt sentrene skal kunne tilby utdanningsprogram på masternivå. I utgangspunktet er dette positivt av grunnene beskrevet over, men her må man sørge for at de aktuelle sentrene har riktige administrative, faglige og andre ressurser og kompetanse til å følge opp et utdanningsprogram og studentene i dette programmet. En bekymring er

Høgskulen på Vestlandet

	hvorvidt sentrene, med de ressursene som er lagt til dem, vil klare å opprettholde en høy internasjonal standard på forskningen med en høy publiseringsaktivitet samtidig som de skal tilby en god undervisning og et godt læringsmiljø med alt det innebærer. Studenttinget ønsker også å spille inn muligheten for at sentrene knytter til seg bachelor- og masterstudenter som forskningsassistenter eller lignende. Prinsipper om vitenskapelig publisering og formidling. Flere av sentrene på HVL har per dags dato intern formidling, kursholding og kompetanseheving som en del av sine oppgaver. Det må vurderes om disse oppgavene er godt nok ivaretatt i prinsippene. Til en viss grad vil dette være ivaretatt i andre punkt under samhandling, men disse oppgavene omhandler mer enn en brobygger-rolle. Det må også vurderes om sentrenes synlighet, også internt, burde presiseres ytterligere. Fra studentenes perspektiv er sentrene svært lite kjent og hvis sentrene ønsker å tilknytte seg studenter på ulike vis er det viktig at informasjon om sentrene er lett tilgjengelig og at de blir profilert på en hensiktsmessig måte. Prinsipper om innovasjon. Vi er spesielt fornøyd med at sentrene skal stimulere til samarbeid, synliggjøring, kjennskap og bruk av kunnskapen som blir utviklet. Dette er viktig for samfunnet som helhet og for utviklingen av høgskolen som institusjon. Prinsipper om organisering og finansiering. Studenttinget ønsker å stille spørsmål ved om sammenhengen mellom sentrenes avgrensede tidsperiode og muligheten for å tilby utdanningsprogram er sett på. Det samme gjelder på hvilken måte de ansatte i sentrene blir ivaretatt når sentrene er av den midlertidige arten.
--	--

HØRINGSINNSPILL

Revidert forslag til prinsipper for senterstruktur og drøftinger av høringsinnspill

Forslag til reviderte prinsipper for senterstruktur og drøftinger av høringsinnspill

Rapport om senterstruktur ble sendt på høring 20.3.2018 til fakultetene ved dekan, sentrene ved senterleder, administrasjon ved prorektor og direktørene, til fagforeningene og til studenttinget.

Utvalget har mottatt mange gode og konstruktive innspill på foreslåtte prinsipper for senterstruktur ved HVL. Basert på utvalgets drøfting av høringsinnspillene, ønsker vi i dette notatet å fremme et revidert forslag til prinsipper for senterstruktur. Videre gir notatet en sammenstilling av høringsinnspillene etter tema, og de innspillene som går igjen blir adressert. En del av høringsinnspillene peker på sider ved senteretablering hvor man ønsker mer utredning. Disse innspillene er ikke drøftet i dette notatet ettersom utredningsarbeid krever mer tid enn det utvalget har til rådighet før styrebehandling.

Utvalget har fått høringsinnspill fra:

Fakultet:

- Fakultet for Helse og sosialfag (FHS)
- Fakultet for økonomi og samfunnsfag (FØS)
- Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap (FIN)
- Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett (FLKI)

Sentre:

- CASE
- Mohnsenteret
- Senter for Kunnskapsbasert praksis (KBP)
- Senter for utdanningsforskning (SUF)
- Senter for omsorgsforskning vest (SOFV)
- Senter for kunst, kulturfag og kommunikasjon (SEKKK)
- Senter for helseforskning

Fagforeninger:

- Akademikerne
- NTL
- Parat
- Forskerforbundet
- Utdanningsforbundet
- Norsk sykepleierforbund

Studenttinget

Revidert forslag til prinsipper for senterstruktur og drøftinger av høringsinnspill

Revidert forslag til prinsipper for senterstruktur ved HVL

Universitetsambisjonen:

- sentrene skal på kort sikt bidra til å fremme universitetsambisjonen til HVL og på lang sikt fremme et profesjons- og arbeidsrettet universitet.

Forskning:

- sentrene skal hente inn stor andel eksterne forskningsprosjekter
- sentrene skal etableres med utgangspunkt i allerede eksisterende forskningsmiljø som driver forskning av høy internasjonal kvalitet
- forskningsmiljøet må ha aktive samarbeidsrelasjoner med forskningsmiljøer ved HVL, og andre forskningsmiljø nasjonalt og internasjonalt
- sentrene skal kunne vise til høy regional relevans
- sentrenes forskning bør være flerfaglig og gå på tvers av institutt og/eller fakultet
- sentrenes forskningsprofil skal være forankret i strategisk viktige områder
- sentrene skal bidra inn mot ph.d.-utdanningene

Utdanning:

- sentrene skal bidra med forskningsbasert undervisning og/eller veiledning fra bachelor til ph.d.-nivå
- sentrene bør tilby emner på master- og ph.d.-nivå og kan i spesielle tilfeller tilby utdanningsprogram på masternivå

Vitenskapelig publisering og formidling:

- sentrene skal ha høy publiseringsaktivitet, av høy kvalitet og med en internasjonal profil
- sentrene skal sikre kunnskapsutveksling med regionalt og nasjonalt samfunns-, arbeids- og næringsliv

Samhandling regionalt og internasjonalt:

- sentrene må vise til aktive samarbeidsrelasjoner med samfunnsliv, arbeidsliv eller næringsliv
- sentrene skal ha en brobygger-rolle både ut mot regionen og innad ved HVL

Innovasjon:

- sentrene skal skape møteplasser mellom forskningsmiljø og samfunns-, - arbeids-, - og næringsliv
- sentrene skal synliggjøre forskningens nytteverdi for samfunnet
- sentrene skal stimulere til at kunnskapen som utvikles gjøres kjent for og tas i bruk av aktuelle målgrupper

Organisering og finansiering:

- sentrene organiseres på nivå 3
- sentrene opprettes som en langsiktig satsing og evalueres jevnlig
- sentrene skal ha en egen vitenskapelig stab
- sentrenes aktivitet og relasjoner skal strekke seg på tvers av campus

Revidert forslag til prinsipper for senterstruktur og drøftinger av høringsinnspill

- sentrene skal ha høy grad av ekstern finansiering og det skal settes konkrete mål for det enkelte senter

Utvalgets arbeid

Utvalget har jobbet etter et mandat om å foreslå prinsipper for senterstruktur ved Høgskulen på Vestlandet. Fusjonsavtalen, rapport om realisering av universitetsambisjonen, virksomhetsmålene for HVL og utviklingsavtalen mellom HVL og KD har vært brukt som grunnlagsdokumenter for utvalgets arbeid. Prinsippene skal presenteres som vedtakssak for styret 26. april 2018. Etter prinsipper for senterstruktur er vedtatt av styret vil det etter utvalgets forståelse være en prosess for evaluering av de etablerte sentrene ved HVL, men dette ligger utenfor utvalgets mandat.

Sentrene betydning for å fremme universitetsambisjonen ved HVL

I høringsbrev ba utvalget spesifikt om innspill på følgende spørsmål: *vil de foreslåtte prinsippene for etablering av sentrene gjøre sentrene tilstrekkelig robuste til å kunne brukes som virkemiddel i arbeidet mot universitetsambisjonen?* De høringsinnspillene som adresserer dette spesifikt gir positiv tilbakemelding på at foreslåtte prinsipper vil gi robuste sentre som kan støtte opp under arbeidet med universitetsambisjonen.

I høringsrunden har det blitt pekt på at forankring av prinsippene for senterutvikling i universitetsambisjonen gir en tidsbegrensning som er unødvendig og det foreslås at det heller forankres i den mer varige visjonen om å drive et profesjons- og arbeidsrettet universitet. Utvalget sier seg enig i at prinsippet om at sentrene skal bidra til å fremme universitetsambisjonen ved HVL bør utvides til et prinsipp om at *sentrene skal på kort sikt bidra til å fremme universitetsambisjonen til HVL og på lang sikt fremme et profesjons- og arbeidsrettet universitet.*

Forskning

Rapport om senterstruktur viser til at sentre ved HVL skal være forskningsdrevet og støtte opp under universitetsambisjonen ved at det stilles krav om forskning av høy internasjonal kvalitet med alle de implikasjoner det har (krav om publisering, eksternfinansiering, internasjonalt samarbeid osv.). Høringsinnspillene gir bred støtte til denne ideen om at sentrene skal ha sitt tyngdepunkt i forskning. Samtidig har det kommet ulike forslag til omformulering av prinsipper og kommentarer om at kravene som stilles er for strenge. Med universitetsambisjonen som utgangspunkt har utvalget i sitt arbeid lagt Kunnskapsdepartementets krav for universitetsakkreditering til grunn i formulering av prinsipper. Formuleringer som «forskning av høy internasjonal kvalitet» er hentet fra KD sine krav til universitet. Prinsippet knyttet til innhenting av eksterne forskningsmidler er likeledes formulert med utgangspunkt i at HVL må øke innhenting av eksterne midler for å imøtekomme kravene til universitetsakkreditering. Utvalget har vurdert dette som et naturlig punkt hvor forskningsdrevne sentre kan bidra med å heve HVL som forskningsinstitusjon.

I tillegg har utvalget ønsket å vektlegge regional relevans ettersom dette er sentralt ved HVLs profil. Utvalget har videre valgt å vektlegge flerfaglighet for å understreke at sentrene skal bidra med noe annet/mer enn den forskningsaktiviteten som allerede ligger på instituttnivå. I tråd med dette pekes det i rapporten på at sentrene ikke skal konkurrere, men komplementere aktiviteten ved instituttene. Dette gir det bred støtte til i høringsinnspillene. I tråd med dette foreslår et av høringsinnspillene at det legges til prinsipp om at «sentrene skal komplementere den forskningen som naturlig hører hjemme på instituttene».

Revidert forslag til prinsipper for senterstruktur og drøftinger av høringsinnspill

Videre viser rapporten i sin omtale av forskning til at sentrene kan bidra med veiledningsressurser til ph.d.-utdanningene. Noen av høringsinnspillene peker på andre måter sentrene kan bidra til ph.d.-utdanning ut over veiledning av studenter. Utvalget viser til at man her ikke forsøker å gi en oversikt over måter sentrene kan bidra til ph.d.-utdanningene, men har ønsket å sikre at det her er en kobling. Derav er foreslått prinsipp formulert mer overordnet: *sentrene skal bidra inn mot ph.d.-utdanningene.*

De foreslåtte prinsippene om at forskningsmiljøene må ha aktive samarbeidsrelasjoner med andre forskningsmiljø nasjonalt og internasjonalt, og at sentrenes forskningsprofil skal være forankret i strategisk viktige områder er ikke kommentert i høringsinnspillene.

I blant høringsinnspillene presenteres det forslag om at sentrene bør omtales som forskningssentre og som fyrstårn som skal bidra til å løfte institusjonen.

Utdanning

Rapporten foreslår to prinsipper under sentrenes rolle når det gjelder utdanning. Det første sier at *sentrene skal bidra med forskningsbasert undervisning og/eller veiledning fra bachelor til ph.d-nivå.* Flere av innspillene har foreslått at dette endres til «sentrene bidrar til forskningsbasert undervisning [...]». I utvalgets diskusjoner om utdanning er det særlig to elementer som vært understreket. Utvalget har for det første ønsket at sentrene med sin forskningstyngde skal bidra til styrking av forskningsbasert undervisning ved HVL. For det andre har utvalget ønsket en kobling mellom sentrene og instituttene/fakultetene for å hindre at sentrene blir løsrevne enheter fra resten av organisasjonen. Utvalget sin vurdering har vært at dette oppnås best gjennom bidrag med undervisning og ikke bare bidrag til undervisning.

Når det gjelder det andre prinsippet som foreslås under utdanning har utvalget ikke kommet til enighet spørsmålet om hvorvidt sentre i spesielle tilfeller kan tilby utdanningsprogram på masternivå eller om utdanningsprogram utelukkende bør ligge til institutt. Fem av utvalgets medlemmer, prorektor for forskning Gro Anita Fonnes Flaten, førsteamanuensis Jens Kristian Fosse ved FIN, professor Marit Rong, førsteamanuensis Ole-Gunnar Søgne og førsteamanuensis Tobba Therkildsen Sudmann foreslår prinsipp om at sentrene bør tilby emner på master- og ph.d.-nivå og kan i spesielle tilfeller tilby utdanningsprogram på masternivå. Ett av utvalgets medlemmer, førsteamanuensis Ove Oklevik har ønsket å ta dissens på dette prinsippet og mener utdanningsprogram utelukkende bør ligge til institutt.

Omtrent en tredjedel av innspillene har ikke omtalt dette spørsmålet spesifikt. Omtrent en tredjedel støtter forslaget om at sentre i spesielle tilfeller kan tilby utdanningsprogram på masternivå. Omtrent en tredjedel argumenterer for at utdanningsprogram i sin helhet bør ligge til institutt.

Det er to argumenter som går igjen i begrunnelsen av hvorfor utdanningsprogram i sin helhet bør ligge til institutt. Det ene argumentet omhandler forholdet mellom institutt og sentre, hvor det pekes på at utdanning er instituttens kjernevirksomhet og at sentrene derfor ikke bør konkurrere med instituttene om utdanningsprogram. Utvalget vil her presisere at både utvalget som helhet og høringsinnspillene er enige om at utdanning primært skal ligge til institutt. Det dissensen i utvalget handler om er hvorvidt en tverrfaglig mastergrad som ikke har et naturlig hjem ved bare ett institutt, kan legges til et senter med tilsvarende tverrfaglig profil.

Det andre argumentet som går igjen er at sentrene har en begrenset tidshorisont og at dette ikke er forenelig med å ha ansvar for utdanningsprogram som er mer varige i tid. Fra de som støtter

Revidert forslag til prinsipper for senterstruktur og drøftinger av høringsinnspill

forslaget om at sentrene ved spesielle tilfeller kan tilby masterprogram understrekes det at dette er ønskelig nettopp i spesielle tilfeller hvor det er snakk om tverrfaglige masterprogrammer og at man ved eventuelt nedleggelse av et senter kan overføre programansvar sammen med forskningsmiljø til et institutt. På denne måten vil man til enhver tid sikre en tett kobling mellom utdanningsprogram og fagmiljø.

Fra et forvaltningsmessig perspektiv kan det pekes på at opprettelse av masterprogram innenfor høgskolens doktorgradsområde eller søknader om akkreditering av ny masterprogram ligger til høgskolestyret jf. Forskrift om studium og eksamen ved Høgskulen på Vestlandet § 3-2, 3. ledd. Dette innebærer at eventuell opprettelse av masterprogram ved et senter må godkjennes av styret i hvert enkelt tilfelle.

Med dette bakteppe blir prinsippene som er knyttet til utdannings stående som først foreslått.

Vitenskapelig publisering og formidling

Majoriteten av høringsinnspillene omtaler ikke vitenskapelig publisering og formidling. Fra de fem som berører dette tema kommer det følgende forslag: det bør konkretisere hva som forventes av sentrene med hensyn til formidling, og at publisering på nasjonalt nivå bør inkluderes. Utvalget har også fått innspill om at sentrenes synlighet, også internt, bør presiseres ytterligere, og til slutt et forslag om å legge til prinsipp om at sentrene skal aktivt trekke med medarbeidere ved instituttene i publiseringsaktiviteten.

Samhandling regionalt og internasjonalt

Ett av høringsinnspillene berører tema samhandling og peker på at det nasjonale nivået mangler. De resterende høringsinnspillene nevner ikke dette punktet.

Innovasjon

To av høringsinnspillene omtaler avsnittet om innovasjon. Det ene innspillet gir sin støtte til dette tillegget i forhold til utvalgets opprinnelige mandat ved å peke på at de «er spesielt fornøyd med at sentrene skal stimulere til samarbeid, synliggjøring, kjennskap og bruk av kunnskapen som utvikles». Det andre innspillet argumenterer at prinsippene foreslått under innovasjon i hovedsak handler om formidling og samhandling og at innovasjon som underpunkt derfor bør fjernes. De resterende høringsinnspillene omtaler ikke dette avsnittet og utvalget tolker dette som at majoriteten av høringsinstansene er enig i de foreslåtte innovasjons-prinsippene.

Organisering og finansiering av sentrene

Rapporten foreslår prinsipp om at sentrene skal organiseres på nivå tre. Den store majoriteten av høringsinnspillene omtaler ikke dette prinsippet. Ett av høringsinnspillene foreslår at sentrene bør organiseres på nivå 4 (under institutt) og to av høringsinnspillene peker på at organisering på nivå 3 (under fakultet) og nivå 4 (under institutt) begge er gode løsninger. Gitt at de fleste høringsinnspillene ikke vurderer plassering tolker utvalget dette som en støtte til foreslått prinsipp om organisering på nivå 3.

Revidert forslag til prinsipper for senterstruktur og drøftinger av høringsinnspill

Rapporten foreslår videre prinsipp om at sentrene skal ha en egen vitenskapelig stab. En del av høringsinnspillene støtter dette forslaget. Disse peker på viktigheten av at sentrene har egen vitenskapelig stab for å skape tilstrekkelig robuste og dynamiske forskningsmiljø til å kunne drive langvarige forsknings- og utviklingsprosjekter.

Andre høringsinnspill uttrykker bekymring for at en egen vitenskapelig stab for sentre som opprettes for en avgrenset tidsperiode vil gi mange midlertidig tilsatte. Utvalget legger til grunn at Lov om statens ansatte § 9 som angir hvilke situasjoner som gir statlige virksomheter anledning til å bruke midlertidige kontrakter også gjelder for tilsetting ved sentre. Videre har utvalget lagt til grunn at *sentrene etableres med utgangspunkt i allerede eksisterende forskningsmiljø som driver forskning av høy internasjonal kvalitet*. Etablering av et senter innenfor et gitt fagområde vil gi et skjerpet forskningsfokus på nettopp dette området for en gitt periode. En nedleggelse av et senter vil innebære at forskningsaktiviteten på området går ned. Det innebærer ikke at aktiviteten nødvendigvis skal avvikes, men kanskje heller ta nye former og behov for de ansattes kompetanse vil dermed fortsatt være til stede ved institusjonen. Utvalget viser ellers til Lov om statsansatte § 9 (2) som sier at «*Arbeidsgiver i virksomheten skal minst en gang årlig drøfte bruken av midlertidige ansettelser etter bestemmelsene i første ledd med de tillitsvalgte, inkludert grunnlaget for og omfanget av slike ansettelser, og konsekvenser for arbeidsmiljøet*».

Flere høringsinnspill foreslår at senterets stab skal være ansatt ved et institutt og lånes ut til senteret for å hindre bruk av midlertidige stillinger. Ved en slik løsning sikrer man faste kontrakter for tilsatte ved sentrene, men man åpner for større grad av midlertidighet ved instituttene ettersom de ansatte som lånes ut til sentre må erstattes for at instituttene skal kunne sikre daglig drift. Videre risikerer man at det oppstår interessekonflikt mellom instituttets behov for ressurser i form av personell og senterets behov for tilsvarende ressurser.

I rapportens drøfting av sentrenes behov for en egen vitenskapelig stab vises det til at denne bør utgjøre minst 10 årsverk. Utvalget har drøftet det å angi et så konkret forslag til antall årsverk ved sentrene og kommet til at det kan være noe rigid. Samtidig er det viktig for utvalget at sentrene kan dokumentere et visst volum som sikrer at de er robuste nok til å imøtekomme de forventningene som stilles til forskning, utdanning, formidling, samhandling og innovasjon.

Utvalget vil peke på at det i prinsippet om at sentrene etableres for en avgrenset tidsperiode, og opprettes og nedlegges med utgangspunkt i jevnlig evalueringer ikke nødvendigvis innebærer nedleggelse av sentrene ved utløp av tidsperioden. Utvalget vurderer det slik at en evaluering like godt kan resultere i en videreføring av senteret for ny periode. Det er ikke satt begrensninger fra utvalgets side på hvor mange ganger et senter kan få en slik fornyet tillit. Utvalget velger å endre formulering av dette prinsippet for å tydeliggjøre dette. Revidert forslag til prinsipp er da at «*sentrene opprettes som en langsiktig satsing og evalueres jevnlig*».

Under avsnittet om organisering og finansiering foreslås prinsipp om at «*sentrene skal ha høy grad av eksternfinansiering og det skal settes konkrete mål for det enkelte senter*». Blant hørings svarene har det kommet innspill om at høy grad av eksternfinansiering vil være krevende for enkelte fagområder, mens andre støtter en ambisjon om at sentrene bør bli selvfinansierende. Utvalget anbefaler ikke at sentrene skal bli selvfinansierende, da det trolig stadig vil være behov for en viss grad av basisfinansiering gjennom strategiske midler. Samtidig må det tas hensyn til sentrenes interne oppdrag når det gjelder undervisning, veiledning, mv. i vurdering av konkret finansieringsmodell og krav til eksternfinansiering.

Foreslått prinsipp om at sentrenes aktivitet og relasjoner skal strekke seg på tvers av campus er ikke omtalt i høringsinnspillene.

Revidert forslag til prinsipper for senterstruktur og drøftinger av høringsinnspill

Flere av innspill har imidlertid pekt på sentrenes behov for administrative ressurser eller etterspurt informasjon om hvilke administrative ressurser som vil være tilgjengelig. I tråd med utvalgets forslag om at sentrene plasseres på nivå tre under et fakultet, sidestilt med institutt, er det naturlig at sentrene har tilgang til de samme administrative ressursene som instituttene har. Det være seg administrative ressurser på fakultetsnivå og i fellesadministrasjonen. Utvalget har pekt på at et senter kan ha behov for en egen administrer ressurs for daglig drift, men det er ikke lagt opp til at sentrene skal bygge opp en egen administrasjon. Her er det naturlig at sentrene forholder seg til administrativ organisering som vedtatt av høgskolestyret i mars, på lik linje med instituttene.

I tillegg til kommentarer på de foreslått prinsippene har flere innspill pekt på at sentrene bør ha en rolle med hensyn til kompetanseheving av vitenskapelig personell. Utvalget vurderer at kompetanseheving vil være et naturlig resultat av sentrenes aktivitet gjennom veiledning av stipendiater og mulighet for økt forskning- og publiseringsaktivitet.

**Høgskulen
på Vestlandet**

Arkivsak-dok. 18/02887-1
Saksbehandler Helge Olsen

Arkivkode.

Saksgang
Høgskulestyret

Møtedato
26.04.2018

30/18 SPRÅKPOLITISKE RETNINGSLINJER FOR HVL

Forslag til vedtak/innstilling:

Høgskulestyret vedtek Språkpolitiske retningslinjer med dei endringar som rektor har foreslått.

Samandrag

I denne saka vert styret bedne om å vedta språkpolitiske retningslinjer for Høgskulen på Vestlandet.

Vedlegg:

Språkpolitiske retningslinjer HVL – Innstilling frå arbeidsgruppa
Merknader til høyringsinnspel
Forslag til språkpolitiske retningslinjer
Høyringssvar på språkpolitikken

Saksframstilling:

Bakgrunn for saka:

Rektor oppretta i august 2017 ei arbeidsgruppe som skulle utarbeide eit forslag til språkpolitiske retningslinjer for Høgskulen på Vestlandet. Arbeidsgruppa hadde følgande medlem: Seniorrådgjevar Georg Arnestad (sekretær og leiar), førsteamanuensis Eli Bjørhusdal, høgskulelektor Morten Rønning, informasjonssjef Svein Ove Eikenes og lærarstudent Maren Gullvåg Aasen (oppnemnt av Studenttinget). Arbeidsgruppa leverte ei innstilling 27. november 2017 (sjå vedlegg), med eit forslag til språkpolitiske retningslinjer for HVL (sjå <https://www.hvl.no/contentassets/c324ebb8c3f2457184703f961f64d726/forslag-til-sprakpolitiske-retningslinjer-for-hogskulen-pa-vestlandet-27.11.pdf>).

Forslaget har vore ute til høyring hos dei fire fakulteta, dei tre prorektorane og Studenttinget. Det kom høyringssvar frå tre av instansane. Arbeidsgruppa har laga ein eigen merknad til høyringssvara (sjå vedlegg). På grunnlag av høyringssvara, har arbeidsgruppa og laga eit revidert forslag til språkpolitiske retningslinjer (sjå vedlegg). Innstillinga frå arbeidsgruppa legg særleg vekt på å avklare nynorsken sin status for høgskulen, for å følge opp fusjonsavtala sitt punkt om HVL som «nynorsk høgskule». Innstillinga bruker også mykje plass på spørsmålet om «parallellspråkbruk», særleg i lys av den sterke veksten i bruk av engelsk.

Høyringsinnspela tar opp ulike sider ved forslaget til språkpolitiske retningslinjer. Dei er mellom anna noko meir liberale når det gjeld anledning til å bruke engelsk i undervisning og ved eksamenar. Arbeidsgruppa har valt ikkje å ta desse innspela til følge.

I sine merknadar gjentek arbeidsgruppa hovudpunkta bak dei språkpolitiske retningslinjene:

- HVL skal stå fram med ein tydeleg nynorsk profil.
- HVL skal ta eit særskilt ansvar for å halde ved like og vidareutvikle eit nynorsk fagspråk innanfor dei profesjons- og arbeidslivsretta faga og utdanningane.
- «Klarspråk» skal vere eit kjenneteikn ved den skriftlege og munnlege kommunikasjonen ved HVL.
- HVL skal vere ein høgskule med ei høveleg og tydeleg arbeidsdeling og ein god balanse mellom bruken av nasjonalspråk (nynorsk, bokmål) og parallellspråk (engelsk) i utdanning, forskning og formidling.
- Å halde oppe denne parallellspråklege balansen krev opplærings- og støttetiltak både i norsk og engelsk for ulike grupper tilsette og studentar ved HVL.
- HVL vil leggje til rette for norsk som eit fullverdig vitenskapleg publiseringsspråk.
- Større bruk av engelsk og eit veksande tal tilsette og studentar frå ikkje-nordiske land ved HVL aukar behovet for relevant språk- (og kultur)opplæring på fleire nivå i organisasjonen.

Rektor sine merknader:

Arbeidet som er gjort med forslaget til dei språkpolitiske retningslinjene for HVL er svært grundig og tar opp i seg dei sentrale diskusjonane innan språkpolitikk både internt ved høgskulen og i universitets- og høgskulesektoren. Dei retningslinjene som er foreslåtte, er eit solid grunnlag for at HVL skal kunne etablere seg som «nynorskshøgskulen», for at «klart språk» skal vere ein sentral kvalitet i all kommunikasjon i og frå høgskulen, og for at HVL skal kunne bli ein føregangsinstitusjon for ein god parallellspråkleg praksis.

Arbeidsgruppen legger ved eit revidert forslag til retningslinjer etter høyringsrunden. Rektor foreslår endring av gruppas forslag på følgjande punkt:

Under punkt 2, «Utdanning og undervisning» blir omgrepet «studie- og emnekataloger» brukt. Det finst ein studiekatalog på hvl.no som også inneheld informasjon om enkeltemne, og det er nok å vise til denne. Den første setninga i dette punktet må endrast til «Hovudregelen er at undervisninga ved HVL skal skje på det språket som er kunngjort for det aktuelle kurset i studiekatalogen.»

Under punkt 3, «Forsking og formidling», underpunkt «Forsking og vitenskapleg publisering», foreslår arbeidsgruppa at «publikasjonar som vert utgjevne ved HVL på ikkje-skandinaviske språk, skal ha eit samandrag på norsk» og at dette også skal gjelde for doktorgradsavhandlingar. Dette er i så fall eit tilleggskrav til avhandlingar samanlikna med det som står i Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Høgskulen på Vestlandet, § 10-1. Det er uheldig å ha slike krav på sida av forskrifta, så den siste setninga i dette punktet, «Dette gjeld også for doktorgradsavhandlingar» foreslås stroke.

Under punkt 3, «Forsking og formidling», underpunkt «Forsking og vitenskapleg publisering», foreslår arbeidsgruppa at HVL skal ha ein eigen redaksjonsstyrt publikasjonsserie. Dette er eit forslag til eit tiltak for oppfølging av retningslinjene som ikkje er omfatta av mandatet til arbeidsgruppa. Forslaget til publikasjonsserie må bli vurdert separat frå desse retningslinjene. Dette punktet foreslås stroke.

Under punkt 5, «Oppfølging og språklege kvalitetstiltak», foreslår arbeidsgruppa å opprette eit senter som mellom anna skal ha som oppgåve å syte for språkopplæring og naudsynte språkkurs av ulike typar for tilsette og studentar. Det er viktig at høgskulen tar hand om språkopplæring for tilsette og studentar, men ei eventuell etablering av eit senter for å vareta denne oppgåva må likevel bli vurdert nærmare og bli sett i samanheng med arbeidet som skal utførast av utvalet for etablering av «Eining for utvikling av undervisning og læring», som er leia av Gunn Haraldseid. For å ta høgde for dette foreslås det at avsnittet «Det vert skipa eit språksenter eller liknande (eventuelt som del av eit mogleg Læringssenter ved HVL, eller som del av Senter for nye medier). Dette senteret skal i samarbeid med det språkpolitiske utvalet ha i oppgåve å syte for» blir erstatta med «Det vert vurdert å skipa eit språksenter eller liknande. Eit slikt senter vil i samarbeid med det språkpolitiske utvalet mellom anna ha i oppgåve å syte for:»¹

Med disse foreslåtte endringene mener rektor at de språkpolitiske retningslinjene vil være nyttig i det videre arbeidet med implementering av høgskolens språkprofil.

¹ Endring 23.04.18: Avsnittet «Under punkt 5 [...] oppgåve å syte for:» erstatta med ny tekst.

Forslag til språkpolitiske retningslinjer Høgskulen på Vestlandet

Innstilling frå ei arbeidsgruppe

Stord/Bergen/Sogndal
27.11.2017

Høgskulen på Vestlandet (HVL) vart oppretta 1.1.2017 gjennom ei samanslåing av dei tre tidlegare høgskulane Høgskolen i Bergen, Høgskulen i Sogn og Fjordane og Høgskolen Stord/Haugesund. Den nye høgskulen har om lag 16.000 studentar og 1.800 tilsette. Styret har vedteke at Høgskulen på Vestlandet har ein klar ambisjon om at ein innan 2023 skal søkje om å verte universitet med ein profesjons- og arbeidslivsretta profil.

Dei tre fusjonerande høgskulane hadde alle utarbeidd sine eigne språkpolitiske retningslinjer, med grunnlag i Universitets- og høgskulerådets tilråding og mal frå 2007. Dei språkpolitiske retningslinjene til HSH var frå 2013, medan HiB og HiSF først vedtok sine språkpolitiske retningslinjer vårsemesteret 2016.

Mandat og oppnemning

Den nye høgskulen treng sjølvstendig også eigne språkpolitiske retningslinjer. Rektor/leiargruppa ved HVL fastsette derfor i august 2017 mandatet for ei arbeidsgruppe som skulle utarbeide eit forslag til slike retningslinjer.

Mandat

Arbeidsgruppa skal utarbeide eit forslag til språkpolitiske retningslinjer for Høgskulen på Vestlandet. Arbeidet skal byggje på:

- UH-rådets retningslinjer frå 2007
- Språkpolitiske retningslinjer for dei tre «gamle» høgskulane
- Fusjonsplattforma for HVL
- Styresak interimsstyret HVL 019/16: Hovudmålforma for Høgskulen på Vestlandet
- Ei særskilt klargjering frå arbeidsgruppa om kva det inneber for HVL at hovudmålforma skal vere nynorsk, jf. styresaka ovanfor og notat frå 31.3.2016 av Georg Arnestad

Arbeidsgruppa vert sett saman av éin representant for kvar av dei tre nærregionane, pluss éin student. Innstillinga frå arbeidsgruppa skal vere klar innan 1.12.2017.

Samansetjing

Arbeidsgruppa vart sett saman slik:

- Seniorrådgjevar Georg Arnestad, campus Sogndal (sekretær og leiar)
- Førsteamanuensis (norsk) Eli Bjørhusdal, campus Sogndal
- Høgskulelektor (norsk) Morten Rønning, campus Bergen
- Informasjonssjef Svein Ove Eikenes, campus Stord
- Lærarstudent Maren Gullvåg Aasen, campus Bergen (oppnemnt av Studenttinget i midten av september)

Arbeidsgruppa har hatt tre møte: 21.8 (Sogndal), 6.10 (Bergen) og 16.11 (Skype-møte). Det har vore god aktivitet i gruppa mellom møta.

Ph.d.-student Jorunn Simonsen Thingnes har følgd arbeidet i gruppa i samband med sitt doktorgradsprosjekt ved Institutt for lingvistiske og nordiske studium ved UiO. Formålet med studien hennar er å få meir kunnskap om kva verdi ulike språk har i norsk akademia, korleis språka vert forvalta, og kva som verkar inn på denne forvaltninga. I prosjektet studerer ho konkret Høgskulen på Vestlandet og Samisk Høgskole. Thingnes har delteke på dei tre møta i arbeidsgruppa, og gjort lydopptak av møta. Ho har stått på e-postlista og fått tilsendt alle sakspapir til møta, pluss innspel og kommentarar mellom medlemmene i løpet av prosessen.

Innstillinga frå arbeidsgruppa er samrøystes.

Arbeidsgruppa har ikkje vurdert mogleg auka kostnader eller ressursbruk for HVL som konsekvens av iverksetjing av dei føreslegne språkpolitiske retningslinjene.

Opplegg av arbeidet

Oppdraget med å utarbeide eit forslag til språkpolitiske retningslinjer for HVL syntest i utgangspunktet å vere ei relativt enkel sak. Oppdraget kunne utførast ved «å slå saman» retningslinjene for dei tre gamle høgskulane, inkludere teiknspråket frå gamle HiB, og gjere ei avklaring av kva det inneber at nynorsk skal vere hovudspråket ved Høgskulen på Vestlandet.

Så pass enkelt var det likevel ikkje. Alt på første møtet i arbeidsgruppa vart spørsmålet om «parallellspråka», dvs. status for forholdet mellom bruken av norsk og engelsk i academia (og i HVL) teke opp. Også spørsmålet om oppfølging og forankring av dei språkpolitiske retningslinjene kom på bordet. Eksisterande retningslinjer synest i for stor grad å ha hamna i skrivebordsskuffa. Kvifor det?

Arbeidsgruppa valde ut frå dette å ajourføre sine kunnskapar om utviklinga av den såkalla «parallellspråksbruken». Dette gjorde vi med utgangspunkt i ferske utgreiingar på nordisk nivå om forholdet mellom nasjonalspråk og det sentrale parallellspråket, engelsk. Rapporten «*More parallel, please!*» frå mai 2017 er spesielt viktig. Denne rapporten, saman (det norske) Språkrådet si oppfølging, har lagt vesentlege føringar for arbeidet til gruppa.

Uavhengig av dette måtte arbeidsgruppa likevel kome fram til ei avklaring av nynorskens rolle ved høgskulen. Vi tok først fatt i dette arbeidet.

Nynorsken i HVL - bakgrunn

Spørsmålet om nynorskens status i den nye høgskulen vart tema tidleg i fusjonsprosessen. Det var snøgt semje om at HVL skulle vere ein «nynorskhøgskule». Fusjonsavtalen mellom dei tre tidlegare høgskulane frå mai 2016 streka under at den nye Høgskulen på Vestlandet «skal ta utgangspunkt i og byggje vidare på hovudtrekk ved vestlandsk kultur, næring og tradisjonar.» Med grunnlag i dette vart det slått fast i avtalen at «hovudmålforma for den nye institusjonen skal vere nynorsk.»

I eit notat i tilknytning til dette (31.3.2016) reflekterte Georg Arnestad kort kring språk og identitet og nokre sider ved språkstoda i vestlandsfylka. I ti korte punkt vart det her peikt på kva det kan innebere for den nye «vestlandshøgskulen» å vere «ein nynorskhøgskule.» Dei fleste av desse punkta er å finne att i styresak 019/16 i interimsstyret for HVL, som 21.10.2016 drøfta spørsmålet om hovudmålform for Høgskulen på Vestlandet.

I saksførelegget til denne styresaka vart det streka under at det er behov for å utgreie nærmare kva det inneber for HVL på kort og lengre sikt at hovudmålforma skal vere nynorsk. Det vart òg presisert at i fasen etter 1.1.2017 må ein starte arbeidet med å utvikle nye språkpolitiske retningslinjer for HVL. «Det er ein meir omfattande prosess som krev god medverknad frå heile den nye organisasjon. Her vil ein gå meir i djupna, og løfte tema som internasjonalisering, godt og klart språk, parallellspråklegheit, skrivereglar, administrasjons-språk mm.»

Det vart òg vist til mållova og kravet om at statlege institusjonar ikkje skal nytte mindre enn 25 pst. av dei to målformene (nynorsk og bokmål). I saksførelegget vart det sagt følgjande om kva det vil innebere at hovudmålforma for HVL skal vere nynorsk:

«HVL på følgjande område skal ha ein klår, bevisst og tydeleg nynorsk profil i tida framover:

- Nettsider og sosiale medium
- Rekrutteringsmateriell: Studiekatalog, annonsering mm
- Sentrale dokument: Handlingsplanar, rapport og plan, strategiar, retningslinjer og forskrifter (heilt nye dokument skal vere på nynorsk, reviderte/tilpassa dokument på opphavleg målform)
- Stillingsutlysingar

Når det gjeld profilering (t.d. skilting) og namnsetjing på einingar i den nye organisasjonen, «så skal det også vera på nynorsk.» Det vart òg streka under at det overordna er at «HVL nyttar eit godt og klart språk» og at «studentar og tilsette står sjølvstendig fritt til å nytte den målforma dei sjølve ønskjer både skriftleg og munnleg i arbeidet sitt.»

Styret tok samrøystes saka til orientering. I referatet frå styremøtet er følgjande protokollert:

Styreløiar innleia og styret sin sekretær presenterte saka. Styret var nøgd med at det er utarbeidd praktiske retningslinjer for målbruk. Det vart peikt på at bruken av slike retningslinjer må vere pragmatisk, og at høgskulen skal rette seg etter Språkrådet sine tilrådingar.

Innstillinga frå arbeidsgruppa

I sitt forslag til språkpolitiske retningslinjer slår arbeidsgruppa fast at Høgskulen på Vestlandet høyrer til midt i kjerneområdet for det nynorske språket. Det er særskild viktig for nynorsken, som nasjonalt er eit mindre språk enn bokmål, at sentrale institusjonar i kjerneområdet støttar opp om og er aktive brukarar av dette språket.

Med grunnlag i dette og det som går fram av fusjonsavtalen, ønskjer HVL å stå fram med ein tydeleg nynorsk profil. Høgskulen skal nytte eit godt og levande nynorsk språk i all marknadsføring, nettsider og profilering- og rekrutteringsarbeid. Arbeidsgruppa har òg streka under at HVL må ta eit særskilt ansvar for å ta i vare og utvikle eit godt og klart nynorsk fagspråk innanfor høgskulens viktigaste fagområde. Høgskulen bør såleis aktivt stå fram og profilere seg som «nynorskhøgskulen.»

Arbeidsgruppa har presisert kva for sentrale HVL-dokument som skal vere på nynorsk. Skilting, namnsetjing og stillingsutlysingar skal òg vere på nynorsk. Når det gjeld administrasjonsspråk, legg arbeidsgruppa til grunn at all saksbehandling og saksutgreiing skjer på eit godt og klart norsk språk. Arbeidsgruppa rår til at HVL alt tidleg i perioden skipar til kurs i bruk av skriftleg nynorsk for nøkkelpersonale ved høgskulen og set i verk andre tiltak for å styrkje organisasjonens nynorskkompetanse.

Arbeidsgruppa er kjent med at HVL v/ rektor og dekan for lærarutdanninga 30.8.2017 hadde eit møte med representantar for Noregs Mållag for å drøfte ulike sider ved HVL og nynorsken. Referatet frå dette møtet peikar på sju punkt som vart drøfta. Spørsmåla om administrasjonsspråk og oppfølging av par. 1.7 i UH-lova (jf. ovanfor) er avklarte i vårt forslag til språkpolitiske retningslinjer. Dei fem andre punkta (nynorsk og lærarutdanningane, nynorskforsking, nynorsk og etterutdanning, nynorskopplæring for innvandrarar, aktuelle forsøksprosjekter) har det ikkje vore naturleg å drøfte i innstillinga om språkpolitiske retningslinjer. Desse punkta kan og bør følgjast opp i andre organ og møteplassar.

Parallellspråksbruk

Som nemnt ovanfor, står arbeidet med bruk av parallellspråk sentralt i språkpolitiske utgreiingar siste åra. Det er den sterke veksten i bruken av engelsk som ligg bak den veksande merksemda kring språkpolitikk i universitetssektoren i Norden. Dette vert summert opp slik i innleiinga til den omfattande 2014-rapporten «*Hvor parallelt: Om parallellspråkighet på Nordens universitet*». Rapporten er gitt ut av ei gruppe fagfolk frå dei nordiske universiteta:

På basis af de fem landerapporter, som udgør hver sit kapitel nedenfor i dette bind, kan man konstatere:

- at de nordiske universiteter i løbet af de sidste tyve år publicerer stadig færre videnskabelige artikler og ph.d.-afhandlinger på de lokale nordiske sprog; i stedet er det blevet langt det almindeligste at universiteterne publicerer store dele af deres videnskabelige resultater på engelsk
- at der samtidig er sket en stærk stigning i antallet af kurser på engelsk hvad enten de indgår i hele uddannelser på engelsk eller står alene og endelig
- at der er flere internationale studerende og ansatte på de nordiske universiteter nu end før.

De nordiske universiteter er med et yndet ord blevet *internationaliseret*. Med et andet og nok så dækkende ord kunne man tale om *angliciseret*. For universiteterne har alltid været internationale. Det ny er derimod at international nu sættes lig engelsk.

Det er såleis eit klart behov for språkpolitiske retningslinjer som tek denne utviklinga inn over seg og prøver å gå opp ein grensegang mellom bruken av nasjonalspråket og engelsk, både i forskning, formidling og undervisning. Vi må sikre norsk som hovudspråket vårt. Samtidig må vi stimulere til at både tilsette og studentar får ein god og solid kompetanse i engelsk. Vi ønskjer òg at internasjonale studentar og tilsette skal få rimeleg gode kunnskapar i norsk. Dette er sentrale språkpolitiske utfordringar som også Høgskulen på Vestlandet må ta innover seg.

Stortingsmeldinga om norsk språkpolitikk

Desse utfordringane vert alt peikte på i den siste, og svært fyldige, språkmeldinga, *St.meld. nr. 35 (2007-2008) Mål og mening. Ein heilskapleg norsk språkpolitikk*. Meldinga slår fast at universitets- og høgskulesektoren er den «sektoren der tevlinga frå engelsk og det internasjonale fagspråket er mest påtrengjande, og der ein støyter på dei vanskelegaste dilemmaa når ein skal velja mellom norsk og engelsk» (s. 109).

Meldinga seier at den verkeleg store utfordringa vi står overfor, er korleis vi best skal handtere tilhøvet mellom engelsk og norsk, når globalisering og vitskapleg meritering dreg oss i retning av engelsk, samstundes som vi ønskjer å verne nasjonalspråket mot det ein kallar «*domeneta*», og sikre oss at vi framleis kan ha ei fagleg og terminologisk utvikling på vårt eige språk. Det er med dette for augo at institusjonane vert bedne om å utvikle eigne språkstrategiar bygde på prinsippet om parallellspråksbruk. Ein slik strategi skal fremje bruken av godt norsk språk, samstundes som den skal utvikle parallellspråket, det vil oftast seie engelsk.

Stortingsmeldinga drøftar utførleg situasjonen for engelskbruk i ulike samanhengar; forskningsspråket, undervisningsspråket og språket i læremiddel og faglitteratur. Det vert slått fast at det i dag synest

å vera allment erkjent at nærare retningslinjer for språkbruken også innanfor forskning og høgare utdanning må byggja på prinsippet om parallellspråksbruk. Dette krev at dei tilsette må stimulerast til å oppnå høg kompetanse i engelsk og andre framandspråk, samstundes med at norsk blir sikra som hovudspråk (s. 121).

Men meldinga slår klart fast at norsk skal vere hovudspråket ved norske universitet og høgskular, med unntak av Samisk høgskole, der samisk skal vere hovudspråket. Meldinga signaliserer også at regjeringa vil fremje forslag om å lovfeste at universitet og høgskular har ansvar for vedlikehald og vidareutvikling av norsk fagspråk. Dette vart gjort ved lov 19. juni 2009, som ny paragraf 1.7 i Lov om universiteter og høyskoler: *Universiteter og høyskoler har ansvar for vedlikehold og videreutvikling av norsk fagspråk.*

Meldinga tek også opp «[D]et offentlege språket» (kap. 8.6). Her heiter det at det offentlege har eit særleg ansvar for å stå fram som eit godt føredøme når det gjeld å bruke eit godt og klart språk. Språket skal vere «korrekt og ordentleg», samstundes som det skal vere forståeleg, «slik at det kommuniserer på ein formålstenleg måte med dei aktuelle målgruppene» (s. 186). Det offentlege har her eit særansvar. «Arbeidet for eit korrekt og vel fungerande språk i offentlig forvaltning må såleis stå sentralt i den språkpolitiske offensiven i åra framover» (s. 187).

Arbeidsgruppa tek dei tydelege signala i stortingsmeldinga til vitende. Dette vert avspegla i forslaget til språkpolitiske retningslinjer. Det gjeld både det meldinga seier om parallellspråksbruk, og det som vert sagt om «å bruke eit godt og klart språk, og arbeide for «eit korrekt og vel fungerande språk». «*Klarspråk*», både på nynorsk, bokmål og engelsk, bør vere eit kjenneteikn ved den skriftlege kommunikasjonen til HVL.

Dagens retningslinjer

I gjeldande språklege retningslinjer for dei fleste norske universitet og høgskular er tilhøvet mellom nasjonalspråket og engelsk naturlegvis teke opp, men ikkje i særleg grad problematisert. Det same gjeld det ansvaret institusjonane har for vedlikehald og vidareutvikling av norsk fagspråk. Sektoren har vore lite oppteken av å drøfte kva som ligg i dette ansvaret. UH-sektorens (moglege) ansvar for bruk av «eit godt og klart språk» er også sjeldan på dagsorden.

Som nemnt, har det dei seinare åra vorte arbeidd mykje med slike spørsmål på nordisk nivå. Gjennom Nordisk ministerråd er det blant anna utført eit omfattande nordisk prosjekt om parallellspråksbruk. Det starta alt i 2006 med eit møte mellom dei nordiske ministrane for utdanning og forskning. Dei utforma då ein felles nordisk deklarasjon om språkpolitikk. Det første avsnittet i denne deklarasjonen handlar om parallellspråksbruk mellom engelsk og dei nordiske språka. Dette er forklart slik i deklarasjonen: «*med parallelsproglighed menes en samtidig anvendelse af flere sprog inden for et eller flere områder. Det ene sprog fortrænger eller erstatter ikke det andet, men sprogene anvendes parallelt.*» Deklarasjonen strekar òg under at så vel Nordens «samfundbærende sprog som engelsk bør kunne anvendes som videnskabelige sprog», og at formidling «af videnskabelige resultater på Nordens samfundbærende sprog bør være meriterende.» Universiteta vert også bedne om å utvikle langsiktige strategiar for språkval, parallellspråksbruk og språkundervisning.

Noko seinare vart det løyvd pengar til etablering av eit nettverk om parallellspråksbruk ved dei nordiske universiteta. Dette resulterte i ein omfattande rapport «*Hvor parallelt: Om parallellspråkighet på Nordens universitet*», som vart lagt fram i 2014. Her gjekk det fram at engelsk alle stader i det «universitære landskab var på hastig fremmarch», men òg at det var store ulikskapar mellom faglege område, mellom fag innanfor same fagområde og mellom dei ulike formene for akademisk verksemd (undervisning, forskning og formidling). Rapporten gjer opp status og kjem med forslag til tiltak. Landsrapportar med status for forholdet mellom

engelsk og nasjonalspråket i dei fem nordiske landa utgjorde størstedelen av boka. Desse rapportane er òg gjevne ut som eigne publikasjonar. Som nemnt ovanfor, konstaterte denne utgreiinga at det har skjedd ei omfattande «*anglifisering*» ved dei nordiske universiteta.

«*More parallel, please!*»

Våren 2014 tok Ministerrådet (i Nordisk Råd) initiativet til ei gruppe som delvis var samanfallande med nettverksgruppa ovanfor, som skulle arbeide vidare med denne saka. Den nye gruppa skulle mellom anna kome med tilrådingar om god to- eller fleirspråkleg praksis basert «på dokumentert praksis fra utvalgte institusjoner.»

Tilrådinga frå denne gruppa vart lagt fram 5. mai 2017 under konferansen «*More Parallel, please!*» på Nasjonalbiblioteket i Oslo. Dette var òg tittelen på rapporten. Universiteta vert i rapporten oppmoda om å tenkje internasjonalisering og språkpolitikk saman for å styrkje kvalitet og effektivitet i undervisninga, forskinga og administrasjonen. Tilrådingane har vekt på «både og» snarare enn eit «enten eller». Rapporten drøftar språklege val i ulike samanhengar, og kva for krav som bør stillast til den språklege kvaliteten og kompetansen hos tilsette og studentar. Gruppa foreslår at språkpolitikken ved universiteta vert følgd vidare opp, og at ein etablerer språksenter ved universiteta som mellom anna skal utvikle kurs og tilby språkressursar på bakgrunn av behovsanalysar.

I pkt. 1 av dei 11 tilrådingane vert det streka under at «*Alle universiteter bør have en sprogpolitik* som tænkes sammen med universitetets internationaliseringspolitik og forholder sig både til de nationale sprogpolitiske rammer og til universitetets rolle i dets lokale samfund, hvordan dette end defineres». Språkpolitikken vert definert som «et offentligt tilgjengeligt dokument» som slår fast dei overordna prinsippa for bruken av språk til forskjellige formål på eit universitet. Den skal vere basert på ein føreåtgåande diskusjon på alle nivå, og skal «vedtages af og eksplicit forankres i ledelsen så den konstant får dennes opmærksomhet».

I pkt. 2 vert det foreslått at kvart universitet opprettar ein språkpolitisk komité eller eit språkpolitisk utval som skal følgje med korleis språkpolitikken vert gjennomført i praksis, og samtidig fortløpande revidere denne politikken. I pkt. 3 vert institusjonane bedne om å opprette eller styrkje (eit) alt eksisterande språksenter, som mellom anna har i oppgåve å utvikle relevante språkkurs, kvalitetssikre desse og ha ansvaret for digitale språkstøtteressursar. Pkt. 4-6 inneheld forslag om kva for typar kurs som kan tilbyast dei ulike gruppene ved universitetet, pkt. 7 tek føre seg tilrettelegging av undervisningsspråket, mens pkt. 8 omhandlar språket til administrasjonen. Pkt. 9 gjeld val av publiseringsspråk for forskingsresultat, pkt. 10 formidlingsverksemda ved universitetet, og pkt. 11 slår fast at språkpolitikken også må innehalde planar for oppbygging av digitalt tilgjengelege språkressursar.

Den andre delen av rapporten har utførlege presiseringar rundt prosess og gjennomføring av kvart av dei elleve punkta. Rapporten vert avslutta med ei oppmoding til universiteta om å tenkje internasjonalisering og språkpolitikk saman med formålet om å gjere kvaliteten og effektiviteten betre når det gjeld undervisning, forskning og administrasjon. Arbeidsgruppa er «af den faste overbevisning at det på mangfoldige måder vil betale sig at gennemføre de anbefalinger vi her har givet».

Språkrådets oppfølging

Denne rapporten har så langt ikkje vekt særleg merksemd i akademia i Noreg. Det finst til dømes ingen informasjon om dette viktige arbeidet på heimesidene til Universitets- og

høgskulerådet. Derimot har Språkrådet teke fatt i saka. I Klassekampen 16.8.2017 skreiv direktøren i Rådet, Åse Wetås, artikkelen «*Råd for språklig balansekunst*», der ho viser til at det i heile Europa føregår ein diskusjon om «de lokale språkene kontra engelsk innenfor høyere utdanning». Det eine språket erstattar eller fortrengr ikkje det andre, men dei to språka utfyller kvarandre. «Nøkkelen til fornuftige språkvalg er å bruke det språket som til enhver tid tjener formålet best», skriv Wetås. Ho viser òg til at Språkrådet i to år (2015-17) samarbeidde med NHH for å utvikle ein modell, eller ein mønsterpraksis som dei kalla det, for korleis forskings- og utdanningsinstitusjonane kunne handtere denne balansegangen.

NHH er den institusjonen i Norge som har kome lengst når det gjeld internasjonalisering, samtidig som det der også er høgt medvit om at studentane treng eit norsk fagspråk for å lykkast i det norske arbeidslivet. I arbeidet med mønsterpraksisen blei det gjort ei kartlegging av språkbruken ved institusjonen. Hovudfunna var (NHH 2017):

- Tilsette og studentar ønskjer at ikkje-norskspåklege tilsette lærer seg så godt norsk at dei kan følge ein samtale og lese norsk tekst.
- Mange ikkje-norskspåklege tilsette ønskjer seg betre kompetanse i norsk. Med betre norskkompetanse vil desse blant anna kunne forstå spørsmål på norsk frå studentane, mens dei vil kunne svare på engelsk. Dei vil òg kunne følge norsk samtale i eit møte, men delta i samtalen på engelsk.
- Studentar og norskspåklege tilsette har behov for å betre engelskkunnskapane sine.
- Arbeidsgjevarar og tidlegare studentar har behov for å beherske både norsk og engelsk i arbeidslivet.

NHH vil, bl.a. ut frå dette, tidleg i 2018 starte arbeidet med å revidere sine gjeldande språkpolitiske retningslinjer.

Språkrådsdirektør Wetås gjev i den nemnde artikkelen i Klassekampen eit kortfatta oversyn i fem punkt over dei konkrete språkpolitiske råda som den nordiske ekspertgruppa kom med til institusjonane i universitets- og høgskulesektoren:

1. Institusjonen må ha en språkpolitikk. Språkpolitikken skal slå fast overordnede prinsipper for bruken av språk til ulike formål på institusjonen. En slik språkpolitikk finnes allerede ved de fleste norske universitetene og høyskolene. Utfordringen framover er å hente den opp av skrivebordsskuffen og ta den i bruk.
2. Institusjonene må ha et språkpolitisk utvalg med ansvar for å gjennomføre språkpolitikken.
3. Det må etableres språksentre som kan gjennomføre språklige støttetiltak som kurs, oversettelse og korrektur og utvikle digitale ressurser for språklig støtte.
4. Ansatte og studenter må få tilbud om språkkurs etter behov.
5. Valg av undervisningsspråk må tjene formålet med studiet. Både studentene og foreleserne må mestre det språket som velges. Studentene må settes i stand til å mestre det fagspråket de vil trenge i arbeidslivet.

Wetås streka under at Språkrådet sterkt tilrår at dei høgare utdanningsinstitusjonane i Noreg legg denne kunnskapen til grunn når dei skal utforme ein eigen språkpraksis. Dei språklege vala i academia er for viktige til å overlatast til tilfeldighetene.

Språkstatus

I publikasjonen «*Språkstatus 2017*» skriv Språkrådet i innleiingskapitlet «Status for det norske språksamfunnet»:

Norsk språk treng betre levekår innafor den høgare utdanningssektoren. Engelsk står sterkt i forskning, og i somme fag er engelsk så dominerande at det knapt finst skriftlege kjelder som inneheld norsk fagspråk. Som undervisningsspråk ved norsk institusjonar er engelsk på kraftig frammarsj, først og fremst på masterstudia, men i stigande grad òg på bachelornivå.

.....
 Språkrådet meiner det hastar med å utvikle arbeidsmåtar ved universiteta og høgskulane som gjer at arbeidet med norsk fagspråk skjer langt meir systematisk enn i dag. Dette er ei lovpålagt oppgåve alle institusjonane har, men som det ser ut til at ikkje alltid blir høgt prioritert.

Språkrådet skriv òg at det er usikkert om dei nye (fusjonerte) einingane i UH-sektoren har utarbeidd språklege retningslinjer. Det vert vidare peikt på sektoren har sterkare føringar for meir internasjonalisering enn for ivaretaking av norsk språk.

Språkrådet har nyss nemnt opp eit ekspertutval som skal «identifisere de viktigste innsatsområdene for å sikre at norsk språk er i bruk på alle samfunnsområder i framtida.» Utvalet, med sju medlemmer, vert leia av professor Unn Røynealand ved Senter for flerspråklighet ved UiO. Også NTNU og UiT er representerte i utvalet, som skal levere ein ferdig rapport innan 15.8.2018. På Språkdagen 15. mars 2018 skal utvalet «gi en presentasjon av sentrale satsingsområder for en framtidig norsk språkpolitikk».

Dei siste åra har det altså vore arbeidd mykje med spørsmålet om «parallellspråksbruk» innanfor universitetssektoren i Norden. Det er laga fleire utgreiingar og innstillingar. Bak dette ligg ei omfattande internasjonalisering av høgare utdanning og forskning, med ein sterk vekst i bruken av engelsk på dei fleste område. Det har skjedd ei betydeleg «anglifiering» av dei nordiske universiteta. I aukande grad skjer dette også ved dei statlege høgskulane i Noreg.

Både språkmeldinga frå 2008 og Språkrådet (2017) oppmodar UH-institusjonane om å ta språkspørsmålet meir på alvor enn det som tidlegare har vore tilfellet. Ei undersøking frå 2013 synte at berre 26 pst. av dei tilsette ved UH-institusjonane i Noreg visste at institusjonen dei arbeidde ved, hadde eit språkpolitisk dokument. Det er liten grunn til å tru av situasjonen var «betre» ved dei tre høgskulane som har fusjonert til Høgskulen på Vestlandet.

Hovudpunkt i retningslinjene

Med bakgrunn i det som er beskrive ovanfor, bestemte arbeidsgruppa seg for å utarbeide eit forslag til språkpolitiske retningslinjer for Høgskulen på Vestlandet som er i samsvar med dei prinsipp og forventningar som siste tida har kome til uttrykk i dei relevante nordiske utgreiingane og frå det norske Språkrådet. Vi har særleg lagt vekt på tilrådingane i rapporten «*More parallel, please!*» og på Språkrådets oppfølging av denne rapporten, så langt. Arbeidsgruppa har òg henta idear og tankar frå dei gjeldande språkpolitiske strategiane ved Háskóli Íslands, Helsingfors Universitet og Københavns Universitet.

Arbeidsgruppa meiner at Høgskulen på Vestlandet skal vere ein språkpolitisk ambisiøs høgskule. Lokaliseringa av høgskulen midt på Vestlandet spreidd over tre fylke i ein utovervendt region med sterk forankring i vestnorsk kultur, næring og tradisjonar gir ein solid grobott for dette. Å ta i vare og aktivt bruke det vestnorske fellesspråket, nynorsken, skal vere ei vesentleg og prioritert oppgåve for Høgskulen på Vestlandet.

Forslaget om språkpolitiske retningslinjer er lagt opp med dette utgangspunkt. Språket er den viktigaste arbeidsreiskapen ved høgskulen. Det er ei samfunnsplikt for høgskulen å sjå til og ta ansvaret for at den språklege kvaliteten er god ved alt skriftleg arbeid som vert utført ved høgskulen. Dette gjeld både nasjonalspråka nynorsk og bokmål og det mest brukte parallellspråket, engelsk. Høgskulen skal ha som ambisjon å verte eit språkleg føredøme for norske universitet og høgskular.

Forslaget til språkpolitiske retningslinjer kviler på følgjande hovudpunkt:

- HVL skal stå fram med ein tydeleg nynorsk profil
- HVL skal ta eit særskilt ansvar for å halde ved like og vidareutvikle eit nynorsk fagspråk innanfor dei profesjons- og arbeidslivsretta faga og utdanningane
- «Klarspråk» skal vere eit kjenneteikn ved den skriftlege kommunikasjonen ved HVL
- HVL skal vere ein høgskule med ei høveleg og tydeleg arbeidsdeling og ein god balanse mellom bruken av nasjonalspråk (nynorsk, bokmål) og parallellspråk (engelsk) i utdanning, forskning og formidling
- Å halde oppe denne parallellspråklege balansen krev opplærings- og støttetiltak både i norsk og engelsk for ulike grupper tilsette og studentar ved HVL
- HVL vil leggje til rette for norsk som eit fullverdig vitenskapleg publiseringsspråk
- Større bruk av engelsk og eit veksande tal tilsette og studentar frå ikkje-nordiske land ved HVL aukar behovet for relevant språk- (og kultur)opplæring på fleire nivå i organisasjonen
- Det er avgjerande viktig at dei språkpolitiske retningslinjene vert følgde opp. Eit eige språkpolitisk utval på leiarnivå skal ha ansvaret for dette, saman med eit eventuelt språksenter (e.l.) ved HVL.

Vi viser elles til det vedlagte forslaget om språkpolitiske retningslinjer.

Oppfølging av retningslinjene

Dei språkpolitiske retningslinjene er og skal vere eit overordna og strategisk dokument for Høgskulen på Vestlandet. Nynorsk skal vere hovudmålforma ved HVL. HVL har derfor ei særleg plikt med å leggje til rette for at tilsette (særleg) og studentar får/skaffar seg dei nødvendige kunnskapane i skriftleg nynorsk.

Arbeidsgruppa vil avslutningsvis peike på nokre tiltak som etter vårt syn på kort sikt er viktige i arbeidet med å realisere språkstrategien:

1. Strakstiltak

- Alt tidleg i perioden må HVL tilby kurs i skriftleg nynorsk. Det finst fleire gode kurs her med ulike kurshaldarar. Kurset bør i første omgang vere eit tilbod til sentrale sakshandsamarar og utvalde leiarar ved HVL. Det er for administrativt tilsette, så snart som råd er, det er størst behov for særlege styrkingstiltak når det gjeld god nynorsk språkføring. Ein god start for HVL som forpliktande nynorskinstitusjon, er gull verdt.
- Boka til Magne Rommetveit «*På godt norsk*» må vere lett tilgjengeleg for tilsette ved høgskulen, særleg for administrativt tilsette. Denne boka inneheld 9.000 oppslagsord og er ei god handbok for både nynorsk- og bokmålsbrukarar som ønskjer å skrive eit presist, enkelt og levande nynorsk. Forlaget (Samlaget) har ingen planar om ei digital utgåve av boka.
- HVL bør få utarbeidd eit sett med enkle skrivereglar for godt norsk språk, både bokmål og nynorsk, slik fleire andre offentlege institusjonar har gjort det; jf. til dømes fylkesmannsembeta på Vestlandet. Det kan her vere tilstrekkeleg for HVL å låne/kopiere skrivereglar som andre har utarbeidd.
- Studenttinget må i samråd med HVL kartleggje og kvalitetssikre om studentar får tilstrekkeleg opplæring og kurs i nynorsk og engelsk

2. Andre tiltak

- Nettsidene til HVL bør på internframsida ha godt synlege lenkjer til ulike språklege ressursar på nett, minimum nynorsk- og bokmålsordlista til Språkrådet og Norsk tegnbok.
- HVL bør sørge for at studentane tidleg i studieløpet får tilbod om kurs i akademisk skrivning på norsk.
- Når det gjeld engelsk, er det for alle kategoriar; studentar, fagtilsette og teknisk-administrativt tilsette, også behov for *munntleg* språkopplæring; alle gruppene treng å verte betre og tryggare i engelsk munnleg. Det gjeld sjølvstøtt fagleg «preik» og fagspråk, men også det å kunne beherske «small-talken».
- Det må tidleg avklarast internt kva for delar av språkopplæringa og språkkursa som skal delegerast til fakultets- og eventuelt instituttnivået. Ein kan òg tenkje seg ei organisert språkopplæring på campus-nivå, særleg for administrativt tilsette. Kanskje òg for studentar?
- Høgskulen må i løpet av relativt kort tid finne ei tenleg ordning for administrativ forankring av arbeidet med utvikling av ulike typar språkpolitiske tilbod og kurs
- Arbeidet med å realisere målsetjinga om «klarspråk» ved HVL må knytast opp mot aktiv bruk av Klarspråk-sidene til Språkrådet. Her er mange gode språklege hjelpemiddel og tips.

Kjelder

- *Deklaration om nordisk språkpolitik*, Nordisk Ministerråd, København, 2006
- *St.meld. nr. 35 (2007-2008) Mål og meining. Ein heilskapleg norsk språkpolitikk*. Kulturdepartementet, 2008
- Frans Gregersen (red.): *Hvor parallelt: Om parallellspråkighet på Nordens universitet*. TemaNord 2014:535. Nordisk Ministerråd, 2014
- *More parallel, please! Sprogbrug i internationaliseringsprocesser*. Nordisk gruppe for parallelsprogighed, 2017
- *Parallellspråk*. Rapport frå ei arbeidsgruppe ved NHH, 2017
- *Språkstatus 2017*. Språkpolitisk tilstandsrapport frå Språkrådet. Språkrådet, 2017

Vedlegg

Uttrykket parallellspråksbruk

(slik det er beskrive i *St.meld. nr. 35 (2007-2008) Mål og meining. Ein heilskapleg norsk språkpolitikk*, s. 98.)

Uttrykket parallellspråksbruk, også omtalt som parallellspråklegheit, vart opphavleg utmynta av ei tidlegare språkpolitisk referansegruppe under Nordisk råd.

Med dette som utgangspunkt har omgrepet vore utlagt som ei systematisk sidestilling av to eller fleire språk i akademisk samanheng, som eit slags generelt språkpolitisk prinsipp med lange historiske røter. Tanken er at ein vil satsa på både engelsk og nasjonalspråket, slik at dei blir nytta parallelt.

Strategien parallellspråksbruk inneber ein mellomposisjon som er meint å byggja ned dei skarpe frontane mellom dei som kjenner sterk uro på vegner av norsk språk, og dei som går entusiastisk inn for mest mogleg engelsk. I staden for anten norsk eller engelsk er det altså no tale om både norsk og engelsk. I kjølvatnet av dette må ein også stilla spørsmålet om når og i kva samanhengar det eine eller det andre av dei to språka skal brukast.

Parallelliteten, at dei to språka skal brukast side om side, ligg altså innebygd i sjølv den språklege nemninga. Men det at to (eller fleire) språk skal brukast side om side, seier ikkje nødvendigvis noko om kor mykje kvart av dei skal brukast. Korleis bruksfordelinga vil vera, kan difor variera innanfor eit parallellspråkleg domene.

19.3.2018

Høyringsinnspel til «Språkpolitiske retningslinjer for Høgskulen på Vestlandet»

Merknader frå arbeidsgruppa

Den oppnemnde arbeidsgruppa la fram sitt forslag til språkpolitiske retningslinjer 27.11.2017. Forslaget har no vore på høyring i organisasjonen. Arbeidsgruppa har gått gjennom høyringsinnspela, og legg med grunnlag i desse fram eit revidert forslag til språkpolitiske retningslinjer for Høgskulen på Vestlandet.

Høyringsinnspela

Forslaget til språkpolitiske retningslinjer vart sendt på høyring til dei fire fakulteta ved høgskulen, til dei tre prorektorane og til Studenttinget. Kommunikasjonseininga ved HVL administrerte arbeidet.

Det kom høyringsinnspel frå dekan Randi Skår v/Fakultet for helse- og sosialvitskap (FHS), dekan Asle Holthe v/Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett (FLKI) og frå studenttingsleiar Jonas Oliver Hui Dahl v/Studenttinget ved HVL. Frå FLKI kom det i tillegg ei eiga fråsegn frå Jan Olav Fretland, programansvarleg for den nye grunnskulelærarutdanninga i HVL. Som vedlegg til høyringsinnspelet frå FLKI ligg det føre enkeltmerknader til ulike delar av høyringsdokumentet frå ein del tilsette ved fakultetet.

Kort om innspel og merknader

Det er laga ei oppsummering av dei tre fråsegnene frå FHS, FLKI og Studenttinget med kommentarar dei hadde til dei ulike punkta i arbeidsgruppa's forslag til språkpolitiske retningslinjer. Fråsegna frå Jan Olav Fretland hadde få enkeltmerknader, men understreka at «framlegget frå arbeidsgruppa er eit uvanleg gjennomarbeidd og godt dokument, som eg håpar blir vedteke og gjennomført.» Nokre punkt vart særleg framheva. Det galdt vekt som vart lagd på norsk som undervisnings- og forskingsspråk, på klarspråk og godt språk generelt, med ekstra trykk på profesjonsutdanningane, og på teiknspråk som eit likeverdig språk. Det vart òg peikt på at vekt på parallellspråklegheit og forholdet til engelsk er «veldig i pakt med dei køyrereglane Språkrådet har sett opp.»

Høyringsinnspela frå dei to fakulteta og Studenttinget tek opp ulike sider ved framlegget til språkpolitiske retningslinjer. Dei har flest merknader til avsnittet om utdanning og undervisning, der dei er noko meir liberale enn framlegget når det gjeld høvet til å bruke engelsk i undervisning og ved eksamenar. Innspelet frå FLKI ønskjer eit noko mindre tydeleg vestlandperspektiv i retningslinjene. Innspelet frå FHS meiner at HVL bør stille språkkrav (om nynorsk) til leverandørar når «ulike typer IT-verktøy som er i bruk i forskning, undervisning og administrasjon, skal fornyes og endres. Innspelet frå Studenttinget strekar under at studentar må få tilbod om å delta på engelskkurs og at forskinga ved HVL, finansiert av det offentlege, skal verte tilgjengeleg i Open Access.

I enkeltmerknadene frå tilsette ved FLKI er det mange nyttige forslag til oppretting og klargjering av språk og formuleringar. Det vert i innspela vidare peikt på at det bør utarbeidast årlege handlingsplanar som det føreslegne språkpolitiske utvalet ved HVL kan arbeide etter, at bruken av bokmål ved HVL bør forklarast og presiserast, at det bør gå fram av retningslinjene at studentar og tilsette står fritt til å nytte den målforma dei sjølve ønskjer i arbeidet sitt ved og for høgskulen, og at det må tydeleggjerast at eit klart og godt språk

styrkjer høgskuledemokratiet. Innspela inneheld også viktige presiseringar som gjeld omtalen av teiknspråk, og understreking av at dei språkpolitiske retningslinjene bør forankrast hos den øvste leiinga ved institusjonen, slik at ansvaret vert lagt til rektor og den vidare styringslinja derifrå.

Vi viser elles til den punktvisse oppsummeringa av høyringsinnspela.

Merknader frå arbeidsgruppa

Arbeidsgruppa har drøfta innspela. Med bakgrunn i desse har vi utarbeidd eit revidert forslag til språkpolitiske retningslinjer.

Vi har gjort fleire både substansielle og språklege endringar i alle delane av det opphavlege forslaget, der vi har teke omsyn til innkomne kommentar og endringsforslag, jf. ovanfor. Arbeidsgruppa har valt ikkje å ta til følgje ein del innspel som ville rokke ved den balansen mellom nasjonalspråket (norsk) og engelsk som arbeidsgruppa meiner er vesentleg å få til. Dette gjeld både undervisning og utdanning, forskning og formidling. På alle desse områda meiner arbeidsgruppa at det trengst ei styrking av posisjonen til norsk språk. Vi ønskjer at HVL skal medverke til dette. Dette er òg i tråd med retningslinjer frå Språkrådet. Vi legg likevel opp til tiltak som skal styrkje engelskkompetansen blant tilsette og studentar ved HVL.

Som det går fram av innstillinga vår frå 27.11.2017, kviler forslaget til språkpolitiske retningslinjer på følgjande hovudpunkt:

- HVL skal stå fram med ein tydeleg nynorsk profil.
- HVL skal ta eit særskilt ansvar for å halde ved like og vidareutvikle eit nynorsk fagspråk innanfor dei profesjons- og arbeidslivsretta faga og utdanningane.
- «Klarspråk» skal vere eit kjenneteikn ved den skriftlege og munnlege kommunikasjonen ved HVL.
- HVL skal vere ein høgskule med ei høveleg og tydeleg arbeidsdeling og ein god balanse mellom bruken av nasjonalspråk (nynorsk, bokmål) og parallellspråk (engelsk) i utdanning, forskning og formidling.
- Å halde oppe denne parallellspråklege balansen krev opplærings- og støttetiltak både i norsk og engelsk for ulike grupper tilsette og studentar ved HVL.
- HVL vil leggje til rette for norsk som eit fullverdig vitskapleg publiseringsspråk.
- Større bruk av engelsk og eit veksande tal tilsette og studentar frå ikkje-nordiske land ved HVL aukar behovet for relevant språk- (og kultur)opplæring på fleire nivå i organisasjonen.
- Det er særskilt viktig at dei språkpolitiske retningslinjene vert følgde opp. Eit eige språkpolitisk utval på leiarnivå må ha ansvaret for dette, saman med eit eventuelt språksenter (e.l.) ved HVL.

Grunngivinga for dette går fram av innstillinga vår frå 27.11.2017. Vi går ut frå at denne innstillinga vert lagt fram for styret saman med det reviderte forslaget til språklege retningslinjer for HVL. Forslaget vårt er også tydeleg forankra i fusjonsavtalen og den etterfølgjande kongelege resolusjonen.

Vi vil til slutt nemne at på årets Språkdag i Språkrådet (15. mars) var engelskdominansen i høgare utdanning og behova i arbeidslivet tema. Her kom det fram at norsk arbeids- og næringsliv har stort behov for god norskspråkleg kompetanse både munnleg og skriftleg, og at norsk fagspråk er nesten usynleg i dei overordna strategiane til dei høgare

utdanningsinstitusjonane i Noreg. «Dette er urovekkjande når 9 av 10 studentar skal ut i eit norsk arbeidsliv», konstaterte direktør Åse Wetås i Språkrådet.

Vårt forslag til språkpolitiske retningslinjer er utarbeidd mellom anna med tanke på setje HVL betre i stand til å møte dei språklege utfordringane som arbeids- og næringslivet står overfor.

Vi ønskjer at desse retningslinjene skal vere i aktiv bruk ved høgskulen i åra som kjem. Av den grunn har vi foreslått at HVL skal få eit språkpolitisk utval, som årleg skal rapportere til styret om den språkpolitiske utviklinga ved høgskulen. I innstillinga vår frå 27.11.2017 peikar vi òg på ein del tiltak som vi ser på som viktige i arbeidet med å realisere språkstrategien.

Språkpolitiske retningslinjer for Høgskulen på Vestlandet

Forslag frå ei arbeidsgruppe
Revidert etter høyringsinnspel

Stord/Bergen/Sogndal
19.03.2018

Høgskulen på Vestlandet (HVL) er ein stor høgare utdannings- og forskingsinstitusjon med om lag 16.000 studentar og ca. 1.800 tilsette. Høgskulen har eit strategisk mål om å verte eit universitet med ein profesjons- og arbeidslivsretta profil i løpet av dei nærmaste åra. Høgskulen har fem studiestader fordelt på tre fylke på Vestlandet.

Dei språkpolitiske retningslinjene for HVL er utforma med tanke på at høgskulen skal kunne vere eit språkleg føredøme for norske universitet og høgskular når det gjeld god og rett bruk av språket; særleg nynorsk, men òg bokmål og teiknspråk. Høgskulen ønskjer dessutan å finne ein god balanse mellom bruken av norsk og det viktigaste parallellspråket, engelsk, både når det gjeld utdanning, forskning og formidling.

Rektor vil nemne opp eit språkpolitisk utval på leiarnivå som skal ha ansvaret for høgskulens språkpolitikk og for tiltak, tilbod og tenester som må utviklast i samband med dette.

1) Overordna språkpolitikk

Generelt

Språket er den viktigaste arbeidsreiskapen for alle tilsette og studentar ved HVL. Det er ei sjølv sagt plikt for HVL å leggje til rette for og sjå til at både tilsette og studentar kan kommunisere og uttrykkje seg på eit godt, klart og forståeleg norsk språk både munnleg og skriftleg. HVL ønskjer òg at tilsette og studentar skal meistre engelsk munnleg og skriftleg.

Språkvala og dei språkpolitiske retningslinjene ved HVL skal bidra til å styrkje den språklege tryggleiken for dei kandidatane høgskulen uteksaminerer til profesjons- og arbeidslivsretta yrke gjennom bachelor-, master- og doktorgradsprogram, både på den heimlege og den internasjonale arbeidsmarknaden.

Nynorsk

Høgskulen på Vestlandet høyrer til midt i kjerneområdet for det nynorske språket. Det er sær viktig for nynorsken, som nasjonalt er eit mindre språk enn bokmål, at sentrale institusjonar i kjerneområdet støttar opp om og er aktive brukarar av dette språket.

I avtalen om gjennomføringa av fusjonen («fusjonsavtalen») mellom Høgskolen i Bergen, Høgskolen Stord/Haugsund og Høgskulen i Sogn og Fjordane frå mai 2016 er det slått fast at «hovudmålforma for den nye institusjonen skal vere nynorsk.» Avtalen seier òg at Høgskulen på Vestlandet skal «ta utgangspunkt i og byggje vidare på hovudtrekk ved vestlandsk kultur, næring og tradisjonar». Dei vestnorske dialektane og det vestnorske fellesspråket, nynorsken, er mellom dei sterkaste vestnorske kultur- og identitetsmarkørane.

- Høgskulen på Vestlandet ønskjer ut frå dette å stå fram med ein tydeleg nynorsk profil og nytte eit godt og levande nynorsk språk i all marknadsføring, profilerings- og rekrutteringsarbeid og på nettsidene. At hovudmålforma er nynorsk vil også innebære at sentrale dokument på institusjonsnivå, som strategiplan, årsrapport, utviklingsavtale og retningslinjer skal vere på nynorsk. Det same gjeld skilting av og namnsetjing på einingar i organisasjonen.
- HVL skal likevel leggje vekt på å følgje pålegget i «lov om målbruk i offentleg teneste» («mållova») om at i utforminga av rundskriv, kunngjerings-

informasjonstilfang o.l., skal ingen av dei norske målformene vere representerte med mindre enn 25 prosent.

- I tråd med «lov om universiteter og høyskoler» ønskjer Høgskulen på Vestlandet å ta ansvar for utvikling av eit godt og høveleg norsk fagspråk innanfor dei faglege hovudområda våre.
- Høgskulen ser det som eit særleg ansvar å ta i vare og utvikle eit godt og klart nynorsk fagspråk til bruk i høgare utdanning og forskning i Noreg, med særleg vekt på språket i dei profesjons- og arbeidslivsretta faga og utdanningane.
- At HVL nyttar eit godt og klart språk er overordna. Men studentar og tilsette ved HVL står sjølvstendig fritt til å nytte den målforma dei sjølv ønskjer både skriftleg og munnleg i arbeidet sitt for og på høgskulen.

Parallellspråk

Høgare utdanning og forskning vert i aukande grad internasjonalisert. Det gjeld også ved Høgskulen på Vestlandet. Vestlandsregionen, som er høgskulens regionale omland, har eit internasjonalt og utoverretta nærings- og arbeidsliv, som treng solide kunnskapar både i norsk og engelsk.

Både forskning og undervisning ved HVL skal vere på høgt internasjonalt nivå. Talet på utanlandske tilsette og studentar ved høgskulen er aukande. Fleire tilsette enn før har internasjonal bakgrunn og kompetanse. Mange forskingsprosjekt er baserte på internasjonalt samarbeid. Eigaren vår, Kunnskapsdepartementet, krev at vi skal auke den internasjonale mobiliteten både blant tilsette og studentar.

- Ut frå ein slik bakgrunn er det sjølvstendig at Høgskulen på Vestlandet må styrkje sin kompetanse i parallellspråk, særleg i engelsk. Av same grunn må parallellspråksbruk vere eit berande element i språkstrategien ved HVL.
- Engelsk er det rådande fellesspråket i det internasjonale fellesskapet av og for universitet og høgskular. Å sørge for tilfredsstillande engelskkunnskapar for tilsette og studentar ved HVL, både skriftleg og munnleg, vert ei viktig oppgåve for høgskulen i åra framover. Det er òg nødvendig at høgskulen sørgjer for å styrkje norskkunnskapane, både munnleg og skriftleg, for HVL-tilsette med annan språkbakgrunn.
- Solide kunnskapar om og ferdigheiter i norsk språk, skriftleg og munnleg, er det beste utgangspunktet for å verte god i engelsk og andre framandspråk. God kompetanse i norsk er såleis til bate også for god bruk av parallellspråket. Arbeids- og næringslivet i Noreg har også eit uttalt behov for gode kunnskapar i norsk språk.

Klarspråk

Eit klart og godt språk styrkje demokratiet, og er ein føresetnad for eit velfungerande høgskuledemokrati. Prinsippet om klarspråk; eit korrekt, klart og mottakartilpassa språk, skal leggjast til grunn for all skriftleg kommunikasjon frå og ved Høgskulen på Vestlandet. Det er eit mål for HVL at både tilsette og studentar kan uttrykkje seg skriftleg i eit forståeleg klarspråk. Det inneber likevel ikkje at alle tekstar skal vere enkle, eller at tekstane skal vere frie for fagspråk. Det viktige er at teksten er godt tilpassa mottakaren.

2) Utdanning og undervisning

Norsk, nynorsk og bokmål, skal vere det sentrale undervisningsspråket ved HVL. Det gjeld på alle nivå. Der det høver, kan dansk, svensk eller teiknspråk nyttast i undervisninga.

- Hovudregelen er at undervisninga ved HVL skal skje på det språket som er kunngjort for det aktuelle kurset i studie- og emnekatalogar. Fakulteta er ansvarlege for at dette skjer.
- HVL skal ta på seg eit særleg ansvar for at studentane ved høgskulen skal lære seg og kunne ta i bruk god norsk fagterminologi på dei fagområda høgskulen gjev undervisning i.

Bachelorutdanningar

- Undervisninga i bachelorutdanningane ved HVL skal i det alt vesentlege vere på norsk, med unntak av undervisning i språkfag utanom norsk. Bacheloroppgåver skal normalt skrivast på norsk, med eit samandrag på engelsk.
- Undervisning på engelsk er avgrensa til kurs og program der det er naturlege grunnar til å undervise på engelsk; som når læraren ikkje beherskar norsk, når undervisninga inngår i kurs innanfor ramma av HVL sitt internasjonale samarbeid o.l.
- Ved eksamenar på bachelornivå skal det til vanleg brukast norsk språk.

Masterutdanningar

- Også i masterutdanningane skal det vesentlege av undervisninga skje på norsk, unnateke undervisning i språkfaga utanom norsk. Fakulteta kan likevel avgjere at nokre kurs eller studieprogram heilt eller delvis skal verte haldne på engelsk.
- Masteroppgåver skal i hovudsak skrivast på norsk, med eit samandrag på engelsk. Fakulteta kan vedta at masteroppgåver i enkelte fag/kurs kan vere på engelsk. Masteroppgåver på andre språk enn norsk skal ha eit samandrag på norsk.
- Ved eksamenar på masternivå skal det til vanleg brukast norsk språk. Ved kurs der undervisninga går føre seg på engelsk, vil eksamenar til vanleg vere på engelsk. I særskilte tilfelle kan det gjerast unntak.

Ph.d.-utdanningar

- På høgskulens ph.d.-utdanningar er det rimeleg at delar av undervisninga skjer på engelsk. Dette både fordi mange av studentane er ikkje-nordiske, og fordi norske ph.d.-studentar treng god kjennskap til engelske faguttrykk og språk på dei aktuelle felta. På ph.d.-kurs der det berre er skandinavisk-språklege studentar og lærar(ar), skal undervisningsspråket normalt vere norsk (skandinavisk).
- Ph.d.-avhandlingar kan skrivast på engelsk eller norsk. Det er ein føresetnad at det finst uavhengige og godt kompetente skandinavisk-språklege ekspertar på fagfeltet for

aktuelle ph.d.-avhandlingar på norsk. Norskspråklege avhandlingar skal ha eit samandrag på engelsk, og engelskspråklege eit samandrag på norsk.

Norsk teiknspråk

Norsk teiknspråk er eit fullverdig språk med formell status som minoritetsspråk. HVL har ei bachelorutdanning i teiknspråk og tolking, og teiknspråk inngår såleis som eitt av dei prioriterte språka i Høgskulen på Vestlandet, mellom anna ved at studentane kan ta teiknspråk som del av si grunnskulelærerutdanning.

- Behova for tilsette og studentar som brukar teiknspråk, skal imøtekomast slik at dei kan bruke teiknspråk i same grad som norsk i arbeid og studiar ved høgskulen.
- Teiknspråktolkar skal vere tilgjengelege etter behov.

Generelt

På alle nivå vert det venta at studentane skal kunne gjere seg nytte av faglitteratur både på norsk og engelsk. Fagmiljøa skal syte for at språkleg og terminologisk kompetanse vert ein del av læringsutbyttet i studia.

- Utanlandske studentar og tilsette skal bli oppmoda om å ta innføringskurs i norsk språk, kultur og samfunnskunnskap. Det er eit mål at dei fleste av desse skal kunne forstå norsk og delta i samtalar og i undervisning/kurs der norsk er hovudspråket.
- Høgskulen ønskjer å leggje til rette for fleire innvekslingsstudentar frå ikkje-nordiske land. Dette inneber at høgskulen i både bachelor- og masterutdanningar må ha ei emneportefølje som omfattar kurs der undervisninga skjer på engelsk.
- Fast tilsette ikkje-skandinavar i faglege eller administrative stillingar skal kunne utføre arbeidet sitt på norsk etter nokre år i stillingane. Kunnskapar i norsk munnleg og skriftleg er mellom kriteria som skal leggjast til grunn for tilsetjing i faste stillingar. HVL skal tilby gratis kurs i norsk, både nynorsk og bokmål.
- Høgskulen skal tilby kurs i akademisk engelsk, til dømes essayskriving på engelsk, og i bruk av engelsk daglegspråk. Slike kurs skal tilbydast alle grupper tilsette for å fremje internasjonalisering i forskning og undervisning, og for at dei tilsette lettare skal kunne delta i engelskspråklege aktivitetar som høgskulen har ansvaret for. Studentane skal også få tilbod om å delta på nokre av engelskkursa. Det bør tilbydast slike kurs minst éin gong i året.
- Høgskulen skal tilby ikkje-skandinaviske studentar undervisning i norsk. Dette inneber mellom anna studiepoenggivande innføringskurs i norsk som vil gjere det mogleg for dei å følgje undervisning på norsk. Utvekslingsstudentar skal få særlege tilbod om kurs i norsk språk.
- For studium og kurs der det vert undervist på engelsk, vert det kravd eit visst minimum av engelske språkferdigheiter frå studentane. Fakulteta skal definere kva for minimumskrav som vert stilt til språkferdigheiter i engelsk for utvekslingsstudentar.

3) Forsking og formidling

Språket er ein sentral reiskap i all forskingsverksemd. Gode språkkunnskapar og kommunikasjonsferdigheiter skal inngå i kompetansen til kvar forskar ved HVL.

- Ein aukande del av forskinga ved HVL går føre seg i eit internasjonalt forskningssamarbeid, og mykje av publiseringa skjer på engelsk i internasjonale poenggivande tidsskrift. Ei viktig utfordring for HVL, og mange andre universitet og høgskular, er å sikre nasjonalspråkets status og plass i forskningssamfunnet.

Forsking og vitenskapleg publisering

- Høgskulen skal leggje til rette for norsk som fullverdig vitenskapleg publiseringsspråk. Men HVL erkjenner at engelsk er det dominerande språket på mange vitenskapsområde. Engelsk kan brukast som publiseringsspråk når dei som publiserer, finn det føremålstenleg.
- Publikasjonar som vert utgjevne ved HVL på ikkje-skandinaviske språk, skal ha eit samandrag på norsk. Tilsvarende skal publikasjonar på norsk ha eit samandrag på engelsk eller anna framandspråk. Dette gjeld også for doktorgradsavhandlingar.
- Høgskulen skal stimulere til og gjennom kurs og på andre måtar drive aktiv opplæring i skriving av vitenskaplege fagartiklar, både på norsk og engelsk.
- HVL skal ha ein eigen redaksjonsstyrt publikasjonsserie, som skal vere tenleg for rapportering av både interne prosjekt og eksterne oppdragsprosjekt. Publikasjonsserien skal vere tilgjengeleg i Open Access.

Samfunnsoppdraget

- Ein viktig del av høgskulens oppdrag er å samverke med samfunnet for å halde ved like og utvikle den norske, og særleg den nynorske, fagterminologien innanfor dei profesjons- og arbeidslivsretta fagfelt.
- Fagfolk/forskarar ved HVL skal oppmuntrast til å arbeide med å utvikle og utarbeide norsk terminologi innanfor sine akademiske felt, og å kommunisere denne til studentane og til ålmenta. Forskarar skal òg oppmuntrast til å omsetje utanlandske verk/arbeid og faglitteratur til norsk.
- Høgskulen skal òg oppfylle samfunnsoppdraget om å spreie og formidle forskingsresultat ved å stimulere til presentasjon av relevant forskingsbasert kunnskap på norsk gjennom ulike kommunikasjonskanalar. Høgskulen har, jf. fusjonsavtalen, eit spesielt ansvar for aktiv forskings- og kunnskapsbasert formidling overfor samarbeidspartar og ålmenta på Vestlandet.
- Høgskulen vil leggje til rette for at all forskning, finansiert av offentlege midlar, som vert produsert ved HVL, skal vere opent tilgjengeleg.

4) Administrative forhold

Ein veksande internasjonal arbeidsstokk og ein auke i talet på internasjonale studentar legg eit press på og stiller større krav til det teknisk-administrative personalet ved HVL. Dette gjeld

både språkleg og administrativt. Det er vesentleg at HVL tidleg finn høvelege organisasjonsmessige løysingar på desse utfordringane. Dette gjeld område som skatteforhold, bustader, sjuketrygd og forsikringar. Målet er at dei internasjonale studentane og tilsette etter ein introduksjonsperiode skal vere sjølvhjelpne.

- Ved tilsetjing i administrative stillingar skal det leggjast vekt på kunnskapar og ferdigheiter i engelsk, i tillegg til i norsk.
- Ved innkjøp og fornying av ulike typar IKT-verktøy og -program og andre sentrale tenester til bruk i forskning, undervisning eller administrasjon skal HVL stille språklege krav til leverandørane med basis i at hovudmålforma ved høgskulen er nynorsk.
- Sentrale dokument ved høgskulen skal også liggje føre på engelsk. HVL-nettsidene, brosjyrar og tilsvarande, skal innehalde lett tilgjengeleg informasjon på norsk teiknspråk og engelsk.
- Fakultet, institutt, læringssenter o.l. ved HVL skal også namnsetjast på engelsk. Dei viktigaste skilta skal ha tekst både på nynorsk og engelsk.

5) Oppfølging og språklege kvalitetstiltak

Det er særst viktig at den språkpolitiske strategien vert følgd opp, og at høgskulen sørgjer for at den språklege og språkpolitiske utviklinga ved HVL jamt kan vere på dagsorden ved institusjonen.

- Eit eige språkpolitisk utval ved HVL, oppnemnt av rektor, skal ha ansvar for oppfølging og gjennomføring av dei språkpolitiske retningslinjene og høgskulens språkpolitikk. Utvalet skal vere sett saman av tilsette i sentrale leiarposisjonar òg ein student. Utvalet skal òg sjå til at krav og føresegner i mållova vert oppfylte ved HVL. Utvalet skal ha ein eigen sekretær. Utvalet skal kvart år lage ein rapport til styret for HVL om utviklinga på det språkpolitiske feltet. Det bør lagast årlege handlingsplanar for arbeidet.
- Det vert skipa eit språksenter eller liknande (eventuelt som del av eit mogleg Læringssenter ved HVL, eller som del av Senter for nye medier). Dette senteret skal i samarbeid med det språkpolitiske utvalet ha i oppgåve å syte for:
 - Språkopplæring og naudsynte språkkurs av ulike typar for tilsette og studentar, både norske og internasjonale.
 - Skrivekurs (norsk, særleg nynorsk, og engelsk).
 - Kartlegging av «språksituasjonen» for ulike grupper tilsette og studentar, særleg for studentar med anna morsmål enn norsk og engelsk.
 - Utvikling og tilrettelegging av språklege hjelpemiddel og støttetiltak, både fysiske og digitale.
 - Tilbod om kurs i teiknspråk for tilsette og studentar som har fått døve kollegaer og medstudentar.
 - At digitale og andre språklege hjelpemiddel er lett tilgjengelege for tilsette og studentar.

Høringssvar på språkpolitikken

- *arbeidsnotat, 7.3.18*

Det kom inn høringssvar fra tre høringsinstanser innen fristen 6. mars:

- Dekan Randi Skår, Fakultet for helse- og sosialfag
- Studentttingsleder Jonas Oliver Hui Dahl
- Dekan Asle Holthe, Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett

Dette dokumentet gjengir høringssvarene fordelt på de avsnittene/temaene vi hadde laget i høringen.

A) Kommentarar til kapittelet om overordna språkpolitikk

* **Fra Randi Skår:**

Generelt

Den generelle språkpolitikken oppleves som noe defensiv hva engelsk angår, sett i lys av de mer ambisiøse formuleringene i avsnittet om parallellspråk.

Nynorsk og engelsk blir begge løftet frem som viktige for HVL i sine respektive underkapitler. Bruk av bokmål sidestilles likevel med nynorsk i første setning under punkt 2, samt at det senere i dokumentet i all hovedsak refereres til norsk, og ikke nynorsk, hva norsk språk angår. HVL en institusjon hvor bokmål brukes blant mange ansatte og studenter. Derfor bør bokmål og bruken av det også forklares og presiseres.

Nynorsken

Satsing på nynorsk ved Høgskulen på Vestlandet må også omfatte de krav høyskolen stiller i forbindelse med innkjøp av ulike typer tjenester. Særlig viktig er det at HVL legger til grunn at hovedmålformen er nynorsk når ulike typer IT-verktøy og program som er i bruk i forskning, undervisning og administrasjon, skal fornyes og endres. Det bør være et mål og et krav at nynorsk vert brukt i overskrifter, lenker og ledetekster og i alle elektroniske skjema som er på norsk. Fra leverandørsiden kan dette bli omtalt som umulig, dyrt eller lite formålstjenlig. Det er likevel mange eksempler på at det lett lar seg gjøre, og HVL, i kraft av sin størrelse og sine omgivelser, kan her være en viktig pådriver. En slik satsing må konkretiseres i bestillinger og forhandlinger, og ikke komme inn som et punkt etter at kontrakter er undertegnet.

* **Fra Asle Holthe:**

Innspel som har kome inn:

- I styresak 019/16, der HVL vedtok hovudmålform, vart det også lagt til følgjande formulering: «At HVL nyttar eit godt og klårt språk er overordna. For å unngå mistydingar er det viktig å slå fast at studentar og tilsette sjølvstilt står fritt til å nytte den målforma dei sjølv ønskjer både skriftleg og munnleg i arbeidet sitt for og på høgskulen». Dette vedtaket bør vere tydeleg i dei språkpolitiske retningslinjene.
- I det andre avsnittet om «Nynorsken» står det følgjande: «Dei vestnorske dialektane og det vestnorske fellesspråket, nynorsken, er mellom dei sterkaste vestnorske kultur- og identitetsmarkørane.» Her blir det ikkje argumentert i klarspråk, då «fellesspråk» kan bli lest som fleirtalsspråk. Bokmål er fleirtalsspråket, også på Vestlandet. Å argumentere med dialekter og kultur er strengt tatt vikarierende motiv i denne sammenhengen.
- Vektlegginga av parallellspråk og på forholdet til engelsk blir sett som positivt og viktig. Samtidig blir det ytra ønskje om å gjere språket meir klart og tydeleg. Ein kan t.d. heller skrive 'parallell bruk av norsk og engelsk' i staden for 'parallellspråk'.
- Om parallellspråk står det m.a.: «Vestlandet og vestlendingane treng solide kunnskapar både i norsk og i engelsk». Det blir stilt spørsmål om høgskulen sin internasjonale ambisjon skal tuftast på ein slik regionalistisk uttrykksmåte.

- Forslag til alternativ tekst i delen om klarspråk: «Eit klart og godt språk styrkjer demokratiet. Når tilsette ved HVL bidreg i det offentlege ordsiftet eller samarbeider med eksterne aktørar, skal dei oppmodast til å bruke klarspråk. Klarspråk er òg ein føresetnad for eit fungerande høgskuledemokrati. Det er viktig at HVL nyttar klarspråk i kommunikasjon mellom leiing og tilsette og studentar. Det inneber mellom anna at tilsette ikkje skal utsetjast for språkleg manipulering med omsyn til arbeidsmiljø og arbeidsoppgåver.

B) Kommentarar til kapittelet om utdanning og undervisning

* **Fra Randi Skår:**

Det vises til at norsk, nynorsk og bokmål inkludert, skal være det sentrale undervisningsspråket ved HVL. På samme måte må et norsk fagspråk inkludere både bokmål og nynorsk. Bruk av parentes ved presiseringen av HVL sitt ansvar for at studentene tilegner seg og tar i bruk "god (ny)norsk fagterminologi" oppleves som upresis da den ikke reflekterer begge målformer. Bruk av parentes i lignende setting er også kommentert under Forskning og formidling – Samfunnsoppdraget.

Bachelorutdanninger/ Masterutdanninger

Det sterke fokuset på og viktigheten av internasjonalisering er fremtredende i sentrale dokumenter som Tilstandsrapporten for høyere utdanning i 2017, HVL sin årsrapport for 2016-2017, og fusjonsavtalen. I forslaget til språkpolitiske retningslinjer beskrives engelske språket som et fokusområde for HVL, samt at det på alle nivå er forventet at studentene skal kunne ta i bruk faglitteratur både på norsk og engelsk, noe som samsvarer godt med økningen av artikkelbaserte masteroppgaver. De språkpolitiske retningslinjene for bruk av engelsk i bachelorutdanninger og masterutdanninger gjenspeiler ikke målene i nevnte styringsdokumenter, ei heller reflekterer den HVL sitt fokus på engelsk som parallellspråk.

Det nevnes også at det ved eksamener på de ulike nivåene til vanlig skal brukes norsk språk. Dersom dette utsagnet viser tilbake til hele avsnittene om hhv bachelor- og masterutdanninger bør det vurderes en presisering som inkluderer at eksamensbesvarelser i emner som inngår i internasjonalt samarbeid skal være på engelsk.

Generelt

HVL sine språkpolitiske retningslinjer slår fast at høyskolen skal tilby ikke-skandinaviske studenter undervisning i norsk, blant annet gjennom et innføringskurs. Det stilles her spørsmål om studiepoenggivende kurs kan være problematisk i forhold til faglig nivå.

Videre foreslås en innføring av krav til engelskspråklige kunnskaper for studenter som deltar på engelskspråklige studier og kurs. Det er viktig å presisere at engelskspråklige kurs som er en del av et studium ikke kan ha et særskilt språkkrav med mindre dette reflekteres i opptakskravene til studiet. Språkkrav til engelskspråklige emner som en del av et norsk studium må også presiseres her, da slike emner vil være sterke bidragsytere til økt inn-mobilitet ved Høgskulen på Vestlandet.

* **Fra Jonas Oliver Hui Dahl**

I første avsnitt, eller som eit ekstra avsnitt under dette, er det ynskjeleg å inkludere ei setning om auka omfang av emnar på engelsk. Høgskulen har uttalt eit mål om å ta inn fleire innvekslingsstudentar, og då må ein legge til rette for dette i form av å utvide vår engelske emneportefølje. Ein kan også sjå på dette som ein generell kommentar til kapittelet; det er stort fokus på at undervisninga skal føregå på norsk, spesielt på bachelor- og masternivå. Her blir det ikkje tatt høgde for ynsket om å i større grad inkludere internasjonale studentar i bachelor- og master utdanningane.

I punkt tre under "Bachelorutdanningar" og under "Masterutdanningar" står det at ein til vanleg skal nytte norsk språk ved eksamenar på bachelornivå. Dette kan ein oppleve som noko snevert, og ein

bør opne for at studentane kan velje å gjennomføre eksamen på anten nynorsk, bokmål eller engelsk. Forslag til ny tekst: "Ved eksamenar på "...-nivå skal det til vanleg brukast norsk språk. Som hovudregel skal det være mogeleg å gjennomføre eksamen på både norsk og engelsk.

I punkt ein under "Bachelorutdanningar" og punkt to under "Masterutdanningar" står det at samandrag kan vere på teiknspråk. Dette verkar særst underleg då teiknspråk ikkje har eit skriftspråk, og dei fleste teiknspråkbrukarar brukar vanleg skriftspråk utan problem.

I punkt tre under "Generelt" står det at det er eit mål at også studentane får tilbod om å delta på nokre av engelskkursa. I dagens høgskulelandskap er det nødvendig at studentane har kontroll på det engelske språket, og når dei skal starte å lese og skrive tekstar på akademisk engelsk vil mange studentar ha behov for meir engelskopplæring. Vi meiner difor at denne setninga burde endrast til "Studentane skal få tilbod om å delta på nokre av engelskkursa».

Under same punkt (punkt tre under "Generelt") kan det vere føremålstenleg å feste kor ofte ein skal tilby slike kurs. Kurs i akademisk engelsk, bruk av engelsk daglegspråk og essayskriving på engelsk m.m. burde ein halda minst ein gong i året, spesielt når studentane skal bli inkludert i desse kursa.

I punkt fire under "Generelt" Står "studiepoenggivande" i parentes. Vi meiner at norskkursa skal være studiepoenggivande, og at parentesane her dermed må takast vekk for å gjere budskapet meir tydeleg.

* Fra Asle Holthe:

- Merknad til avsnittet om masterutdanningar, under 2) Utdanning og undervisning: «Ved eksamenar på masternivå skal det til vanleg brukast norsk språk. Også ved kurs der undervisninga går føre seg på engelsk, kan dei som ønskjer det, levere eksamenssvaret på norsk.»
- Det er ikkje formulert noko eksplisitt unntak for andre språkfag enn norsk, slik det er gjort fleire andre stadar i dokumentet. Det opnar opp for at studentane kan krevje å få levere på norsk, sjølv på masteremne i engelsk/engelskdidaktikk. Det vil ha eit svært uheldig resultat, då all undervisning og eksaminering innan engelskfaget går føre på engelsk og noko av formålet med engelskkursa, i tillegg til det faglege innhaldet, er å gjere studentane sine engelskkunnskapar betre. Språkleg nivå/evne til å skrive engelsk fagspråk vil som regel også vere ein del av vurderingsgrunnlaget.
- Det blir også spelt inn at som følge av høgskulen sin internasjonale ambisjon og KD sine krav til internasjonalisering både heime og ute, så bør ein kanskje i visse tilfelle snu på tankegangen om at «ved eksamenar på masternivå skal det til vanleg brukast norsk språk». Fleire av studentane er komande forskarar og treng den ballasten dei kan få for å kunne nytte eit engelsk fagspråk på ein god måte.
- Forslag til ny tekst til kulepunkt to om ph.d.-utdanningar: «Ph.d.-avhandlingar kan skrivast på engelsk eller norsk. Dersom forskingsarbeidet involverer informantar med andre morsmål enn norsk, skal kandidaten oppmodast til å ta med eit samandrag på (eit av) morsmåla til informantane. Kandidaten kan òg oppmodast til å skrive eit samandrag på morsmålet sitt, dersom det er eit anna enn norsk og engelsk, spesielt i dei tilfella der morsmålet til kandidaten har ein lite utvikla fagterminologi i fagfeltet for avhandlinga.»

C) Kommentarar til kapittelet om forskning og formidling

* **Fra Randi Skår:**

De språklige retningslinjene slår fast at mye av dagens publikasjoner skjer på engelsk i internasjonale poenggivende tidsskrift. Her bør det vurderes en omformulering da det oppleves som viktigere at nevnte tidsskrifter først og fremst er av vitenskapelig karakter.

Forskning og vitenskapelig publisering

Jamfør det sterke fokuset på norskspråket tidligere i dokumentet, oppleves det som noe passivt at "[H]øgskulen skal legge til rette for norsk som fullverdig vitenskapelig publiseringsspråk". Det foreslås derfor å utvide denne erklæringen til også å inkludere bidrag til utvikling av norsk som fullverdig publiseringsspråk.

Samfunnsoppdraget

Selv om Høgskulen på Vestlandet har en profil som fronter nynorsk språk, er det generelle fokuset i de språkpolitiske retningslinjene på å bevare og fremme det norske språket, herav bokmål inkludert. Derfor bør HVL sin språkpolitikk som omhandler fagfolk og forskeres ansvar for å fremme utvikling og utarbeidelse av norsk fagterminologi inkludere både nynorsk og bokmål (jf. første kommentar til avsnittet som omhandler utdanning og undervisning).

* **Fra Jonas Oliver Hui Dahl:**

I punkt to under "Forskning og vitenskapelig publisering" står det at samandrag kan være på teiknspråk. Dette verkar svært underleg då teiknspråk ikkje har eit skriftspråk og dei fleste teiknspråkbrukarar brukar vanleg skriftspråk utan problem.

I punkt fire under "Forskning og vitenskapelig publisering". Viss det her er snakk om utgiving av artiklar burde det presiserast at publikasjonsserien skal være Open Access. Viss det ikkje er snakk om utgiving av artiklar er setninga noko misvisande.

I punkt tre under "Samfunnsoppdrag" bør det presiserast at forskinga som produserast ved høgskulen skal være opent tilgjengeleg, jamfør regjeringa sitt mål om at alle norske vitenskaplege artiklar finansiert av offentlege midlar skal være opent tilgjengelege innan 2024.

* **Fra Asle Holthe:**

Følgjande avsnitt bør også inn i dei forskingsstrategiske dokumenta: «Fagfolk/forskarar ved HVL skal oppmuntrast til å arbeide med å utvikle og utarbeide ein (ny)norsk terminologi innanfor sine akademiske felt, og å kommunisere denne til studentane og til allmenta. Forskarar skal òg oppmuntrast til å omsetje utanlandske verk/arbeid og faglitteratur til norsk.»

D) Kommentarar til kapittelet om administrative forhold

*** Fra Randi Skår:**

Det fokuseres i eget punkt på at HVL må finne passende organisasjonsmessige løsninger på utfordringer for teknisk-administrativt personell relatert til en voksende internasjonal arbeidsstokk og økt antall internasjonale studenter. HVL sin språkpolitikk bør fortelle hvordan slike utfordringer skal løses. Det første punktet oppleve ikke som en del av de språkpolitiske retningslinjene, men heller som en introduksjon til disse.

De språkpolitiske retningslinjene setter kunnskap i norsk muntlig og skriftlig som kriterium for tilsetting av ikke-skandinaver i faglige og administrative stillinger. Det vil si at den ansatte etter noen år skal kunne utføre arbeidet sitt på norsk. Dette må reflekteres i de administrative forholdene slik at det i punktet som omhandler tilsetting i administrative stillinger også legges vekt på kunnskaper i både engelsk og norsk.

*** Fra Jonas Oliver Hui Dahl:**

I punkt tre står det at informasjon skal være lett tilgjengeleg på teiknspråk. Igjen påpeikar vi at teiknspråk ikkje har eit skriftspråk.

*** Fra Asle Holthe:**

I siste avsnitt står det følgjande: «Fakultet, institutt, læringssenter og liknande. Ved HVL skal også namnetjast på engelsk.» Eit opplagt spørsmål vil då vere knytt til bokmål og høva ein har for namnsetting på bokmål. Skal alle namn berre vere på nynorsk og engelsk, eller vil det vere ei opning for å kunne nytte seg av bokmål i namnsetting dersom ein ser vekk frå styringsdokument, profilering og liknande.

E) Kommentarer til kapittelet om oppfølging og språklege kvalitetstiltak

*** Fra Jonas Oliver Hui Dahl:**

Punkt ein: Det er viktig for oss at utval som blir satt til å følge opp retningslinjer som dette jobbar systematisk med desse retningslinjene ut frå ein handlingsplan eller liknande. Det er difor ynskjeleg at det står noko i dette punktet om at utvalet skal utarbeide ein handlingsplan for eige arbeid med dei språkpolitiske retningslinjene.

F) Andre eller overordna kommentarar til forslaget til språkpolitiske retningslinjer

*** Fra Randi Skår:**

Innledning

Det forklares innledningsvis at rektor vil oppnevne et språkpolitisk utvalg som skal ha ansvaret for HVL sin språkpolitikk, herunder også tiltak, tilbud og tjenester. Det fremstår uklart om dette er et allerede fattet tiltak eller ei. HVL sine språkpolitiske retningslinjer bør forankres hos institusjonens øverste ledelse, slik at ansvaret blir lagt til rektor og den videre styringslinja. Utvalget kan og bør bidra og legge til rette for at HVL har en god og aktiv språkpolitikk.

*** Fra Asle Holthe:**

FLKI har hatt forslag til språkpolitiske retningslinjer for HVL ute på høyring. I eit stort fakultet er det sjølvstøtt ulike oppfatningar av kva som bør vere vektlagt i slike retningslinjer. Høyringssvaret frå fakultetet er dermed ei oppsummering av kva som har kome inn av innspel, i tillegg til at to kommenterte utgåver blir sendt til leiar for gruppa, Georg Arnestad. Dei kommenterte utgåvene tar både føre seg språkvask av dokumentet og innspel til meir prinsipielle sider ved ein språkpolitikk for høgskulen. Noko av det er samla i tilbakemeldingane i dei ulike kapitla i questbacken, medan direkte språklege forslag til forbetringar er i dokumenta. Forslaga tar opp i seg alt frå interne motsetningar i teksta, til forslag til forenklingar og så vidare.

Arkivsak-dok. 17/03120-10
Saksbehandler Kristine Tangen

Arkivkode. 121

Saksgang
Høgskulestyret

Møtedato
26.04.2018

31/18 REVISJONSPLAN FOR INTERNREVISJON 2018 SAMT RAPPORT ETTER REVISJON AV KD FINANSIERTE REKRUTTERINGSSTILLINGER HØSTEN 2017

Forslag til vedtak/innstilling:

1. Styret vedtar den framlagte revisjonsplanen for 2018.
2. Styret tar den vedlagte revisjonsrapporten til orientering.
3. Styret ber leiinga sjå til at dei anbefalingar som er lagt fram i revisjonsrapporten blir følgje opp på ein hensiktsmessig måte.

Sammendrag

Denne saken legger frem forslag til revisjonsplan for internrevisjonsgruppen for 2018, samt rapporten etter den siste utførte revisjonen av tilsettingsprosessen av KD-finansierte rekrutteringsstillinger.

Vedlegg:

Internrevisjonsrapport: Revisjon av KD-finansierte rekrutteringsstillinger, med fokus på tilsettingsprosessen

Saksframstilling:

1. Revisjonsplan:

Internrevisjonens funksjon

Internrevisjon er en uavhengig, objektiv bekreftelses- og rådgivningsfunksjon som har til hensikt å tilføre merverdi og forbedre organisasjonens drift. Den skal bidra til at organisasjonen oppnår sine målsettinger ved å benytte en systematisk og strukturert metode for å evaluere og forbedre effektiviteten og hensiktsmessigheten av organisasjonens prosesser for risikostyring, styring og kontroll og governance.

Internrevisjonsamarbeidet er et samarbeid mellom Universitetet i Agder, Universitetet i Stavanger, Nord Universitet og Høgskulen på Vestlandet, der hver virksomhet har en representant i gruppen. Samarbeidet har pågått siden 2012, og det utføres to revisjoner i året.

Selv om virksomhetene samarbeider om internrevisjon står enhetene fritt til å utføre/få utført internrevisjon på andre områder i tillegg til de revisjonene som foretas i samarbeidet.

Det vil i 2018 utføres en evaluering av fremtidig organisering av internrevisjonsfunksjonen ved HVL og det vil da utarbeides egen sak til styret i forhold til dette.

Risikovurdering

I tråd med internrevisjonsmetodikken er det gjennomført en risikovurdering som grunnlag for utarbeidelse av revisjonsplanen for 2018. Risikovurderingen har hatt til hensikt å identifisere områder som kan ha en risiko for virksomhetene og der internrevisjonen kan bidra til å bekrefte eller avkrefte om kontrolltiltakene er gode, samt områder der internrevisjonen kan være mest effektiv og gi størst verdi og ikke overlapper med annet revisjonsarbeid fra Riksrevisjonen.

Revisjonsprosjektene har ikke nødvendigvis blitt valgt ut fordi de representerer høyest risiko for virksomhetene, men snarere en kombinasjonen av risiko og verdipotensialet internrevisjonen kan ha for de fire samarbeidende virksomhetene samlet sett.

Revisjonsplanen følger kalenderåret.

Internrevisjoner i 2017:

1. Revisjon av bierverv/sidegjøremål
2. Revisjon av KD finansierte rekrutteringsstillinger

Internrevisjonen er informert om at revisjonen av bierverv/sidegjøremål er fulgt opp og at nye felles retningslinjer utarbeides.

Forslag til revisjonstema - revisjonsplan for 2018:

Nedenfor følger internrevisjonsgruppens forslag til internrevisjonsplan for 2018. Planen forelegges til godkjenning av styret.

Revisjonstemaene for 2018 er gjennomgått og diskutert av internrevisjonsgruppen. I forbindelse med oppstart av de enkelte revisjonsprosjektene vil det i tillegg bli utarbeidet egne planleggingsnotat som gir mer detaljert oversikt over omfang og gjennomføring av de to endelige valgte tema for revisjon i 2018.

Internrevisjonsgruppen anbefaler at følgende internrevisjonsprosjekter vedtas av styret og blir gjennomført i 2018:

1. Bruk av overtid i virksomheten, våren 2018

Man vil her se nærmere på virksomhetenes bruk av overtid og behandling av dette området. Revisjonen vil basere seg på testing av et passende utvalg utbetalinger av overtid fra 01.01.2017 frem til 1. tertial 2018.

Testingen vil skje med henblikk på hvilke forutsetninger som ligger til grunn for utbetaling av overtid.

2. Internrevisjonen har mottatt forslag til to mulige revisjonstemaer for høsten 2018 basert på innspill fra virksomhetenes ledelse. Alternativene er:

- Studieportefølje – etablering av studier
- Hvordan kvalitetssikres prosjektsøknadene ved eksterntfinansierte prosjekter.

Internrevisjonsgruppen vil på et senere tidspunkt avgjøre hvilket av innspillene som blir tema i høstens revisjon. Beskrivelse av revisjonstema blir oversendt til virksomhetenes ledelse når dette er endelig besluttet.

2. Revisjonsrapport fra revisjon utført høsten 2017:

Formålet med revisjonen var å undersøke prosessen rundt KD finansierte rekrutteringsstillinger med fokus på tilsettingsprosessen fra tildeling/videreføring av midler til ansettelse av stipendiater.

Internrevisjonen har gitt anbefalinger med hensyn til hvilke tiltak virksomheten kan foreta seg for å imøtekomme reglementet og samtidig sikre god internkontroll på revidert område. Revisjonsrapportene for Universitetet i Agder, Nord Universitet og Universitetet i Stavanger er tilgjengelig på forespørsel.

Hovedkonklusjon fra rapporten:

Inntrykket er at HVL forvalter revidert område på en betryggende måte. Fokus fremover bør være å få implementert felles retningslinjer godt i organisasjonen slik at området behandles likt ved alle fakultetene og nærregionene. I tillegg bør HVL fortsatt ha høyt fokus på den strategisk viktige satsingen som forskerutdanningen er, spesielt med tanke på universitetsambisjonen. HVL bør vurdere internrevisjonens

anbefalinger, spesielt strategi for tidligere igangsettelse av tilsettingsprosessen og dermed optimal utnyttelse av tildelte stipendiatmidler, i tillegg til øvrige tiltak for å redusere avbrutte doktorgradsavtaler.

Rektor sin vurdering

Rektor tar rapportens anbefalinger til etterretning og vil ha oppmerksomhet rettet mot satsing på forskerutdanningen i tråd med HVLs mål, og tilsettingsprosesser for optimal utnyttelse av tildelte stipendiatmidler. Videre vurderer rektor at de foreslåtte områder for internrevisjon for 2018 er relevante for HVL. Forslag om revisjon av studieportefølje vil være særlig relevant nå etter at fusjonsprosessen er over og HVLs samlede studieportefølje må gjennomgås.

Utsatt offentlighet jf. Off.lova §5

REVISJONSRAPPORT

Revisjon av KD finansierte rekrutteringsstillinger

Med fokus på tilsettingsprosessen fra tildeling/videreføring av midler til ansettelse

Distribuert til:

Styret

Rektor

Deltakere ved intervju

Gjennomført av enhet for internrevisjon:

Cathrine Vasset Rasmussen (Nord), Annette Sundsdal (UiA), Rolf Jegervatn (UIS) og Kristine Tangen (HVL)

Revisjon utført i Bergen 15.11.2017

NORD
universitet

Høgskulen
på Vestlandet

UNIVERSITETET I AGDER

1. Innledning:

Den globale og nasjonale kampen om talentene er intensivert i tråd med økt fokus på forskning og kompetanseheving i universitets- og høyskolesektoren. Etterspørselen etter stipendiater er sterkt økende ettersom omfanget av forskning øker internasjonalt og nasjonalt.

Doktorgradsutdanningene i Norge har vært i betydelig vekst i de siste 20 årene. I 2002 var det rundt 4.000 personer som hadde inngått en doktorgradsavtale, mens 14 år senere er det nesten 10.000 personer med inngått avtale¹. Utdanningen har gått fra å være en beskjeden del av utdanningssystemet, til å være en utdanning som rommer langt flere.

Virksomhetene må i denne sammenheng forholde seg til en rekke lover, forskrifter og interne retningslinjer. Tilsetting i stipendiatstillinger er regulert av Universitets- og høyskoleloven § 6-3 nr. 3 som omhandler vurdering av søkere til undervisnings- og forskerstillinger. Opptak og ansettelse av stipendiater reguleres med flere lover, forskrifter og reglement². Personalreglementet inneholder også bestemmelser om kunngjøring, behandling av søknader og innstilling og ansettelse.

Denne rapporten har som mål å gi et kunnskapsgrunnlag for virksomheten knyttet til prosessen rundt KD finansierte rekrutteringsstillinger med fokus på tilsettingsprosessen fra tildeling- /videreføring av midler til ansettelse av stipendiater. Dette er ikke en evaluering som sier noe om effekter, gjennomstrømming, dimensjonering eller andre forskningspolitiske temaer.

2. Konklusjon HVL

Internrevisjonen ser at arbeidet med å styrke forskerutdanningen ved HVL over de siste årene har tatt og fortsatt tar utgangspunkt i at det skjer store endringer i forskerutdanningen, både nasjonalt og internasjonalt. Dette bør for HVL tilsi at planer, mål og overordnet risikovurdering må utarbeides og revideres jevnlig. Inntrykket er at HVL forvalter revidert område på en betryggende måte. Fokus fremover bør være å få implementert felles retningslinjer godt i organisasjonen slik at området behandles likt ved alle fakultetene og nærregionene. I tillegg bør HVL fortsatt ha høyt fokus på den strategisk viktige satsingen som forskerutdanningen er, spesielt med tanke på universitetsambisjonen. HVL bør vurdere internrevisjonens anbefalinger, spesielt strategi for tidligere igangsettelse av tilsettingsprosessen og dermed optimal utnyttelse av tildelte stipendiatmidler, i tillegg til øvrige tiltak for å redusere avbrutte doktorgradsavtaler.

3. Sammendrag

Formålet med revisjonen har vært å undersøke prosessen rundt KD finansierte rekrutteringsstillinger med fokus på tilsettingsprosessen fra tildeling/videreføring av midler til ansettelse av stipendiater.

¹ NIFU-rapport 2017

² Uhl § 6-4 nr. 4 hvor det er fastsatt Forskrift om ansettelsesvilkår for stillinger som postdoktor, stipendiat, vitenskapelig assistent og spesialistkandidat. Forskriftens § 1-3 slår fast at opptak til doktorgradsprogram er et vilkår for tiltredelse i stilling som stipendiat.

Med hjemmel i Uhl § 3-3 fastsettes de ulike forskriftene for graden philosophiae doctor (Ph.d.) ved universitetene og høyskolene. Forskriftens § 5-1 inneholder vilkår for opptak til Ph.d. Utdanningen. Med hjemmel i tjenestemannsloven § 23 er det fastsatt personalreglement for ansettelser, permisjoner mv.

NORD
universitet

Høgskulen
på Vestlandet

UNIVERSITETET I AGDER

Revisjonen har omfattet Universitetet i Stavanger (UIS), Universitetet i Agder (UiA), Nord universitet og Høgskulen på Vestlandet (HVL).

Rekrutteringsstillinger og utviklingen av Ph.d. programmene virker godt forankret i alle de fire virksomhetene og er en del av den strategiske satsingen.

Virksomhetene har i stor grad utarbeidet retningslinjer, malverk og prosessbeskrivelser i forhold til prosessene rundt rekrutteringsstillinger fra tildeling til ansettelse, men ingen av virksomhetene har kunnet vise til overordnet risikovurdering av prosessen.

Det oppleves at alle virksomhetene har høyt fokus på kontinuitet samt å til enhver tid ha alle rekrutteringsstillingene besatte, med varierende grad av måloppnåelse. Det som er gjennomgående utfordringer for samtlige reviderte virksomheter er at tilsettingsprosessen for rekrutteringsstillinger er tidkrevende og virksomhetene ser utfordringer knyttet til at de derfor kan miste gode kandidater underveis i prosessen. Virksomhetene opplever at det tidvis kan være stor søkermasse til enkelte rekrutteringsstillinger, men at mange av kandidatene ikke er kvalifiserte. Til andre stillinger kan det være kun få søkere, og begge deler kan føre til at stillingene må lyses ut flere ganger og prosessen drar ut i tid.

Virksomhetene ser viktigheten av gode rutiner for mottak av kandidatene, samt integrering av kandidatene i forskningsmiljøene for å lykkes.

4. Metode

Metodisk er det benyttet dokumentanalyse av relevant dokumentasjon fra universitetene og høyskolen, samt gjennomført flere intervju med relevant personale både innen forskningsseksjon, personalseksjon samt personale på fagavdeling (fakultet). I tillegg har Internrevisjonen innhentet oversikt over alle utlyste rekrutteringsstillinger med oppstart i 2016/17 og sett på et utvalg av disse med tanke på tidsbruk fra tildeling /videreføring til ansettelse. Utvalget inneholder både besatte og ubesatte rekrutteringsstillinger. De reviderte enhetene har hatt anledning til å kommentere og korrigere faktainnholdet i rapporten.

5. Ph.D. utdanning ved HVL

Høgskulen på Vestlandet (HVL) har totalt 94 KD-finansierte stipendiatstillinger pr. november 2017. I tillegg har HVL 15 stipendiat finansiert av strategiske midler. HVL har to egne doktorgradsprogram, men disse er såpass nyopprettet at det per 2017 ikke har vært disputert på disse. 32 av stipendiatene er på de egne programmene, de resterende stillingene er da tilsatt ved HVL, men har opptak på doktorgradsprogram på andre gradsgivende utdanningsinstitusjoner.

Det har over de senere årene vært en stor økning i antall tildelte stipendiatstillinger fra KD. På fusjonstidspunktet ved inngangen til 2017 hadde de tidligere virksomhetene henholdsvis 46 (HiB), 18 (HSH) og 15 (HiSF) KD-finansierte stipendiat, men kun HiB hadde noen opptatt på egne doktorgradsprogram.

NORD
universitet

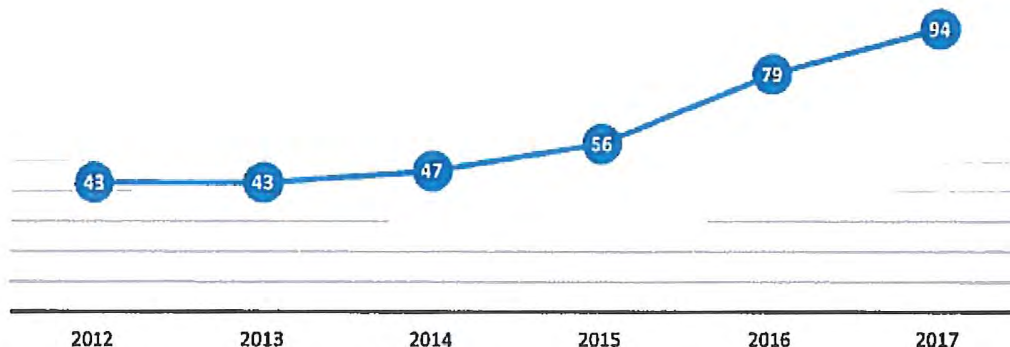

Høgskulen
på Vestlandet

UNIVERSITETET I AGDER

Økning i antall stipendiater 2012 til 2017

Årstall	Avlagte doktorgrader	Avbrutte doktorgradsavtaler
2016	14	4
2015	10	7
2014	7	3
2013	12	3

Det var 14 disputaser i 2016, som er en økning sammenlignet med de siste årene. Det var også 4 avbrutte doktorgradsavtaler, noe som er lavere enn året før, men likevel en høy andel i forhold til det totale antallet stipendiater.

Selve prosessen:

Det utarbeides forslag til utlysningstekst, som skal godkjennes av Tilsettingsutvalget (TU). Etter godkjenning publiseres utlysningen, og det oppnevnes bedømmelseskomite/sakkyndig utvalg. Det gjennomføres så intervju med de bedømmelseskomiteen har rangert som best kvalifiserte, og det er ønskelig at det gjennomføres prøveforelesning for stipendiater med 25 % pliktarbeid. Bedømmelseskomiteen rangerer så kandidatene på bakgrunn av søknadsdokumenter, intervju og evt. prøveforelesning, og vurderingen gis til innstillende myndighet. Behandling innen 4 uker er ønskelig, men kan ta lengre tid. Det innhentes videre referanser, og sak til TU utarbeides. Vedtak om tilsetting gjøres i TU, og etter dette sendes det ut tilbudsbrev og tilsetningsavtale.

6. HVL status

Internrevisjonens gjennomgang ved HVL tyder på at virksomheten har et kontinuerlig fokus på prosessen. Dette er fra tildeling av KD-finansierte midler til ansettelse av Ph.D.-kandidater, samt forvaltning av allerede tildelte stillinger og de som er i løp. Ph.D.-utdanningen er et strategisk viktig satsningsområde for HVL og er godt forankret i virksomhetens strategi.

NORD
universitet

Høgskulen
på Vestlandet

UNIVERSITETET I AGDER

HVL har ingen overordnet risikovurdering på revidert område. En risikovurdering vil gi informasjon om hvor eventuelle utfordringer ligger slik at man kan håndtere disse i forkant.

Ut fra samtalene med de reviderte enheter oppfatter internrevisjonen at det har vært varierende risikovillighet knyttet til rekrutteringsprosessen, at tilsettingsprosessen igangsettes senere enn optimalt i forhold til vakanser. Nærregion Bergen, og nå hele HVL, har i stor grad alltid hatt flere stipendiater tilsatt enn tildelt fra KD, slik at det som oftest ikke har stått KD-tildelte stipendiatmidler ubenyttet. For 2016 og 2017 har det ved HiB/HVL vært tildelt midler til 15 ekstra stipendiater over egen budsjettamme, fra strategiske midler.

Felles institusjonelle retningslinjer for tilsetting av stipendiat- og postdoktorstillinger for HVL ble utarbeidet i 2017. Det er utarbeidet prosessbeskrivelser for hvordan tilsetting av stipendiater skal gjennomføres, med tilhørende malverk, disse ligger tilgjengelig på intranettet. Det er personalseksjonen som har utarbeidet dette, og som i all hovedsak håndterer store deler av tilsettingsprosessen.

Inntrykket fra revisjonen er at HVL har gode nye rutiner og retningslinjer, og de gamle retningslinjene er i denne sammenhengen ikke vurdert.

Tilsettingsprosessen er godt definert fra utlysning av stipendiatstilling er avklart og frem til ansettelse. Men HVL har ikke en skriftlig prosess som legger føringer for hvordan vurdering av hvilke områder/program/fakultet skal få frie stipendiatstillinger i forkant av dette. Det har tidligere vært svært ulik prosess på hvordan håndtering av tildeling av stipendiatstillinger har blitt utført.

Sen fordeling av tildelte midler kan forsinke tilsettingsprosessen, og dermed at stillinger er ubesatte over lengre tid.

Tilgjengelig kapasitet av veiledere, og andre støttefunksjoner kan påvirke tilsettingsprosessen. Det er da viktig med en god plan forankret i strategien som sikrer at man er i forkant og kan lyse ut stillinger i rett tid samt på rett fagområde.

Mangel på kvalifiserte søkere kan påvirke tilsettingsprosessen. Antall søkere på stipendiatstillinger varierer veldig, og selv om det er mange søkere så kan det være få kvalifiserte. Noen stillinger må lysas ut flere ganger før tilsetting.

For utenlandske søkere er det tidkrevende å få verifisert kvalifikasjonene, noe som forlenger tilsettingsprosessen.

Ved for lang tilsettingsprosess kan man risikere å miste de beste kandidatene til konkurrerende virksomheter, i tillegg til at vakansperioden øker.

Stikkprøver av flere tilsettingsprosesser viste at tilsettingen kunne ta fra 5-20 måneder fra tildeling til personen var tiltrådt. I noen tilfeller var det nødvendig med flere utlysninger, mens med nytildelte stillinger var det perioden fra stillingen ble tildelt fra KD til den ble utlyst som var lengst.

NORD
universitet

Høgskulen
på Vestlandet

UNIVERSITETET I AGDER

7. Forslag til beste praksis

Gjennom internrevisjonens samtaler har det kommet fram gode forslag til praksis for håndtering av revidert prosess. Disse forslagene kan være til nytte for utvikling og økt fokus på dette området. Forslagene til beste praksis er felles for alle fire virksomhetene og vil derfor kunne inneholde punkter som allerede er ivarettatt ved enkelte av virksomhetene. Forslagene er derfor kun ment som anbefalinger.

Doktorgradskandidatene mistet studentstatus i Norge i 2002, og skal derfor ha de samme vilkårene som andre ansatte. Doktorgradskandidater er midlertidig ansatte som i noen tilfeller kan ses på som en gruppe med begrenset påvirkningskraft på sine omgivelser. Det er derfor viktig å følge opp problemstillinger knyttet til arbeidsvilkår, arbeidsmiljø, trivsel og hvordan kandidatene blir ivarettatt, fulgt opp og veiledet.

Virksomheten anbefales å:

1. Utarbeide en overordnet risikoanalyse for hele prosessen knyttet til rekruttering og ansettelse i rekrutteringsstillinger. Dette med hensyn til å kartlegge de største risikoene på området, og hvor stor risikoaksept virksomheten tillater på dette området. (For eksempel: forskuttering av stillinger, tidsbruk i forhold til ansettelsesprosess/komitearbeid og eventuelle habilitetskonflikter mm.). Med denne risikovurderingen må det samtidig følge en tiltaksplan som i neste omgang vil kunne bidra til å redusere risikoen på de identifiserte områdene og virksomheten har da anledning til å uttale seg om den risiko som gjenstår.
2. Ha fokus på tilrettelegging av rekrutteringsprosessen i alle ledd og faser. Tydelig rolle- og ansvarsfordeling i tilsettingsprosessen er nødvendig for å sikre god arbeidsflyt. Dette kan bidra til at prosessen blir mindre personavhengig og sårbar når virksomheten har en tydelig prosessbeskrivelse.
3. Foreta en vurdering av den administrative tilretteleggingen for å sikre at prosessene rundt tilsetting og oppfølging av stipendiater er godt ivarettatt. Dette for å forvalte KD tildelte stipendiatstillinger på best mulige måte, samt sikre at stipendiatene har en god opplevelse av opplæringsdelen i utdanningen, samt av oppfølgingen underveis i løpet.
4. Utarbeide strategi for rekruttering av stipendiater med programspesifikke tiltak. Målet er å få flere kvalifiserte søkere til stipendiatstillinger. (Vurdere studenter på egne masterprogram, forskningsnettverk, konferanser og lignende for å finne gode kandidater.)
5. Foreta en vurdering av hvilket risikonivå som er ønskelig/nødvendig i forhold til overlapping/forskuttering for å unngå at stipendiatstillinger står ledig. Erfaringer viser at stipendiater i løp har forsinkelser grunnet sykdom, permisjoner og lignende i tillegg forekommer det også forsinkelser i tilsettingsprosessene.
6. Vurdere nytten av å etablere felles institusjonelle faglige retningslinjer med hensyn til vurderingskriterier av ph.d.-kandidater knyttet til personlighetsprofil og egnethetskriterier. (For eksempel: felles malverk, intervjuguide og lignende).
7. Foreta tidlig evaluering av stipendiatene og eventuelt benytte seg av prøvetidsordningen for nytilsatte, for å kartlegge kandidatenes egnethet i forhold til Ph.d. utdanningen. Det er bedre å

NORD
universitet

Høgskulen
på Vestlandet

UNIVERSITETET I AGDER

avdekke personlig uegnethet på et tidlig stadium snarere enn ved midtveisevalueringen til den aktuelle kandidat. Virksomhetene må også ha rutiner for kontroll av om ph.d. prosjekter er levedyktig og gjennomførbart innenfor de gitte rammer.

8. Ha tett kontakt og oppfølging med aktuelle kandidater i tilsettingsprosessen for ikke å miste de beste kandidatene til konkurrerende virksomheter. Dette er spesielt viktig dersom tilsettingen trekker ut i tid.
9. Sikre at det er god dialog og effektivt samarbeid mellom de involverte parter i prosessen.
10. Vurdere hensiktsmessig fysisk plassering av stipendiater, og om disse skal plasseres i sitt fagmiljø eller samlokaliseres med andre stipendiater på tvers av fagfelt. Det viktige i denne vurderingen er at stipendiaten følges opp i både faglig og psykososialt arbeidsmiljø, i tillegg til at de er inkludert i sitt forskningsmiljø.

Rolf Jegervatn

Annette Sundsdal

Cathrine V. Rasmussen

underskrevet

Høgskulen på Vestlandet

Arkivsak-dok. 17/01364-12
Saksbehandler Merete Sviggum

Arkivkode. 012

Saksgang
Høgskulestyret

Møtedato
26.04.2018

32/18 OPPNEVNING AV NY SKIKKAVURDERINGSNEMND VED HØGSKOLEN PÅ VESTLANDET

Forslag til vedtak/innstilling:

1. Styret vedtar sammensetning av og funksjonsperiode for skikkavurderingsnemnd for Høgskolen på Vestlandet slik det framgår av saksframlegget
2. Studentrepresentanter til skikkavurderingsnemnda vil bli oppnevnt av styret i møte i juni 2018
3. Styret delegerer til rektor myndighet til å oppnevne institusjonsansvarlige i tråd med § 8 i Forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning.

Sammendrag

Det følger av § 7 i *forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning* at styret selv skal oppnevne skikkavurderingsnemnd.

Styret får presentert forslag til sammensetning av og funksjonsperiode for ny skikkavurderingsnemnd ved Høgskolen på Vestlandet.

Vedlegg:

1. Brev datert 16.03.18. Invitasjon til å komme med innspill til modell for sammensetting av høgskolens skikkavurderingsnemnd og opplegg for institusjonsansvarlige
2. Brev datert 16.03.18. Høringssvar fra de tre institusjonsansvarlige
3. Brev datert 09.04.18. Høringssvar fra studentombudet
4. Brev datert 10.04.18. Høringssvar fra Studenttinget ved HVL
5. Brev datert 10.04.18. Høringssvar fra Fakultet for lærerutdanning, kultur og idrett (FLKI)
6. Brev datert 11.04.18. Høringssvar fra Fakultet for helse- og sosialvitenskap (FHS)
7. E-postkorrespondanse med Studenttinget 12.04.18 – vedrørende oppnevning av studentrepresentanter
8. Rapport fra høgskolens institusjonsansvarlige – skikkavurderingsarbeid ved HVL 2017

Lenka vedlegg:

1. [Lov om universiteter og høyskoler § 4-10](#)
2. [Forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning \(FOR-2006-06-20-859\)](#)
3. [Rundskriv F-07-16 Forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning](#)
4. [Styresak 028/16 Etablering av skikkavurderingsnemnd](#)
5. [Styresak 101/17 Oppnemning av leiar for Skikkavurderingsnemnda ved Høgskolen på Vestlandet](#)

Saksframstilling:

1. Bakgrunn for saken

Interimsstyret ved HVL besluttet i møte 24.11.16 (sak 028/16) at leder og medlemmene i skikkavurderingsnemnda ved tidligere Høgskolen i Sogn og Fjordane ble etablert som en midlertidig skikkavurderingsnemnd for Høgskolen på Vestlandet fra 01.01.17 og frem til ny organisering var fastsatt, senest innen 01.08.18. Det ble presisert i saken at studentene i nemnden bør være studenter ved forskjellige utdanninger med skikkethetsvurdering.

I sak 101/17 oppnevnte styret dekan Asle Holte, Fakultet for lærerutdanning, kultur og idrett (FLKI), som leder for skikkavurderingsnemnda ved Høgskolen på Vestlandet fra 01.01.2018 og fram til 31.12.2020.

I saken heter det:

Rektor kjem tilbake til styret med forslag til oppnemning av ei ny skikkavurderingsnemnd for HVL tidleg i 2018, så snart nye faglege leiarar på instituttnivå er tilsett.

I tråd med styresak 101/17 legges det frem forslag til sammensetning av ny skikkavurderingsnemnd for Høgskolen på Vestlandet. Forslaget er utarbeidet i tråd med aktuelt regelverk, føringer gitt av styret i nevnte sak og i dialog med aktuelle fakulteter, Studentombudet, Studenttinget og høgskolens institusjonsansvarlige (se vedlegg 1-6).

2. Føringer for oppnevning av skikkavurderingsnemnd

Hjemmelsgrunnlaget for skikkethetsvurdering er nedfelt i [Lov om universiteter og høyskoler § 4-10. Utestenging etter skikkethetsvurdering](#)

Det følger videre av § 7 Skikkethetsnemnd i [Forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning](#) at

Styret selv skal oppnevne en skikkethetsnemnd. Nemnda skal bestå av:
- en faglig leder for avdeling eller fakultet for lærerutdanningen eller helse- eller sosialfagutdanningene, eller tilsvarende funksjon
- en faglig studieleder for lærerutdanningen eller helse- eller sosialfagutdanningene, eller tilsvarende funksjon -

- to representanter fra praksisfeltet
- to faglærere
- to studentrepresentanter
- en ekstern representant med juridisk embetseksamen.

Medlemmer oppnevnes for tre år av gangen. Studentrepresentantene oppnevnes for ett år. Faglig leder for avdeling eller fakultet eller tilsvarende funksjon, er nemndas leder.

Minst to tredjedeler av nemndas medlemmer skal være til stede ved saksbehandlingen.

I [Rundskriv F-07-16 Forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning](#) er det gitt følgende føringer:

Ved institusjoner hvor de aktuelle utdanningene er spredt på flere avdelinger eller fakulteter, bør styret sørge for å få en bredest mulig representasjon, men styret bør først og fremst vektlegge at de som oppnevnes fra institusjonen har god kjennskap til disse utdanningene.

Videre peker rektor på vurderingene som ble lagt til grunn i styresak 110/17:

Rektor kjem tilbake til styret med forslag til oppnemning av ei ny skikkavurderingsnemnd for HVL tidleg i 2018, så snart nye faglege leiarar på instituttnivå er tilsett.

Rektor si vurdering er at dei nye fakulteta som formelt vert etablert frå 01.01.2018 må få høve til å foreslå medlemmar til HVL si skikkavurderingsnemnd. Som ein følgje av at leiar for skikkavurderingsnemnda kjem frå FLKI, legg rektor til grunn at fagleg studieleiar vert oppnemnt frå FHS. Rektor rår til at samansetjing av den nye skikkavurderingsnemnda ved HVL bør sikre representasjon frå alle nærregionar.

Det vises også til kravet om kjønnsbalanse i offentlige utval mv, gitt i Likestillings- og diskrimineringslova, § 28 bokstav d): «Har utvalget ni medlemmer, skal hvert kjønn være representert med minst fire.»

3. Forslag til sammensetning av Skikkavurderingsnemnd ved HVL

Basert på føringer gitt i punkt 2 over foreslår rektor følgende sammensetning av skikkavurderingsnemnda med funksjonsperiode fra 01.08.18 til 31.07.2021:

Rolle i nemnda	Medlem	Fakultet/utdanning	Nærregion
Faglig leder for avdeling/fakultet	Dekan Asle Holthe (leder av nemnda, jf. styresak 110/17)	FLKI	Bergen
Faglig leder for utdanning	Fagseksjonsleder sosialt arbeid Mariann Vigdal	FHS	Sogn og Fjordane
Praksisfelt	Else Sterndorff Avdelingssjef ved Fysioterapiavdelingen v/Helse Bergen		Bergen
	Kristen Holt		Sogn og Fjordane
Faglærere	Høgskolelektor Kristine Hjellev	FLKI/Barnehagelærer utdanning	Bergen
	Høgskolelektor Lotte Pannekoeke	FHS/sykepleie	Stord/Haugesund
Ekstern representant med juridisk embetseksamen	Tom Debu Nesvåg v/Fylkesmannen i Sogn og Fjordane		Sogn og Fjordane
Studenter	To studenter oppnevnes av styret 22.06.18		

4. Kort presentasjon av nemndas foreslåtte medlemmer

Faglig leder for avdeling/fakultet:

Dekan Asle Holthe

Holthe er dekan ved Fakultet for lærerutdanning, kultur og idrett. Oppnevnt som leder av nemnda i styresak 101/17.

Faglig leder utdanning¹:

Mariann Iren Vigdal.

Vigdal begynte i mars 2018 i åremålsstilling som fagseksjonsleder sosialt arbeid, campus Sogndal og Bergen ved Institutt for velferd og deltaking ved Fakultet for helse- og sosialvitenskap.

Hun har bred erfaring fra feltet både gjennom tidligere arbeidserfaring som sosionom og som høgskolelektor. Hun har yrkeserfaring som rusmiddelkonsulent i kommune, miljøterapeut/sosionom ved en DPS og rådgiver i kriminalomsorgen. Vigdal har siden 2015 vært institusjonsansvarlig for skikkethetsvurdering ved nærregion Sogn og Fjordane.

Praksisfelt:

Else Sterndorff

Sterndorff er avdelingssjef for Fysioterapiavdelinga ved Helse Bergen. Hun har hatt lederstilling ved Helse Bergen siden 1994, har Master i ledelse (Master of management) og diverse videreutdanninger som veiledningspedagogikk. Hun har vært medlem i avdelingsrådet til Avdeling for helse- og sosialfag ved tidligere Høgskolen i Bergen i flere perioder.

Kristen Holt

Holt er oppvekstsjef i Askvoll kommune. Han er utdannet allmennlærer, har årsstudium i informasjonsteknologi og delfag i organisasjon og ledelse, med hovedvekt på utdanningsledelse. Holt har tidligere arbeidet både som lærer og rektor.

Holt har lang erfaring som medlem i skikkavvurderingsnemnda ved Høgskulen i Sogn og Fjordane/HVL.

Faglærere:

Kristine Hjelle

Hjelle er utdannet førskolelærer, har grunnfag i psykologi og master i pedagogikk. Hun startet å jobbe som høgskolelektor for HVL i 2012. Arbeidet hennes er å undervise i pedagogikk i barnehagelærerutdanningen ved HVL campus Bergen. Oppgaven innebærer tett studentoppfølging og profesjonsveiledning. Hun har tidligere arbeidet som pedagogisk leder i barnehage i 10 år, og vært praksislærer for studenter i barnehagelærerpraksis.

Lotte Pannekoeke,

Pannekoeke er høgskolelektor i sykepleie ved studiested Haugesund. Hun har arbeidet i høgskolen i fem år. Hun har bred erfaring fra medisinsk og kirurgisk sykepleie, ferdighetstrening, simulering og har ansvar for oppfølging av studenter i praksis.

Ekstern representant med juridisk embetseksamen

Tom Debu Nesvåg

¹ Ett av medlemmene i Skikkavvurderingsnemnda skal i henhold til forskriften være faglig studieleder for lærerutdanningen eller helse- og sosialfagutdanningene. HVL bruker ikke stillingsbetegnelsen studieleder, og vurderer det slik at rollen som fagseksjonsleder tilsvarer rollen som studieleder.

Debu Nesvåg er jurist ved Fylkesmannen i Sogn og Fjordane. Han har lang erfaring som medlem i skikkavurderingsnemnda ved Høgskulen i Sogn og Fjordane/HVL.

Studentrepresentanter:

Studenttinget velger sine representanter til skikkavurderingsnemnda primo mai (se vedlegg 7). Rektor foreslår derfor at styret oppnevner studentrepresentantene til nemnda i møte i juni.

Det vises her til følgende innspill fra Studenttinget i høringsbrevet:

I høringen er det lagt frem at det skal velges to studenter med tre former for kvotering, kjønn, utdanning og campus. Vi ser at en bred representasjon er viktig i skikkavurderingsnemnda, men har reservasjoner mot å forplikte oss til så omfattende kvotering på to stillinger/verv. Erfaringsmessig vil dette kunne føre til en mangel på studentrepresentanter i dette organet da Studenttinget ikke klarer å oppfylle kravene om kvotering. Studenttinget stiller seg spesielt negativ til at studentene må være fra ulike campus. Dette bunner i at vi mener at den best kvalifiserte studenten skal kunne velges, og ikke den som er kvotert inn.

Studenttinget er i etterkant av denne tilbakemeldingen blitt bedt om å oppnevnte to medlemmer som representerer to ulike utdanninger med skikkethetsvurdering.

5. Institusjonsansvarlig

I forskriftens § 8 er det gitt følgende bestemmelser om institusjonsansvarlig:

Styret oppnevner en eller flere ansatte ved institusjonen som institusjonsansvarlige for skikkethetsvurderingen. Det kan oppnevnes stedfortreder for institusjonsansvarlige. Institusjonsansvarlige kan være medlem av skikkethetsnemnda

Av dette følger (jf. merknad i nevnte rundskriv) at :

Styret, eller det organ ved institusjonen styret delegerer myndighet til, oppnevner en eller flere ansatte ved institusjonen som skal fungere som institusjonsansvarlige. Institusjonsansvarlige har ansvar for behandling av tvilsmeldinger før behandling i skikkethetsnemnda, i tillegg kan institusjonen bestemme at institusjonsansvarlige også skal ha ansvar for opplæring i skikkethetsvurdering på institusjonen og informasjon om skikkethetsvurdering til studentene.

Per i dag har høgskolen tre institusjonsansvarlige fordelt på studiestedene Bergen, Stord/Haugesund og Sogndal/Førde.

Det vises til vedlagte rapport 2017 fra høgskolens institusjonsansvarlig(e).

6. Rektors vurdering

Når det gjelder sammensetning av skikkanemnda er rektor av den oppfatning at forslaget som ligger i bordet oppfyller krav i aktuelt regelverk og tidligere føringer gitt av rektor. Nemdas medlemmer har samlet sett god kjennskap til utdanninger ved høgskolen som er underlagt skikkethetsvurdering.

Rektor merker seg Studenttingets høringsuttale når det gjelder utfordringer knyttet til kvotering knyttet til studiested og utdanning. Studenttinget vil i mai gjennomføre valg av

studentrepresentanter. Det vil arbeides for å få valgt to studenter fra forskjellige utdanninger med skikkethetsvurdering, en student av hvert kjønn.

Leder av nemnda er tidligere oppnevnt med en funksjonsperiode fra 01.01.18 til 31.12.20. Rektor foreslår en funksjonsperiode fra 01.08.18 til 31.07.21 for alle medlemmene, med unntak av studentrepresentantene som oppnevnes for perioden 01.08.18 – 31.07.19.

Når det gjelder ordningen med oppnevning av institusjonsansvarlige kan styret etter gjeldende regelverk delegere slik myndighet. Rektor finner det hensiktsmessig at styret fatter vedtak om at slik fullmakt delegeres til rektor.

I arbeidet med å oppnevne institusjonsansvarlige vil rektor også gå i dialog med aktuelle parter for å finne den mest hensiktsmessige modellen for institusjonsansvarliges tilknytning til studiested/fakultet/utdanning.

Forskriften åpner også for at det kan oppnevnes stedfortreder for institusjonsansvarlig, og rektor ønsker i samråd med de institusjonsansvarlige å vurdere om dette vil være en god modell for HVL.

Videre ser rektor det som betimelig å gjennomgå det samlede ressursbehov for høgskolens skikkavurderingsarbeid. Foruten ressurser knyttet direkte til rollen som institusjonsansvarlig(e) må det settes av ressurser til å gi informasjon om skikkethetsvurdering til alle studenter tilhørende utdanninger med skikkavurdering, jf . forskriftens § 6.

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Deres ref.:

Vår ref.:
17/01364-11

Dato:
16.03.18

Invitasjon til å komme med innspill til modell for sammensetting av høgskolens skikkavurderingsnemnd og opplegg for institusjonsansvarlig(e).

1. Bakgrunn for saken

Interimsstyret ved HVL besluttet i møte 24.11.16 (sak 028/16) at leder og medlemmene i skikkavurderingsnemnda ved tidligere Høgskolen i Sogn og Fjordane ble etablert som en midlertidig skikkavurderingsnemnd for Høgskolen på Vestlandet fra 01.01.17 og frem til ny organisering er fastsatt, senest innen 01.08.18. Det ble presisert i saken at studentene i nemnden bør være studenter ved forskjellige utdanninger med skikkethetsvurdering.

I sak 101/17 oppnevnte styret dekan Asle Holte, Fakultet for lærerutdanning, kultur og idrett (FLKI), som leder for skikkavurderingsnemnda ved Høgskolen på Vestlandet fra 01.01.2018 og fram til 31.12.2020.

I saken heter det:

Rektor kjem tilbake til styret med forslag til oppnemning av ei ny skikkavurderingsnemnd for HVL tidlig i 2018, så snart nye faglege leiarar på instituttnivå er tilsett.

Av dette følger at styret i løpet av våren 2018 må oppnevne ny skikkavurderingsnemnd som skal tre i kraft seinest 01.08.18. Det må vurderes om styret i samme sak også skal oppnevne institusjonsansvarlig(e) ved HVL eller om denne oppnevning skal delegeres til annet organ, jf. punkt 5 under.

2. Føringer for arbeidet

Hjemmel for skikkethetsvurdering er nedfelt i [Lov om universiteter og høyskoler § 4-10. Utestenging etter skikkethetsvurdering](#).

Videre er det gitt bestemmelser i [Forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning \(FOR-2006-06-20-859\)](#) og i [Rundskriv F-07-16 Forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning](#)

Postadresse
Høgskulen på Vestlandet
Postboks 7030
5020 Bergen
post@hvl.no

Telefon
+47 55585800
Internett
www.hvl.no
Org.nr. 917 641 404

Fakturaadresse
Høgskulen på
Vestlandet
Fakturamottak
Postboks 363 Alnabru
0164 Oslo

Avdeling
HiB Seksjon for
utdanning

Saksbehandler
Merete Sviggum
Telefon:

3. Skikkavurderingsnemnd

Det følger av § 7 Skikkethetsnemnd i [Forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning \(FOR-2006-06-20-859\)](#) at

Styret selv skal oppnevne en skikkethetsnemnd. Nemnda skal bestå av:

- en faglig leder for avdeling eller fakultet for lærerutdanningen eller helse- eller sosialfagutdanningene, eller tilsvarende funksjon*
- en faglig studieleder for lærerutdanningen eller helse- eller sosialfagutdanningene, eller tilsvarende funksjon -*
- to representanter fra praksisfeltet*
- to faglærere*
- to studentrepresentanter*
- en ekstern representant med juridisk embetseksamen.*

Medlemmer oppnevnes for tre år av gangen. Studentrepresentantene oppnevnes for ett år. Faglig leder for avdeling eller fakultet eller tilsvarende funksjon, er nemndas leder.

Minst to tredjedeler av nemndas medlemmer skal være til stede ved saksbehandlingen.

I [Rundskriv F-07-16 Forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning](#) er det gitt merknader til de enkelte bestemmelser i forskriften.

Det blir presisert at når det står i forskriften står at "styret selv" skal oppnevne skikkethetsnemnd innebærer det at det ikke er adgang for styret til å delegere sin avgjørelsesmyndighet til andre organer ved institusjonen, jf. universitets- og høyskoleloven §§ 8-2 og 9-1.

Videre påpekes det at hver institusjon bare skal ha en skikkethetsnemnd. Følgende kommentar er gitt om representasjon:

«Ved institusjoner hvor de aktuelle utdanningene er spredt på flere avdelinger eller fakulteter, bør styret sørge for å få en bredest mulig representasjon, men styret bør først og fremst vektlegge at de som oppnevnes fra institusjonen har god kjennskap til disse utdanningene. Hvis utdanningene ikke er organisert i en avdeling, enhet eller fakultet, må styret oppnevne personer som har tilsvarende funksjoner som faglig leder og studieleder.

Det skal ikke velges vararepresentanter for medlemmene i nemnda. Medlemmene oppnevnes for tre år og studentrepresentantene for ett år. Det er adgang for styret til å gjenoppnevne medlemmer av nemnda. Medlemmene sitter i nemnda kun så lenge de oppfyller kravene i bestemmelsen. Hvis de ikke oppfyller kravene lenger, må de fratre og styret selv må oppnevne en ny representant.»

Det må utarbeides et eller flere forslag til modell for sammensetning av medlemmer i skikkavurderingsnemnd på bakgrunn av gitte føringer i nevnte forskrift og rundskriv.

4. Sammensetning av skikkavurderingsnemnd ved HVL

Det vises innledningsvis til føringer om kjønnsbalanse i offentlige utval mv, gitt i Likestillings- og diskrimineringslova, § 28 bokstav d): «*Har utvalget ni medlemmer, skal hvert kjønn være representert med minst fire.*»

Nemnda skal ha følgende medlemmer (jf. punkt 3 over).

En faglig leder:

Dekan (faglig leder) ved Fakultet for lærer, idrett og kulturfag er oppnevnt som leder av nemnda, jf. styresak 101/17.

En faglig studieleder:

I styresak 101/17 gir rektor følgende føringer for sammensetning av nemnden:

Rektor si vurdering er at dei nye fakulteta som formelt vert etablert frå 01.01.2018 må få høve til å foreslå medlemmar til HVL si skikkavvurderingsnemnd. Som ein følge av at leiar for skikkavvurderingsnemnda kjem frå FLKI, legg rektor til grunn at fagleg studieleiar vert oppnemnt frå FHS. Rektor rår til at samansetjing av den nye skikkavvurderingsnemnda ved HVL bør sikre representasjon frå alle nærregionar

Slik vi tolker begrepet faglig studieleder kan dette enten være en instituttleder, assisterende instituttleder eller prodekan for utdanning.

Studieleder velges fra Fakultet for helse og sosialfag. Dette medlemmet bør ikke tilhøre campus Bergen. Fakultetet bør oppfordres til å foreslå flere kandidater, fra ulike utdanninger, campus og begge kjønn må være representert.

To representanter fra praksisfeltet

Her må både FLKI og FHS foreslå aktuelle kandidater. Det er naturlig at det oppnevnes et medlem fra hvert av de to praksisfeltene, skole og helse/sosial.

Det må foreligge minst ett, men gjerne flere, forslag fra FLKI og FHS. Begge kjønn må være representert.

To faglærere

Vi foreslår at det oppnevnes en faglærer fra hvert fakultet, FHS og FLKI. Når forslag spilles inn bør hvert fakultet foreslå minimum 2 kandidater. Begge kjønn og flere campus må være representert.

To studentrepresentanter

Vi foreslår at Studenttinget får i oppgave å foreslå minimum 2 studentrepresentanter fra hvert av de to fakultetene, minimum en fra hvert kjønn. Studentene må ikke komme fra samme utdanning og må være studenter ved ulike campus.

En ekstern representant med juridisk embetseksamen

Vi foreslår at en av de eksterne representantene fra skikkavvurderingsnemnd fra en av de tre tidligere høgskolene blir forespurt.

Sekretær for nemnda

Vi foreslår at nemnda får en fast sekretær, og at vedkommende som innehar denne rollen ikke er knyttet til sekretariatet for høgskolens klagenemnd eller er saksbehandler i konkrete studentsaker.

5. Oppnevningsperiode

Medlemmene oppnevnes for tre år og studentrepresentantene for ett år.

Følgende oppnevningsperiode anbefales:

For alle medlemmene med unntak av studentrepresentantene:

- 01.08-18 til 31.08.21

For studentrepresentantene:

- 01.08.18 – 31.08.19

Bakgrunnen for at perioden strekker seg ut august, er å sikre høgskolen har en nemnd som også er operativ i fasen mellom to studieår.

6. Institusjonsansvarlig

I forskriften er det gitt følgende bestemmelser om institusjonsansvarlig.

8. Institusjonsansvarlig

Styret oppnevner en eller flere ansatte ved institusjonen som institusjonsansvarlige for skikkethetsvurderingen. Det kan oppnevnes stedfortreder for institusjonsansvarlige. Institusjonsansvarlige kan være medlem av skikkethetsnemnda

Av dette følger (jf. merknad i nevnte rundskriv) at :

Styret, eller det organ ved institusjonen styret delegerer myndighet til, oppnevner en eller flere ansatte ved institusjonen som skal fungere som institusjonsansvarlige. Institusjonsansvarlige har ansvar for behandling av tvismeldinger før behandling i skikkethetsnemnda, i tillegg kan institusjonen bestemme at institusjonsansvarlige også skal ha ansvar for opplæring i skikkethetsvurdering på institusjonen og informasjon om skikkethetsvurdering til studentene.

Per i dag har høgskolen tre institusjonsansvarlige fordelt slik:

- Campus Bergen: Ingunn Ellingsen Nordstrøm
- Campus Stord/Haugesund: Anny Margrethe Norlemann Holme
- Campus Sogndal/Førde: Mariann Iren Vigdal (på vei over i annen rolle ved HVL)

7. Forslag til modell(er) for ordningen med institusjonsansvarlig ved HVL¹

Det må tas stilling til hvilke modell høgskolen ønsker for ordning med institusjonsansvarlige.

Vi ser for oss to aktuelle modeller. Forslag til stillingsprosent er gitt i parentes.

Modell 1:

Tre institusjonsansvarlige som fordeler ansvaret mellom seg på de ulike campus (videreføring av dagens organisering), slik:

- Campus Bergen (50 %)
- Campus Stord/Haugesund (25 %)
- Campus Sogndal/Førde (25 %)

Modell 2:

To institusjonsansvarlige, hvor ansvaret er fordelt fakultet, slik:

- Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett (50 %)
- Fakultet for helse- og sosialvitenskap (inkluder bioingeniørutdanning ved Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap) (50 %)

Vi vil ikke anbefale en organisering med én institusjonsansvarlig i 100 % stilling, da vi mener det er viktig at de som innehar denne rollen, også aktivt tilhører et fagmiljø ved høgskolen.

Stedfortreder for institusjonsansvarlig

Forskriften åpner opp for å oppnevne stedfortreder for institusjonsansvarlig, og dette må også vurderes.

¹ I forbindelse med prosesskartlegging i OU programmet, prosjekt P3.2 Felles praksis gjennomført høsten 2017 var det etablert en arbeidsgruppe som blant annet skulle kartlegge aktuelle prosesser knyttet til skikkethetsvurdering. De tre institusjonsansvarlige var medlemmer i denne gruppa.

Administrative ressurser til institusjonsansvarlig

Vi anbefaler at det (ved behov) også settes av ressurser til referentbistand mm til de institusjonsansvarlige.

Tildeling av ressurser til institusjonsansvarlig vil også være avhengig av i hvilke utstrekning det påhviler et ansvar for å informere om skikkethetsvurdering, jf § 6:

Den enkelte utdanningsinstitusjon har plikt til å gi tilstrekkelig og relevant informasjon om studienes innhold, herunder om at studenter vil bli skikkethetsvurderte. Ved studiestart skal utdanningsinstitusjonen sørge for at alle studentene får informasjon om reglene om skikkethet etter universitets- og høyskoleloven og denne forskriften.

Jf. merknad i rundskrivet:

() i tillegg kan institusjonen bestemme at institusjonsansvarlige også skal ha ansvar for opplæring i skikkethetsvurdering på institusjonen og informasjon om skikkethetsvurdering til studentene

8. Videre prosess

Saken er planlagt behandlet av styret i møte 26.04.18, og vi ber om innspill til vedlagte modeller, og andre kommentarer til saken innen 10.04.18. Vi ber også om at det blir foreslått medlemmer til nemnden, slik som skissert over.

Med hilsen

Bjørg Kristin Selvik
Prorektor for utdanning

Merete Sviggum
Seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen håndskreven signatur.

Mottaker	Kontaktperson	Adresse	Post
Fakultet for helse- og sosialfag	Randi Skår	Postboks 7030	5020 BERGEN
Institutt for helse og samfunn	Mariann Iren Vigdal	Postboks 7030	5020 BERGEN
Institutt for helse og samfunn	Ingunn Ellingsen Nordstrøm	Postboks 7030	5020 BERGEN
Institutt for helse- og omsorgsvitenskap	Anny Margrethe Norlemann Holme	Postboks 7030	5020 BERGEN
Institutt for bio- og kjemiingeniørfag	Irene Nygård	Postboks 7030	5020 BERGEN
Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett	Asle Holthe	Postboks 7030	5020 BERGEN
Studentombodet ved Høgskulen på Vestlandet		Postboks 7030	5020 BERGEN
Studentttinget på Vestlandet			

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Deres ref.:

Vår ref.:
17/01364-11

Dato:
16.03.18

Invitasjon til å komme med innspill til modell for sammensetting av høgskolens skikkavurderingsnemnd og opplegg for institusjonsansvarlig(e).

Her kommer innspill fra de tre institusjonsansvarlige ved HVL

Per i dag har høgskolen tre institusjonsansvarlige fordelt slik:

- Campus Bergen: Ingunn Ellingsen Nordstrøm
- Campus Stord/Haugesund: Anny Margrethe Norlemann Holme
- Campus Sogndal/Førde: Mariann Iren Vigdal (på vei over i annen rolle ved HVL)

Forslag til modell(er) for ordningen med institusjonsansvarlig ved HVL¹

Vi tre institusjonsansvarlige har diskutert de to modellene som lå i denne høringen.

Vi går for Modell 1:

Tre institusjonsansvarlige som fordeler ansvaret mellom seg på de ulike campus (videreføring av dagens organisering), slik:

- Campus Bergen (50 %)
- Campus Stord/Haugesund (25 %)
- Campus Sogndal/Førde (25 %)

Begrunnelse.

Vi mener det er behov for en 100% stilling i HVL for å dekke mandat i forhold til forskrift om skikkethetsvurdering

¹ I forbindelse med prosesskartlegging i OU programmet, prosjekt P3.2 Felles praksis gjennomført høsten 2017 var det etablert en arbeidsgruppe som blant annet skulle kartlegge aktuelle prosesser knyttet til skikkethetsvurdering. De tre institusjonsansvarlige var medlemmer i denne gruppa.

Postadresse
Høgskulen på Vestlandet
Postboks 7030
5020 Bergen
post@hvl.no

Telefon
+47 55585800
Internett
www.hvl.no
Org.nr. 917 641 404

Fakturaadresse
Høgskulen på
Vestlandet
Fakturamottak
Postboks 363 Alnabru
0164 Oslo

Avdeling
HiB Seksjon for
utdanning

Saksbehandler
Merete Sviggum
Telefon:

Ved å fordele en 100 % stilling på tre Campus vil institusjonsansvarlige ha mulighet til å møte studenter og andre involverte i skikkavurderingssaker ansikt til ansikt. Mange av sakene handler om evne/vilje til å vise ferdigheter som for eksempel omhandler personlig kompetanse. I direkte møter er det større mulighet for å gripe tak i disse ferdighetene, og å snakke om det.

Vi mener det må avsettes 100% stilling til dette arbeidet. Det kan eventuelt vurderes om fordelingen av stillings prosent skal justeres på sikt etter vi har erfart denne fordelingen av stillingen.

Stedfortreder for institusjonsansvarlig

Forskriften åpner opp for å oppnevne stedfortreder for institusjonsansvarlig, og dette må også vurderes.

Vi mener det er behov for en stedfortreder. I gitte situasjoner er dette helt nødvendig. En av oss kan være på reise, være sykemeldt eller annet. Den beste stedfortreder for oss er den som er med i samtalen som sekretær for institusjonsansvarlig. Hun/han kjenner saksgang og rutiner i skikkethetsarbeidet. I de tilfellene det blir nødvendig foreslår vi en annen i studieadministrasjonen til å skrive referat.

Administrative ressurser til institusjonsansvarlig

Vi har rutiner for at en person i administrasjonen skriver referat fra vurderings og oppfølgings samtaler. Det er viktig at den personen har ressurser til det arbeidet.

Tildeling av ressurser til institusjonsansvarlig vil også være avhengig av i hvilke utstrekning det påhviler et ansvar for å informere om skikkethetsvurdering, jf §6.

Vi informerer om skikkethetsarbeidet på ulike måter. Det er umulig å rekke direkte informasjon til alle studentene i alle de aktuelle utdanningene. Ut fra våre ressurser tenker vi satsingsområdet må være informasjon til fagtilsatte og praksisveiledere, som er våre viktige samarbeidspartnere i forhold til skikkavurdering.

Vi er klar over vårt ansvar knyttet til informasjon om skikkavurdering til nye studenter. Vi har derfor planer om å lage en felles informasjon i HVL som kan formidles til fagseksjonslederne, også med tanke på at emneansvarlig kan ta skikkethetsvurdering opp som tema i klassene. Slik informasjon kan for eksempel være utarbeidelse av informasjonsvideo med påfølgende arbeidsoppgaver for studentene

.

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen håndskreven signatur.

Mottaker	Kontaktperson	Adresse	Post
Fakultet for helse- og sosialfag	Randi Skår	Postboks 7030	5020 BERGEN
Institutt for helse og samfunn	Mariann Iren Vigdal	Postboks 7030	5020 BERGEN
Institutt for helse og samfunn	Ingunn Ellingsen Nordstrøm	Postboks 7030	5020 BERGEN
Institutt for helse- og omsorgsvitskap	Anny Margrethe Norlemann Holme	Postboks 7030	5020 BERGEN
Institutt for bio- og kjemiingeniørfag	Irene Nygård	Postboks 7030	5020 BERGEN
Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett	Asle Holthe	Postboks 7030	5020 BERGEN
Studentombodet ved Høgskulen på Vestlandet		Postboks 7030	5020 BERGEN
Studentttinget på Vestlandet			

Høgskulen på Vestlandet
v/ Studentombudet
Postboks 7030
5020 Bergen

Høgskulen på Vestlandet
v/ Merete Sviggum

Ref.
18/0074

Din ref.
17/01364-11

Dato
09.04.18

Svar på invitasjon til å komme med innspill til modell for sammensetting av høgskolens skikkavurderingsnemnd og opplegg for institusjonsansvarlig(e).

Studentombudet ønsker å takke for muligheten til å komme med innspill til sammensetningen av skikkanemnda og opplegget for institusjonsansvarlige.

1 Sammensetning

Studentombudet mener forslaget til sammensetning er godt. Samtidig virker det som om fokuset på campustilhørighet er noe overdrevet. Det er ikke nevnt som et krav i hverken rundskrivet eller i forholdet til likestillings- og diskrimineringsloven. Fokuset på campustilhørighet må ikke gå på bekostning av de forholdene som rent faktisk må vektlegges.

Når det gjelder oppnevning av eksternt medlem med juridisk kompetanse vil ombudet samtidig oppfordre institusjonen om å sikre at dette medlemmet har solid kompetanse i behandling av forvaltningsrettslige saker.

2 Institusjonsansvarlige

Studentombudet har etter en gjennomgang av saksstatistikken for de tre foregående institusjonene mellom 2010 og 2016 kommet til at det sannsynligvis vil være best for saksbehandlingen om de institusjonsansvarlige er knyttet til hvert sitt fakultet (modell 2). En

Studentombudet

-

gjennomgang av sakene i perioden viser at det var om lag tilsvarende antall saker i snitt per år på de utdanningen som i dag tilhører FLKI og FHS. Fordelingen av saker per år mellom de tre foregående institusjonen viser derimot et noe større differanse mellom regionene, der nord og Bergen stod nærmest mens sør hadde under én sak per år i snitt i perioden. En stillingsfordeling med 50 % i Bergen og 25 % på hver av de to respektive regionene vil derfor, slik ombudet ser det, føre til en klar skjevfordeling i de institusjonsansvarliges kapasitet. Model 1 støttes derfor ikke – ei heller subsidiært.

Studentombudet støtter opp om merknaden om at oppnevning av stedfortredere må vurderes. Ombudet tror det kan være hensiktsmessig å se nærmere på muligheten for å ha faste stedfortredere nært studentene på hvert campus i forbindelse med hver enkelt sak.

Sindre R. Dueland

Bergen / 09. april 2018

(sign.)

Studentombod

Høgskulen på Vestlandet

Høring

Sak	Sak 17/01364-11 Invitasjon til å komme med innspill til modell for sammensetting av høgskolens skikkavvurderingsnemnd og opplegg for institusjonsansvarlig(e).
Dato utsendt på høring	16.03.2018
Høringsfrist	10.04.2018
Send høringsinnspill til	post@hvl.no
Bakgrunn for saken	
Vi ønsker spesielt innspill på:	
Høringsinstanser	

HØRINGSINNSPILL

Høgskulen på Vestlandet

Sak	Sak 17/01364-11 Invitasjon til å komme med innspill til modell for sammensetting av høgskolens skikkavurderingsnemnd og opplegg for institusjonsansvarlig(e).
Høringsinstans (svarer)	Studenttinget på Vestlandet
Ev. prosess bak høringsinnspillet	
Innspill Bruk flere sider om det trengs	Studenttinget på Vestlandet ønsker å takke for en god høring og for muligheten til å komme med innspill til høringen om modell for sammensetting av høgskolens skikkavurderingsnemnd og opplegg for institusjonsansvarlig(e). Vi har her valgt å gi tilbakemelding på to momenter i høringen, sammensetning av studentrepresentanter og modell for ordningen med institusjonsansvarlig ved HVL. Sammensetning av studentrepresentanter. I høringen er det lagt frem at det skal velges to studenter med tre former for kvotering, kjønn, utdanning og campus. Vi ser at en bred representasjon er viktig i skikkavurderingsnemnda, men har reservasjoner mot å forplikte oss til så omfattende kvotering på to stillinger/verv. Erfaringsmessig vil dette kunne føre til en mangel på studentrepresentanter i dette organet da Studenttinget ikke klarer å oppfylle kravene om kvotering. Studenttinget stiller seg spesielt negativ til at studentene må være fra ulike campus. Dette bunner i at vi mener at den best kvalifiserte studenten skal kunne velges, og ikke den som er kvotert inn. Modell for ordningen med institusjonsansvarlig ved HVL. Studenttinget ser fordeler og ulemper ved de to modellene. I modell en foreslås det regionvise institusjonsansvarlige. Dette kan være en fordel da de institusjonsansvarlige vil være geografisk nært på situasjonene som oppstå og dermed vil kunne ta hånd om situasjoner raskere. Et av problemene er at stillingsprosentene i region nord og sør er relativt små, noe som kan føre til at oppgaver tillagt dette ansvarsområde, som opplæring i skikkavurdering, blir nedprioritert. Et annet problem er at studenten kan møte en institusjonsansvarlig som ikke har tilstrekkelig innsikt i utdanningen til studenten hvis den institusjonsansvarlige kommer fra et annet fakultet. Kjennskapen til studentens utdanning, samt de høyere stillingsprosentene per person er en stor fordel ved modell to. Det problematiske her vil være tids-ressursene de institusjonsansvarlige må bruke på reiser mellom campusene. Igjen kan dette gå utover oppgavene de skal gjennomføre, og da spesielt de mer flytende oppgavene som gjelder informasjons- og opplæringsarbeid. Studenttinget skulle helst sett at høgskolen går for en tredje modell som ivaretar både regionene og fakultetene. Dette vil kunne innebære å ha to

Høgskulen på Vestlandet

	institusjonsansvarlige i hver region, en fra hvert av de aktuelle fakultetene. Hvis dette ikke lar seg gjøre ønsker vi at det fastsettes at stedfortrederne ivaretar enten regionsnærheten eller fakultets-tilknytningen, ettersom hvilken modell som velges.
--	--

Til
Bjørge Kristin Selvik / Rektorat, Merete Sviggum / HiB Seksjon for utdanning

Vår ref.:
17/01364-17

Dato:
11.04.18

Høyringsinnspel frå Fakultet for helse- og sosialvitskap kring skikkavurdering HVL

Fakultet for helse- og sosialvitskap har fylgjande innspel til høyringsframlegget og innspel til medlem i nemnda:

Samansetting av nemnda

Fagleg leiar

HVL nyttar ikkje nemninga studieleiar. I og med at vi har ulike nemningar på faglege leiarar ved dei FLKI og FHS, foreslår vi at ein nyttar omgrepet fagleg leiar. FHS meiner det er mest rett at det er ein linjeleiar som er medlem i nemnda og at prodekan for utdanning såleis ikkje er valbar.

FHS foreslår fagseksjonsleiar sosialt arbeid, [Mariann Vigdal](#) som medlem i nemnda. Vigdal har brei erfaring frå feltet både gjennom tidlegare arbeidserfaring som sosionom og som høgkulelektor. Ho har yrkeserfaring som rusmiddelkonsulent i kommune, miljøterapeut/ sosionom ved ein DPS og rådgjevar i kriminalomsorga. Vigdal har sidan 2015 vore institusjonsansvarleg for skikkavurdering ved nærregion Sogn og Fjordane. Frå mars 2018 tok Vigdal til i åremålsstilling som fagseksjonsleiar sosialt arbeid, campus Sogndal og Bergen ved Institutt for velferd og deltaking ved Fakultet for helse- og sosialvitskap.

Praksisfeltet

FHS foreslår fylgjande representant:

Else Sterndorff, Helse Bergen. Sterndorff er Avdelingssjef for Fysioterapiavdelinga ved Helse Bergen. Ho har hatt leiarstilling ved Helse Bergen sidan 1994, har Master i ledelse (Master of management) og diverse videreutdanningar som veiledningspedagogikk. Ho har vore medlem i avdelingsrådet til Avdeling for helse- og sosialfag ved tidlegare Høgskulen i Bergen i fleire periodar.

Sterndorff har sagt seg villig til å stille som medlem i skikkavurderingsnemnda.

Faglærer

FHS foreslår fylgjande representantar:

[Øyvind Nordvik](#), høgskulelektor i sjukepleie ved Campus Bergen. Nordvik har solid bakgrunn og erfaring frå fagfelt innan helsefremjande og førebyggjande arbeid, eldreomsorg, psykiske helsetenester og psykiske lidingar. Han har arbeidd ved høgskulen sidan 2007 og held no på med eit doktogradsprosjekt kring

livskvalitet hjå hørselshemma, vaksne personar. Nordvik er førespurd og har sagt seg villig til å stille som medlem i skikkavurderingsnemnda.

Lotte Pannekoeke, høgskulelektor i sjukepleie ved Campus Haugesund. Pannekoeke har arbeidd i høgskulen i fem år. Ho har brei erfaring frå medisinsk og kirurgisk sjukepleie, ferdigheitstrening, simulering og har ansvar for oppfølging av studentar i praksis. Pannekoeke er førespurd og har sagt seg villig til å stille som medlem i skikkavurderingsnemnda.

Ekstern representant med juridisk embetseksamen

Her vil FHS tilrå Tom Debu Nesvåg, jurist hjå Fylkesmannen i Sogn og Fjordane. Han har lang erfaring som medlem i skikkavurderingsnemnda ved Høgskulen i Sogn og Fjordane/HVL og har bidrege sterkt til utvikling av både det munnlege og skriftlege vurderingsarbeidet. Nesvåg sa ved avslutning av nemndsarbeidet ved HiSF at han stiller seg til disposisjon for skikkavurderingsnemnda i HVL om ynskjeleg.

Nesvåg, Tom Debu, fmsftne@fylkesmannen.no telefon: 57 64 31 66

Sekretær for nemnda

Vi støttar at nemnda har ein fast sekretær. Vi meiner det er uproblematisk om sekretæren også er sekretær for klagenemnda og involvert i tidlegare saksbehandling.

Dei institusjonsansvarlege treng å ha knytt til seg faste sekretærar og det må vere avsett ressursar til dette arbeidet.

Institusjonsansvarleg for skikkavurdering

FHS støttar modell 1.

Institusjonsansvarleg for skikkavurdering må vere fysisk tilstades på vurderingssamtalar/oppfølgingssamtalar. Dette er krevjande samtalar og mykje som står på spel. Utdanning av framtidige profesjonsutøvere innan lærar og helse- og sosialsektoren er et stort samfunnsansvar. Våre kandidatar skal etter avslutta utdanning kunne løyse komplekse faglege oppgåver innan sitt yrkesfelt. Eit godt system med skikkavurdering er absolutt nødvendig for å ta i vare svake og sårbare grupper i samfunnet. Vurderingssamtalar med direkte møte meiner vi er nødvendig for å sikre kvaliteten i dette viktige arbeidet. Det er også viktig at det ikkje vert for stor avstand mellom dei institusjonsansvarlege og faglærarar som skal fange opp studentar. Ved modell 2 ser vi ein fare for at det vert for stor avstand og dermed vanskelegare å ta kontakt for å fange opp og drøfte saker. Vi har gode erfaringar med dagens modell, som utgjer modell 1. Dei tre institusjonsansvarlege samarbeider godt, har månadlege møter og har god støtte i kvarandre i eit krevjande vurderingsarbeid. I vurderings- og oppfølgingsmøter er det alltid med ein fagleg ansvarleg frå utdanninga studenten går på. Det er difor ikkje nødvendig å dele opp institusjonsansvaret for skikkavurdering etter fakultet.

FHS har utdanningar knytt til skikkavurderingsordninga ved fem campus med store geografiske avstandar. Ved val av modell 2 vil det bli stor reisebelastning. 50% stilling vil ikkje halde til dekkje omfang på arbeidet ved Fakultet for helse- og sosialvitenskap.

Vi er meiner også at ressursar foreslått i modell 1 må aukast. Det må i alle fall liggje inne at institusjonsansvarleg sin ressurs tilpassast mengde saker. Dette også med tanke på ansvaret for å lage gode system for informasjon til både studentar, tilsette og praksisfelt. Det er også reisetid mellom campus for den

institusjonsansvarlege ved nærregion Sogn og Fjordane og Stord/Haugesund. Vi foreslår ei ramme på 140% stilling ved begge modellar. Skikkavurdering er ei viktig oppgåve som er pålagt oss av vår eigar, for å sikre at studentane har dei nødvendige teoretiske og praktiske ferdigheiter for yrkesutøving, men også nødvendige personlege eigenskaper. Det må både ressursar og nødvendig kompetanse til for at ein som institusjonsansvarleg skal klare å gjere eit godt arbeid og vi foreslår ut i frå dette fylgjande:

Vårt hovudframlegg er modell 1 med fylgjande ressursfordeling:

- Campus Bergen (70 %)
- Campus Stord/Haugesund (30 %)
- Campus Sogndal/Førde (40 % - lenger reisetid og fleire studieprogram)

Ved val av modell 2 foreslår vi fylgjande:

- Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett (60 % - tre campus)
- Fakultet for helse- og sosialvitenskap + bioingeniørutdanning (80 % - fem campus)

Dei institusjonsansvarlege treng å ha stadfortredar.

Vennleg helsing

Anne-Grethe Naustdal

Prodekan utdanning / Fakultet for helse- og sosialvitenskap

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen håndskreven signatur.

Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett

Deres referanse 17/01364-11

Vi viser til brev av 16.03.18 om modell for skikkanemnd og institusjonsansvarlig.

Vi har følgende merknader til forslaget:

Generelt vil vi foreslå at en bruker de relevante begrepene i forskriften, enten de aktuelle utdanningene listet under §1 eller områdene under §3-5., og ikke begreper som «skole og helse/sosial»

En faglig studieleder:

Et av medlemmene i skikkanemnda skal være faglig studieleder for lærerutdanningen eller helse- eller sosialfagutdanningene, eller tilsvarende funksjon. Slik vi ser det kan ikke en prodekan for utdanning sies å være en faglig studieleder. Slik vi ser det er derfor ikke en prodekan valgbar. Siden den faglige studielederen skal komme fra FHS mener vi en må gjøre en konkret vurdering av hvilke øvrige faglige lederstillinger/verv i dette fakultetet som er valgbare. Det er viktig å sikre at vi ikke får innsigelser på sammensetningen av nemnda i de konkrete sakene. Derfor bør det gjøres en grundig vurdering av hvem som er valgbare.

Sekretær for nemnda

Vi støtter forslaget om at det skal være en fast sekretær for nemnda. Vi kan ikke se at det er formelle hindringer for at sekretær for skikkanemnda og klagenemnda er samme person. Ut fra våre vurderinger vil det være en fordel om dette er samme person, siden det er skikkanemnda som innstiller til klagenemnda i saker om skikkethet. Vi kan heller ikke se at det er et hinder at denne personen er involvert i saksbehandling knyttet til studentsaker. Det bør avklares hvilken rolle sekretær for skikkanemnda skal ha i saksforberedelsen for saker til skikkanemnda. Har sekretær innstillingsmyndighet?

Modell for institusjonsansvarlig

Vi støtter i hovedsak modell 2 og foreslår at områdene knyttes til §3 og §4 i forskriften. Unntaket kan være at tolkeutdanning i tegnspråk legges til samme institusjonsansvarlig som området under §3. Dette for å sikre at fakultet har en institusjonsansvarlig å samarbeide med.

Styret bør delegere til rektor eller dekan å oppnevne institusjonsansvarlige. Dette er helt nødvendig for å ha institusjonsansvarlige ved sykdom osv. Det bør sies noe om rekruttering til vervene.

Forslag til fagrepresentant:

Førstelektor Tone Aarre, Tone.Aarre@hvl.no, Campus Bergen, erfaring fra BLU og GLU
Høgskolelektor, Kristine Hjelle, Kristine.Hjelle@hvl.no, Campus Bergen, erfaring fra BLU
Førstelektor Dag Skram, Dag.Skram@hvl.no, Campus Sogndal

Forslag til eksterne representanter:

Campus Stord:

Tone Cathrin Byrkjeland,
Daglig leder Kvala barnehage,
Tlf.45 95 60 57,
post@kvalabarnehage.no

Andreas Sumstad Arne,
Sæ Barnehage,
Åsringen 63,
5417 Stord,
Tlf.53401222
andreasarnesae@gmail.com

Pål Helland,
Assisterende rektor,
Hystad skule,
53409633/97016705
Pal.Helland@stord.kommune.no

Campus Sogndal:
Gunnhild Holen,
Styrar i Stedje barnehage
<http://stedje.barnehage.no/>

Sonja Rutledal,
Praksislærer Luster skule
Sonja.rutledal@skule.luster.no

Kristen Holt
Oppvekstsjef Askvoll kommune
Kristen.holt@askvoll.kommune.no

Vennlig hilsen
Gunn Haraldseid
Prodekan for utdanningskvalitet
FLKI

*Kontaktopplysninger kan fås hos: Astrid Bondevik Astrid.Bondevik@hvl.no

From: Studenttinget på Vestlandet
Sent: 12. april 2018 13:28
To: Merete Sviggum
Subject: SV: Studentrepresentanter til Skikkavurderingsnemda - sak 17/01364

Takk, det skal vi prøve på.

Beste helsing
Frida Bjørlo Øien, Fag- og forskingsansvarleg
Studenttinget på Vestlandet / Høgskulen på Vestlandet

Frå: Merete Sviggum
Sendt: 12. april 2018 13:14:45
Til: Studenttinget på Vestlandet
Kopi: Linda Marie Hvaal McGuffie; Bjørg Kristin Selvik
Emne: SV: Studentrepresentanter til Skikkavurderingsnemda - sak 17/01364

Hei og takk for rask tilbakemelding.
Ja, det stemmer at dere kan se bort fra kvotering per utdanning og campus-tilhørighet. Vi vil likevel, forutsatt at dette lar seg gjøre, anbefale dere å velge én student fra FLKI og én fra FHS.

Mvh
Merete Sviggum

Fra: Studenttinget på Vestlandet
Sendt: torsdag 12. april 2018 13.04
Til: Merete Sviggum <Merete.Sviggum@hvl.no>
Kopi: Linda Marie Hvaal McGuffie <Linda.Marie.Hvaal.McGuffie@hvl.no>; Bjørg Kristin Selvik <Bjorg.Kristin.Selvik@hvl.no>
Emne: SV: Studentrepresentanter til Skikkavurderingsnemda - sak 17/01364

Hei,

Studenttinget har planlagt å velge representanter til skikkavurderingsnemda på vårt møte helgen 04.-06. mai. Vi har ingen møter før det. Vi vil da gi tilbakemelding til deg den påfølgende uken.

Jeg forstår det slik at vi i vårt valg kan se bort fra kvotering per utdanning og campus-tilhørighet.

Beste helsing
Frida Bjørlo Øien, Fag-og forskingsansvarleg
Studenttinget på Vestlandet / Høgskulen på Vestlandet

Frå: Merete Sviggum

Sendt: 12. april 2018 11:50:44

Til: Studenttinget på Vestlandet

Kopi: Linda Marie Hvaal Mcguffie; Bjørg Kristin Selvik

Emne: Studentrepresentanter til Skikkavurderingsnemnda - sak 17/01364

Til Studenttinget ved HVL

Vi takker for gode innspill i høringsrunden som ble gjennomført i forbindelse med etablering av ny skikkavurderingsnemnd ved HVL (sak 17/01364).

Studenttinget gav i sin høringsuttalelse følgende kommentar til studentrepresentasjon i nemnden:

Sammensetning av studentrepresentanter.

I høringen er det lagt frem at det skal velges to studenter med tre former for kvotering, kjønn, utdanning og campus. Vi ser at en bred representasjon er viktig i skikkavurderingsnemnda, men har reservasjoner mot å forplikte oss til så omfattende kvotering på to stillinger/verv. Erfaringsmessig vil dette kunne føre til en mangel på studentrepresentanter i dette organet da Studenttinget ikke klarer å oppfylle kravene om kvotering. Studenttinget stiller seg spesielt negativ til at studentene må være fra ulike campus. Dette bunner i at vi mener at den best kvalifiserte studenten skal kunne velges, og ikke den som er kvotert inn.

I styresaken var det også planlagt at medlemmene i skikkavurderingsnemnda oppnevnes, jf. høringsbrev datert 16.03.18.

Studenttinget har ikke foreslått studentrepresentanter i sin høringsuttalelse. I lys av de kommentarer Studenttinget har gitt om studentrepresentasjon, ber vi Studenttinget oppnevne to medlemmer, et av hvert kjønn, til Skikkavurderingsnemnda.

For at styret skal kunne oppnevne studentrepresentantene samtidig med de andre medlemmene i april-møtet må undertegnede ha Studenttingets forslag til kandidater så snart som mulig og seinest innen 24.04.18.

Dersom det ikke lar seg gjøre for Studenttinget å foreslå kandidater innen dette tidspunktet, må oppnevning av studentrepresentanter finne sted i styremøtet i juni. Frist for å gi tilbakemelding til undertegnede vil da være 05.06.18.

Vi ber dere være snill å gi en snarlig tilbakemelding på at denne e-posten er mottatt og om det lar seg gjøre å foreslå kandidater innen 24.04.18.

Mvh
Merete Sviggum
Seniorrådgiver

Sammenstilling av årsrapporter 2017 fra de tre institusjonsansvarlige ved HVL

Årsrapport skikkavurdering HVL, Haugesund og Stord

Som institusjonsansvarlig for HVL Haugesund og Stord, har jeg fått inn tvilsmeldinger til tre saker i 2017 og arbeider med disse. Det er to tvilsmeldinger fra bachelorutdanning i sjukepleie og en fra lærerutdanningene. En ny sak er kommet i januar 2018. Jeg er også kontaktet av faglærere og studieledere der det vurderes å sende en tvilsmelding, hvor det søkes råd. Her er det saker som kan komme i nærmeste framtid. Det er ingen saker til skikkavurderingsnemnd i 2017.

Som vanlig har jeg møtt studentene som begynte i profesjonsutdanninger ved HVL høsten 2017, Haugesund og Stord og som kommer inn under Forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning. De har fått informasjon om skikkavurdering i sitt første semester.

Som en av tre institusjonsansvarlige ved HVL, har jeg sammen med Ingunn Nordstrøm, Bergen og Mariann Iren Vigdal, Førde/Sogndal høsten 2017 vært med i gruppen som har arbeidet med prosess kartlegging i OU programmet, prosjekt P3.2 Felles praksis. Der har vi sett på prosessen i skikkavurdering, tydeliggjort. Det er også utarbeidet felles maler for ulike samtaler og oppfølging knyttet til skikkavurdering ved HVL.

De tre institusjonsansvarlige ved HVL har jevnlig kontakt via Skype og månedlige kontaktmøter.

Jeg var på nasjonalt arbeidsmøte for alle institusjonsansvarlige ved universiteter og høyskoler som ble holdt i juni ved Universitetet i Agder.

I oktober var jeg på den årlige nasjonale konferanse om skikkethetsvurdering i høyere utdanning i Oslo.

HVL, Haugesund, 29.01.18

Anny Norlemann Holme

Institusjonsansvarlig i skikkavurdering, HVL Haugesund og Stord

Årsrapport skikkavurdering HVL, Sogndal/Førde

Type utdann- ing	Antall tvilsmeldinger behandlet av institusjons- ansvarlig	Antall studenter det er mottatt tvilsmeldinger om (ny kolonne 2017)	Antall saker behandlet i skikkethetsnemnda	Antall saker som fører til bare vedtak om ikke- skikkethet	Antall saker som fører til vedtak om både ikke-skikkethet og utestenging
Sosialt arbeid	1	1	0		
Barne- hagelærer	8	8	0		
Sjuka- pleie	1	1	1	0	1
Barne- vern	3	3	0		

Forklaring:

Saka som vart handsama i skikkavurderingsnemnda 2017, vart handsama vidare i felles klagenemnd

Årsrapport skikkavurdering HVL, Bergen

Saker meldt Institusjonsansvarlig har mottatt 12 tvilmeldinger i 2017. 10 meldinger fra 2016 har vært i oppfølging i 2017. Fire av meldingene er avsluttet ved at studentene selv har ønsket det, eller etter samtaler med utdanningen og institusjonsansvarlig. De andre meldingen er fulgt opp med tilrettelagt oppfølging og utvidet veiledning.

Orientering

En viktig oppgave for institusjonsansvarlig er å gjøre skikkethetsvurdering kjent for studenter og ansatte. Dette skjer på ulike møter i utdanningene, gjennom oppdatering av høgskolens hjemmesider og informasjon blir gitt via studieveilederne.

Etter fusjon fra HiB til HVL har institusjonsansvarlig deltatt i prosesskartlegging i OU programmet. Det er utarbeidet felles maler for saksgang i skikkethetsvurderingen. Som et resultat av arbeidet med prosesskartlegging, har institusjonsansvarlige ved HVL startet kollegaveiledning der vi møtes på skype en gang pr. måned. En fra Campus Sogndal, en fra Campus Stord/ Haugesund og en fra Campus Bergen.

Nettsiden oppdateres jevnlig:

<https://www.hvl.no/student/skikkavurdering/>

Institusjonsansvarlig har deltatt på arbeidsmøte for alle institusjonsansvarlige for skikkethetsvurdering .I tillegg har institusjonsansvarlig deltatt på Nasjonalt møte om skikkethetsvurdering på høgskolen i Oslo og Akershus.

Ingunn E. Nordstrøm, Institusjonsansvarlig for skikkethetsvurdering i HVL,Campus Bergen

12.12.2017

**Høgskulen
på Vestlandet**

Til goArkivsak- 18/02958-1 Arkivkode.
dok.

Saksbehandler Wiggo Hustad

Saksgang Møtedato
Høgskulestyret 26.04.2018

33/18 OPPNEMNING AV REPRESENTANT FRA STYRET TIL STYRINGSGRUPPE

Forslag til vedtak/innstilling:

Styret nemner opp styremedlem NN som sin representant i styringsgruppa for prosjektet «Forskingsbasert følgjeevaluering av fusjonen»

Samandrag

Styret vert i denne saka bedne om å nemne opp representant til styringsgruppe for prosjektet «forskingsbasert følgjeevaluering av fusjonen».

Vedlegg:

Saka har ikkje vedlegg.

Saksframstilling:

Styret har vore orientert om arbeidet med følgjeevaluering av fusjonen ved to høve, i O-11/17-5 og O-2/18-4.

Saka handlar om styret og leiinga sitt behov for å få eit godt grunnlag til å vurdere etableringa og den tidlege utviklinga av HVL. Rektor har drøfta organiseringa av prosjektet i IDF-møte, og vedteke å lyse ut oppdrag om å gjennomføre forskingsbasert følgjeevaluering i samsvar med styret sine synsmåtar.

Førespurnad om å levere tilbod er lagt ut på Doffin, med tilbodsfrist 14.5, tildeling av oppdrag 25.5 og signering av kontrakt 6.6.18.

Jfr sak i IDF-møte skal det nemnast opp ei styringsgruppe beståande av

- Prorektor
- Dekan
- Instituttleiari
- Administrativ mellomleiar
- Hovudtillitsvald med vara
- Studenttillitsvald med vara
- Ekstern representant frå styret (eller oppnemnd av styret)

Styringsgruppa vil måtte møtast minst ein gong i halvåret for å handsame delrapportar til styret. Det skal ligge føre endeleg sak til styret til styremøtet i mars 2020, tidsnok til at ein kan gjennomføre gode prosessar for vurdering av organisasjonsmessige justeringar, før utlysing av stillingar i ny åremålsperiode.

Prorektor, instituttleiari og hovudtillitsvald vil vere **utval** som går gjennom tilbod, og presenterer si vurdering til styringsgruppa i samband med tildeling av oppdraget. Styringsgruppa innstiller til vedtak og rektor tildeler oppdraget. Styringsgruppa må difor ha sitt første møte mellom 14. og 25.5.

Leiargruppa vil i god tid før 14.5 utnemne representantar for

- Prorektor
- Dekan
- Instituttleiari
- Administrativ mellomleiar

Studenttillitsvald og hovudtillitsvald er alt oppnemnd.

Ein ber difor styret om å velje sin representant i styringsgruppa.

Arkivsak-dok. 18/02940-1 Arkivkode.
Saksbehandler Anne Marthe Kaldestad Hanstveit

Saksgang Møtedato
Høgskulestyret 26.04.2018

34/18 RAMMER FOR LEDERUTVIKLING HVL 2018-2023

Forslag til vedtak/innstilling:

Styret tar Rammer for lederutvikling HVL 2018-2023 til orientering.

Sammendrag:

I denne saken blir styret orientert om rammer for lederutviklingstiltak ved HVL 2018-2023. Disse rammene vil sammen med vedtatt strategi danne grunnlag for handlingsplan for lederutvikling.

Vedlegg:

Rammer for lederutvikling ved Høgskulen på Vestlandet 2018-2023.

Saksframstilling

Bakgrunn

Strategien for HVL 2018-2023 skal ferdigstilles i løpet av året. Handlingsplan for lederutvikling må bygge på en vedtatt strategi, og vil derfor ikke bli endelig utarbeidet før høsten 2018. Det er likevel behov for å planlegge hovedtrekk i et lederutviklingsprogram i kommende planperiode. Noen tiltak er allerede iverksatt for å støtte lederne i oppstartsfasen hvor nye fakulteter og enheter skal bygges og ledes.

Rammer for lederutvikling ved HVL 2018-2023

I vedlegget *Rammer for lederutvikling* blir det redegjort for ulike lederutviklingstiltak: Ledersamlinger, lederopplæring og lederutvikling. Tiltakene skal bygge på strategisk plan og behovskartlegging, samt være forskningsbasert, involvere ledere på ulike nivå og være tilpasset vår egenart som organisasjon. Lederutvikling skal rette seg mot det lederen skal oppnå i sin rolle, i sin virksomhet, gjennom sine relasjoner. I en ny organisasjon blir det spesielt viktig å etablere ledeselsdialog mellom ledernivåene, for å tydeliggjøre ansvarsfordeling og gjensidige forventninger, samt å etablere systemer for organisasjonslæring. Handlingsplan for lederutvikling må inkludere tilbud og oppfølging av ledere på alle nivå, inkludert strategi for å identifisere og følge opp ledertalenter for å styrke rekrutteringsgrunnlaget til lederstillingene ved HVL.

Rektor sine vurderinger

I tiden fremover er HVL avhengige av ledere som legger til rette for at medarbeidere får gode rammer for sitt arbeid, at strategien blir implementert på alle nivå, samtidig som de leder arbeidet med å bygge den nye organisasjonen. Det stilles med andre ord store krav til våre ledere, og det er avgjørende at lederne opplever å ha et godt støtteapparat, tilstrekkelig opplæring og tilgjengelige utviklingstiltak rettet mot lederrollen i den situasjonen vi står i. Rammer for lederutvikling, som her gjøres rede for, vil legge til rette for at ledere får grunnleggende opplæring i det som angår ledelse i vår sektor, men som også gir dem anledning til å velge ulike opplærings og utviklingstiltak etter eget behov. Samtidig vil rammene gi anledning til økt kjennskap og nye samarbeidsrelasjoner på tvers. Rektor vurderer at disse rammene er gode for det som skal bli handlingsplan for lederutvikling 2018-2023.

Rammer for lederutvikling ved Høgskulen på Vestlandet 2018-2023

Innhold

Innledning.....	3
Rammer for lederutvikling	3
Strategisk ledelse	4
Utfordringer for ledelse	5
Målgruppe for lederutvikling	7
Lederutvikling HVL 2018-2023.....	8
Ledersamlinger	8
Lederopplæring	9
Lederutvikling	10
Evaluering og oppfølging	11

Innledning

«Det forekommer mye merkelig ledelse. (..) God ledelse tar vi enten for gitt, eller vi hauser det opp til en slags heltedyrkelse. Dårlig ledelse er kanskje lettere å identifisere enn god ledelse. Dårlig ledelse kjenner vi på kroppen.»

Kari Heggholmen, HVL, *Lærende lederskap*, s.15

Strategien for HVL 2018-2023 skal ferdigstilles i løpet av året. Handlingsplan for lederutvikling må nødvendigvis bygge på en vedtatt strategi, og vil derfor ikke bli endelig utarbeidet før høsten 2018. Det er likevel behov for å planlegge hovedtrekk i et lederutviklingsprogram i kommende planperiode. Noen tiltak er allerede iverksatt for å støtte lederne i oppstartsfasen hvor nye fakulteter og enheter skal bygges og ledes. Ved HVL skal et lederutviklingsprogram

- bygge på strategisk plan
- være forskningsbasert
- involvere ledere på ulike nivå, horisontalt og vertikalt
- svare på de utfordringer medarbeidere og ledere selv identifiserer i arbeidshverdagen (behovskartlegging) og være tilpasset vår egenart som organisasjon

Rammer for lederutvikling¹

Lederutvikling bør rette seg mot det lederen skal oppnå i sin rolle, i sin virksomhet, gjennom sine relasjoner. Utviklingen skal ha verdi for andre enn lederen. Det er i det daglige det skal komme resultater (Karlsen, 2013). Utviklingstiltak og opplæring må ta hensyn til den kompleksiteten en leder opererer i og det faktum at ledelse innebærer interaktive prosesser mellom mennesker. De mest vellykkede lederutviklingsprogrammene varer over lang tid, de har nærhet til faktiske arbeidsoppgaver og tilbyr både kunnskaps- ferdighets- og utviklingsmoduler (Brochs-Haukedal, 2013). I en ny organisasjon blir det spesielt viktig å etablere ledeselsdialog mellom ledernivåene, for å tydeliggjøre ansvarsfordeling og gjensidige forventninger, samt å etablere systemer for organisasjonslæring og slik utvikle og forbedre ledelsesprosessene.

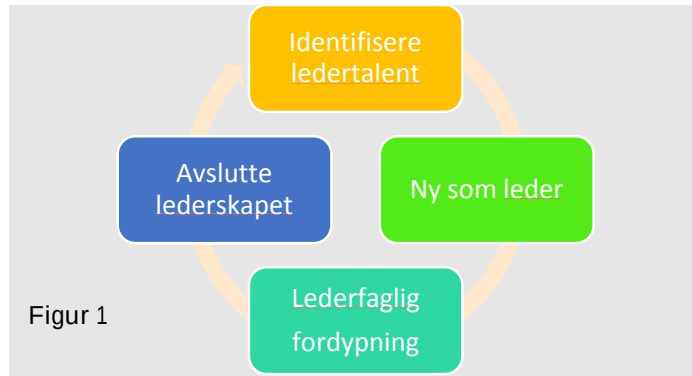
Et lederutviklingsprogram bør legge til rette for at ledere kan styrke forståelsen for hvordan egen ledelse faktisk virker på medarbeidere og omgivelsene, og hva forskning identifiserer som sentrale lederferdigheter. Overføring av kunnskap til arbeidssituasjonen krever at innhold og ledertrening er relevant og basert på faktisk jobbinnhold, og er forankret i strategisk ledergruppe for å sikre at tiltak blir fulgt opp i en systematisk og helhetlig tenkning rundt hva ledelse skal være ved HVL.

Ved siden av lederutviklingstiltak, er det viktig å se på andre systemiske og organisatoriske mekanismer som kan bygges inn og utvikles som støtte til ledelsesprosessen. Uansett hvor god leder man er, så trenger man gode rammer og støttesystemer for å lykkes². Eksempler er tydelighet rundt roller, ansvar, beslutningsprosesser og god styringsinformasjon. I tillegg til gode opplæringsystemer (som lederopplæring kan være et eksempel på) vektlegger Bang og Midelfart (2008) både

¹ Dette avsnittet baserer seg blant annet på anbefalinger for lederutvikling ved Norsk psykologforening hentet fra <https://www.psykologforeningen.no/publikum/anbefalinger-for-lederutvikling>

² Bjørn Helge Gundersen, Deloitte

informasjons- og belønningssystemer som viktige forutsetninger for at ledergrupper kan skape ønskede resultater. Lederutviklingsarbeidet må derfor være tett knyttet til andre organisasjonsutviklingstiltak³.

Handlingsplan for lederutvikling må inkludere tilbud og oppfølging av ledere på alle nivå, inkludert strategi for å identifisere og følge opp ledertalenter for å styrke rekrutteringsgrunnlaget til lederstillingene ved HVL (figur 1).

Lederutviklingstiltakene ved HVL må bygge på erfaringer og evalueringer av tidligere lederutviklingsprogram i vår sektor som grunnlag for design av de nye tilbudene, samt sikre aktualitet gjennom å føre dialog med fagmiljøer i og utenfor HVL om ledelse av akademiske institusjoner. Både ledere og organisasjon vil være i endring gjennom programperioden, og lederutviklingstiltakene i HVL må kontinuerlig evalueres og eventuelt tilpasses skiftende forventninger.

Strategisk ledelse

Lederutviklingsprogrammet ved HVL må kunne styrke lederne i sitt arbeid for å bidra til at HVL når sine strategiske mål. Om strategien lander på innsatsområdene regional utvikling, digitalisering, internasjonalisering, kompetansebygging og innovasjon⁴ – må et lederutviklingsprogram kunne styrke lederne i å se sin rolle og sitt ansvar i å lede organisasjonen i å øke innsatsen på disse områdene. En kjent utfordring for ledergrupper og ledere er det å opprettholde et strategisk fokus i en sterk strøm av drifts- og ad-hoc-oppgaver. For eksempel står det i *Kultur for kvalitet* at mål for utdanningskvalitet ofte er relativt godt ivaretatt i strategisk planverk, men formuleringene er ofte for vage og ledelsesoppmerksomheten nedover i systemet er for svak. Et velfungerende fagfellesskap rundt utdanningsvirksomhet oppstår ikke spontant. Det krever at ledelsen på alle nivåer prioriterer utdanningskvalitet og har ambisjoner og visjoner for utdanningsvirksomhetene (St.meld. nr.16). Strategisk ledelsesutvikling ved HVL bør inkludere å ha fokus på ledergruppenes viktige rolle. Dette handler blant annet om evne til å tenke langsiktig, prioritere riktige saker i ledergruppenes møtetid, gjennomføre gode beslutningsprosesser, samt bygge gode støttesystemer for å kunne implementere/følge opp strategi og handlingsplaner. Dette skal et helhetlig lederutviklingsprogram bidra til.

³ Også omtalt i sak til styret 61/17 Plan for strategiprosessen 2017-2018, og beskrevet i funksjonsplan for Organisasjonsavdelinga.

⁴ Foreløpige innsatsområder fra strategiprosessen.

Utfordringer for ledelse⁵

Lederutvikling må bygge på en behovsanalyse, som tar sikte på å besvare følgende spørsmål:

- Hva vil det si å være leder ved HVL?
- Hvilke utfordringer møter våre nye ledere på kort og lang sikt?
- Hvilke krav stilles til ledelse hos oss?
- Hvilke verktøy har lederne våre behov for?

Under følger noen innspill på spørsmålene over, men behovsanalysen må være et kontinuerlig arbeid for å lykkes med målrettede tiltak for å dyktiggjøre høgskolens ledere i å besvare strategiske utfordringer.

Hva vil det si å være leder ved HVL, og hvilke utfordringer møter lederne på kort og lang sikt?

HVL er en stor utdanningsinstitusjon som skal bidra med utdanning og forskning av høy kvalitet, både nasjonalt og internasjonalt, og et relatert mål er å bli et universitet med profesjons og arbeidslivsrettet profil. HVL skal være en sterk regional aktør, og strekker seg over store geografiske avstander med medarbeidere på 5 ulike campus. Kompleksiteten og størrelsen på organisasjonen vil medføre nye utfordringer på alle nivå i organisasjonen, og ikke minst for våre ledere. Noen medarbeidere vil oppleve at vedtatte endringer skjer for sent, mens andre mener de kommer for tidlig. Noen har også grunnleggende mistillit til grunnlaget for reformen som HVL er en del av. Vi har hatt ulike kulturer og strukturer for ledelse ved de tidligere institusjoner (eksempelvis enhetlig/ todelt ledelse, størrelse; nærhet/avstand til medarbeidere), som naturlig vil medføre ulikt utgangspunkt når det gjelder hva man tenker at ledelse skal være i vår nye organisasjon. Fakultetene har også valgt ulike ledelsesmodeller, noe som kan komplisere kommunikasjon og tydelighet på tvers. Midt i denne situasjonen av kryssende mål og oppfatninger står ledere som både skal skape oppslutning om og samtidig legge prosesser for å realisere strategiske mål.

Det er dag stor variasjon mellom institusjonene i Norge når det gjelder organisering og ledelse, men det er ikke uvanlig med en kompleks organisering rundt studieprogrammene. En av de største utfordringene for programmene oppgis å være uklare styringslinjer og utydelig ansvarsfordeling (St.meld. nr.16). Per i dag har vi ca 130 ledere ved HVL på faglig-vitenskapelig og administrativ side. For at ledelsesprosessene skal fungere, må lederrollene være tydelige når det gjelder ansvar og myndighet, og grenseflatene mellom dem bør beskrives. Ulik organisering i fakultetene kan også bety behov for skreddersøm på enkelte tilbud innen lederutvikling for det enkelte fakultet.

Hvilke krav stilles til ledelse hos oss?

For en kompetanseorganisasjon som HVL, er medarbeiderne den aller viktigste ressursen. Det er avgjørende for både samfunnsmessig aksept, regionalt omdømme, medarbeidertrivsel og studentopplevd kvalitet, at vi forvalter økonomiske ressurser til beste for forskningsbasert undervisning. God personalledelse er av avgjørende betydning for å tiltrekke seg og beholde relevant og viktig kompetanse. Dette fordrer kvalitet i rekruttering, samt god ledelse, oppfølging og utvikling av medarbeiderne i arbeidsforholdet. Det er ikke mulig for ledere i HVL å abdisere fra ansvaret for helheten av HVL, uten å dermed måtte forlate rollen som leder. Et lederutviklingsprogram i HVL skal nettopp sikre en akademisk dannet ledelse.

⁵ Blant annet basert på innspill på ledersamling januar 2018.

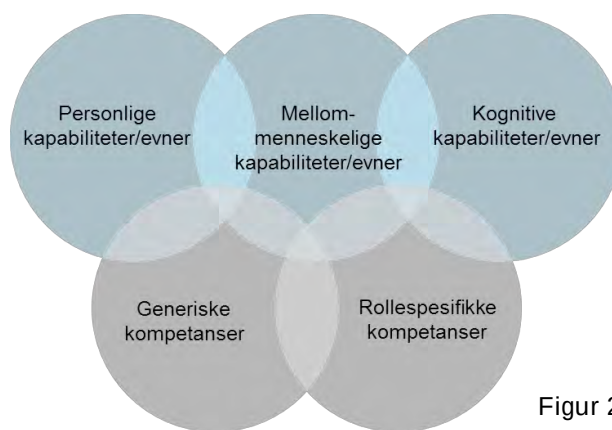
Det innebærer også å ha fokus på utfordringer knyttet til likestilling og mangfold, og det er en lederoppgave å legge til rette for dette både gjennom rekruttering, inkluderende arbeidsmiljø og tilrettelegging av muligheter for forskning og kompetanseutvikling. Kunnskap om personalforvaltning og interne prosesser, samt generell ledelsesfaglig kunnskap om motivasjon, kommunikasjon, samarbeid, konfliktforebygging og –håndtering, er viktig. Både for at lederen skal kunne være tydelig og trygg i rollen, og oppleves slik av sine medarbeidere.

Når vi sier at vi i vår ledelsesutvikling ser på ledelse i et helhetlig perspektiv, handler det om noe mer enn å utvikle evnen til å ivareta eget ansvarsområde innenfor organisasjonens rammer. Det handler også om å ta ansvar for at andre lykkes på sine områder, gjennom å være kritiske og støttende kollegaer.

Ledelse som prosess innebærer at ledelse i stor grad «skjer av seg selv» når betingelser er stabile og når nødvendige funksjoner utføres (Brochs-Haukedal, 2010, s. 516). Ledelse er med andre ord noe mer enn roller og funksjoner, og kan forstås som ledeselsprosesser i organisasjonen hvor alle medarbeidere spiller sin rolle. Ledelse vil alltid handle om å «skape resultater gjennom andre», og på denne måten er relasjonsledelse avgjørende uansett hvilke strategiske mål som skisseres. Det er avgjørende at forventninger i arbeidsrelasjonene avklares for å lykkes i lederrollen og medarbeiderrollen.

Hvilke verktøy har våre ledere behov for?

I utforming av et tilbud innen lederutvikling, er det viktig å søke kunnskap om sektorens og institusjonstypologiens særegne krav til ledere og ledelsesprosesser. Eksempel på et aktuelt rammeverk for ledelse kan vi finne i rapporten «*Leading in times of change: Academic Leadership Capabilities for Australian Higher Education*» (Scott, Coats & Anderson, 2007). Her beskrives viktige egenskaper/evner (capabilities) og kompetanser (competencies) for ledere i akademia (figur 2). Lederskapskapabiliteter/evner omhandler det personlige, mellommenneskelige og kognitive, mens kompetanse innebærer det generiske (eksempelvis evnen til å organisere, møteledelse, IT-kompetanse og organisasjonsforståelse) og rollespesifikke (dyktighet i og/eller forståelse av kjerneaktiviteter som læring og undervisning, forskning, formidling og administrasjon).

Figur 2

Det er utfordrende å være ny som leder. Særlig utfordrende er det å være ny leder for dem som tidligere var dine sidestilte kolleger, og som du gjerne skal bli sidestilt med på nytt etter endt åremålsperiode. Ledelse stiller krav til teoretisk kunnskap som nye ledere kan tilegne seg relativt raskt og uproblematisk, dersom gode opplæringsprogrammer er tilgjengelige. I tillegg stiller ledelse krav til ferdigheter som bare kan oppøves i praksis, over tid. Det er dermed behov både for god opplæring av nye ledere slik at de raskt kan fungere i sin nye stilling, men også lederstøtte gjennom gode lederfelleskap, godt fungerende og effektive ledergrupper, samt kollegaveiledningsgrupper på ulike ledernivå.

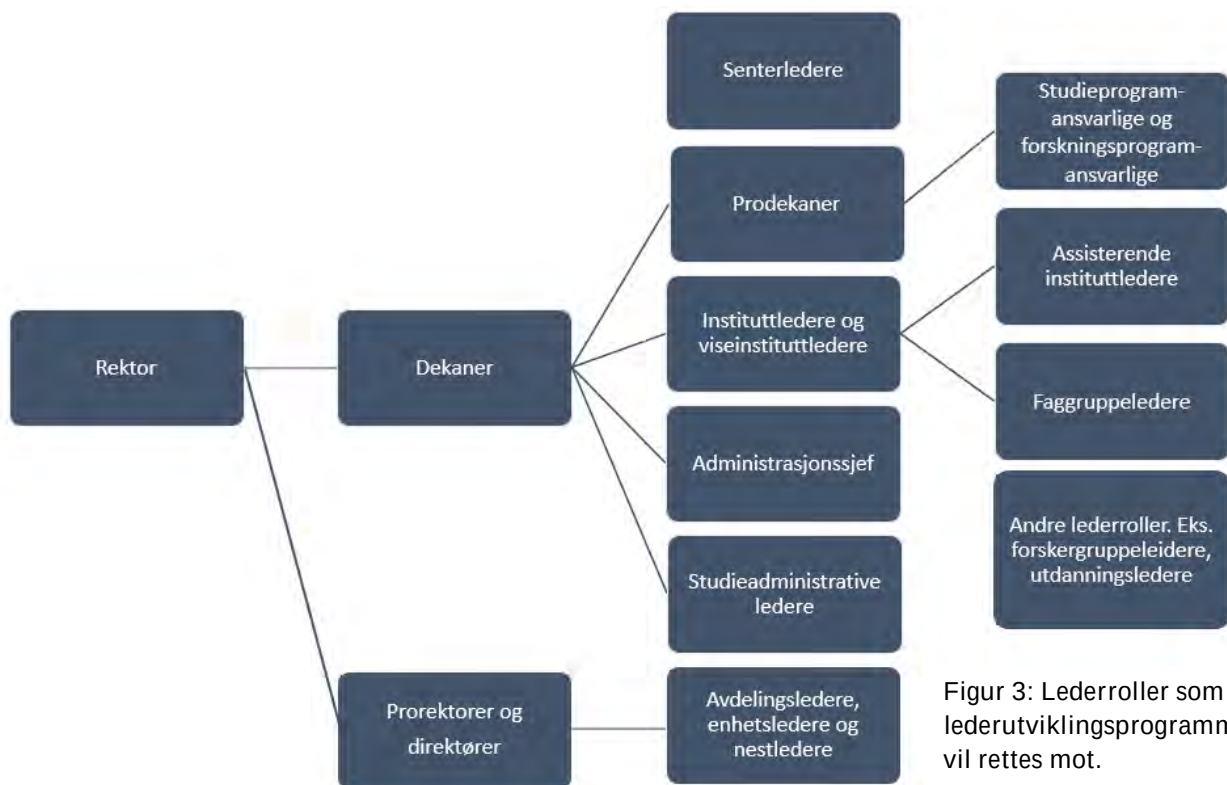
En særlig utfordring for ledere er å vise at det er mulig å både søke stabilitet og endring samtidig. Størrelse og avstand stiller nye krav til struktur og forventningsavklaring rundt samhandling i organisasjonen. Å håndtere slike dilemma er et ansvar som må legges til både institusjonsnivå og til den enkelte leder-medarbeider relasjonen. Dette vil blant annet berøre temaer som

- hva kan man forvente når det gjelder oppfølging fra nærmeste leder, system for medarbeideroppfølging og strategisk kompetanseutvikling. Synlig, tydelig, tilstede – hvordan?
- eget ansvar for å lede seg selv og å være konstruktiv i sin kommunikasjon
- hvordan utforme gode medvirknings- og involveringsprosesser i en stor organisasjon
- god og effektiv internkommunikasjon (eks. informasjonsflyt, e-postkultur)
- digital kompetanse hos ledere (eks. nye digitale kommunikasjonsrom og møteplasser)

Videre arbeid med behovsanalyse

Det vil bli nedsatt en referansegruppe for lederutvikling ved HVL bestående av ledere på ulike nivå, representanter fra vårt ledelsesfaglige utdannings- og forsknings- og administrative miljø. Gruppen skal gi innspill under utforming av et modulbasert lederutviklingsprogram i forsknings- og utdanningsledelse spesielt, men vil også bli brukt som råd når det gjelder andre lederutviklings- og opplæringstiltak ved HVL.

Målgruppe for lederutvikling

Figur 3: Lederroller som lederutviklingsprogrammet vil rettes mot.

Lederutvikling HVL 2018-2023

Lederutviklingstilbudet ved HVL vil struktureres under 3 faner:

Ledersamlinger

Mål: Arena for å skape felles forståelse rundt strategiske institusjonsovergripende målsettinger, og for å bidra til problemløsning, dialog og kjennskap på tvers av institusjonen. Ledersamlingene er en arena for forankring og en lyttepost for rektor og strategisk ledergruppe.

Tilbud og målgruppe

Form og innhold

Ledersamlinger

Målgruppe:
Den samlede ledelsen ved HVL.
Målgruppe kan tilpasses i lys av program-innhold.

- Ledersamlinger på institusjonsnivå arrangeres i hovedsak 1 gang per semester.
- Håndterer aktuelle institusjonsovergripende og ledelsesfaglige temaer: Strategiske mål og konsekvenser for ledelse, utvikling av felles lederplattform, bidra til organisasjonskunnskap og forståelse for rammevilkår for ledelse ved HVL.
- Skal gi rom for dialog og økt kjennskap mellom ledere vertikalt og horisontalt – mellom fakultetene, og mellom faglig-vitenskapelige og administrative ledere.
- Skal gi rektor og strategisk ledergruppe et direkte kontaktpunkt med den samlede ledelsen, og slik bidra til forankring og som en lyttepost for rektor.

Lederopplæring

Mål: Skal gi basisopplæring i arbeidsgiverrollen, virksomhetsstyring, organisasjons-forståelse, lov- og regelverk, rutiner og prosedyrer som er av betydning for den daglige utøvelsen av ledelse.

Tilbud og målgruppe	Form og innhold
Lederfrokost Målgruppe: Alle ledere og hovedtillitsvalgte, sentral målgruppe er ledere med personalansvar..	- Lederfrokost arrangeres som et lavterskeltilbud, første fredag i måneden. - Det blir gitt grunnleggende opplæring under overskriften arbeidsgiverrollen. - Møteplass på alle studiesteder, med faglig presentasjon som streaming fra ett av våre campus. - Mål om at arenaen skal styrke lederfelleskap på tvers av campus og internt på det enkelte campus. - Lederfrokost gjennomføres av interne ressurspersoner, som også bidrar til kjennskap økt kjennskap til kompetanse ved HVL på tvers. - Det gjøres opptak fra lederfrokostene som legges ut i lederhåndboken.
Fordypningskurs Målgruppe: Alle ledere, samt alle tillitsvalgte og verneombud der det er aktuelt.	- Halv-/heldagskurs i forlengelsen av / i tillegg til opplæring på lederfrokost. - Kursrekken oppdateres fortløpende med utgangspunkt i de behov som meldes inn. - Et tilbud til de lederne (tillitsvalgte og verneombud) som har interesse av fordypning i det enkelte teamet. - Når det lar seg gjøre, videooverføres kursene for å gjøre opplæringen så tilgjengelig som mulig.
Systemopplæring Målgruppe: Alle ledere som bruker de aktuelle systemene i sitt arbeid.	- Opplæring i ulike administrative systemer. - Opplæringen vil bli gitt i form av webinar, hvor deltakerne deltar på kurset fra egen datamaskin. - Det gjøres opptak fra webinarne som legges ut i lederhåndboken.

Lederutvikling

Mål: Et differensiert utviklingstilbud som legger den enkeltes/ ulike grupperes behov til grunn, og som skal bidra til økt trygghet og styrke i egen lederrolle gjennom opplæring, trening, erfaringsdeling og veiledning i et lederfelleskap.

Tilbud og målgruppe	Form og innhold
Lederutviklingsprogram Målgruppe: Alle ledere vil ha anledning til å søke om å delta i programmet, også ledere uten personalansvar som eksempelvis forskergruppeledere. Dekanene og direktørene prioriterer søkere i sin linje.	• Modulbasert lederutviklingsprogram i forskningsledelse og utdanningsledelse. Avgrenset antall plasser. • Målsetningen med programmet er å gi deltakerne kunnskap om, og trygghet i, rollen som leder i en høyere utdanningsinstitusjon. • Programmet skal gi deltakerne god teoretisk kunnskap om henholdsvis utdanningsledelse, forskningsledelse og administrativ ledelse. • Innhold og ledertrening skal være relevant og basert på faktisk jobbinnhold, som skal styrke handlingsrom og verktøy i møte med den praktiske arbeidshverdagen. • Refleksjon rundt rollen som leder og erfaringsutveksling med andre ledere i tilsvarende roller skal utgjøre en viktig del av programmet. • Programmet skal bidra til bredere rekrutteringsgrunnlag til ledige åremålsstillinger ved høgskolen.. • Programmet settes sammen av fellesmoduler og moduler spisset mot henholdsvis utdannings-, forsknings- og ledelse, hvor deltakerne kan velge moduler etter eget ønske og behov. • Fellesmodulene skal bidra til økt forståelse for og kunnskap om rammebetingelser for ledelse ved HVL, våre strategiske mål, det generelt ledelsesfaglige (relasjons- og endringsledelse, akademisk lederskap, kommunikasjon, samarbeid, gruppedynamikk og konflikthåndtering). • Modulene i utdanningsledelse vil ta utgangspunkt i HVL's oppdrag som utdannings- og forskningsinstitusjon og utdanningsstrategiske føringer. Aktuelle tema er ○ kvalitet, etikk og systemutvikling i undervisning og læring ○ digitalisering i undervisning ○ regional relevant forskning og undervisning ○ utdanningslederrollen (ressursstyring, kompetanseheving, rekruttering, internasjonalisering / mobilitet) • Modulene i forskningsledelse vil ta utgangspunkt HVL's oppdrag som forsknings- og utdanningsinstitusjon og forskningsstrategiske føringer. Aktuelle tema er ○ kvalitet, etikk og systemutvikling i forskning

	○ digitalisering av og tverrfaglighet i forskningsprosessen ○ forskningslederrollen (ressursstyring, prosjektledelse, finansiering, kompetanseheving, rekruttering, internasjonalisering / mobilitet) • Modulene i administrativ ledelse vil ta utgangspunkt i HVL's oppdrag som forsknings- og utdanningsinstitusjon. Aktuelle tema er ○ tjenestekvalitet, omstilling og digitalisering ○ effektivitet og nærhet ○ administrasjonslederrollen (ressursstyring, kompetanseheving, rekruttering, internasjonalisering / mangfold / mobilitet)
Ledergruppe- utvikling Målgruppe: Alle ledergrupper ved HVL	• Alle ledergrupper får tilbud om å gjennomgå 1- 3 moduler. Modulene skal tilpasses behovet i ledergruppen, og skal gi gruppene anledning til å arbeide med felles forståelse av ○ resultatene ledergruppen ønsker å skape ○ sentrale forutsetninger for effektive ledergrupper (eks. klart formål, riktige saker på agenda, størrelse/mangfold i gruppen, rammebetingelser) ○ arbeidsprosesser i ledergruppen (eks. klare bestillinger, beslutningsprosesser, dialog, læring, grad av konflikt, møteledelse) • Målet med modulene er mer effektive og strategisk orienterte ledergrupper ved HVL.
Kollegaveiledning for ledere Målgruppe: Ledere med personalansvar	• Målet er at veiledningsgruppene skal bidra til bevisstgjøring og refleksjon rundt egen praksis som leder, som igjen åpner for nye handlingsalternativer og utvikling i lederrollen. • I gruppene skal lederne gjensidig veilede hverandre, og slik få nytte av hverandres kompetanse, erfaring, utfordring og støtte. Veiledningen tar utgangspunkt i lederens egne problemstillinger. • Gruppene vil blir satt sammen på kryss av fakulteter og enheter, for å dra nytte av et større mangfold av perspektiver, samtidig som det vil bidra til nettverksbygging på tvers.

Evaluering og oppfølging

Det vil legges til rette for evaluering av det enkelte tilbud for å bidra til læring og videreutvikling, om mulig i samarbeid med det ledelsesfaglige forskningsmiljøet ved HVL.

Referanser

Bang H. & Midelfart T.N. (2012). *Effektive ledergrupper*. Gyldendal Akademisk.

Brochs-Haukedal, W.(2010). *Arbeids- og lederpsykologi*. Cappelen.8.utgave.

Karlsen, B. (2013, 26.august). Når virker lederutvikling? *Dagens Næringsliv*. Hentet fra <http://www.aff.no/publikasjoner/nar-virker-lederutvikling>.

Norsk psykologforening Anbefaling for lederutvikling. Hentet fra <https://www.psykologforeningen.no/publikum/anbefalinger-for-lederutvikling>.

Scott, Coats & Anderson (2008) *Leading in times of change. Academic Leadership Capabilities for Australian Higher Education*. University of Western Sydney and Australian Council for Educational Research.

Yukl, G. (2012). Effective leadership behavior: What we know and what questions need more attention. *The Academy of Management Perspectives*, 26(4), 66-85.

Arkivsak-dok. 18/02189-1 Arkivkode.
Sakshandsamar Sindre Rødne Dueland

Saksgang Møtedato
Høgskulestyret 26.04.2018

35/18 ÅRSRAPPORT FRÅ STUDENTOMBODET 2017

Forslag til vedtak/innstilling:

Styret tek årsrapporten frå Studentombodet til orientering.

Samandrag
Studentombodet legg frem rapport for ombodet si verksemd i 2017.

Vedlegg:
Årsrapport 2017

Saksframstilling:

Bakgrunn for saka

Studentombodet legg frem rapport slik fastsatt i mandatet, femte avsnitt:
«Studentombodet skal kvart halvår rapportere om si verksemd til rektor. Rapportane leggjast fram for høgskulestyret, studentparlamentet og Læringsmiljøutvalet til orientering.»

Årsrapport 2017

Den første årsrapporten til Studentombodet HVL er lagt opp etter inspirasjon frå Sivilombodsmannen sin nye rapportutforming. Ombodet har skrevet litt om kva studentombodsordninga er og nokre artiklar om rettsområder ombodet ser det kan vere behov for meir kunnskap om i organisasjonen.

Studentombodet synar i rapporten kva saker ombodet har arbeidd med i 2017 med statistikk for sakstype, geografi og sakshandsamingstid. Rapporten inneheld døme på konkrete saker og liste over alle saker som blei handsama ferdig i løpet av 2017. Verksemda som ikkje er knytt til enkeltsaker er skildra med vekt på opplæring og marknadsføring.

Rapporten tek føre seg fire strategiske anbefalingar til HVL basert på dei sakene ombodet har handsama så langt. Dei fire gjeld føreseieleg sakshandsaming, føreseieleg studiekvardag, eigenbetaling og praksis.

Rektor sine merknadar:

Rektor vurderer rapporten som eit grundig arbeid både når det gjeld den generelle delen og i omtalen av de meir spesifikke sakene. Innhaldet i rapporten viser at studentombodet har ei viktig rolle i institusjonen

STUDENTOMBODET HVL

ÅRSRAPPORT 2017

Kontaktinformasjon

Telefon (+47) 555 87 036
E-post studentombodet@hvl.no
Messenger [@studentombodet](https://www.facebook.com/studentombodet)

Sider og sosiale mediar

Nettstad Studentombodet.no
Facebook [@studentombodet](https://www.facebook.com/studentombodet)
Twitter [@studentombodet](https://twitter.com/studentombodet)
Instagram [@studentombodet.no](https://www.instagram.com/studentombodet.no)

Høgskulen på Vestlandet
v/ Studentombodet
Postboks 7030
5020 Bergen

Føresidefoto: HVL

Foto: Kjersti Hatlestad

Føreord

Dette er den første årsrapporten om studentombodstenesta på Høgskulen på Vestlandet. Her vil ein kunne lese litt om kva saker som har kome inn til Studentombodet i løpet av det første året, korleis sakene fordeler seg og korleis dei blir handsama.

For Høgskulen på Vestlandet er det nytt med studentombod. Ein del av verksemda har gått til å etablere tenesta som eit tilbod studentane kjenner til og veit å nytte seg av. Å etablere ei slik teneste på ein høgskule med sju vidt spreidde studiestadar midt oppe i ein stor omorganiseringsprosess har både vore vanskelig og spennande. No på nyåret mens rapporten blir skriven opplever eg sjølv at den tida som har gått med til å reise rundt for å bli kjent med institusjonen og gjere ombodstenesta kjent blant studentar og tilsette har gitt avkastning.

Sakene studentombodet har fått inn spenn frå korte spørsmål om tolking av studieforskrifta til konflikt-saker mellom lærar og student. Det har vært særlig spennande å sjå kva behov Høgskulen på Vestlandet har hatt og korleis ein kan møte det som studentombod. I røynda er det først nå, etter første året at tenesta verkeleg byrjar å forme seg. Samstundes gir

dei sakene som har kome inn og vert handsama ferdig i 2017 eit godt bilete på bredda i behovet Høgskulen på Vestlandet hadde og har. Dette behovet er søkt møtt med ei blanding av formelle og uformelle prosessar. Som organisasjonsinternt ombod i ein streng regulert sektor har eg sjølv opplevd at det har vært ein god og formålstenleg tilnærmingssform på dei problemstillingane som har kome inn.

Fusjonsprosessen har òg forma mykje av arbeidet som studentombod. Det er ikkje berre organisasjonen som er i endring. Lokalt regelverk er nytt for både tilsette og studentar. Nye rutinar skal etablerast og retningslinjer og praksisar utformast. I løpet av 2017 har ein del av arbeidet som studentombod vore retta mot høve som ikkje vil oppstå igjen, fordi regelverket, rutinane og organisasjonen byrjar å setje seg. Med det som bakteppe ynskjer eg deg god lesing!

Sindre Rødne Dueland
Studentombod

Innhald

Føreord	3
♦ Artiklar	5
- Verneombod, barneombod, sivil-ombod, likestillingsombod — kva er egentlig eit studentombod?	6
- Bruk av forvaltningslova og spørs-målet om individuell klagerett.	11
- Arbeidskrav — den ulovfesta vilkårslæra.	14
♦ Statistikk for sakshandsaminga	19
♦ Oversikt over saker i 2017	29
♦ Offentleg verksemd	33
- Opplæring av studenttillitsvalde.	34
- Marknadsføring av Studentombodet sine tenester.	36
- Anna offentleg verksemd.	38
♦ Strategiske anbefalingar til HVL	41
♦ Om Studentombodet	45
- Utvikling av studentombodstenesta.	46
- Mandat for Studentombodet.	48

Artiklar

- ♦ **Verneombod, barneombod, sivil-ombod, likestillingsombod — kva er egentlig eit studentombod?**
- ♦ **Bruk av forvaltningslova og spørsmålet om individuell klagerett.**
- ♦ **Arbeidskrav — den ulovfesta vilkårs læra**

Verneombod, barneombod, sivilombod, likestillingsombod – kva er egentlig eit studentombod?

Studentombodsordninga er fortsatt ei ganske fersk ordning i Norge. Det første studentombodet kom i gang på Universitetet i Oslo 1. februar 2013. Sidan den gang har det blitt studentombod ved ti av universiteta og høgskulane i Norge. Men kva er egentlig eit studentombod?

Av Sindre R. Dueland
Studentombod HVL

Studentombodet ved Høgskulen på Vestlandet er ein nyskaping for alle dei tre institusjonane som har tatt del i fusjonen. Funksjonen kom i stand som følge av fusjonsforhandlingane og det blei avtalt i fusjonsplattforma at HVL skulle ha studentombod frå 1. januar 2017.

Då HVL blei til 1. januar 2017 var det allereie studentombod ved seks av universiteta og høgskulane i Norge. UiO var først ute med å tilsette studentombod i 2013. Sidan den gong var det kome studentombod ved UiB, UiT, UiS, NHH og HiOA (nå OS). Ved HVL var studentombodsordninga operativ frå 15. mars 2017. Like etter blei det tilsett studentombod ved UiA, HSN og NTNU. 1. januar 2018 var det studentombod ved ti av universiteta og høgskulane i Norge.

Utdannings- og forskingskomiteen på Stortinget innstilte 13. februar 2018 eins på eit forslag frå stortingsgruppa til Arbeiderpartiet om å krevje at Regjeringa kjem tilbake til Stortinget med eit forslag om å lovfeste ein plikt for norske universitet og høgskular til å ha studentombod. Innstillinga blei vedtatt i Stortinget 1. mars 2018.

Om departementet ikkje bruker unormalt lang eller kort tid på å utarbeide forslaget vil det truleg bli lagt frem for Stortinget våren 2019. Ei eventuell lovendring vil kunne tre i kraft same år.

Korkje Stortinget eller Regjeringa har så langt skildra kva som egentlig ligg i omgrepet Studentombod. Så langt har det vært opp til univer-

siteta og høgskulane sjølv å skildre innhaldet i ei studentombodsordning i dei respektive mandata.

Organiseringa av studentombodet ved Universitetet i Oslo har vore føregåande for organiseringa av alle dei andre studentomboda i Norge. På tross av at alle dei ti universiteta og høgskulane har laga eigne mandat er det store likskap.

Ordninga med studentombod stammar frå Canada og USA. Om ein ser til USA vil ein finne at studentomboda i hovudsak er organisert som såkalla organisasjonsinterne ombod. Eit organisasjonsinternt ombod har ei anna rolle og funksjon enn for eksempel Sivilombodsmannen og barneombodet. Ein kan kanskje spekulere i om verneombodet er det ombodet som står studentombodet nærast, men også her er det klare skilnader.

Organisasjonsinternt ombod

Organisasjonen International Ombudsman Association (IOA) organiserer organisasjonsinterne ombod i USA og har lang fartstid med å organisere studentombod. Det er frå denne organisasjonen sin etiske kode ein har henta grunnlaget for organisering av studentomboda i Norge.

I Code of Ethics har IOA stadfesta tre prisnipp som ligg til grunn for utforminga av eit organisasjonsinternt ombod. Uavhengig (independence), nøytralt og upartisk (neutrality and impartiality),

konfidensielt (confidentiality) og uformelt (informality).

Det er dei fire prisnipa som gjer at ei ordning med organisasjonsinternt ombod som studentombodet skillar seg frå ordningar som sivilombodsmannen og barneombodet. Det er og her ein finn grunnlaget for skilnaden mellom verneombodet og studentombodet.

Dei ulike prisnipa har forskjellig innhald og korleis prisnippet blir tolka har mykje å seie for utforming av tenesta. Særlig viktig i ein sterkt regulert stat som Norge er å forstå korleis offentlig regulering spill inn på tenesteutforminga i samanheng med prisnipa.

Uavhengig

Prinsippet om at ombodet skal vere uavhengig kan gjennomførast både på eit faglig og eit personalpolitisk plan. I Norge er i dag alle studentomboda fagleg uavhengige av organisasjonen ved at dei ikkje kan instruerast i sitt arbeid. Ved UiT er uavhengigheten synleg til stades ved at studentombodet er organisert i studentsamskipnaden. Ved dei andre universiteta og høgskulane er ombodet ein del av institusjonen.

Korleis ein har vald å forme uavhengigheit administrativt varierer mellom dei forskjellige universiteta og høgskulane. Det er ikkje kvar i organisasjonen tenesta er plassert som er viktig for uavhengigheita. Det vesentlege er at omboda er faglig fristilt og at dei ikkje kan styrast indirekte gjennom administrative vedtak. Alle omboda i Norge rapporterer til rektor eller styret og har direkte tilgang til styret. Det sikrar uavhengigheita.

Nøytralt og upartisk

Uavhengigheta studentombodet har i faglige spørsmål blir gjerne knytt til at ombodet skal vere nøytralt og upartisk. I prisnippet om at eit organisasjonsinternt ombod skal vere nøytralt og upartisk ligg det ein føresetnad om at ombodet ikkje representerer nokre av partane i saker som ombodet handsamer. I motsetnad til for eksempel barneombodet skal ikkje studentombodet fremje studentane sine interesser men ivareta dei rettane studentane allereie har.

Som studentombod representerer ein heller ikkje studenten i ei sak. Til dømes vil eit studentombod gjerne gi ein student rettleiing i ei klagesak om kva rettar studenten har og korleis studenten kan skrive ein god klage. Dette skiljar seg frå oppgåvene til ein partsrepresentant som gjer-

ne vil skrive klagen på vegne av studenten og også kanskje ha kontakt med institusjonen om saken på vegne av studenten.

Studentomboda sin upartiske og nøytrale stilling gjer det mogleg for omboda å snakke med begge parter om saker og gi råd og rettleiing begge vegar. Det er ein styrke for ombodsordninga. Samtidig fordrar det at vurderingane til eit organisasjonsinternt ombod er grundige og kan bli respektert av begge parter.

Konfidensielt

For å ha tillit i organisasjonen må eit organisasjonsinternt ombod opptre på ein måte som gjer at organisasjonsmedlemene stoler på den handaminga dei får. Det same gjeld om ein som organisasjonsinternt ombod skal få tilgang på saker der ein person yt kritikk mot organisasjonen.

At studentombodsordninga er konfidensiell vil seie at det ikkje er innsyn i dei sakene studentombodet får inn. I tillegg må det vere konfidensielt kven som har tatt kontakt med studentombodet.

At tenesta er konfidensiell vil altså seia at ein ikkje diskuterer saker med andre i organisasjonen utan at den som saken kjem frå har gitt beskjed om at det er greitt.

I Norge kan det vere ei utfordring å opptre konfidensielt slik ein har skildra i prinsippa på grunn av offentleglova. I dag er dette løyst ved at ein har tolka ombodsordninga i høve til formålet med offentliglova om å styrke rettstryggleiken for den enkelte. Det er ikkje eins med eit eventuelt krav om å leggje ut offentlege postlister og ein kan på den måten drive ei ombodsteneste også innanfor rammene av offentleglova. Vonleg vil ein få ei presisering av dette når studentombodsordninga blir lovfesta.

Uformell

At studentombodet har ei uformell rolle er knytt til at ein som organisasjonsinternt ombod ikkje fattar vedtak, men gir råd til partane i ei sak. For studentomboda er det klart at ein ikkje er eit klageorgan og at ein ikkje kan gi pålegg til institusjonen eller gjere vedtak overfor studenten.

At studentombodet ikkje kan gjere vedtak er eit av punkta som skiljar denne typen ombod frå verneombodsordninga.

Mandat

Det er mandata som styrer korleis ein i røynda

innrett ombodstenesta. I mandatet til studentombodstenesta på HVL er det mellom anna gjort klart at tenesta er fagleg uavhengig, at ombodet ikkje representerer studenten eller institusjonen, at det er teieplikt mellom ombodet og organisasjonen og at studentombodet ikkje har vedtakskompetanse og ikkje er klageorgan.

Grunnføresetnadene for organisering av ei studentombodsteneste er stort sett lik også utanfor Norge. Måten ein har organisert seg på kan derimot variere stort.

Faglege nettverk

I Norge, Skandinavia og Europa er det etablert egne nettverk for studentombod. Desse nettverka er med på å forme korleis ein innrett studentombodsordninga på den einskilde institusjonen. Om ein ser til det norske nettverket finn ein mykje likskap. Ein skal derimot ikkje lenger enn til Sverige for å syne klare forskjellar.

Dei Svenske omboda er ikkje nødvendigvis fast tilsette ved institusjonen. Nokre av omboda har ein funksjon som minner meir om dei studenttiltalsvalde me kjenner i Norge. Andre igjen er fast tilsett ved institusjonen og har same oppgåver som omboda i Norge.

Også bakgrunnen til studentomboda i Sverige er forskjellige frå i Norge. Blant dei fast tilsette studentomboda i Sverige finn ein forskjellig fagleg bakgrunn, mens det blant dei norske omboda kunn finst juristar; med eit heiderleg unntak på UiO som i tillegg til ein jurist har ein medievtar i 50 % stilling.

Ser ein til Europa finn ein fleire forskjellige måtar å organisere studentombodstenesta på. I eine enden av skalaen finn ein som nemnt valde studentar som sit eit år av gangen. I den andre enden har ein røynde professorar som har fått i arbeid å vareta studentane. Ein finn også ombod som dekkjer eit heilt land, eller som bare hand-samer saker kring ei spesifikk gruppe studentar.

Den norske modellen i praksis

Forskjellige måtar å organisere ei studentombodsteneste på vil naturleg nok få innverknad på korleis tenesta blir møtt av studentar og tilsette. Ved HVL har ein mellom anna opna for at både studentar og tilsette kan ta kontakt med ombodet, men at saka må gjelde høve ved ein eller fleire studentar sin studiesituasjon.

Ei slik ordning gjer det mogleg for studentombodet ved institusjonen å ta tak i saker før dei har

Øvst: Studentomboda i Norge. Midten: Studentomboda i Skandinavia. Nedst: Studentomboda i ENOHE

blitt ein utfordring for den einskilde studenten. Det er og mogleg å handtere saker som kjem frå ei uspesifisert gruppe studentar på ein praktisk måte. For eksempel saker som gjeld studentane som gruppe sine rettar.

Oppgåvene til eit studentombod

Studentombodsordninga skiljar seg frå for eksempel sivilombodsmanen sin arbeidsform ved at studentomboda òg kan bidra i reine konfliktsituasjonar der det ikkje er mogleg eller ynskjeleg å gå for ei juridisk løysing. Det kan være i høve til læringsmiljøet, utdanningskvaliteten eller andre saker som ikkje kan gå vidare til klagenemnda eller der studenten sjølv ikkje ynskjer ei slik løysing.

Eit anna verkemiddel studentombodet har til å løyse saker er å leggje press på ei sak ved å løfte ho i organisasjonen. Dersom ein student eller ei gruppe studentar har blitt handsama på ein måte som ikkje er riktig og det ikkje er mogleg å rette saka der ho er handsama fyrst kan studentombodet ta opp saka på eit høgre nivå.

På same måte som andre ombod i forvaltninga kan studentombodet og komme med formelle fråsegn. I lokale saker der studentombodet skal gi råd kan eit slikt fråsegn for eksempel komme

som ein gjennomgang av saka direkte til studenten. På den måten sikrar studentombodet at det som formidlas vidare frå studenten samsvarar med dei vurderingane studentombodet har tatt. Skriftlige fråsegn bidrar også til å tydeliggjere korleis studentombodet vurderer eit saksområde for framtida.

I alle høve er studentombodet sin primære oppgåve å gi råd til studenten og institusjonen. At studentombodet ikkje kan gjere vedtak bidrar til at kvaliteten i råda blir skjerpa, noko som igjen kan bidra til at det er lettare for både studenten og institusjonen å følgje råda studentombodet kjem med.

■

Kjelder

Fusjonsplattforma, kapittel 5, tredje avsnitt.

Stortinget, dokument 8:48 S (2017-2018).

Barneombodslova, § 3 første ledd.

Arbeidsmiljølova, § 6-3.

International Ombudsman Association — Code of Ethics

17/0037

To studentar tok kontakt med studentombodet om ein avgangseksamen som var blitt avlyst på grunn av sjuk sensor. Eksamen var flytta til neste semester. Studentombodet forsøkte å få tak i faglæraren som hadde sendt meldinga til studentane om utsett eksamen, men lykkast ikkje i det. Studentombodet sendte så ein SMS til dekanen, som satt i møte. Tre timer seinare hadde dekanen ordna opp i saka og studentane fikk ta eksamen som planlagt. Dei som ev. hadde gjort tilpassingar på grunn av den fyrste meldinga fikk tilrettelegging eller kompensasjon.

17/0058

Ein klasse klaga samla på måten dei blei handsama av ein koordinator og mengda på arbeidskrav på same tid. Studentombodet møtte klassen samla og hørte med dei korleis dei oppfatta situasjonen. Studentombodet tok så kontakt med einingsleiar og hadde eit møte der ein snakka om korleis saka skulle handsamast. Det blei avtala å ha møte med koordinatoren, einingsleiar, to tillitsvalde frå klassen og studentombodet. Dei tillitsvalde fekk forklare saka si i møtet, og både koordinator og studieleiar fekk forklart si side av saka. Nokre av arbeidskrava til klassen blei i ettertid justert.

17/0063

Ei gruppe studentar tok kontakt med Studentombodet på vegne av klassen etter det dei opplevde som fleire ubehagelige episodar i undervisningssamanheng. Dei meinte læraren var ufin i språket og ikkje respekterte studentane. Etter å ha hatt møte med studentane og fått sendt over eit skriv med skildring frå studentane i klassen tok studentombodet kontakt med einingsleiar for å avklare saksgangen. Det blei etter kvart avklart å gjennomføre referansegruppemøte med einingsleiar og studentombodet til stades. I møtet kom det frem at det var store forskjellar i korleis dei forskjellige partane oppfatta situasjonane.

Bruk av forvaltningslova og spørsmålet om individuell klagerett

Om studentane har individuell klagerett på gruppeeksamen eller ikkje er ei problemstilling Studentombodet har arbeidd med gjennom heile 2017. Med korrespondanse med både administrasjonen på HVL og Kunnskapsdepartementet, inkludert Kunnskapsministeren sjølv, er Studentombodet kome fram til at det er behov for ei avklaring av korleis forvaltningsretten er innretta.

Av Sindre R. Dueland
Studentombod HVL

For universitets- og høgskulesektoren er dei to mest sentrale lovane som gjeld sakshandsaminga og rettane til studentane forvaltningslova og universitets- og høgskulelova. Forvaltningslova er ei lov som er felles for heile forvaltninga og den gjeld i alle høve der offentlig mynde blir utøvd.

Universitets- og høgskulelova er ei spesiallov som kunn gjeld for høgare utdanning og forskning i Norge. I lova er det gitt føresegn om spesielle sakshandsamingsområder samt om organiseringa av høgskular og universitet, mv. Nokre av føresegna i lova speglar dei generelle reglane i forvaltningslova og andre lovar, mens andre er særreglar som berre gjeld for universitet og høgskular.

Rettanes utgangspunkt

Rettar ein innbyggjar i Norge har kjem til gjennom lovgjeving på Stortinget. Det finst i prinsippet to typar rettar. Den eine gruppa er rettar som ein ikkje treng å kvalifisere seg for. For eksempel er retta til liv i menneskerettane ei slik rett. Denne retta gjeld ikkje berre for norske borgerar, men for alle og ein kvar som er innafor det norske lovgivingsområdet.

Den andre typen rettar er rettar ein sjølv må kvalifisere seg for. Studentrettar er i dei fleste høve slike rettar. Dei gjeld studentar fordi studenten har fått opptak til eit studium eller ein eksamen. Rettar som ein borgar etablerer seg i møte med forvaltninga er rettar ein må kvalifisere seg for. Eit døme er den generelle klageretten i forvaltningslova § 28, som

føresett at forvaltninga har handsama ei sak som har eller kunne ha ført til eit vedtak. For å ha rett til å klage må ein òg oppfylle ein del andre kriterier.

Etablering av rettar

Den vanlege måten å skape ein rett på er at Stortinget etablerer retten gjennom ei eller fleire lovvedtak. Det vil seie at det er dei folkevalde på Stortinget som bestemmer kva rettar den einskilde borgar i Norge skal ha og ikkje ha. Når Stortinget har bestemt ein rett vil den få verknad for alle som kvalifiserer seg for retten.

Krava om at Kongen må ratifisere lova i statsråd er ikkje så nøye i denne omgang. Det skjer ikkje at regjeringa stoggar lovar i Norge.

Det hendar at ein lovregel kjem i konflikt med ein annan lovregel. Det gjeld òg for rettar som gjeld befolkninga. For at ein skal unngå at det skaper store problem å finne ut kva rett som gjeld til ei kvar tid er det derfor i rettskjeldelæra etabler eit sett med prinsipp som blir kalla kollisjonsprinsippa. Kollisjonsprinsippa er i røynda nokon av dei aller viktigaste prinsippa ein har i høve til tolking av rettsreglar. Ein kan på sett og vis seie at kollisjonsprinsippa er like viktige for tolkinga av rettskjelder som grammatikken er for språket.

Kollisjonsprinsippa

I rettskjeldelæra er det tre kollisjonsprinsipp. Dei gjeld rang, spesialitet og tid. Som i mykje anna juss har dei tre prinsippa latinske namn, for å gjere det

litt fjongt. Juristane taler difor gjerne om *lex superior*, *lex specialis* og *lex posterior*.

Lex superior

Prinsippet om rang gjeld først og fremst for tolking av lovar opp mot forskrifter. Det er slik at ei lov gitt av Stortinget alltid går føre ei forskrift gitt av forvaltninga ved motstrid. I tillegg gjeld prinsippet ved tolking av Grunnlova, menneskerettslova og EØS-lova. I Norge er det slik at Grunnlova står over alle andre lovar. I tillegg er menneskerettslova og EØS-lova gitt rang føre andre lover.

Lex specialis

Det andre prinsippet gjeld lovas spesialitet. Det dikterer at ved kollisjon vil den spesielle lova gå føre den generelle. Eit døme er føresegna om sakshandsamingstid i forvaltningslova og føresegna om sensurfrist i universitets- og høgskulelova. Der den generelle lova seier at saka skal vere avgjort utan ugrunna opphald seier den spesielle innan tre veker. Då gjeld den spesielle lova i det spesielle tilfellet — her sensur på eksamen.

Lex posterior

Prinsippet om tidpunktet for eit lovvedtak fører til at ein ny lov gjeld føre ei gamal lov dersom dei strid mot kvarandre. Vanlegvis blir gamle lovar heva når nye blir vedtatt.

Vekta av kollisjonsprinsippa

Også kollisjonsprinsippa kan kollidere. Då vil *lex superior*-prinsippet vanlegvis gå føre, mens det må gjerast ei konkret vurdering mellom *lex posterior*- og *lex specialis*-prinsippet. Det er ikkje nødvendig å gå nærare inn på dette for å forstå høvet mellom forvaltningslova og universitets- og høgskulelova.

Forvaltningslova i universitets- og høgskulesektoren.

Forvaltningslova er som nemnt den generelle lova som gjeld for heile forvaltninga. Då lova i si tid blei laga var det ikkje stor begeistring for ho i universitetssektoren. I det heile ville ikkje universitetsmynda at ho skulle gjelde for sitt supersære område. Heldigvis, vil nokon seie, var ikkje Justisdepartementet heilt einig med universitetsmynda på den tida.

Justisdepartementet meinte at den nye forvaltningslova skulle gjelde i alle høve for forvaltninga. Om den ikkje skulle gjelde kunne ein gjere unntak i ein-skilde tilfelle. Unntaka er som ein sikkert forstår ut i frå det føre *lex specialis*-lovar. Det er fleire unntakslovar frå forvaltningslova, men i denne omgang treng me berre tenkje på universitets- og høgskule-

lova.

Klageretten sin utgangspunkt

Den alminnelige klageretten er stadfesta i forvaltningslova § 28 fyrste ledd. Det er både ein part og ein kvar med rettsleg klageinteresse som har klagerett etter forvaltningslova. Ein part er ein kvar som ei avgjersle rettar seg mot, eller som ei sak elles direkte gjeld.

Unntak

Den generelle forvaltningslova gjeld i alle høve i forvaltninga utanom der det er gjort unntak. Men om ein les forvaltningslova nøye finn ein at det er mogleg å gjere unntak òg i forskrift. Altså utan at Stortinget sjølv må vedta ei spesiell lov.

Når det kjem til forskrift til forvaltningslova er det to særlege ting som gjer seg gjeldande. For det første er det i utgangspunktet Justisdepartementet som kan gjere unntak i form av forskrift. For det andre er det ganske snevre rom for å gi forskrifter med unntak.

Unntak frå klageretten

Forvaltningslova gir i seg sjølv rom for å gjere unntak frå klageretten. I § 28 fjerde ledd er det fastslått at Kongen kan gjere unntak frå klageretten på særskilde saksområder. Denne retten er igjen regulert av neste setning, som seier at det må vere tungtvegande grunner som talar for slikt unntak.

Når ein jurist skal prøve å finne ut kva tungtvegande grunner i ei lov betyr vil ho alltid sjå til førearbeida. Førearbeida er Stortinget sin føresetnad for å vedta ei lov slik ho er skriven. I førearbeida til forvaltningslova er det skildra et tungtvegande grunnar inneber at klagereglene må vere svært vanskelig å praktisere og at det er svært vanskelig å gjere slikt unntak i ei særlov. Det er òg gitt rom for unntak om arbeidsmengda blir så stor at forvaltninga ikkje makter å gjere dei oppgåvene dei elles skal gjere.

Unntaket i forvaltningslovforskrifta

I forvaltningslovforskrifta § 32 er det gjort unntak for bedømming av prøve, eksamen, mv. Der står det at dei berre kan klagast på etter dei særskilde reglane som er eller blir fastsatt i forskrift.

Når forvaltningslovforskrifta blei vedtatt av Kongen i statsråd meinte Justisminister Storberget i sitt føredrag for statsråd at det ikkje var gitt forskrifter som avveik frå forvaltningslova utan at dei var heimla i anna lov. I røynda vil det seie at forskrifta sin § 32 ikkje var nødvendig. Det var likevel ynskjeleg å behalde føresegna som ein sikkerheitsventil i tilfelle det skulle dukke opp problemstillingar som ikkje var

løyst.

Unntak for gruppeeksamen etter forvaltningslovforskrifta § 32

Eit mogleg tilfelle kor det kunne vere høve til å nytte ei slik sikkerheitsventil er der klageretten på gruppeeksamen ikkje er klar. Om § 32 kunne nyttast ville ein så klart kunne ta frå den einskilde student klageretten på gruppeeksamen.

Forvaltningslovforskrifta § 32 kan derimot bare nyttast på same måte som forvaltningslova § 28 fjerde ledd. Altså om klageretten er svært vanskeleg å praktisere og det er like så vanskelig å lovfeste eit unntak.

I høve klageretta er det gitt ikkje mindre enn tre heilt nye lover om universiteta si verksemd sidan forvaltningslova blei vedteken. Det er òg gitt særlege føresegn om klageretten på munnleg eksamen. Det slår bein under eit kvart forsøk på å hevde at det ville vore vanskeleg å gjere unntak i lovs form. Soleis er det ikkje rom for å gi eigne forskrifter om klageretten på gruppeeksamen med heimel i forvaltningslova § 28 fjerde ledd.

Ordlyden i universitets- og høgskulelova

I universitets- og høgskulelova § 5-3 (4) fyrste setning er det stadfesta at ein kandidat kan klage skriftleg over karakteren over sine eigne prestasjonar.

Ordlyden i § 5-3 (4) fyrste ledd gjer nokre inngrep i klageretten. For det fyrste hindrar den andre med rettsleg klageinteresse å klage. For det andre stadfester den at det er eigne, og ikkje andre sine, prestasjonar sin bedømming det kan klagast på. At klageretten blir avgrensa er altså heimla i føresegna i § 5-3 (4) fyrste setning.

Høve til å klage på samla vurderingar

Slik § 5-3 (4) fyrste setning er bygd opp er det klart at ein ikkje kan klage på vurderinga av andre sine prestasjonar. Samstundes har ein rett til å klage over vurderinga på eigne prestasjonar. Når desse omsyna kolliderer må ein sjå til dei andre føresegna i forvaltningsretten, først og fremst forvaltningslova.

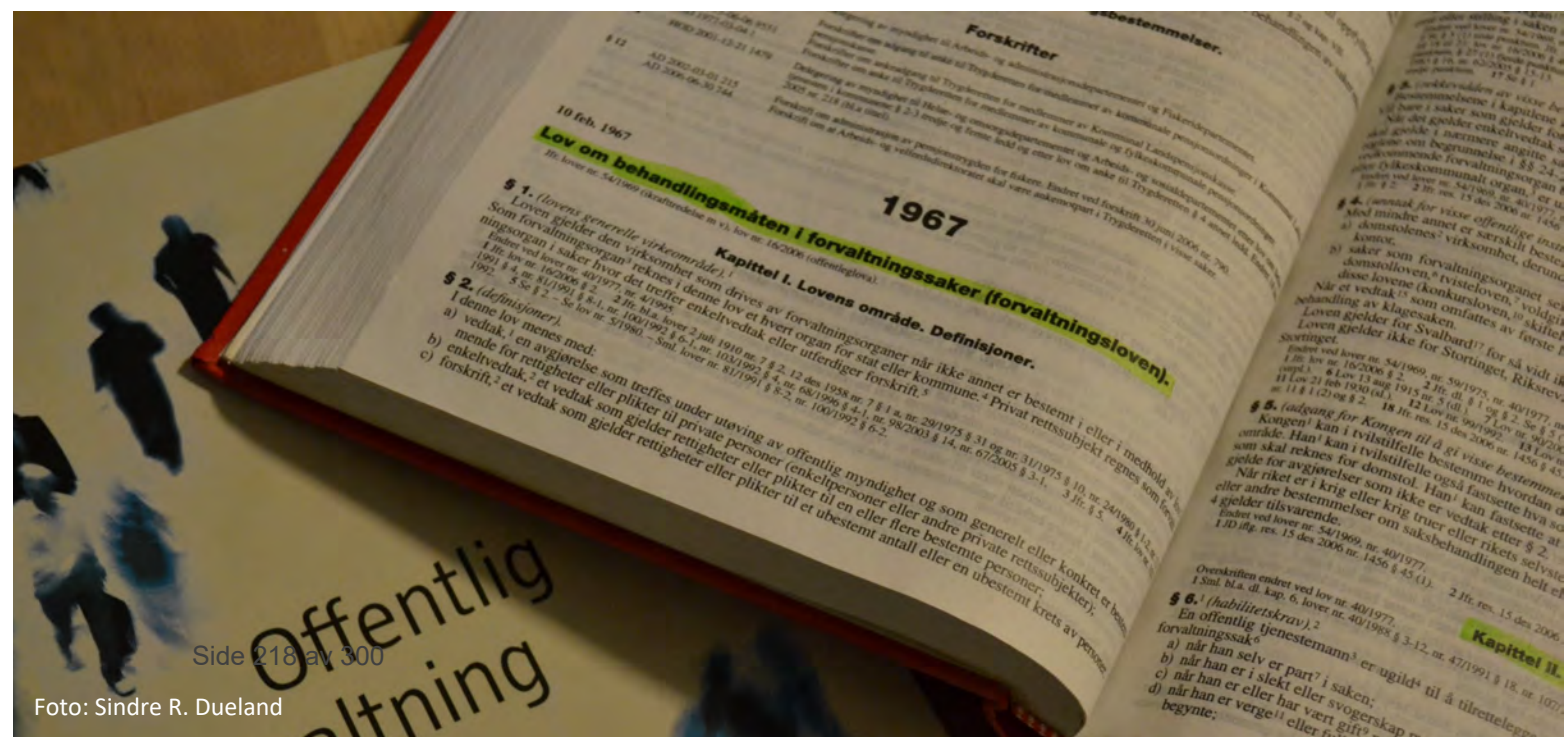
Kandidaten som kan klage er ein kvar person som vedtaket rettar seg mot. Om denne personen sin rett til å klage skal avgrensast i spesiallovgevinga må det vere klare føresegner for det. I dag manglar universitets- og høgskulelova slike klare føresegner. At ein ikkje kan klage på karakteren på andre sine prestasjonar vil for gruppeeksamen sin del berre bety at eit eventuelt nytt karaktervedtak berre vil gjelde for klagar.

Kunnskapsministeren sjølv har òg stadfesta at Stortinget truleg aldri har meint å frata den einskilde student klageretten på gruppeeksamen. Det er i så måte klart og tydelig at einskildstudentar har rett til å klage på gruppeeksamen slik lovverket er i dag.

■

Kjelder

Forvaltningslova §§ 2 og 28.
Universitets- og høgskulelova § 5-3 (4).
Forvaltningslovforskrifta § 32.
Ot.prp.nr.38 (1964-1965)
Foredrag til statsråd 15. desember 2006 nr. 1456.
Eckhoff (2001) Rettskildelære.

Arbeidskrav — den ulovfesta vilkårs læra

Arbeidskrav er alle faglege vilkår institusjonen sett for at ein student skal kunne gå opp til eksamen, som ikkje er ein føresetnad for å melde seg opp til eksamen i utgangspunktet. Det kan vere innleveringar, oppmøte i undervisning, deltaking på ekskursjonar, framsyning av prosjekt, etc.

Av Sindre R. Dueland
Studentombod HVL

Arbeidskrav er ikkje direkte regulert i korkje universitets- og høgskulelova eller forvaltningslova. I sin natur er arbeidskrava vilkår institusjonen sett for at ein student skal kunne gå opp til eksamen. Slike vilkår blir vurdert etter den ulovfesta vilkårs læra i forvaltningsretten. Det kan by på utfordringar for både studenten, faglæraren og sakshandsamaren at rammene for arbeidskrav er ulovfesta. I denne artikkelen vil eg difor belyse nokre av dei føresetnadene som ligg til grunn for at eit vilkår skal vere lovleg.

Heimel for å sette vilkår

I forvaltningsretten opererer ein med ei føresetnad om at forvaltninga har lov å setje vilkår for eit enkeltvedtak med mindre det er gjort forbod mot det eller den som søker om vedtaket har rett på det. I nokre lovar finn ein eksplisitt heimel for å setje vilkår. For universitets- og høgskulesektoren sin del er det gjort ein føresetnad i universitets- og høgskulelova § 3-10 (1) om at studenten må tilfredsstille «andre krav» for å få gå opp til eksamen. Dei andre krava er i så måte vilkår institusjonen kan stille for den ein-skilde student sin rett til å gå opp til eksamen.

Kva vilkår som kan stillast overfor institusjonen sine eigne studentar for å gå opp til eksamen er ikkje regulert i universitets- og høgskulelova. I universitets- og høgskulelova § 3-10 (2) er det derimot ei ytterlegare presisering av at kandidaten kan nektast å gå opp til eksamen om ho ikkje har følgd «obligatorisk undervisning» eller om ho ikkje har «gjennomført obligatorisk praksis». Denne føreseigna er meint å regulere sokalla privatistar sin moglegheit til å ta

eksamen. Privatistar er personar som tek eksamen ved ein institusjon utan å vere tatt opp som student til det studium emnet høyrer til.

Føreseigna i andre ledd er nærare forklart i førearbeida til universitets- og høgskulelova av 1995. Det er same føresegn som er vidareført, så desse førearbeida er høgst relevante òg for tolking av universitets- og høgskulelova som gjeld i dag. I Ot.prp.nr.85 (1993-1994) står det at:

Punktet er en presisering av innholdet i retten til å gå opp til eksamen uten å være opptatt som student, når det gjelder hvilke vilkår utover opptakskravene som kan settes. I studieplanen fastsettes hvilke obligatoriske kurs, oppgaver, praksis m.m. som inngår i studiet og som må være oppfylt for å kunne gå opp til eksamen. For at en obligatorisk del av undervisningen skal kunne anses som et krav som må være oppfylt for å kunne gå opp til eksamen som privatist, er følgende kriterier avgjørende:

- kurset, oppgaven, praksisopplæringen el. gir i seg selv en vesentlig kompetanse (ferdighet) som er en del av formålet med utdanningen

- denne kompetansen kan ikke prøves ved ordinær eksamen.

Eksempel på slik obligatorisk undervisning vil være praktiske laboratoriekurs, de kliniske deler av medisinerutdanningen og annen praksisopplæring i utdanninger for yrker der

omsorg for og kontakt med pasienter, klienter, elever oa. står sentralt.

Dette gjeld berre for personar som vil ta eksamen utan å vere tatt opp som student; altså privatistar. At det er gitt eigne rammer for denne gruppa av kandidatar kan likevel vere relevant i høve til kva krav som kan stillast til eigne studentar. Krava kan ikkje vere så ulike mellom dei to gruppene at det blir snakk om usaklig forskjellshandsaming.

Vilkårslæra og grenser for vilkår

Vilkårslæra i forvaltningsretten sett rammene for korleis ein kan utforme eit vilkår. Graver (2015) synar fleire føresetnader for vilkåra. Alle føresetnadene må vere oppfylte for at eit vilkår skal vere gyldig.

vilkåret er innanfor rammene av lova. Det gjeld både den lova vilkåret er heimla i og andre lover som måtte gjelde.

Det må vere saklig samanheng mellom vedtaket vilkåret skal syte for. Ein kan til dømes ikkje stille som vilkår for å gå opp til eksamen i norsk litteraturhistorie at kandidaten klarer å symje 200 meter på under fem minutt. Dei fleste vilkår ein sett i høgere utdanning er formålsorienterte og det er soleis ikkje denne føresetnaden det blir synda mest mot.

Til sist må vilkåret stå i høve til vedtaket det skal syte for. Vilkåra må ikkje vere urimelige. Til dømes

kan ein ikkje krevje at ein kandidat skal få alt riktig på ein prøveeksamen i matematikk om kravet for å bestå eksamen berre er 40 % riktig.

Kva som er riktige høve må vurderast konkret. Det viktige er at gjennomsnittsstudenten skal ha ein realistisk mogleik til å oppfylle vilkåret og at vilkåret i alle høve ikkje er strengare enn krava for å få vedtaket. Samstundes er det ikkje til hinder for at vilkåret i seg sjølv er svært strengt. Ein sjukepleiestudent må til dømes godta eit vilkår om 100 % riktig i medikamentrekning.

Lovlege vilkår

Vilkåra må vere i samsvar med norsk rett. Nærast står ein til universitets- og høgskulelova. Eit aktuelt døme er høvet til universitets- og høgskulelova § 7-1 (1), det sokalla gratisprinsippet. I dag er det slik at fleire av vilkåra høgskulen sett strid med gratisprinsippet. Då har ein i fleire tilfelle opna for alternative vilkår. For eksempel har ein på faglærarutdanninga i kroppsoving og idrettsfag emnar der det er obligatoriske studieturar. Slike krav er ikkje i samsvar med gratisprinsippet. Då har ein alternative vilkår, som ein kallar kompensasjonsoppgåver.

Når ein kompenserer eit vilkår med eit anna alternativt vilkår fordi det opphavlege vilkåret ikkje er innanfor rammene av lova må ein sikre seg at det alternative vilkåret oppfyll alle lovmessige krav. Mellom

anna i høve til gratisprisnippet. Ein kan for eksempel ikkje krevje som kompensasjon for ein betalt studietur at studenten sjølv tek seg til fjells dersom det i røynda vil krevje at studenten bruker pengar på å tilfredsstille det alternative kravet.

At vilkåra må vere i samsvar med lovgjevinga strekk seg lenger enn berre til universitets- og høgskulelova. Til dømes vil deltaking i religiøse aktiviteter som bønn og salmesynging ikkje vere lovlege arbeidskrav i religionsfag og framføring av politiske budskap vil ikkje vere lovlege arbeidskrav i samfunnsvitskap. Grensa for høvet til andre lovar må trekkjast klart opp. Det er til dømes greitt om ein krevjar at studenten er til stades under bønn og salmesynging, eller synar politiske budskap som del av ein analyse. I desse døma ligg forskjellen i at studenten sjølv slepp å stå til inntekt for ytringane.

Sakleg samanheng

Den saklege samanhengen mellom vedtaket og vilkåret inneber i universitets- og høgskulesamanheng ein av to ting. For kandidatar utan opptak og for studentane ved institusjonen gjeld at vilkåra kan stillast for å godtgjere kunnskapar som ikkje let seg undersøkje ved eksamen. Til dømes kan dette vere som nemnt i førearbeida; laboratoriekurs, klinisk undervisning eller praksis. Sistnemnte er særlig utbreidd ved Høgskulen på Vestlandet.

For studentar ved institusjonen antar Bernt (2016) at det er mogleg å stille strengare vilkår for å helda på studieplassen, men ikkje for å gå opp til eksamen. Bernt meiner det er mogleg å stille krav om studiedeltaking av studiekvalitetsomsyn. Eit slikt syn vil i røynda stille studentane ved institusjonen likt som kandidatane i høve til eksamen men elles vil dei ha ulike rettar.

Det er lite i universitets- og høgskulelova som støttar eit slikt syn. Reglane for avslutting av studentane sitt studieløp er i all hovudsak knytt til manglande progresjon, fusk, skikkavurdering, lovbrøt eller manglande innbetaling av semesteravgift. Slik lova er utforma i dag opnar den ikkje for å avslutte studieløpet til ein student dersom studenten ikkje møter på ein undervisningsaktivitet som ikkje er heimla som vilkår for å gå opp til eksamen. Å gje forskjellige vilkår for institusjonens egne studentar og privatistar vil vere vanskelig å heimle i lova.

Rimeleg eller ikkje

Vilkåra må vurderast i høve til ei rimelegheitsvurdering som tek utgangspunkt i kva som er rimelig for normale personar i den aktuelle situasjonen. Eit vilkår kan opplevast som urimelig for allmenta og like-

vel vere rimelig i den einskilte situasjonen. Til dømes kan det vere krav om fysiske eigenskapar ved enkelte utdanningar som ikkje er realistiske for folk flest.

Kva som er rimeleg vil ofte vere knytt til kva som er i samsvar med norsk lov. Til dømes vil det vere rimeleg å krevje at ein nautikkstudent har fargesyn, sjølv om det er diskriminerande. Lovverket om diskriminering opnar for at diskriminering kan skje dersom det er saklig. I høvet til nautikkstudentar sitt fargesyn vil det vere lovleg å diskriminere fargeblinde. Det vil derimot ikkje vere rimelig å krevje Ishihara-test som einaste vilkår der STCW-konvensjonen sitt krav til fargesyn er oppfylt med vilkår som ikkje er like strenge som Ishihara-testen.

I høve til idrettsutdanningane der det er satt vilkår om deltaking på studieturar må dei alternative vilkåra ikkje berre vere innafor rammene av gratisprisnippet; dei må òg vere rimelege. I nokre høve har det blitt satt vilkår om at studenten må gjennomføre ei oppgåve med fleire andre personar. Eksempelvis at studenten sjølv må finn fem personar som studenten skal undervise i ein aktivitet utandørs. Eit slikt vilkår vil ikkje vere rimeleg. Om fagmiljøet sjølv stiller med fem frivillige tilsette vil derimot vilkåret straks bli rimelig.

Når vilkåret blir ein del av vedtaket

Vilkåret er i seg sjølv ikkje ein del av vedtaket. I nokre høve vil det derimot være så nær samanheng mellom vilkåret og vedtaket at vilkåret i røynda er ein del av vedtaket. Eit døme var på eit emne Studentombodet blei merksam på der det var satt som vilkår for å få bestått praksis at ei obligatorisk innlevering var godkjent av faglærar. Oppgåva var ei teoretisk oppgåve som kunne vurderast uavhengig av praksissituasjonen.

I saker der vilkåret og vedtaket begge leiar frem til det same resultatet, her i form av uttrykket «bestått», «greidd» eller «godkjent» vil det i røynda vere to separate kumulative vurderingar av studenten sin faglege kompetanse. Sjølv om emneplanane skildrar ei slik oppgåve som vilkår er det i røynda ein deleksamen og soleis ein del av vedtaket.

Endring av vilkår

Vilkår kan lempast, dersom det ikkje er satt av omsyn til tredjepart. For eksempel kan i teorien alle vilkåra for å gå opp til eksamen i eit emne som ikkje er omfatta av ei rammeplan endrast til fordel for studenten. Med fordel meiner ein i forvaltningsretten at det blir mindre byrdefullt for studenten.

Om det ligg føre tredjepartsinteresser kan ein ikkje endra vilkåret utan vidare. For universitets- og høgskulesektoren kan tredjepartsinteressane komme til uttrykk gjennom rammeplanar og andre nasjonale eller felles føringar for utdanninga.

Ein kan i utgangspunktet ikkje endra eit vilkår til skade for ein part. På høgskulen er det for eksempel forskriftsfesta at timeplanen skal vere kunn gjort innan ein fast frist. I dag er denne fristen 15. desember for vårsemesteret og 15. juni for haustsemesteret. Obligatorisk undervisning skal vere kunn gjort innan desse fristane. Om ein vil endre på tidspunkta for obligatorisk undervisning etter denne fristen må ein gjere det i samråd med dei som har fått vilkåret rett mot seg. I røynda den einskilde studenten.

At ein ikkje kan endre eit vilkår til skade for ein student etter at vilkåret er satt er ikkje til hinder for å gjere tilpassingar på grunn av force majeure hendingar. Om ein kjem i ein situasjon kor nasjonale retningslinjer krev at studentane deltek på ei øving eller gjennomfører ein aktivitet må dei faktisk fylje det kravet. Skulle faglærar bli sjuk slik at kravet ikkje kan fyljast opp må studentane finne seg i at undervisninga blir flytta. Om kravet derimot er satt lokalt og det ikkje ligg føre nasjonale føringar som grunnleggjend kravet vil det vere vanskelig å legge opp til ny gjennomføring. Utgangspunktet vil då vere at kravet må lempast, med mindre det er fagleg uforsvarleg.

Vilkåra bør i alle høve vere knytt til vurderinga på ein slik måte at det bør vere fagleg uforsvarleg å ikkje gjennomføre vilkåret. Det er derimot ikkje alltid slik i røynda.

Vilkår på 1-2-3

Vilkår for å gå opp til eksamen skal vere handlingar ein ikkje kan prøve på eksamen. Vilkåra må vere innafor norsk rett elles og kan ikkje vere urimelege. Dei må òg ha sakleg samanheng med emnet dei inngår i.

Endring av vilkår kan berre skje om tredjepartsinteresser talar for det, endringa skjer til gunst for studenten eller endringa er grunnleggjend i force majeure hendingar.

■

Kjelder

Bernt (2016) Universitets- og høyskoleloven.
Graver (2015) Alminnelig forvaltningsrett.
Universitets- og høgskulelova §§ 3-10 og 7-1.
Ot.prp.nr.85 (1993-1994).

17/0040

Studentombodet fikk ein sak frå ein student som hadde strøket på et arbeidskrav i praksis. Arbeidskravet var ein skriftlig innlevering som skulle vurderas uavhengig av andre aktivitetar i praksis. Studentombodet gjorde undersøkingar med utdanningsleiaren til studenten og studenten sjølv.

Det blei etter kvart etablert at arbeidskravet i realiteten var ein eksamensdel då karakteren i emnet var bestått / ikkje bestått og karakteren på arbeidskravet i røynda var det same. Studenten fekk derfor klage etter reglene for klage på karakterfastsetting. Det enda med at studenten fikk bestått praksis.

Statistikk for sakshandsaminga

Sakshandsaming er Studentombodet sin primæroppgåve. I mandatet til ombodet er det gitt tre særskilde føresegn om saksarbeidet.

Studentombodet har ansvar for å gi studentane råd og hjelp i saker der studentane sjølv ber om hjelp.

Studentombodet skal sjå til at sakene blir handsama forsvarlig og korrekt.

Studentombodet skal sjå til at studentane sine rettar blir teke vare på.

Statistikken dekkjer så godt som mogleg saksbildet for den ny-oppretta studentombodstenesta ved HVL.

Saksfordeling

Studentombodet ved HVL har vore i funksjon sidan 15. mars 2017. I løpet av 2017 har det blitt registrert 130 saker hjå studentombodet. Av dei er det sju saker som er eigenoppretta og 123 som har kome til Studentombodet frå andre. Per 31. desember 2017 var 111 av sakene avslutta, mens 19 fortsatt var opne ved årsskiftet.

Saksmengda totalt

Mengda med saker som har kome inn til studentombodet ved HVL er samla sett som forventa. Til samanlikning blei studentombodet på HiOA kontakta 159 gonger mellom januar og desember då studentombodet var nytt der i 2015.

Allereie første månaden fekk studentombodet tre saker og tolv saker månaden etter. I startfasen var det i hovudsak snakk om saker der dei studenttillitsvalde hadde formidla til studentane sakene gjaldt at HVL hadde fått studentombod. To av sakene kom frå studentar som sjølv hadde lest at HVL hadde fått studentombod.

Som ein kan sjå av grafen under var det i løpet av dei første månadene få saker som kom inn til Studentombodet per måned. Frå hausten tok saksmengda seg noko opp før den sank igjen i desember. I all hovudsak følger saksmengda undervisningsåret og sensurtidspunkta.

Toppen i september kan skyldast at Studentombodet i september var ein del rundt om på HVL for å gjere ordninga kjent. I startfasa har det vore viktig for ombodet å vere kjent blant dei studenttillitsvalde og studieadministrasjonen rundt om på dei forskjellige læresteda. Det kan synes som om det har medverknad på når saker kjem inn.

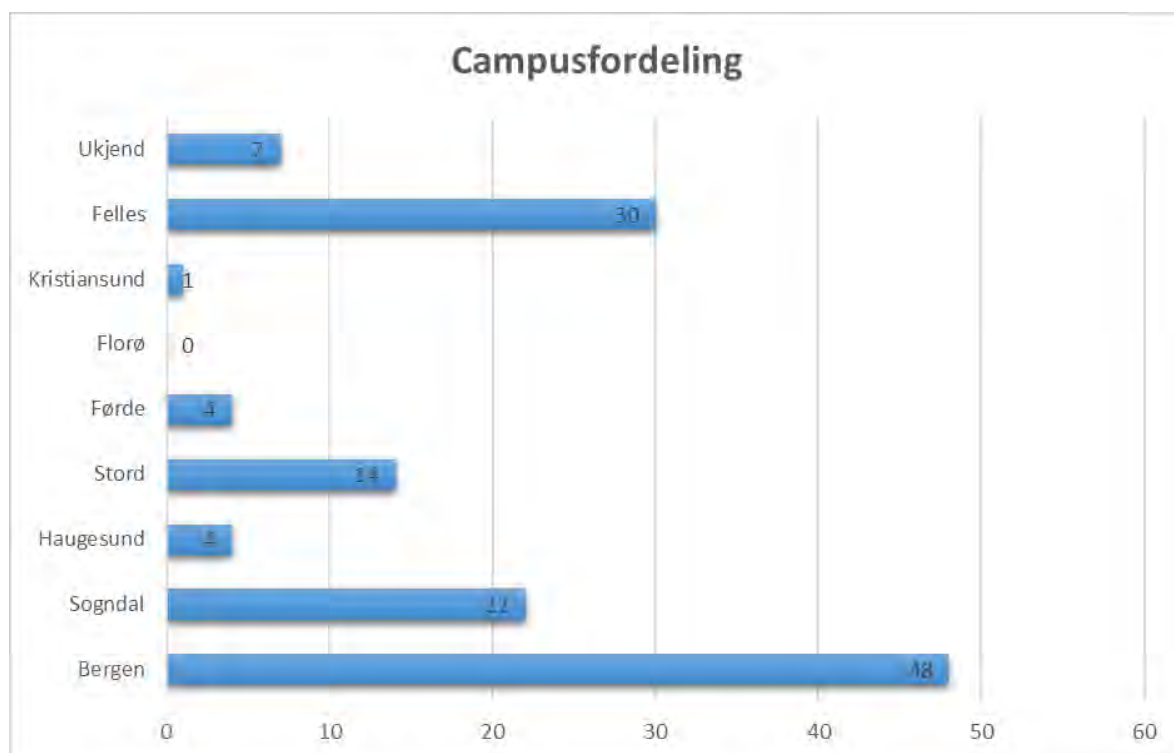
Framsying

Saksmengda fordelt på månader har vore som forventa, men den totale mengda med saker kunne vore større. Eit forbedringspotensiale ombodet ser ut frå eigen statistikk er at det må leggest ned meir arbeid i å kommunisere til studentane at HVL har tilbod om studentombod.

I forbindelse med toppen i september marknadsførte Studentombodet eit kurs i studentrettar på Facebook og læringsplattformene. Å nytte Facebook som marknadsføringskanal fungerte forholdsvis greitt på det tidspunktet. Etter nyttår har Facebook endra korleis ein får ein post opp i eigen nyheitsstraum. Det som fungerte godt i september vil difor neppe fungere like godt igjen, utan at marknadsføringskanalen blir endra eller tilpassa nye tekniske hindringar.

Bruk av læringsplattforma ser ut til å ha fungert

greitt, men det er utfordringar knytt til å nytte fire forskjellige læringsplattformer på same tid. Det er truleg noko som vil betre seg frå haustsemesteret 2018, når Canvas blir eins for alle studentane på HVL.

Fordeling av saker per campus

Det har i løpet av 2017 kome inn saker frå alle campus bortsett frå Florø. Som statistikken syner er det klart flest saker som kjem inn frå Campus Bergen etterfølgd av Campus Sogndal. Ein del av sakene som kjem inn til Studentombodet er av ei slik karakter at det ikkje er vesentlig å kjenne til kva campus saka stammer frå. Om studenten som melder saka ikkje har opplyst kva campus han eller ho studerer på vil saka då bli registrert som ukjent.

Av statistikken kan ein sjå at det er registrert 30 saker som «felles». Dette er saker som gjeld meir enn ein campus, gjeld for studentane eller Studentombodsordninga generelt eller er av prinsipiell karakter. Her finn ein mellom anna alle dei sju eigenoppretta sakene, alle høyringar og ein del saker som kjem frå Studenttinget.

Regionfordeling

Om ein ser på regionfordelinga er det kome inn 48 saker for tidlegare HiB, 26 for tidlegare HiSF og 18 for tidlegare HSH. Det er ikkje stort nok datagrunnlag til å kunne seie noko om kvifor

fordelinga mellom regionane er som statistikken syner. Det som derimot er klart er at forskjellane mellom regionane i forhold til studenttallet foreløpig ikkje tyder på at fordelinga er problematisk.

Stord og Haugesund

Mellom Campus Stord og Campus Haugesund er det ein viss ubalanse i saksmengda. Det kan ha noko med måten ein har organisert studentdemokratia i regionen. Historisk har studentdemokratiet handtert spørsmål om studentane sine rettar, og det er forventa at dei har ein viss basiskompetanse om slike spørsmål. Hausten 2017 var begge dei to tillitsvalde i arbeidsutvalet til Studenttinget i regionen plassert i Haugesund.

Studentombodet fekk og ganske tidlig god kontakt med studieadministrasjonen på Stord. Studentane på Campus Stord har kunne finne kontaktinformasjonen til Studentombodet i resepsjonen og har fått råd om å undersøke rettane sine med Studentombodet av studieadministrasjonen ved fleire høve.

Framsyning

Det kan synast som om måten ein har marknadsført Studentombodet på Stord er ei god måte å skape kontakt med studentar som treng hjelp frå Studentombodet. Av dei sakene ombodet har fått er det ikkje nokon som har vore av ein slik karakter at dei ikkje burde vore vist til Studentombo-

det. Fordelinga av saker er elles som forventa og det er lite lærdom å ta av statistikken om fordeling av saker på campus.

Handsamingsmåte

For kalenderåret 2017 har Studentombodet gruppert saker etter om dei er avvist, avslutta grunna inaktiv melder, svart på kort eller handsama meir eller mindre omfattande. I tillegg er eigenoppretta saker ført som eigen handsamingsform.

Avvist og inaktiv

I saker kor melder er inaktiv men det har skjedd ei form for aktivitet innleiingsvis vil saka bli ført som inaktiv når melder ikkje har følgd opp saka hjå ombodet over lengre tid. Det vil vanlegvis ta to til fire veker før ei sak blir ført som avslutta grunna inaktiv melder.

I statistikken over sakshandsamingstid er det lagt til grunn ein annan måte å rekne sakshandsamingstida, der ein inaktiv melder ikkje fører til at sakshandsamingstida blir lengre enn den reelle sakshandsaminga.

At ei sak er avvist inneber at melder har fått ei melding med tilvising av kor saka kan meldast eller at saka er avvist fordi den fell klart utanfor mandatet til Studentombodet. Saker som blir løyst før Studentombodet rekker å svare på ho eller rekker å sette i gang med føreundersøkingar blir ført som avvist hjå Studentombodet.

For 2017 var det kunn ei sak som blei avvist fordi ho ikkje var innanfor mandatet. Dei resterande 15 sakene var enten løyst før ombodet rakk å byrje på saka eller dei blei avvist med tilvising til rette stad.

Blant dei sakene som blei avvist med tilvising finn ein òg saker som ikkje er blitt tilvist til ein person, men til HVL sine nettsider.

Saker som blir svart på

Dei fleste sakene Studentombodet får blir svart på

enten munnleg eller skriftleg. Det er ein del variasjon i måten ei slik sak blir handsama hjå Studentombodet og kva omfang sakene har.

Ei sak som blir svart på munnleg kan til dømes bli svara på i telefonsamtale med studenten. Det vil då oftast dreie seg om saker som kan avklarast med ei kort undersøking av dei praktiske og juridiske høva. Om saka synes omfattande får melder beskjed om å sende ein e-post, og saka blir overført til «handsaming».

Saker som blir svart på under denne kategorien kan òg komme inn på e-post eller Facebook. Det er i så fall tale om saker som ikkje treng utdju-past eller undersøkast nærare.

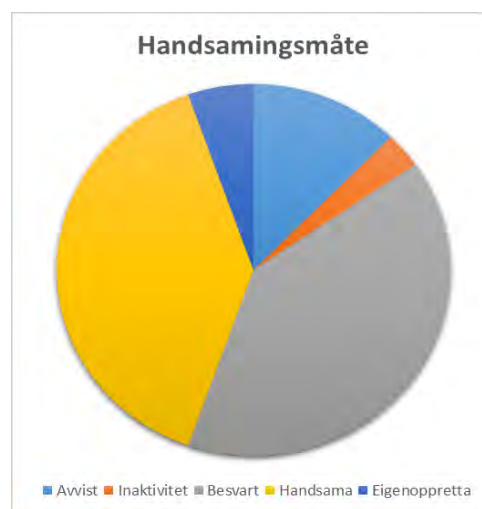
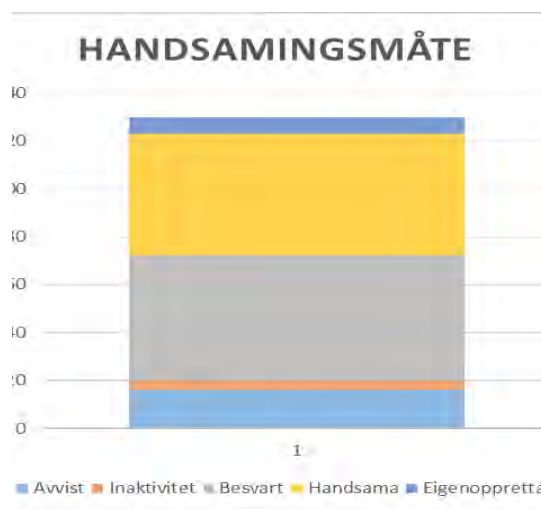
Saker som krev undersøking av juridisk kilder utan nærare skildring av fakta hamnar i denne kategorien. Saker som krev nærare avklaring av fakta blir ført under kategorien «handsama».

Handsama

Saker som vert handsama med undersøkingar av fakta og der det er behov for møter mellom melder(ane) og Studentombodet eller der Studentombodet har behov for å undersøke med andre tilsette eller einingar på og utanfor HVL vil bli ført i denne kategorien.

Eigenoppretta

Til sist har studentombodet ein eigen kategori for saker som er oppretta av Studentombodet sjølv. Dette er saker som vanlegvis stammer frå andre saker og der Studentombodet enten ser behov for å registrere ein trend eller det er behov for ei generell avklaring. Av dei sju eigenoppretta sakene er det berre to som var avslutta per 31. desember 2017.

17/0064 og 17/0065

Ein student la Studentombodet i kopi på ein e-postkorrespondanse kor studenten søkte om fritak frå ein arbeidskrav. Studenten fekk fritak frå arbeidskravet utan at Studentombodet føretok seg noko.

Saka blei ført som «*avvist*».

På bakgrunn av saka blei Studentombodet merksam på at det var utydelig kva som var obligatoriske arbeidskrav i emneskildringa. Studentombodet oppretta difor ei eiga sak for å følgje med på korleis obligatoriske arbeidskrav er skildra i emneskildringane ved HVL.

Denne saka blei ført som «*eigenoppretta*».

17/0046

Studentombodet blei kontakta av ein student som hadde søkt om opptak på ein mastergrad der det var krav om fagleg fordjuping. Kravet kom ikkje frem på HVL sine sider, eller i annan informasjon frå HVL.

Studentombodet undersøkte kravet i samsvare med mastergradsforskrifta og ev. spesifikke krav frå NOKUT. Det kom frem av dokument studenten ikkje hadde fått tilgang til at kravet var reelt og saklig grunngeve.

Studenten blei etter gjennomgangen vist til klagenemnda.

Saka blei ført som «*handsama*».

Sakstypar

Saker som er registrert i 2017 er delt inn i ti hovudkategoriar og ein restekategori av studentombodet. Kva kategori ei sak blir plassert i er ei skjønnsvurdering.

Kategoriarne Studentombodet har nytta i 2017 er avklaring av rettar; eksamen, sensur og klage; arbeidskrav og vilkår; eigenbetaling; læringsmiljø; praksis; opptak og innpass; kurs; tilvising; og høyring. I tillegg er saker som ikkje naturleg fell inn i dei andre kategoriane plassert i samlekategorien anna.

Avklaring av rettar.

Saker som gjeld dei juridiske rettane til studenten blir plassert i denne kategorien. I dei fleste sakene er det tale om spørsmål om kva rettar som gjeld for den einskilde student, kor ein finn dei eller korleis forskjellige rettar heng saman.

Avklaring av rettar er ein av kjerneoppgåvene til Studentombodet og ikkje uventa er dette ein ganske stor kategori saker. At det er mange saker av denne typen kan òg ha med å gjere at det har vore eit behov for å få ei forklaring på kva rettar som gjeld på forskjellige vanlege saksområder for studentane.

Eksamen, sensur og klage

Saker som direkte gjeld eksamen, sensur og klage blir plassert i denne kategorien. Det er gjort eit

skilje mellom saker der ein student har spurt om generelle rettar knytt til eksamen og saker om ein-sild eksamen. Fyrstnemnte blir kategorisert i førre kategori mens dei sakene som gjeld ein einsild eksamen blir plassert i denne kategorien.

Det har vore naturleg å samle alle saker som gjeld eksamen, sensur og klage i same kategori for å syne dei sakene som gjeld vurderingssituasjonen ved HVL.

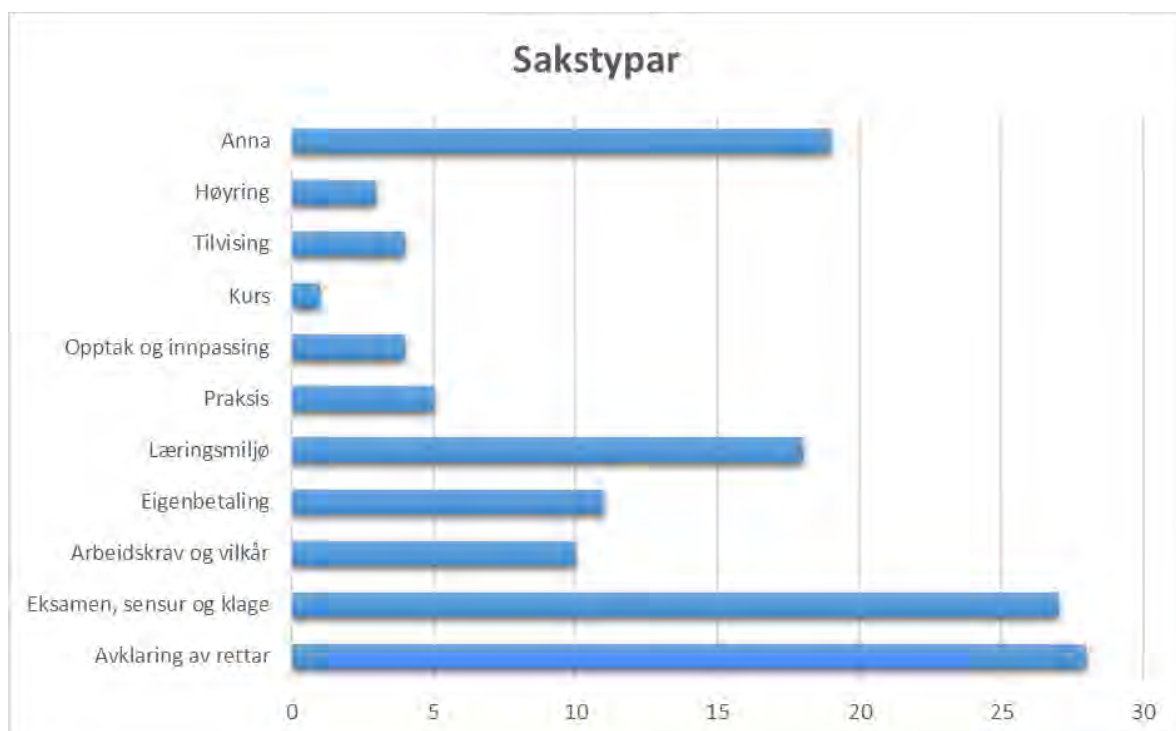
Også andelen av saker i denne kategorien har vore etter forventinga. Saker om eksamen betyr mykje for den einskilde student, og spesielt i saker om klage på formelle feil opplever Studentombodet at det har vore bra for studentane å ha tilgang på juridisk bistand hjå Studentombodet.

Arbeidskrav og vilkår

Alle saker som gjeld vilkår for å gå opp til eksamen og som ikkje fell inn under andre kategoriar er plassert i denne kategorien. Felles for sakene om arbeidskrav er at dei i tillegg til å verte prøvde i høve til heimlingsgrunnlaget i lov og forskrift òg blir vurdert etter den ulovfesta vilkårs læra.

Saker om arbeidskrav og vilkår kan vere vanskelige. Det er mellom anna ikkje alltid tydelig om det er heimel i emneskildringa til å krevje arbeidskravet, det er alternative arbeidskrav, arbeidskravet strid med vilkårs læra eller arbeidskravet kan i røynda vere ein deleksamen.

Det har ikkje vore så mange saker om desse prob-

lemstillingane som venta.

Eigenbetaling

Studentombodet opplevde i 2017 at det begynte å komme inn så mange saker om eigenbetaling at det fortente å bli ein eigen kategori med saker. Sakene som er registrert under denne kategorien gjeld alle høvet til universitets- og høgskulelova § 7-1 (1).

At det har kome ein del spørsmål om eigenbetaling har vore naturleg etter at det har vore ein del merksmd om dette temaet i media i 2017. I dei fleste sakene Studentombodet har handsama om eigenbetaling er eigenbetalinga innafor rammene av universitets- og høgskulelova.

Saker om arbeidskrav som kompensasjonsoppgåve for studieturar med eigenbetaling er plassert i kategorien for arbeidskrav og vilkår.

Læringsmiljø

Saker om læringsmiljø gjeld undervising, tilrettelegging, mobbing, etc. Det har vært fleire saker innan denne kategorien enn forventa. Nokre av sakene som er handsama tyder på at det har vore eit behov som har loge latent og venta på å bli handsama.

Praksis

Studentombodet har mottatt fleire saker med spørsmål om rettar knytt til praksis. Det gjeld både i forbindelse med tilrettelegging av praksis og klage på resultatet av praksis.

Praksisvurderinga er ein svært ugunstig situasjon for studenten sin moglegheit til å hevde eigne rettar. I praksis er studentane ofte aleine og har ikkje alltid moglegheit til å støtte seg på andre om det skulle oppstå ueinigheit om kva som har hendt.

Studenten blir ofte vurdert av ein person aleine og sjølve vurderinga er gjerne knytt til studenten som person. For studentane kan det vere svært hardt å få ei negativ tilbakemelding i praksis. Det blir ikkje lettare om tilbakemeldinga kjem frå ein person dei ikkje kjem godt overeins med, og det blir ikkje betre av at dei i røynda har svært dårlege klagemoglegheiter og sviktande rettstryggleik.

Studentombodet sin oppgåve i forbindelse med klager på praksis er å rettleie studenten i kva rettar ein faktisk har. Ved fleire høve har ombodet vist til at studentane kan klage på formelle feil ved vurderinga. Feila kan vere knytt til handsaminga ev ein

tvist i praksis eller ved sjølve grunngevinga for ikkje bestått praksis.

Opptak og innpassing

Saker om opptak og innpassing gjeld opptak frå bachelor til master og innpass av emne studenten har fullført ved annan institusjon. Studentombodet hadde ingen forventning om mengda med saker i denne kategorien.

Kurs

Studentombodet har fått ein førespurnad om å gi opplæring i løpet av 2017. Den blei etterkomme. Studentombodet har elles gjennomført fleire generelle kurs. Dei generelle kursa er ikkje ført som eigne saker.

Tilvising

Saker om tilvising er saker der Studentombodet har fått ein førespurnad om hjelp frå nokon andre enn den som sjølv treng hjelp. Slike førespurnader har kome både frå tilsette og studenttillitsvalde.

Sakene blir ført som tilvising for å syne at det ikkje er snakk om arbeid frå Studentombodet si side. I oversikta over handsamingsform er dei førte som «avvist».

Høyring

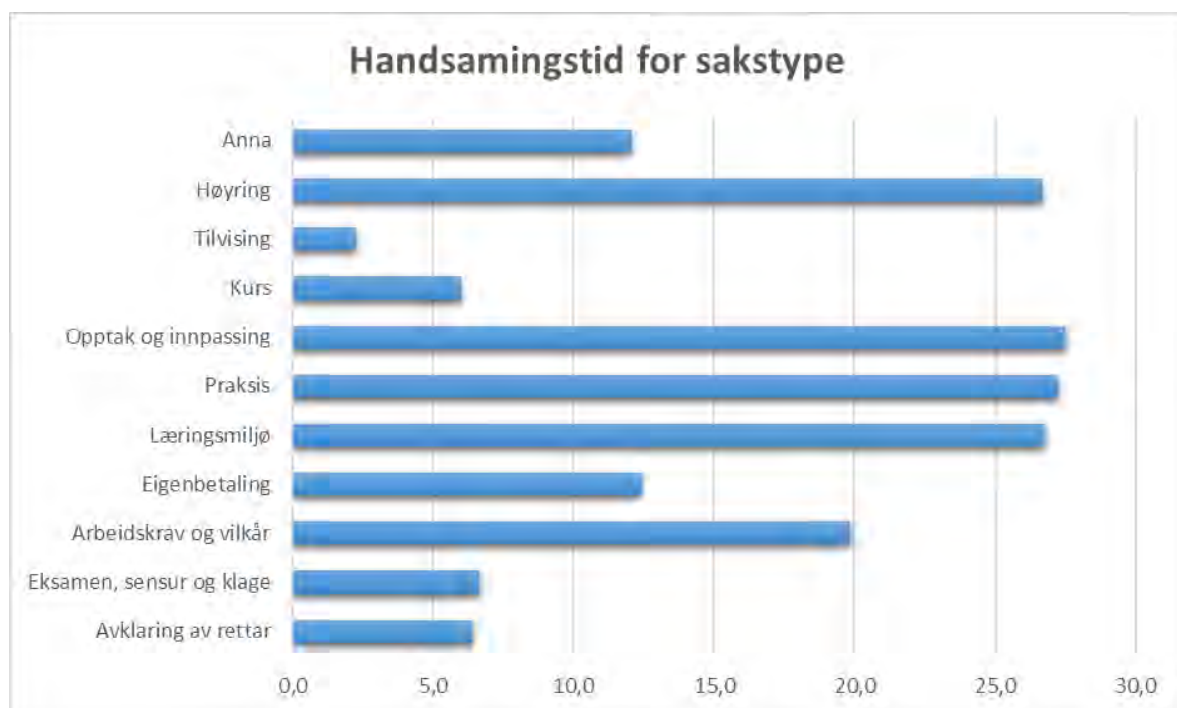
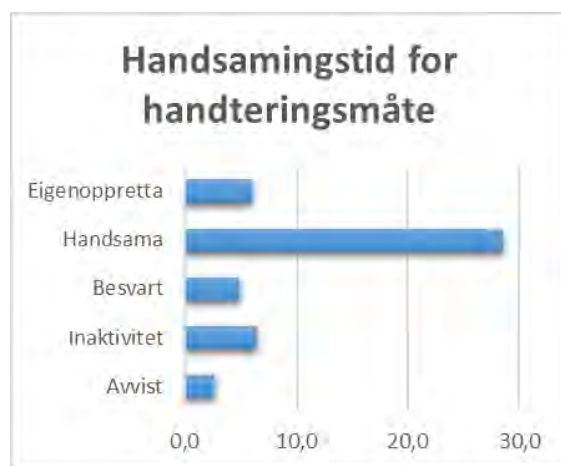
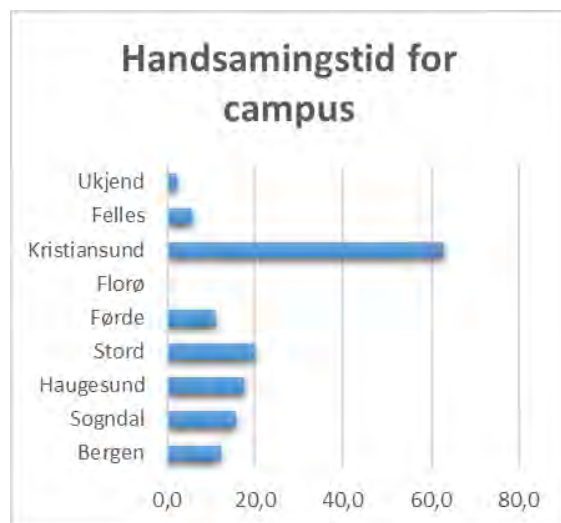
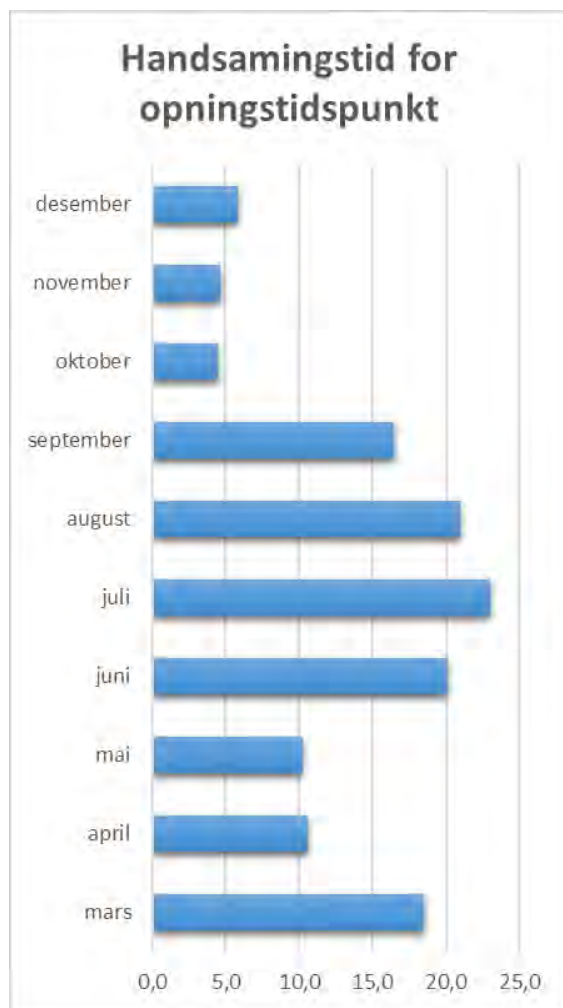
Studentombodet har i 2017 hatt tre saker om høyring. I to av sakene enda ombodet med å ikkje skrive fråsegn. Den eine av dei to sakene gjaldt forbodet om bruk av ansiktsdekkande plagg.

I forbindelse med dei andre lovendringane i universitets- og høgskulelova skreiv dei tre studentomboda i Bergen samla fråsegn.

Anna

Andre saker Studentombodet har handsama hamner i samlekategorien «anna». Her finn ein mellom anna saker som handlar om feil ved vitnemål, spørsmål om studiestøtte, spørsmål om honorar, klage på innsynskrav, etc.

Kategorien anna var for 2017 venta å vere omfattande. Nokre av sakane som er ført i denne kategorien kunne moglegvis òg vere ført i andre kategoriar. At anna er blitt ein såpass stor samlekategori dette året skyldast i hovudsak at ordninga med studentombod har vore ny av året og at ein treng noko tid på å finne gode og riktige kategoriar.

Handsamingstid

Studentombodet si handsamingstid er basert på saker som er avslutta. Det vil ikkje vere mogleg å trekke solide konklusjonar basert på dei opplysningane ein har om sakshandsamingstida før tenesta har vore gjennom eit heilt kalenderår med inngåande og utgåande opne saker.

På nokre områder vil sakshandsamingstida vere knytt til høve ved saka. For eksempel er det klart at saker som gjeld den einskilde eksamen må handsamast slik at saka ikkje blir nyttelaus. Det same gjeld saker det studenten ber om hjelp i forbindelse med klage og det er definert ein klar klagefrist.

Saker som gjeld høyring blir ført som starta i det høyringa tek til og avslutta når høyringa blir levert. Det vil seie at det ikkje nødvendigvis skjer noko saksarbeid gjennom heile den registrerte saksgangen. Gjennomsnittleg sakshandsamingstid på slike saker vil difor vere lenger enn det som trengst på saka. Det har i røynda ikkje noko å seie for korkje saka eller kvaliteten på høyringssvara.

Andelen opne saker ved årsskiftet

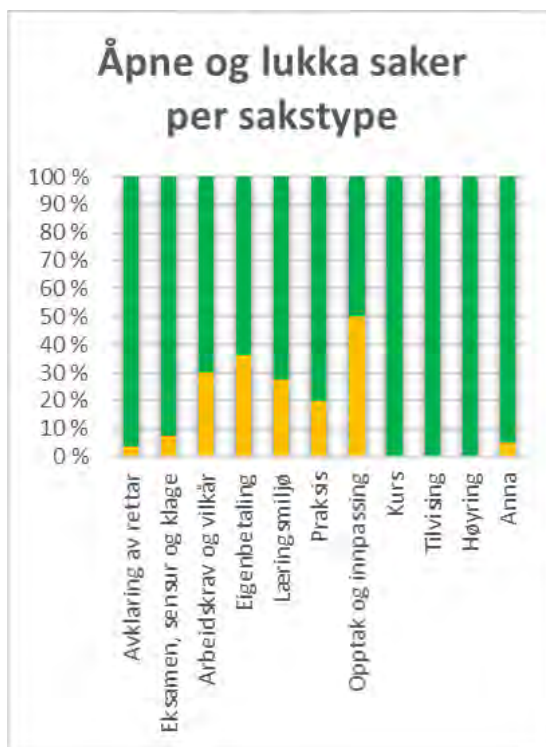
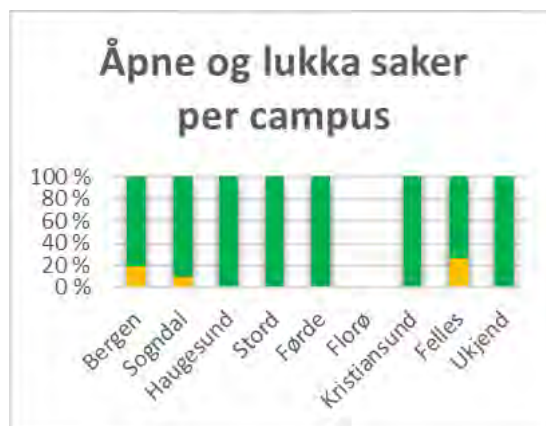
Det var 19 saker som ikkje var avslutta per 31. desember 2017. Av desse 19 var 5 eigenoppretta saker.

Alle sakene som går frå 2017 til 2018 er saker som krev meir eller mindre aktiv innsats frå andre enn Studentombodet. Nokre av sakene venta på handsaming i klagenemnda mens andre av sakene kom inn i løpet av romjula. Blant dei eigenoppretta sakene er det fleire saker som er oppretta for å følgje eit saksområde og skape oversikt og grunnlag for å eventuelt gjere noko meir arbeid i sakene.

Vurdering av statistikken

Studentombodet er nøgd med det som er mogleg å tolke ut av statistikken så langt. Det er første året med Studentombod ved HVL og det vil bli interessant å sjå korleis saksbildet utviklar seg over tid. Det viktigaste statistikken synar så langt er at HVL ikkje skiljar seg nemneverdig frå andre universitet og høyskular i Norge.

■

17/0101

Studentombodet fekk spørsmål frå ein student om obligatorisk oppmøte til undervisning, innleveringer og obligatorisk deltaking på midtveisevaluering var lovlige arbeidskrav. Studentombodet svarte at alle var innafor rammene av tillate arbeidskrav med førehald om adekvat samanheng med vedtaket — her eksamen. Det blei òg tatt førehald om egne reglar for privatistar (jf. uhl. § 3-10 med førearbeid).

17/0084

Studentombodet gjennomførte på bakgrunn av ei anna sak ei undersøking mellom utdanningsleiarane om korleis ein praktiserer nivåkontroll ved HVL. Bergen, Sogndal, Førde og Haugesund hadde nivåkontroll der ein kompenserer for manglande A/C/E oppgåver. Stord gjennomførte ikkje nivåkontroll om det mangla A/C/E oppgåver. Ombodet fekk munnleg tilbakemelding om at dette vil bli harmonisert nå som ein var blitt klar over situasjonen. Ombodet rekna dette som ein barnesjukdom under nytt studiereglement og var nøgd med at det blei tatt tak i.

Oversikt over saker i 2017

Oversikta inneheld ei oppstilling av saker som har vært innom Studentombodet for handsaming, og er avslutta per 31. desember 2017.

Avklaring av rettar

17/0002	Utgreiing av rettar	17/0050	Depositum 2
17/0005	Spørsmål om val	17/0053	Stipendiatar
17/0008	Regionkvotar	17/0054	Blogg som arbeidskrav
17/0009	Kopinor	17/0055	Retningslinjer for søknad
17/0015	Gjennomgang av rettar	17/0075	Utvida tid og pausar
17/0019	Kvotering I	17/0078	Krav til læringsmiljø
17/0020	Kvotering II	17/0088	Midtevaluering
17/0023	Eksamensrettar	17/0089	[skjerma]
17/0034	Immaterialrettar	17/0093	Teieplikt
17/0035	Endring av depositum i Saman	17/0112	Endring av timeplanen
17/0041	Utlevering av vitnemål	17/0113	Grunngjeving på eksamen
17/0047	Permisjon	17/0120	Reaksjonsformar mot studentar
17/0049	Organisasjonstid		

Eksamen, sensur og klage

17/0004	Formelle feil	17/0084	Nivåkontroll og sensorrettleiing
17/0010	Sensor byte	17/0097	Ny fyrstegangsvurdering
17/0017	Utsetting av oppgåve	17/0098	Nivåføling
17/0024	Konteeksamen	17/0104	Lesetid i eksamensperioden
17/0027	Levering av ny oppgåve	17/0105	Digital- og papireksamen
17/0038	Forsinka sensur	17/0115	Klage på formelle feil
17/0039	Forsinka grunngjeving	17/0121	Formell feil på munnleg
17/0044	Nummer på forsøk	17/0122	Eksamensdato
17/0045	Tidlig konte	17/0123	Formelle feil
17/0057	Sen klagesensur	17/0126	Samansett vurdering
17/0062	Klagesensur	17/0126	Vedlegg på digital eksamen
17/0073	Habilitet 2	17/0128	Melding om forsinka sensur
17/0077	Habilitet 3		

Arbeidskrav og vilkår

17/0013	Studieturar	17/0064	Søknad om fritak
17/0026	Godkjenning av arbeidskrav	17/0066	Progresjonskrav
17/0029	Gjentak av arbeidskrav	17/0080	Fraværspresent
17/0040	Arbeidskrav i praksis	17/0101	Lovlige arbeidskrav

Eigenbetaling

17/0036	Eksamensmateriell	17/0086	Etterskuddsfakturert mat
17/0081	Reise som arbeidskrav	17/0090	Eigenbetaling for ekskursjon

17/0102 Betaling for førstehjelpskurs
17/0107 Spørsmål om eigenbetaling

17/0118 Refusjon av praksiskostnader

Læringsmiljø

17/0001 Mobbing
17/0016 [skjerma]
17/0028 Tilrettelegging
17/0037 Sjuk sensor
17/0058 Klage på koordinator
17/0060 Trakassering
17/0063 Klage på foreleser

17/0069 Dårlig engelsk
17/0074 Tilrettelegging ved fødselspermisjon
17/0076 Tilrettelegging for dyslektikar
17/0082 Mobbing 2
17/0085 Læringsmiljølov
17/0109 Ubehagelig oppførsel
17/0129 Midtevaluering

Praksis

17/0003 Praksis spørsmål
17/0012 Praksis tilrettelegging

17/0032 Klage på praksisvurdering
17/0110 Fordeling av praksisplasser

Opptak og innpass

17/0046 Søknadsfrist

17/0079 Politiattest

Kurs

17/0056 Kurs for studenttillitsvald

Tilvising; Høyring; Anna

17/0006 Saker frå Studentrådet
17/0014 Høyring ekstern organisasjon
17/0021 Spørsmål om mobbing
17/0022 Halvårsrapport
17/0025 Husleigekontraktendring i Saman
17/0033 Høyring om ansiktsdekkande hodeplagg
17/0042 Feil i vitnemål
17/0043 Seine vitnemål
17/0051 Tilvising
17/0052 Frie studiepoeng
17/0059 Avlyst valfag
17/0061 Habilitet
17/0067 Avslag på søknad om tilrettelegging
17/0068 Kolliderande eksamen

17/0071 Praksisplass
17/0072 Overgang
17/0083 Studiestøtte
17/0087 [skjerma]
17/0096 Høyring om endringar av universitets- og høgskulelova
17/0099 Honorar
17/0100 Parallele studieløp med ulike studiepoeng
17/0103 Sjølvvald bachelorgrad
17/0108 Klage på krav om innsyn
17/0116 Progresjon
17/0117 Spørsmål om Studentombodet
17/0130 Innsyn i postnummer

17/0008, 17/0019 og 17/0020

Studentombodet har i fleire saker fått spørsmål ved om Høgskulen på Vestlandet kan pålegge Studenttinget å velje medlemmer til styrer råd og utval etter ein modell fastsatt av styret ved HVL.

Mellom anna har det vore spurt om HVL kan pålegge Studenttinget å velje studentar med geografis spreing til Læringsmiljøutvalet.

Studentombodet har gitt dei studentane som har spurt om dette rettleiing i kva reglar som gjeld for oppnemning av medlemmer til offentlige styrer råd og utval kor studentane har representasjonsrett.

17/0073

Studentombodet fekk spørsmål frå ein student som lurte på om ein lærar kunne vere sensor sjølv om det var ein pågåande konfliktsituasjon mellom læraren og klassen. Ombodet svart med å vise til habilitetsreglane i forvaltningslova kapittel II, særleg § 6 andre ledd; og samanhengen desse har til universitets- og høgskulelova § 3-9 (2) fyrste setning om «upartisk» vurdering.

Offentleg verksemd

Den offentlege verksemda til Studentombodet er alle deler av tenesta som ikkje er retta inn mot einskildsaker.

Studentombodet har ansvar for å gi studenttillitsvalde opplæring i rettar og plikter for studentane.

Studentombodet har ansvar for å informere studentane om tenestene Studentombodet tilbyr.

Opplæring av studenttillitsvalde

I fylgje mandatet skal «Studentombodet [...] gje opplæring til studenttillitsvalde om studentane sine rettar og plikter.» Det er opp til ombodet sjølv å utforme innhald og form på opplæringa.

Studentombodet har i 2017 heldt kurs for studentane på studiestadane og i forbindelse med dei studenttillitsvalde sit helgekurs i Ulvik. Innhaldet og forma på kursa har vore varierende.

Utforming av kurs

Dei generelle kursa på studiestaden har vore svært utfordrande å tilpasse den gjengse studenttillitsvalde. Kva rettar ein studenttillitsvald har behov for å kunne noko om kan variere i stor grad. Det er ikkje eit eins sett med rettar som det kan gis opplæring i på kort tid. Dei samansette reglane i forvaltningslova, universitets- og høyskulelova og studieforskrifta dekkjer eit breitt spekter av situasjonar og det er få rettar som i seg sjølv er viktigare eller meir praktiske enn andre.

Innrettinga av kursa har tatt høgde for spreinga av rettar etter som studiesituasjonen utviklar seg. Alt frå regler om opptak, via undervisning og læringsmiljø, reglar for åtgang til eksamen, gjennomføring av vurdering og sensur til utskriving av vitnemål har vorte gjennomgått. Det same gjeld reglane for klage og handsaming av utvisningssaker.

Kursa har etter ombodet si oppfatning hatt ei god nok bredde av innhald. Det har derimot i det fyrste året mangla på praktiske saker å syne i løpet av føredraga. Det har heller ikkje vore mogleg å vektlegge enkelte rettar på bakgrunn av statistikk over sakshandsaming.

Eit to timars føredrag om juridiske rettar kan for enkelte vere svært keisamt. Omfanget av jussen er

Studenttingsleiar Jonas Oliver Hui Dahl opnar «Gira Tur» i Ulvik. Foto: Henrik Waage Tjore.

øg så stort at eit to timars føredrag ikkje evnar å gjøre anna enn å gi eit overblikk over kva rettar som gjeld i forskjellige studiesituasjonar. I røynda vil ei høveleg innføring i studentane sine rettar etter dei lovar og forskrifter som til ein kvar tid gjeld svare til arbeidsmengda på eit 20 til 30 studiepoengs fag i rettsvitenskap.

Kursa i Ulvik

På Studenttinget sitt opplæringsseminar i Ulvik gav studentombodet både ei innføring i rettane til studentane og ei gjennomgang av korleis ein kan jobbe med trakasseringsproblematikk; særleg knytt til Langeland-saka og #metoo-kampanjen.

Føredraget om studentrettar i Ulvik var kortare i innhald enn føredraga som tidelegare var gitt ved studiestadane. På grunn av saksutviklinga var det òg høve til å nytte praktiske eksemplar og spisse fokuset mot nokre utvalde problemstillingar. På den andre sida førte det til at ein del praktisk nyttige problemstillingar ikkje blei gått igjennom.

Gjennomgangen av problematikken knytt til trakassering hadde ein annan form, der det mellom anna var fokus på å senke terskelen for å skildre egne hendingar, og snakke med kvarandre om det som blir opplevd som ubehagelig. I stede for føredrag blei det nytta ei metode der alle deltakarene satt saman om kvarande på golvet. Tilbakemeldingane frå arrangøren var at dette opplegget fungerte godt.

Utvikling av pedagogisk og didaktisk kompetanse

Studentombodet har per i dag ikkje god nok pedagogisk eller didaktisk kompetanse til å gjennomføre gode kurs for studentane. Om ein skal gje kursa til ombodet eit preg som opplevast som både interessant og nyttig for studentane bør denne kompetansen hevast.

Det er ein viss skilnad i å halde kurs for studenttil-litsvalde som studenttillitsvald sjølv, og som Studentombod. I sistnemnte høve er det ei sterkare forventning til at kursa skal opplevast som spennande og nyttige. Det er òg behov for å leggje opp opplæringa på ein måte som treff studentane sin eigen læringsform. Juss er for mange vanskelig, men med riktig bruk av pedagogiske og didaktiske virkemiddel kan det blir både interessant og lett.

Andre måtar å gje opplæring

Studentombodet har prøvd å lage nokre korte videonuttar med informasjon om studentane sine rettar. Så langt har det ikkje blitt noko godt resultat. Det er først og fremst mangel på video- og lydopptaksutstyr som gjer arbeidet med slik produksjon vanskelig. Studentombodet har heller ikkje hatt høve til å prioritere arbeidet med produksjon av videoar i særleg stor grad.

■

Marknadsføring av Studentombodet sine tenester

I fylgje mandatet skal «Studentombodet [...] aktivt informere om sin funksjon til studentane ved HVL, [...]». Det er opp til ombodet sjølv å velje form og innhald på informasjonsmaterialet.

Marknadsføringa av Studentombodet har i hovudsak føregått på internett. Facebook har fungert som hovudkanal frem til og med desember 2017. Instagram har supplert Facebook som ein kanal med eit meir sosialt tilsnitt. Det har og vore noko marknadsføring av ombodet på LMS-ane i regionane.

Bruk av Facebook

Studentombodet sin bruk av Facebook har vore noko ambulerande gjennom året. Det har vore utfordrande å finne frem til kva innhald det vil svare seg å dele i løpet av året, og det har vore like så vanskelig å nå ut med budskapet til Studentombodet på Facebook.

Reklamevideo

I slutten av august delte ombodet ein reklamevideo for kursa ombodet skulle ha i september. Videoen nådde ut til totalt 4.848 personer og blei spilt av 1.542 gonger på Facebook. Det er den mest sette posten til Studentombodet i 2017.

På tross av at marknadsføringa her var ganske god er det knytt stor uvisse til kven videoen faktisk nådde ut til. At den blei sette av 1.542 personar syntes heller ikkje igjen i deltakinga på kursa.

Julekalender

Gjennom adventstida hadde Studentombodet ein julekalender gåande på Facebook. Der kunne studentane vinne ein HVL-sekk med forskjellig snop, kaffi og te. På det meste nådde ei luke i kalenderen ut til 1.440 personar.

Kalenderen møtte dalande interesse gjennom adventstida. Det var forventat at interessa kom til å gå noko ned. Siste veka nådde den ut til mellom fire og seks hundre personar om dagen.

Hensikta med kalenderen var både å marknadsføre Studentombodet og å gi ut informasjon om rettane til

Bildar frå Studentombodet sin julekalender på Facebook.

studentane i forskjellige samanhengar. Aktiviteten i kommentarfeltet syner at marknadsføringstiltaket til ei viss grad var vellykka.

Instagram

Tenesta som Studentombodet tilbyr kan frå tid til annan stå frem som ei teneste med eit noko traust innhald. Det er ikkje i samsvar med røynda. For å syne kva Studentombodet gjer av forskjellige aktiviteter og for å marknadsføre den folkelige delen av tenesta oppretta Studentombodet ein Instagram-konto. Her vart det syna bilete frå møter og reiser og liknande.

Bileta som blir lagt ut på kontoen syner studentombodet sine aktivitetar utanom det daglege saksarbeidet. Det kan mellom anna vere frå seminar, kurs og nettverkssamlingar med andre studentombod til deltaking i fadderaktordninga eller ei rein påminning om å stemme i Stortingsvalet.

Denne typen marknadsføring er ikkje nødvendigvis særleg effektiv. Kontoen til Studentombodet har ikkje mange følgjarar og det er heller ikkje så mykje aktivitet. Kostnaden med å drive denne type marknadsføring er tilsvarande liten. I røynda er det ikkje ein gong snakk om ein administrativ kostnad, då tida som nyttast til å oppdatere ein slik konto gjerne elles hadde vært dødtid; til dømes mens ein ventar på å komme om bord i buss, båt, fly etc.

Bruk av LMS– som marknadsføringskanal

Å nytte Itslearning eller Fronter som marknadsføringskanal har eit heilt greitt potensiale. Den nye LMS-en som blir rulla ut for fullt til hausten har eit langt større potensiale. Ved overgang til Canvas forventar Studentombodet å kunne leggje om marknadsføringa til å passe Canvas.

Canvas er tilpassa samhandling med ei rekke tenester, og kan tilpassast mange av dei kanalane Studentombodet bruker eller ynskjer å bruke. Brukargrensesnittet i Canvas gjer og at ombodet trur det vil vere lettare å nå ut til studentane utan å komme inn i deira private sfære og utan å komme i vegen for anne kommunikasjon frå høgskulen.

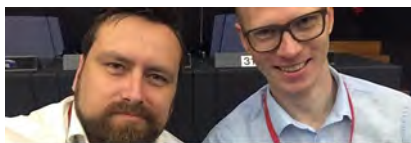
Andre elektroniske kanalar for marknadsføring

Studentombodet har gjort tenesta tilgjengelig på Twitter, YouTube og SoundCloud. Ingen av desse media var i særleg stor bruk av ombodet i 2017. Twitter er ikkje for allmenta i Norge, men blir mykje nytta av politikarar og pressa. Det arbeidet ombodet har gjort så langt har vært av liten offentlig interesse og det har difor ikkje vore noko behov for å nytte Twitter som medium.

Dei to andre kanalane var tiltenkt publisering av korte snuttar med informasjon om studentane sine rettar. Korkje YouTube eller SoundCloud har blitt nytta til det så langt. Studentombodet har fortsatt tro på at det kan være nyttig med korte videoar; og desse vil i så fall bli publisert på YouTube.

Framtidas marknadsføringsstrategi

Slik utviklinga har vore på Facebook og med overgang til ny LMS meiner Studentombodet at marknadsføringa i framtida må rettast mot Canvas. YouTube vil i så fall kunne nyttast som ein fin kanal for samling av videoar for vidaredeling i Canvas. I Studentombodet sin framsyning består fortsatt Instagram som ein sosial kanal, og Facebook som ein kommunikasjonskanal, men utan satsing på direkte marknadsføring.

Øvst: Pause frå skriveseminar med Juristmållaget.
Øvre midt: Ein kveld som fadderakt i fadderveka.
Nedre midt: ENOHE konferanse i Strasbourg.
Nedst: Hint under Stortingsvalet.

■

Anna offentleg verksemd

Studentombodet si offentlege verksemd som ikkje er marknadsføring eller opplæring er retta mot å gjere studentane sine rettar kjende og handgripelege for både studentar og tilsette eller å betre studentombodstenesta i seg sjølv.

Den offentlege verksemda har i 2017 vore knytt til saker i media eller deltaking i nettverk og konferansar for studentombod.

I media

Gjennom 2017 har Studentombodet skreve eller vært med på to innlegg i Khrono og blitt intervjuet av Studvest og På Høyden ein gong kvar. Studentombodet har elles vært lite aktiv i media og takka i vår nei til å delta i ein debatt i Dagsnytt 18 på NRK.

Eigne innlegg

Det første innlegget i Khrono i 2017 blei publisert 22. april. Det var ein kritikk av Kunnskapsdepartementet si tolking av det sokalla gratisprinsippet i universitets- og høgskulelova. Innlegget var skrevet som ei presisering av at gratisprinsippet i høgare utdanning er det lovfesta utgangspunktet for organisering av utdanninga. Det er ikkje eit alternativ til anna og betre utdanning. Innlegget er knytt til Studentombodet sitt ansvar for å sjå til at studentane sine rettar blir vareteke.

På bakgrunn av eit intervju Khrono hadde med partileiar Trine Skei Grande skreiv dei tre studentomboda i Bergen eit innlegg til Khrono som blei publisert 30. august 2017. I innlegget søkte omboda å klargjere kva eit studentombod faktisk er og kvifor ein politiskar på Stortinget ikkje kan vareta dei same oppgåvene. Innlegget er knytt til Studentombodet sitt ansvar for å informere om egne tenester.

Intervju

Studentomboda i Bergen blei intervjuet i samband med ei oppfølging av saka om Langeland som hadde

versert i media i sommar. Saka blei publisert 29. august 2017 i Studvest og handlar om kva ein kan gjere om ein opplever seksuell trakassering frå tilsette. Intervjuet er knytt til Studentombodet sitt ansvar for å informere om egne tenester.

Det andre intervjuet gjaldt ei lokal sak om trakassering publisert 9. oktober 2017 i På Høyden. Studentombodet svarte i saka på kva som er ombodet sine oppgåver i ei slik sak. Intervjuet er knytt til Studentombodet sitt ansvar for å informere om egne tenester.

Nettverk og konferansar

Studentombodet tok sjølv tidlig i 2017 initiativ til å knytte kontakt med dei andre studentomboda i Norge. I løpet av dei fyrste månadene oppretta ombodet kontakt med og vitja dei etablerte studentomboda på UiB, NHH og UiT. Studentombodet vitja òg omboda ved UiO og HiOA (nå OS) som var tilsett omtrent på same tid som ombodet på HVL.

Tidlig på hausten fekk Studentombodet anledning til å vitje studentomboda på UiA og HSN i eit felles møte i Kristiansand. Dei var begge tilsett rundt sommaren 2017.

Nasjonalt nettverk

Tidleg på hausten var Studentombodet vertskap for ei nasjonal studentombodskonferanse i Bergen. Der møttest alle studentomboda bortsett frå ombodet på UiS (som har vore utilgjengelig i haust). Det nye Studentombodet på NTNU møtte òg på den nasjonale konferansen.

Det var viktig at omboda i Norge kunne samlast

nokre dagar før den skandinaviske konferansen i Stockholm. På den nasjonale konferansen vart Kunnskapsdepartementet og Norsk studentorganisasjon invitert til å delta på torsdagen.

Skandinavisk nettverk

I oktober deltok Studentombodet på HVL på den skandinaviske studentombodskonferansen i Stockholm. Der møtte mange, men ikkje alle, studentomboda frå dei tre skandinaviske landa. Dei erfaringane ombodet gjorde seg på den skandinaviske konferansen kom godt med i utvikling av eige tenestetilbod på HVL. Mellom anna var det eit svært godt føredrag om konflikthandtering som syna forskjellige interessante perspektiv.

På den skandinaviske konferansen fekk ombodet høve til å knytte eit nærare nettverk med studentomboda i Norge og studentomboda i Sverige og Danmark. Nytta av eit slikt nettverk er noko som vil synas over tid.

Studentomboda i Bergen fekk tilbod om, og takka ja, til å holde den skandinaviske konferansen i 2018. Det er eit samarbeidsprosjekt der sjølve konferansen blir halden i lokalar på UiB, mens alle tre omboda bidreg med tilrettelegging og gjennomføring av konferansen.

Internasjonalt nettverk

Studentombodet deltok på den europeiske studentombodskonferansen i Strasbourg i juni 2017. På konferansen var det studentombod både frå Europa, Nord-Amerika og Australia. Måten dei forskjellige omboda er organisert er svært forskjellig og det var interessant for Studentombodet på HVL å få innblikk i dei forskjellige arbeidsformene og hauste erfaring frå andre land.

Den neste europeiske studentombodskonferansen er i juni 2018 i Edinburgh. Der ser det foreløpig ut til at dei aller fleste norske studentomboda vil delta og det er også lagt inn i planen til Studentombodet på HVL.

Om høva skulle ligge til rette for det vil ein òg gjerne søkje om å holde den europeiske konferansen i Bergen, ein gang i framtida etter same samarbeidsmodell som for den skandinaviske konferansen.

Erfaringar

Studentombodet sine erfaringar med den offentlege verksemda er i det store og heile positive. I ei heilt ny teneste er det stadig forskjellige ting som må etablerast og det er svært nyttig å kunne veksle erfaringar med røynde studentombod i både Bergen, Norge, Skandinavia og verda elles.

Frå den norske konferansen hausten 2017.

Julekalender

Studentombodet hadde hausten 2017 julekalender på Facebook med relevante spørsmål om studentane sine rettar. Det var 24 spørsmål i alt. Svara på spørsmåla blei publisert på studentombodet si bloggside, studentombodet.hvl.no, dagen etter.

Strategiske anbefalingar til HVL

Dei strategiske anbefalingane i Studentombodet sin årsmelding er retta til rektor og styret. Anbefalingane gjeld for HVL som heilskap i eit langsiktig perspektiv.

Strategiske anbefalingar

Høgskulen på Vestlandet er fortsatt inne i ein fusjonsprosess og det er mykje som fortsatt er uklart på høgskulen. Studentombodsordninga er ny og det er ikkje mogleg å sjå organisasjonen bakover i tid. Anbefalingane er difor utforma med tanke på at HVL er ein ny institusjon som fortsatt er i støypeskeia.

Føreseieleg og lik sakshandsaming

Det er ein føremon for god sakshandsaming i det offentlege at saker blir handsama likt. Det gjer at vedtaka blir føreseielege for den vedtaket rettar seg mot. I forbindelse med fusjonen har ein slått saman tre høgskular med til dels forskjellig struktur og kultur. Det skaper nokre utfordringar med tanke på likskap. Studentombodet vil likevel presisere at det i hovudsak synest som om dei tilsette sjølv er opptatt av at studentane ikkje skal handsamast forskjellig.

Offentliggjerings av vedtak

Studentombodet meiner det er ei svakhet at vedtak frå klagenemnda ikkje blir offentliggjort for korkje dei tilsette eller studentane. For å skape føreseieleg og lik sakshandsaming burde alle vedtak som blir fatta bli offentliggjort i anonym form på sidene om klagenemnda på hvl.no. Subsidiært burde alle vedtak bli offentliggjort på vestibylen.hvl.no for dei tilsette.

Studentombodet meiner ei offentliggjerings vil gjere sakshandsaminga meir føreseieleg. I dag er det ein svakhet både med omsyn til utestengingssaker og klagesaker at forvaltningspraksis ikkje er synleg nok for korkje studentane eller dei tilsette.

Føreseieleg studiekvardag

På same vis som at sakshandsaminga bør vere føreseieleg for dei den omfattar må og studiekvardagen vere føreseieleg for studentane. I dagens studieforskrift er reglane for når undervisnings- og eksamenstidspunkt skal kunngjerast utydelige. Det er

heller ikkje tydelig nok når fristen for kunngjerings av timeplan er (jf. studieforskrifta § 6-2 (1)).

Det er ikkje samd praksis ved landets utdanningsinstitusjonar for kunngjerings av undervisnings- og eksamenstidspunkt. Nokre institusjonar har fastsatt fristar for slik fastsetting i forskrift eller reglement mens andre ikkje har det. Samstundes er det som regel ikkje feil å vere betre enn andre på handsaming av studentar. Eller «tett på» om ein vil.

Studentombodet meiner fristane for undervisnings- og eksamenstidspunkt må fastsettast i forskrift eller reglement og gjerast tilgjengelig for studentane. Fristane bør vere før semesterstart.

Eigenbetaling

Studentombodet opplever fortsatt for mange meldingar og spørsmål som gjeld eigenbetaling. Det er ikkje nødvendigvis slik at HVL har krenkt rettane til studentane, men i fleire saker Studentombodet har kjennskap til seier studentane at dei føler seg lurt til å betale for ein studietur.

Fokuset på gratisprinsippet og eigenbetaling kom for alvor frem i lyset i vår, gjennom ei sak i Studvest. Sidan den gong har Kunnskapsdepartementet kome med ei presisering av korleis lovverkte skal tolkast. Oppfatninga av at «flytta undervisning» ikkje er studieturar blei då kontant avvist.

Høgskulen på Vestlandet har fleire studiar der studentane deltek på studieturar. Mange av desse har frem til våren 2017 vore innretta i strid med gratisprinsippet. Etter at det blei satt fokus på eigenbe-

taling i media har Høgskulen på Vestlandet hatt ei gjennomgang av studium med eigenbetaling. Måten ein har handtert problemstillinga på har i hovudsak vore med å innføre kompensasjonsoppgåver, eller å opne for at alle kan ta kompensasjonsoppgåvene.

Studentombodet opplever på bakgrunn av tilbake-meldingar frå både studentar og tilsette at løysinga ikkje har vore tilfredsstillande. Det er fleire høve ved ordninga som er uklar og nokre som er kritikkverdige. Studentombodet meiner høgskulen må ordne opp i høva rundt eigenbetaling og kompensasjonsoppgåver.

Det første høvet Studentombodet meiner er problematisk er at fagtilsette meiner kompensasjonsoppgåvene ikkje er eit forsvarleg fagleg alternativ til studieturane. Studentombodet har snakka med tilsette som meiner kompensasjonsoppgåvene blei innført ovanfrå og ned, utan at dei var vurdert godt nok av fagmiljøet. Slik Studentombodet har oppfatta det er det grunngeve tvil om kompensasjonsoppgåvene er eit godt nok alternativ til studieturane til at dei faglege måla i emneskildringane blir oppfylt. Om det er riktig må høgskulen vurdere om høgskulen har plikt til sjølv å betale for kostnadene ved studieturane.

Det andre høvet Studentombodet meiner er problematisk er at fleire studentar, både einskilde og i gruppe, har meldt frå om at dei ikkje får god nok informasjon om at kompensasjonsoppgåvene i røynda er det faglege minstekravet og at studieturane dei må betale for er frivillige. Fleire studentar Studentombodet har snakka med opplever at dei blir lurt med på studieturar dei må betale for. Mellom anna må studentane i fleire høve søkje om å få ta kompensasjonsoppgåva i staden for å dra på ein studietur med eigenbetaling.

Studentombodet meiner det er i strid med gratisprinsippet at høgskulen legg til grunn eigenbetaling. Når studentane er kome inn på eit studium som er omfatta av universitets- og høgskulelova § 7-1 (1) kan ikkje høgskulen legge til grunn at studentane skal betale for studieturar. Ordninga med at studentane må søkje om å få fullføre utdanninga utan eigenbetaling må etter Studentombodet sin oppfatning avviklast.

Studentombodet er vidare svært kritisk til at vilkåret for å gå opp til eksamen blir kalla «kompensasjonsoppgåve». Oppgåva skal med rette nemnast «obligatorisk arbeidsoppgåve», då det er det den i røynda er. Oppgåva er ikkje kompensasjon for eit vilkår som ikkje er heimla i lova.

Til sist er Studentombodet kritisk til at dei obligatoriske oppgåvene som blir kalla kompensasjonsopp-

gåve ikkje alltid er nemnt i emneskildringa. Slik Studentombodet ser det er ordninga med å nytte studieturar utan å synleggjere at studieturen er eit alternativ til ein obligatorisk arbeidsoppgåve i strid med informasjonsplikten i forvaltningslova. At dei obligatoriske arbeidsoppgåvene ikkje alltid er nemnt i emneskildringa kan òg føre til at det arbeidskravet som er nemnt, studieturen, utgår i sin heilskap då det ikkje er eit lovleg arbeidskrav.

Studentombodet meiner ein må gjere eit grundig arbeid for å rette opp i dei utfordringane ein har med handheving av gratisprinsippet på HVL. At ein ikkje har klart det på ein god nok måte i løpet av 2017 må rettast opp i så snart som mogleg.

Praksis

I forlenginga av problemstillinga med eigenbetaling av studieturar har det kome inn fleire spørsmål om rettar knytt til auka kostnader ved praksis. Kva rettar studentane har i høve auka kostnader i forbindelse med praksis er ikkje nasjonalt avklart.

Ved HVL er det i dag fleire forskjellige regelverk som regulerer studentane sin rett til refusjon for kostnader i forbindelse med praksis. Etter at fakulteta blei omorganisert frå 1. januar 2018 er det ikkje lenger saklig grunn til å forskjellshandsame studentar som går på same studium. Forskjellshandsaming av studentar på ulike studium må grunnjevast saklig.

Studentombodet meiner ein må få på plass felles regelverk for refusjon av kostnader i forbindelse med praksis. Regelverket må vere på plass innan studiestart hausten 2018. Studentombodet meiner regelverket bør vere eins for alle studentar som er i praksis ved HVL, men er open for at studentane på forskjellige studium kan handsamast forskjellig dersom det er saklig grunngeve.

Studentombodet meiner studentane sine rettar blir best varetatt om regelverket blir handsama og vedtatt sentralt, av styret.

■

Gratisprisnippet

Kunnskapsdepartementet sendte 7. juli 2017 ut eit brev med oppklaring av eigenbetalingsregelverket til statlige institusjonar under universitets- og høgskulelova. Departementet gjer det klart at ein studietur er «reiser og opphold utenfor det faste studiestedet, eksempelvis skitur, skredkurs, feltkurs, tokt, ekskursjon og lignende.»

Departementet gjer det klart det ikkje kan krevjast eigenbetaling for «utgifter for turen, for eksempel kostnader til transport og boutgifter, når studieturen er obligatorisk og hvor deltagelse i turene er en forutsetning for å få avlegge eksamen.»

Samstundes gjer departementet det klart at institusjonane kan arrangere frivillige studieturar som studentane sjølv betaler for, dersom dei har eit faglig alternativ som ikkje kostar noko for studentane som ikkje vil delta på turen.

Om Studentombodet

Drøfting av innretting av studentombodstenesta i lys av Stortinget sitt vedtak om lovfesting av tilgangen til studentombod.

Studentombodet sitt mandat.

Høgskulen
på Vestlandet

Studentombodet

Utvikling av studentombodstenesta

Stortinget vedtok denne våren at tilgangen til studentombod skal bli lovfesta. Kunnskapsministeren gjekk like etterpå ut i media og oppmoda høgskulane og universiteta som ikkje har studentombod om å setje i gang arbeidet med å etablere ei slik teneste. Dei nasjonale føringane vil vere med å farge korleis ombodstenesta på HVL blir innretta for framtida.

Studentombodstenesta ved HVL skal ha ein progressiv utvikling gjennom heile 2018. Det ligg føre fleire spennande planar både lokalt og i høve til nasjonalt samarbeid. Planen er at ein etter om lag eit år skal kunne innrette tenesta meir hensiktsmessig for det behovet HVL har. Samstundes skal det byggast vidare på det nasjonale og internasjonale nettverket studentomboda har saman. Resultatet av betre innretting mot studentane og meir samarbeid med andre studentombod vil vere ei betre teneste for studentane.

På bakgrunn av vedtaket i Stortinget bør HVL om mogleg òg vurdere eit tettare samarbeid med dei institusjonane som nå vil få plikt til å etablere ei studentombodsteneste. I Bergen er det seks private høgskular som vil omfattast av pålegget. Om òg sjøkrigsskulen vil bli omfatta er uvisst.

Innrettinga lokalt

Studentombodet lokalt vil for 2018 arbeide med å utvikle tenestene basert på erfaringar gjort gjennom 2017. Mellom anna har det vist seg at behovet for standardinformasjon er høgt, mens behovet for dropp-inn-timar er nærmast ikkje-eksisterande. Studentombodet har difor satt i gang eit grundig arbeid for å tilby betre og meir spissa informasjon til studentane på nett. Det vil komme ny informasjonsside på nett til hausten, og det er òg planlagt å realisere nokre av videoplanane frå 2017.

Når det gjeld verksemda lokalt satsar studentombodet på å vere til stades lokalt over lengre periodar på forsemesteret. I løpet av eksamensperioden er det planen å tilby stand fleire gonger på alle studiestandene. Dette er eit alternativ til dropp-inn-timane som

blei prøvd ut i 2017.

Til hausten vil HVL ta i bruk Canvas som einaste LMS. Studentombodet er svært spent på innføring av Canvas, og ser frem til å kunne marknadsføre tenesta overfor studentane på ein heilskapleg og målretta måte. I langtidsplanen til Studentombodet ligg og ein føresetnad om å leggje opplæringa av studenttillitsvalde i studentrettar inn i Canvas.

Endring av mandat

Studentombodet sitt mandat blei laga i forkant av utlysning av stillinga og vart godkjent av styret hausten 2016. I løpet av 2017 har det vist seg behov for å gjere presiseringar i mandatet. Studentombodet tek difor sikte på å gjere ein revisjon av mandatet i løpet av våren 2018, og leggje frem sak om revisjonen for rektor og styret i august, i samband med halvårsrapporten.

Nasjonalt nettverk

Studentombodet har tatt ei aktiv rolle i det nasjonale studentombodsnettverket. Mellom anna blei det arrangert ein nasjonal studentombodskonferanse på HVL i haust. I løpet av 2018 vil Studentombodet vere aktiv i arbeidet med å etablere elektroniske løysingar for betre samarbeid mellom studentomboda på tvers av geografiske og institusjonelle skilje-linjer. Planen er at studentomboda skal ha på plass både ei løysing for fildeling og kommunikasjon i løpet av våren 2018.

Også lokalt har Studentombodet deltatt aktivt i samarbeidet mellom dei tre studentomboda i Bergen. Etter at studentombodstenesta blei oppretta i 2017 har alle tre omboda i Bergen etablert ei ordning med

faste møter ein gong i månaden for erfaringsutveksling og samarbeid. I løpet av hausten 2018 skal dei tre studentombodstenestene på UiB, NHH og HVL arrangere den skandinaviske studentombodskonferansen saman.

Internasjonalt nettverk

Studentombodet har vært med på både den skandinaviske og den europeiske studentombodskonferansen i 2017. Begge deler blir halde ein gang i året. I løpet av 2018 vil studentomboda på UiB, NHH og HVL, som nemnt, arrangere den skandinaviske studentombodskonferansen i Bergen. Det skandinaviske nettverket er ikkje like godt utvikla som det nors-

ke. Samstundes ligg det stort potensiale i å knyte erfaringar frå Danmark og Sverige til utvikling av studentombodstenesta i Norge. Det vil bli satsa på å knyte dei skandinaviske studentomboda tettare opp mot det norske nettverket etter kvart som det norske nettverket utviklar seg.

Studentombodet har ikkje hatt moglegheit til å delta så aktivt i det europeiske studentombodsnettverket som ein skulle ønskt. Ei eventuell plan for vidare involvering i dette nettetverket vil komme på plass etter det europeiske nettverket sin konferanse i Edinburgh i juni 2018.

■

Mandat for Studentombodet

§ 1

Studentombodet ved HVL skal vere ein uavhengig bistandsperson som har som oppgåve å gje studentane råd og hjelp der studentane har tatt opp eller ønskjer/vurderer å ta opp tilhøve knytt til sin studiesituasjon. Studentombodet skal sjå til at sakene får ein forsvarleg og korrekt handsaming, og at studentane sine rettar vert ivaretekne.

§ 2

Studentombodet skal aktivt informere om sin funksjon til studentane ved HVL, og gje opplæring til studenttillitsvalde om studentanes sine rettar og plikter.

§ 3

Stillinga skal plasserast i organisasjonen på ein måte som syner at studentombodet har ei særleg uavhengig stilling. Studentombodet kan ikkje instruerast i høve til oppgåvene sine og har sjølv ikkje instruksjonsmynde over einingar ved HVL.

§ 4

Studentombodet skal bidra til at saker kan løysast på lavast mogleg nivå i organisasjonen. Ombodet har sjølv ikkje mynde til å avgjere saker, og er ikkje klage- eller ankeinstans for saker som er handsama og avgjort av andre einingar eller organ ved HVL.

§ 5

Studentombodet skal kvart halvår rapportere om si verksemd til rektor. Rapportane leggjast fram for høgskulestyret, studentparlamentet og Læringsmiljøutvalet til orientering. Rektor vert fortløpande orientert om spesielt alvorlege saker, eller saker av prinsipiell tyding.

§ 6

Studentombodet kan på eige initiativ fremje saker direkte for høgskulestyret.

§ 7

Studentombodet kan sjølv avgjere om ho/han kan bistå ein student i ei sak eller ikkje. Det skal alltid grunngjevast når ombodet avslå å bistå i ei sak, og avslaget kan ikkje klagas på. Om studentombodet ikkje kan bistå i ei sak, skal ombodet vise studenten vidare til rette instans.

§ 8

Studentombodet har berre innsyn i dokumenta i ei sak i den grad studenten det gjeld har gitt samtykke til innsyn. Studentombodet har teieplikt om alle har tilhøve ho/han vert kjend med gjennom sitt verke etter Forvaltningslova § 13.

§ 9

Verken studentar eller noko organ ved høgskulen har rett til innsyn i studentombodet sine saker.

§ 10

Både studentar og tilsette skal kunne varsle studentombodet om kritikkverdige tilhøve knytt til studiesituasjonen ved HVL. Det skal kunne varslast konfidensielt.

§ 11

Det er berre høgskulestyret som kan treffe avgjersler om eventuell innskrenking eller nedlegging av studentombodet sitt mandat.

■

**Høgskulen
på Vestlandet**

Arkivsak-dok. 18/02331-4
Saksbehandler Liv Synnøve Bøyum

Arkivkode.

Saksgang
Høgskulestyret

Møtedato
26.04.2018

36/18 ÅRSRAPPORT FOR ARBEIDSMILJØUTVALET (AMU) HVL 2017

Forslag til vedtak/innstilling:

Styret tek årsrapporten for arbeidsmiljøutvalet (AMU) 2017 til orientering.

Samandrag

Arbeidsmiljøutvalet handsama og godkjende årsrapporten for 2017 i AMU-møtet 13.03.2018 sak 5/18, og vert no lagt fram for høgskulestyret til orientering.

Vedlegg:

Årsrapport for arbeidsmiljøutvalet (AMU), HVL 2017

Årsrapport - Arbeidsmiljøutvalet (AMU) HVL 2017

Godkjent av AMU 13.03.2018 sak 5/18

1.	Årstal	2017
2.	Tal møte	4 møte (og 25 saker)
3.	Samansetjing AMU:	Arbeidsmiljøutvalet hadde slik samansetting: Medlemmar frå arbeidstakarsida: • Terje Årsvoll Olsen, hovudverneombod, nærregion Bergen, vara: Hilde Duesund Kløften, • Ingebjørg Vikesland, hovudverneombod, nærregion Sogn og Fjordane, vara: Irene Aasen Andersen • Sylvi Irene Håvik, hovudverneombod, nærregion Stord/Haugesund, vara: Tone Sydnes • Einar Georg Johannessen, hovudverneombod Høgskulen på Vestlandet, vara: Ingebjørg Vikesland Medlemmar frå arbeidsgjevarsida I periode 01.01.17 – 01.08.17: • Berit Rokne, rektor, vara: Rasmus Stokke, prorektor nærregion Sogn og Fjordane *) • Endre Laastad, direktør, vara: Ida Heggholmen, personaldirektør • Georg Førland, dekan (instituttleder frå 01.08), vara: Tage Båtsvik, direktør • Wenche Fjørtoft, personaldirektør, Seksjon for personal, vara: Inger Margrethe Hove Ås, personal- og økonomirådgjevar. *)Tage Båtsvik, organisasjonsdirektør, gjekk inn i staden for Rasmus Stokke frå 01.08.17, og har to i dei to siste møta i 2017 møtt for rektor.
4.	Samansetjing vernetenesta:	Hovudverneombod HVL: • Einar Georg Johannessen (hovudverneombod) • Ingebjørg Vikesland (vara for hovudverneombod) Lokale hovudverneombod HVL • Ingebjørg Vikesland - Sogndal/ Førde • Sylvi Irene Håvik - Stord/ Haugesund • Hilde Kløften Duesund – Bergen Hovudverneombodet har følgjande oppgåver • samordne verneomboda og dei lokale hovudverneomboda i verksemda • halde oversikt over ulykker, skader eller sjukdom som skuldast forhold på arbeidsplassen • vere arbeidstakar representant i hovud-arbeidsmiljøutvalet ved HVL

		dei andre lokale hovudverneomboda sit i dei lokale arbeidsmiljøutvala. Deira oppgåve er omtala i nærregionen sitt HMS-system. HVL har etablert verneteneste ved dei ulike campusane, og er inndelt i til saman 22 verneområde. Dette byggjer på dei tidlegare ordningane ved campusane, og virketida for eksisterande ordningar varer til heile den nye organisasjonen er på plass i l løpet av 2018. Verneomboda er valde i samarbeid med organisasjonane som er representert i dei ulike verneområda. Oppgåvene til verneomboda er omtala i §6 i Arbeidsmiljøloven. Meir informasjon om vernetenesta er å finne i under HMS-handboka i personalhandboka for HVL; https://cp.compendia.no/hvl/hms-handbok/91872																														
5.	Samarbeidstiltak bedriftshelsetenesta:	Dei tre nærregionane har vidareført sine tidlegare medlemskap i bedriftshelsetenesta; Bergen har medlemskap i Stamina Sogn og Fjordane har medlemskap i Bedriftshelse1 Stord/Haugesund har medlemskap i Internatonal SOS Dei ulike bedriftshelsetenestene har møtt på kvar sin gong i AMU-møta.																														
6.	Velferdsarbeid og arrangement:	HVL-fest for alle tilsette i juni, som vart arrangert i Haugesund, Berge og Sogndal, der tilsette sjølve kunne velje kva campusfest dei ønskte å delta på. Hovud-AMU oppnemnde tre av medlemmane, som fekk i oppgåve å koordinere ansvaret for felles fest på tvers av regionane, og at dei skulle involvere andre aktuelle tilsette og utval i arbeidet.																														
7.	Sjukefråvær:	Oversikt over sjukefråværet i Høgskulen på Vestlandet, alle tilsette, legemeldt og eigenmeldt, tal i %. <table><tr><td></td><td>1. kv. 2017</td><td>2. kv. 2017</td><td>3. kv. 2017</td><td>4. kv. 2017</td><td>Sjukefråvær for 2017</td></tr><tr><td>Bergen</td><td>5,2</td><td>3,7</td><td>3,8</td><td>4,2</td><td>4,3</td></tr><tr><td>Sogn og Fjordane</td><td>4,5</td><td>4,6</td><td>3,8</td><td>3,5</td><td>4,1</td></tr><tr><td>Stord/Haugesu nd</td><td>4,7</td><td>5,0</td><td>5,9</td><td>6,0</td><td>5,4</td></tr><tr><td>HVL samla</td><td>4,9</td><td>4,2</td><td>4,3</td><td>4,4</td><td>4,5</td></tr></table>		1. kv. 2017	2. kv. 2017	3. kv. 2017	4. kv. 2017	Sjukefråvær for 2017	Bergen	5,2	3,7	3,8	4,2	4,3	Sogn og Fjordane	4,5	4,6	3,8	3,5	4,1	Stord/Haugesu nd	4,7	5,0	5,9	6,0	5,4	HVL samla	4,9	4,2	4,3	4,4	4,5
	1. kv. 2017	2. kv. 2017	3. kv. 2017	4. kv. 2017	Sjukefråvær for 2017																											
Bergen	5,2	3,7	3,8	4,2	4,3																											
Sogn og Fjordane	4,5	4,6	3,8	3,5	4,1																											
Stord/Haugesu nd	4,7	5,0	5,9	6,0	5,4																											
HVL samla	4,9	4,2	4,3	4,4	4,5																											
8.	Miljøaktivitetar (Miljøfyrtårn)	Campusane Førde, Haugesund, Sogndal og Stord er sertifisert som miljøfyrtårn, og det er utarbeidd egne årsrapportar for Stord/Haugesund og Sogndal/Førde.																														
9.	Handlingsplanar og andre aktuelle saker	- Krisehandtering og rutinar for varsling - Handlingsplan for IA arbeid i HVL (aktivitetsplan)																														

		- Partssamansett utval har utarbeidd kravspesifikasjon for ny rammeavtale for felles bedriftshelseteneste for HVL., som skal gjelde frå 01.08.18. - Partsamansett utval er oppnemnt for å komme med forslag til ny organisering av AMU og vernetenesta, og som skal tre i kraft når heile organisasjonsmodellen for HVL er på plass.
10.	Arbeidsmiljøundersøkingar og oppfølging av desse:	AMU har vedteke at verktøyet ARK (arbeidsmiljøkartlegging) og som er utarbeidd av NTNU, skal nyttast i HVL. Planen er å gjennomføre arbeidsmiljøkartlegging siste halvdel av 2019, men at planleggingsarbeidet tek til i 2018.
11.	Risiko- og beredskapsøvingar:	Det er oppretta ei sentral risiko- og beredskapsgruppa i HVL som har ansvar for å få på plass permanent beredskapsstruktur og øving for sentral beredskapsgruppe.
12.	Byggearbeid:	Gymnasbygget i Sogndal Kronstad II
13.	Vernerundar:	Det er gjennomført vernerundar ved dei ulike campusane. Handlingsplanar frå vernerundane blir handsama i dei lokale AMU
14.	Arbeidsplass-vurderingar:	Arbeidsplassvurderingar er utført av bedriftshelseteneste ved alle campus. Rapportane frå vurderingane går til leiar med kopi til HMS-personale.
15.	Databriller:	Alle campus har ordning med refusjon av dataarbeidsbriller. Det er noko ulike praksis for handsaminga, men felles retningslinjer er under arbeid.
16.	Tal på konfliktsaker/varslingssaker:	Bergen: 4 varslingssaker og 3 konfliktsaker Sogn og Fjordane: 1 konfliktsak Stord/Haugesund: 0
17.	Opplæringstiltak:	Det er ikkje vorte utført opplæringstiltak for hovud-AMU, men lokalt har vernetenesta og AMU-medlemmar delteke på opplæring.
18.	AKAN-arbeid:	Organiseringa av AKAN-arbeidet i HVL har vore oppe som orienteringssak, og vil ha dette på plass når endeleg organisering er klar. Det er lokale ordningar for AKAN arbeidet ved alle campus.
19.	IA-arbeid:	Hovud-AMU har vedteke handlingsplan for IA arbeid i HVL. Alle dei tidlegare høgskulane hadde rutinar for oppfølging av sjukmelde Frå 2018 er det felles retningslinjer for oppfølging av tilsette med sjukmelding.
20.	Gjennomførte revisjonar av HMS-systemet:	Oppdatering av HMS handboka / Personalhandboka skjer kontinuerleg. I 2017 har vil hatt ulike praksis på nokre område, men på dei områda vi har lik praksis og felles ordningar er dette oppdatert og lagt i HMS handboka.

**Høgskulen
på Vestlandet**

Arkivsak-dok. 18/00773-5
Sakshandsamar Anne Brit Lauvsnes

Arkivkode.

Saksgang
Høgskulestyret

Møtedato
26.04.2018

37/18 STATUS I BEREDSKAPSARBEIDET

Forslag til vedtak/innstilling:

Styret tek saka til orientering.

Samandrag

Styret vert i denne saka orientert om krise- og beredskapsarbeidet i HVL.
01.01.2018 gjekk HVL bort frå mellombels organisering vedteken i styresak 50/16 og over til den endelege krise- og beredskapsplanen og organiseringa av arbeidet.

Vedlegg:

1. Krise- og beredskapsplan for Høgskulen på Vestlandet (HVL)
2. Krise- og beredskapsorganisasjonen ved Høgskulen på Vestlandet (HVL)

Utrykte vedlegg:

Sak 050/16 Mellombels krise- og beredskapsplan:

<https://www.hvl.no/globalassets/hvl-internett/dokument/motepapir/hogskulestyret-2016-2017/2016-04-innkalling.pdf#page=655>

Sak 017/18 Ledelsessystem for informasjonssikkerhet:

<https://www.hvl.no/globalassets/hvl-internett/dokument/motepapir/hogskulestyret-2018/0218/2018-02-innkalling-komplett.pdf#page=206>

Saksframstilling

Bakgrunn for saka:

I sak 50/16 handsama styret ein mellombels krise- og beredskapsplan for 2017. HVL er pålagt å ha ein plan som dekker førebyggjande arbeid med risiko-reduserande tiltak, og som sikrar god handtering av krisesituasjonar. I styresaka fekk rektor mandat til å utarbeide ein endeleg krise- og beredskapsplan og organisering av arbeidet. Dette skulle vere klart innan utgangen av 2017.

Arbeidsgruppa for krise og beredskap har jobba fram ein plan og ei organisering for HVL som vart sett i verk 01.01.2018. Gruppa vart leia av Endre Laastad, med Bente Lyssand Molland, Terje Fimreite, Svein Ove Eikenes, Hans Erik Lundberg og Øyvind Valde som medlemmer i gruppa. Alle regionane var representert. Planen tek for seg handtering av krisesituasjonar og førebyggjande beredskapsarbeid. Beredskapsorganisasjonen har etablert ei strategisk krisegruppe og fire operative lokale grupper; Bergen, Stord/Haugesund, Sogndal og Førde¹.

Den strategiske gruppa har ansvar for HVL sine langsiktige interesser og å avgrense dei negative konsekvensane ei hending kan medføre. Krisegruppa arbeider parallelt og har god kommunikasjon med dei operative lokale gruppene. Gruppene på operativt nivå skal planlegge, setje i verk, koordinere og halde oversikt over naudsynte tiltak. Lokale kriser og uønskte hendingar vert i utgangspunktet handtert lokalt, men strategisk krisegruppe skal alltid orienterast når det oppstår ei krise.

Krise- og beredskapsarbeidet har i tillegg eit taktisk nivå som skal avgrense skader, berge liv og verdier, og fjerne årsaka til krisa. Dette nivået består av høgskulen sitt eige beredskaps- og drifts-personell i samarbeid med naudetatane.

HVL sitt fundament for sikkerheit og beredskapsarbeid er tufta på desse føringane og prinsippa:

- gjennomføring av periodiske risiko og sårbarheitsanalysar
- HVL held seg kontinuerleg oppdatert på trusselvurderingar frå sentrale og lokale styresmakter
- naudsynte ressursar for beredskap er etablert
- verktøy for å utøve beredskap og sikkerheitsarbeid er på plass
- gjennomføring av årlege øvingar
- HVL arbeider systematisk med helse, miljø og sikkerheit for å førebygge mot uønskte hendingar

Krava til samfunnssikkerheit og beredskap femner òg om informasjonssikkerheitsarbeidet. Dette vart handsama i styremøte 02/2018, sak 17/18.

HVL nyttar dataprogrammet kunnskapsCIM i arbeidet. Dette er eit heilskapleg styringssystem for sikkerheit og beredskap. Her samlar ein planverk, tiltakskort og nedskrivne rutinar. Alle som er med i krise- og beredskapsarbeidet vert tildelt ein rolle

¹ Samansettinga av strategisk krisegruppe og dei fire operative lokale krisegruppene er mellombels mht personane som fyller rollene. Denne vil bli justert når dei nye administrative leiarane er tilsett.

slik at alle veit kven som skal gjere kva når ei krise oppstår. Alle uønskete hendingar blir loggførte og er sporbart for ettertida.

KunnskapsCIM vart innført i HVL i 2017, men var nytta i HiB før fusjonen. Det er no sett i gong opplæring i KunnskapsCIM av alle tilsette som er med i krise- og beredskapsorganisasjonen. Innan første veka i juni vil dei fleste av desse ha fått kursing. Når opplæringsfasen er fullført, vil arbeidet halde fram med øvingar for å lære og teste eigen beredskap, samt arbeide for og nå dei langsiktige måla som ein finn under punkt 4.3 i planen.

I mars 2018 fekk HVL eit sentralt krisetelefonnummer for heile organisasjonen. Dette er drifta av NOKAS, som har fått retningslinjer for korleis og kven dei skal kontakte ved ulike hendingar og på dei ulike campusane. Dette sikrar at riktige personar vert varsla og at kriser vert handtert på riktig måte. I tillegg til krisetelefonnummeret, oppgjer planen telefonnummera til naudetatane, dykkemedisinsk rådgiving, HVL sitt sentralbord, kunnskapsdepartementet og Sjømannskyrkja, for å sikre at alle skal få hjelp dersom ei krise oppstår. Denne informasjonen skal bli gitt til alle nytilsette og studentar ved semesterstart, saman med informasjon om korleis dei skal opptre i ein krisesituasjon. HVL er brukar av sikresiden.no, eit nettbasert opplæringssystem som gjer rettleiing i handtering av krisesituasjonar. Nettstaden er særleg tilpassa studentar og tilsette på universitet og høøgskular, med høve til å legge til supplerande informasjon for kvar enkelt institusjon. HVL arbeider for å ha den lokale forankringa klar innan 01.08.2018.

Rektor si vurdering:

Rektor si vurdering er at vi no har fått etablert planverket, og funne ei føremålstenleg organisering av krise- og beredskapsarbeid. Organiseringa ivaretek at vi er tilstades med studentar og tilsette på fem kampus, gjennom operative lokale krisegrupper, som har ansvaret for å handtere kriser der dei oppstår. I tillegg vil den strategiske gruppa ta eit ansvar for at vi har eit systematisk og kontinuerleg arbeid med å utvikle krise og beredskapsarbeidet. Planverket vert no systematisk implementert, mellom anna gjennom opplæring av tilsette. Framover vil vi ha særleg merksemd på øvingar, slik at organisasjonen sin kompetanse på krise- og beredskapsarbeid vert styrka.

KRISE- OG BEREDSKAPSPLAN FOR HØGSKULEN PÅ VESTLANDET (HVL)

Iverksatt 1.1. 2018

A. KRISE

1.0 Varsling og mobilisering

1.1 Intern varsling

I en krisesituasjon skal du kontakte

Brann 110

Politi 112

Ambulanse 113

Dykkemedisinsk rådgiving 55 36 45 50 (døgnerberedskap)

Krisetelefonnummer HVL: 481 10 700

HVL sentralbord 55 58 58 00 (08.00 – 15.30)

1.2 Ekstern varsling:

Kunnskapsdepartementet: 22 24 77 01

Sjømannskirken: 95 11 91 81

HVL har beredskapsavtale med Sjømannskirken.

1.3 Kriterier for varsling og mobilisering:

HVL har en strategisk krisegruppe (strategisk nivå) hvor rektor, kriseleder, kommunikasjonsleder, organisasjonsdirektør og direktør for økonomi og arealforvaltning deltar i en krisesituasjon (setter stab).

Det er etablert fire operative lokale krisegrupper (operasjonelt nivå) med kriseledere i Bergen, Førde, Sogndal og Stord/Haugesund.

Den strategiske krisegruppen støtter de fire lokale krisegruppene, samarbeider og utfyller hverandre under større hendelser og kriser.

Rektor og kriselederne har mandat til å varsle og mobilisere krisegruppene (sette stab), dersom en hendelse er så stor at den ikke kan håndteres av den daglige driften.

Hendelser som berører en campus håndteres av operative lokale krisegrupper. Hendelser som berører flere enn en campus håndteres av operative lokale krisegrupper i akutfasen, men styring kan overtas av strategisk krisegruppe. Strategisk krisegruppe skal alltid varsles!

Rektor og kriselederne varsler og mobiliserer sine krisegrupper via KunnskapsCIM.

2.0 Krisehåndteringsmetodikk

2.1 Proaktiv stabsmetodikk

Proaktiv stabsmetodikk sikrer at kriseledelsen arbeider forutsigbart, strukturert og effektivt.

Proaktivitet er særlig knyttet til rask og tilstrekkelig omfattende mobilisering, rekvirering og anmodning om nødvendige ressurser. Iverksetting av forhåndsdefinerte tiltak angitt i aktuelle ROS-analyser, møteagenda gitt i KunnskapsCIM og formulering og publisering av friggitt informasjon skal også følges.

Proaktiv stabsmetodikk innebærer å være i forkant av det som skjer ved å identifisere tiltak som kan styre utviklingen i ønsket retning, og iverksette tiltak før omstendighetene tvinger en til å gjøre det.

2.2 Normalisering, avslutning og demobilisering

Normalisering, avslutning og demobilisering er beskrevet i tiltakskort i KunnskapsCIM.

3.0 Håndtering av krise

3.1 Fullmakter

Styret har delegert ansvar for helse-, miljø og sikkerhet (HMS) til rektor som skal sørge for at det innføres og utøves internkontroll ved HVL, og at dette gjøres i samarbeid med arbeidstakerne og deres representanter, jf. Lov om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv., § 3-1 (1).

Rektor har videre delegert overordnet myndighet for HMS til organisasjonsdirektør, samt oppgaver knyttet til HMS til overordnede ledere med personalansvar.

Det følger også av AML, § 2-3, (3) at «arbeidstaker som har til oppgave å lede eller kontrollere andre arbeidstakere, skal påse at hensynet til sikkerhet og helse blir ivaretatt

under planlegging og utførelsen av de arbeidsoppgaver som hører under eget ansvarsområde».

3.2 Forholdet til linjeorganisasjonen

En krise håndteres alltid utfra de fire hovedprinsippene for beredskap:

- *Ansvarsprinsippet*, den som har ansvaret i en normalsituasjon, har også ansvaret i en krisesituasjon.
- *Likhetsprinsippet*, den organisasjonen som håndterer den daglige driften, har de beste forutsetningene for å håndtere oppgavene i ei krise.
- *Nærhetsprinsippet*, at kriser skal håndteres på lavest mulig nivå.
- *Samvirkeprinsippet*, samarbeide med relevante aktører i arbeidet med forebygging og krisehåndtering.

3.2 Nivåer under en krise/uønsket hendelse

Strategisk nivå, operasjonelt nivå og taktisk nivå samarbeider og utfyller hverandre under en krise/ uønsket hendelse.

Strategisk nivå (strategisk krisegruppe) ivaretar høgskolens langsiktige interesser og begrenser de negative konsekvensene en hendelse kan medføre. Krisegruppen arbeider parallelt med, og har god kommunikasjon med operativ lokal krisegruppe.

Operativt nivå (operative lokale krisegrupper) planlegger, iverksetter, koordinerer og holder oversikt over nødvendige tiltak. Lokale kriser og uønskede hendelser håndteres lokalt i sin helhet dersom det ikke trengs assistanse fra strategisk krisegruppe.

Taktisk nivå (høgskolens eget beredskaps- /driftspersonell sammen med nødetatene politi, brannvesen, ambulanse, AMK etc.) begrenser skade, berger liv og verdier, og fjerner årsaken til krisen.

3.3 Roller

Roller i strategisk krisegruppe ved HVL:

- *Rektor* er høgskolen sin talsperson til media og har det overordnede ansvaret for intern og ekstern informasjon når en krise rammer HVL. Rektor sammen med kriseleder avgjør om kriseledelsen på strategisk nivå skal kalles inn.
- *Kriseleder* leder arbeidet under krisen.
- *Kommunikasjon* bistår rektor og skal sørge for at all intern og ekstern informasjon er korrekt, oppdatert og raskt tilgjengelig.
- *Økonomi* og arealdirektør bistår gruppen med økonomiske avgjørelser.
- *Organisasjonsdirektør* bistår gruppen med organisatoriske avgjørelser.

Roller i operative lokale krisegrupper ved HVL:

- *Kriseleder* leder arbeidet i de operative lokale krisegruppene.
- *Personalleder* bistår med informasjon om ansatte, bedriftshelsetjenesten etc. (foreløpig).
- *Kommunikasjon* bistår kriseleder og skal sørge for at all intern og ekstern informasjon er korrekt, oppdatert og raskt tilgjengelig.
- *IT* har ansvar for at IKT-utstyr fungerer i kriserommet.
- *Drift/ressursforvalter* er campusene sin områdeleder/kjentmann.

- *Loggfører* er superbruker i KunnskapsCIM og er ansvarlig for loggføring. Loggfører er også støttefunksjon for medlemmene i krisegruppene når disse loggfører selv. Det må være alltid være to loggførere på hver campus.

3.4 Krav til organisatorisk beredskap og tilgjengelighet

Alle medlemmer i krisegruppene skal ha to varamedlemmer som kan overlappe hverandre i en krise. Medlemmer og varamedlemmene i krisegruppene må ha tilgang til pc og nettressurser når de er fraværende fra kontoret, slik at de kan logge seg inn på KunnskapsCIM.

Dersom en krise går over flere dager, vil de lokale krisegruppene kunne kalles inn.

3.5 Lokaler og tekniske ressurser

Under en krise blir det satt stab og følgende møterom er definert som kriserom:

- **Sogndal:** Møterom 2020 i Høgskulebygget
- **Førde:** Møterom Anga
- **Kronstad:** Styrerommet i 8. etasje i A-blokk (reserve: Møllendalsveien 6, rom)
- **Stord:** HOV 233 (Det grønne rommet).
- **Haugesund:** Møterom 4008 (tidligere direktørs kontor).

B. BEREDSKAP

4.0 Beredskapsanalyse

Fullmakter, delegasjon og forholdet til linjeorganisasjonen for HMS er beskrevet i pkt. 3.1 og 3.2.

4.1 Risikovurdering

Analyse av risiko og sårbarhet (ROS-analyse) betyr å kartlegge sannsynlighet og konsekvenser av uønskede hendelser og planlegge tiltak for å forebygge dem eller redusere konsekvensen av dem dersom de skulle oppstå. Risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS) er beskrevet i KunnskapsCIM med tilhørende tiltak for de fleste uønskede hendelser.

4.2 Dimensjonerende scenarier

Utgangspunktet for dimensjonerende scenarier er Nasjonalt risikobilde (NRB). Med dimensjonerende scenarier menes de mest utfordrende og kritiske avvik, ulykker og kriser som kan ramme HVL. Disse er beskrevet i KunnskapsCIM under risikovurdering.

4.3 Krav til beredskap

Kunnskapsdepartementets (KD) overordnede mål for arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap i kunnskapssektoren er å forebygge uønskede hendelser og minske konsekvensene av de hendelsene som likevel oppstår.

KD sitt definerte krav er angitt i *Styringsdokument for arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap i kunnskapssektoren (2016)*:

https://www.regjeringen.no/contentassets/48beea7da45f4918bfaef82f411b7cb3/no/pdfs/f-4428_b_styringsdokument_uu.pdf

Utdanningsdirektoratet: Alvorlige hendelser i barnehager og utdanningsinstitusjoner (2015):
<https://www.udir.no/globalassets/filer/laringsmiljo/veileder-i-beredskap-alvorlige-skolehendelser-bokmaal.pdf>

HVL (styret, rektor, ledere med personalansvar) skal:

- sørge for at alle ansatte er sikkerhetsbevisste, har kunnskap om risikosituasjoner og har fått opplæring i interne sikkerhetsprosedyrer.
- sørge for at høgskolen har kompetent personell som ivaretar, følger opp og melder fra om bekymringer.
- etablere rutiner for samarbeid på tvers av fagmiljøer og etater når det gjelder forebyggende tiltak.
- kartlegge egne risikosituasjoner (fysiske og psykososiale forhold) der ansatte og studenter kan eksponeres for fare.
- gjennomgå og analysere funn fra kartlegginger og vurdere behov for sikkerhetstiltak.
- utarbeide beredskapsplaner i samarbeid med kommunen og nødetatene, som beskriver hvordan ledelsen og de ansatte skal håndtere ulike alvorlige hendelser i det omfanget som risiko- og sårbarhetsvurderingen gir grunnlag for.
- samarbeide med lokalt politi for å styrke beredskapen og sikkerheten.
- gjennomføre regelmessige øvelser av beredskapsplanene med ansatte ved HVL. Planene skal gjennomgås og revideres årlig og ellers ved behov.
- påse at rutiner for beredskaps- og sikkerhetsarbeidet inngår i virksomhetens internkontrollsystem (jf. §4 i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler mv.)
- sørge for at det er utarbeidet en plan for krisekommunikasjon med pårørende, ansatte og media.

Årlige tildelingsbrev fra KD:

<https://www.regjeringen.no/contentassets/d5a21c43b69f41f496f925452e9468f4/statsbudsjettet-for-2017-kap.-260-tildelingsbrev-for-hogskulen-pa-vestlandet1.pdf>

Institusjonen skal utføre virksomhetstilpassede risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS) minimum annet hvert år, ha oppdaterte krise- og beredskapsplaner og gjennomføre årlige kriseøvelser. Disse kravene til samfunnssikkerhet og beredskap omfatter også informasjonssikkerhetsarbeidet.

HVL sitt fundament for sikkerhet- og beredskapsarbeid skal bygge på:

- Gjennomføring av periodiske risiko og sårbarhetsanalyser (ROS)
- HVL skal holde seg løpende oppdatert på trusselvurderinger fra sentrale og lokale styresmakter.
- At nødvendige ressurser som har ansvar for beredskap er etablert.
- At nødvendige verktøy for å utøve beredskap og sikkerhetsarbeid er på plass.
- Gjennomføring av øvelser gjennom året.
- At arbeidet med helse, miljø og sikkerhet blir brukt systematisk slik at HVL unngår uønskete hendelser.

5.0 Organisering av beredskapsarbeidet

5.1 Beredskap

Beredskap er tiltak for å forebygge, begrense eller håndtere uønskede hendelser og kriser. Dvs. alt arbeid som utføres for å forebygge en krise, håndtere en krise og gjenopprette normal aktivitet. Det viktigste arbeidet foregår lokalt i organisasjonen i form av utarbeiding av ROS-analyser og tiltakskort. Beredskap omfatter tekniske, operasjonelle og organisatoriske tiltak som planlegges iverksatt under ledelse av krisegruppen ved en hendelse, for å beskytte personell, materiell og verdier.

5.2 Styringsgruppe for beredskap (strategisk nivå)

Styringsgruppen for beredskap organiserer beredskapsarbeidet ved høgskolen og har ansvar for at det blir gjennomført risiko- og sårbarhetsanalyser ved høgskolen. Styringsgruppen har også ansvar for å sette inn tiltak for å redusere sannsynligheten og konsekvensen av definerte uønskede hendelser. Styringsgruppen har ansvar for å lage planer og revidere dem årlig, samt å sette dato for årlige øvelser.

Styringsgruppen for beredskap leder arbeidet med å evaluere øvelser og reelle hendelser, og tar initiativ til å utarbeide og implementere forbedringstiltak.

Arbeidsgruppen bistår styringsgruppen for beredskap med det praktiske, daglige arbeidet.

5.3 Roller

Styringsgruppen for beredskap er sammensatt av følgende roller:

- Organisasjonsdirektør
- Sikkerhetsrådgiver

Arbeidsgruppen er sammensatt av lokale HMS-rådgivere.

5.3 KunnskapsCIM

HVL bruker dataprogrammet KunnskapsCIM som krisestøtteverktøy i arbeidet. Programmet inneholder bl.a. risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS-analyser) handlingsplaner og tiltakskort som beskriver prosedyre/ rutiner og sjekklister til hjelp for å komme raskt i gang med arbeidet. KunnskapsCIM er også et godt krisehåndteringsverktøy for oppgaver, meldinger, status, aksjoner og loggføringer. Det er d.d. ikke avgjort hvem som skal være brukere eller hvordan verktøyet som skal brukes i organisasjonen.

5.4 Informasjon og opplæring av ansatte og studenter

Ledere med personalansvar skal arbeide aktivt med HMS. Arbeidstaker som har til oppgave å lede eller kontrollere andre arbeidstakere, skal påse at hensynet til sikkerhet og helse blir ivaretatt under planlegging og utførelsen av de arbeidsoppgaver som hører under eget ansvarsområde.

Ved semesterstart skal det gis informasjon til nyansatte og studenter om hvordan en skal forholde seg i en krisesituasjon.

På www.sikresiden.no gis det forebyggende opplæring og veiledende råd om hva en skal gjøre i en krisesituasjon.

Ansatte og studenter på utenlandsopphold bør laste ned Sjømannskirken sin app med info om hvordan en skal forholde seg ved en uønsket hendelse i utlandet. Den kan lastes ned på vedlagte lenke: <https://www.sjomannskirken.no/app/>

6.0 Generelle beredskapsplaner, situasjonsbestemte planer, rutiner og rollebaserte sjekklister

Leder med personalansvar har ansvar for å utarbeide handlingsplaner, tiltakskort, sjekklister, rutiner og ROS-analyser for sin enhet.

Arbeidstaker som har til oppgave å lede eller kontrollere andre arbeidstakere, skal påse at hensynet til sikkerhet og helse blir ivaretatt under planlegging og utførelsen av de arbeidsoppgaver som hører under eget ansvarsområde.

Handlingsplaner, tiltakskort, sjekklister, rutiner og ROS-analyser må beskrives i KunnskapsCIM. Handlingsplaner, tiltakskort, sjekklister og rutiner må også implementeres i høgskolens personalhåndbok, HMS-håndbok.

7.0. Læring og systematisk forbedring

Sentral styringsgruppe for beredskap leder arbeidet med å evaluere øvelser og reelle hendelser, og tar initiativ til å utarbeide og implementere forbedringstiltak.

Krise- og beredskapsorganisasjonen ved Høgskulen på Vestlandet (HVL)¹

Styringsgruppe for beredskap (strategisk nivå)			
Rolle	Stilling	Namn	
HMS-ansvarlig	Organisasjonsdirektør	Tage Båtsvik	
Rådgjevar	Sikkerhetsrådgiver (midl.)	Wenche Fjørtoft	

Strategisk krisegruppe (strategisk nivå)					
Rolle	Stilling	Namn	Namn 1. vara	Namn 2. vara	
Medieansvarleg internt og eksternt	Rektor	Berit Rokne			
«	Prorektor		Björg Kristin Selvik		
«	Prorektor			Gro Anita Fonnes Flaten	
Kriseleiar leiar strategisk krisegruppe	Organisasjonsdirektør	Tage Båtsvik			
«	Direktør ADB		Endre Laastad		
«	Senior prosjektleiar			Hans Erik Lundberg	
Kommunikasjon bistår rektor med intern og ekstern informasjon	Kommunikasjonsdirektør (midl.)	Helge Olsen			
«	Komm. medarbeider		Svein Ove Eikenes		
«	Rådgjevar			Katrine Sele	
Bistår med ansattinformasjon etc.	Avdelingsdirektør	Wenche Fjørtoft			
«	Personaldirektør		Ida Heggholmen		
«	Personalsjef			Egil Almås	
Bistår med øk. avgj.	Areal- og økonomidir.	Helge Skugstad			
«	Økonomidirektør		Jan Ove Henriksen		
«	Økonomidirektør			Karianne B. Bergheim	

¹ Samansettinga av strategisk krisegruppe og dei fire operative lokale krisegruppene er mellombels mht. personane som fyller rollene. Denne vil bli justert når dei nye administrative leiarane er tilsett.

Loggfører - 1	Rådgjevar	Bente Lyssand Molland			
Loggfører - 2	Seniorrådgjevar	Øyvind Valde			
Operativ lokal krisegruppe – Bergen (operasjonelt nivå)					
Rolle	Stilling	Namn	Namn 1. vara	Namn 2. vara	
Kriseleiar leiar arbeidet i operativ krisegruppe	Prorektor	Gro Anita Fønnes Flaten			
«	Dekan		Asle Holthe		
«	Dekan			Geir Anton Johansen	
Personalleiar bistår med informasjon om ansatte, BHT, etc.	Personaldirektør (midl.)	Ida Heggholmen			
«			Anne Marit Morken		
«				Elisabet Veland	
Studiekontakt - FS	Utdanningsdirektør	Kristin Ravnanger			
Kommunikasjon bistår kriseleiar med intern og ekstern informasjon	Kommunikasjonsdir.	Helge Olsen			
«			Elin Hovda Hageberg		
«				Lisbeth Amland Heilund	
IT har ansvar for IKT-utstyret i kriseromma	IT-leder	Bjørn Elvsaa			
«			Ingvild M. Bertelsen		
«				Ørjan Sæbø	
Drift/ ressursforvalter er områdeleiar/ kjentmann	Direktør ADB	Endre Laastad			
«			Øyvind Henne		
«				Rune Jacobsen	
Loggfører - 1	Rådgiver	Bente L. Molland			
Loggfører - 2	Seniorrådgiver	Øyvind Valde			

Operativ lokal krisegruppe – Førde (operasjonelt nivå)					
Rolle	Stilling	Namn	Namn 1. vara	Namn 2. vara	
Kriseleiar leiar arbeidet i operativ krisegruppe	Prorektor	Björg Kristin Selvik			
«	Dekan		Randi Skår		
«	Rådgjevar			Kristen Stæger Breisnes	
Personalleiar bistår med informasjon om ansatte, BHT, etc.	Fagseksjonsleder	Anny Aasprang			
«	Viseinstituttleder		Dagrun Kyrkjebø		
«	Personaldirektør			Wenche Fjørtoft	
Kommunikasjon bistår kriseleiar med intern og ekstern informasjon	Rådgjevar	Katrine Sele			
«	Førstekonsulent		Hans Jakob Reite		
«	Rådgjevar			Tove Takvam Uglum	
IT har ansvar for IKT-utstyret i kriseromma	Seniorkonsulent	Bente Aa. Aase			
«	Konsulent		Borgar Frøysland Grande		
«	IT-leiar			Knut Erling Øien	
Drift/ ressursforvalter er områdeleiar/ kjentmann	Førstekonsulent	Espen S. Ask			
«	Reinhald		Per Nielsen		
«	Driftsleiar			John Ove Berge	
Loggfører - 1		Hanne Halland Eide			
Loggfører - 2		Bente K. Walaker			

Operativ lokal krisegruppe – Sogndal (operasjonelt nivå)					
Rolle	Stilling	Namn	Namn 1. vara	Namn 2. vara	
Kriseleiar leiar arbeidet i operativ krisegruppe	Prorektor	Björg Kristin Selvik			
«	Avd. direktør		Terje Bjelle		
«	Seniorrådgjevar			Bente Sønsthagen	
Personalleiar bistår med informasjon om ansatte, BHT, etc.	Personaldirektør	Wenche Fjørtoft			
«	Økonomidirektør		Karianne Bergheim		
«	Rådgjevar			Anne Lone Hovland	
Kommunikasjon bistår kriseleiar med intern og ekstern informasjon	Rådgjevar	Tove Takvam Uglum			
«	Rådgjevar		Katrine Sele		
«	Rådgjevar			Åse Neraas	
IT har ansvar for IKT-utstyret i kriserommene	IT-leiar	Knut Erling Øien			
«	Seniorkonsulent		Terje Fimreite		
«					
Drift/ ressursforvaltar er områdeleiarr/ kjentmann	Byggansvarleg	John Ove Berge			
«	Drift		Arild G. Lingjerde		
«	Reinhaldsleiar			Kristin Loftesnes	
Loggførar - 1	Seniorrådgjevar	Anne Brit Lauvsnes			
Loggførar - 2	Rådgjevar	Liv Synnøve Bøyum			

Operativ lokal krisegruppe – Stord/ Haugesund (operasjonelt nivå)					
Rolle	Stilling	Namn	Namn 1. vara	Namn 2. vara	
Kriseleder leder arbeidet i operativ krisegruppe	Prorektor	Liv Reidun Grimstvedt			
«	Instituttleder		Georg Førland		
«	Prodekan			Gunn Haraldseid	
Personalleder bistår med informasjon om ansatte, BHT, etc.	Personalsjef	Egil Almås			
«	Rådgiver HR		Jorunn K. N. Fylkesnes		
«	Rådgiver HR			Karina Ødegård	
Studiekontakt - FS	Studiesjef	Espen Fosse			
			Kjetil Hågenvik		
Kommunikasjon bistår kriseleder med intern og ekstern informasjon	Informasjonssjef	Svein Ove Eikenes			
«	Førstekonsulent kom.		Alf Aronsen		
«	Studiesjef			Gro Nesheim	
IT har ansvar for IKT-utstyret i kriserommene	IT-leder	Idar M. Flemmen			
«	Seniorkonsulent - IT		Svein Bjarne Brandtsgård		
«	Konsulent - IT			Mads Stange	
Drift/ ressursforvalter er områdeleder/ kjentmann	Seniorkonsulent	Hans Erik Lundberg			
«	Avdelingsleder		Ernst Wilhelmsen		
«	Driftstekniker			Leif B. Gloppen	
Loggfører - 1	Førstekonsulent	Grethe L. Grimsbø			
Loggfører - 2	Studiekonsulent	Gudrun T. Askeland			

**Høgskulen
på Vestlandet**

Arkivsak-dok. 18/02966-1
Saksbehandler Arnstein Menes

Arkivkode.

Saksgang
Høgskulestyret

Møtedato
26.04.2018

38/18 SØKJARTAL 15. APRIL

Forslag til vedtak/innstilling:

Styret tek saka til orientering

Samandrag

Styret vert i denne saka orientert om HVL sine samla søkjartal 15. april 2018. Torsdag 19 april vart søkjartala frå Samordna opptak offentleggjorde. HVL har ein auke på om lag 2 %, medan landsgjennomsnittet er på 4,7 %. HVL har i lokalt opptak auke i tal søkjarar til både masterutdanning, vidareutdanningar og alternative vegar til ingeniørutdanning.

Vedlegg:

Søkertall - Samordna opptak 2018
Søkertall - lokalt opptak
Søkertall - Samordna opptak, per fakultet

Saksframstilling:

Bakgrunn for saka

HVL har i hovudsak to ulike søknadsfristar, 1. mars og 15. april. I denne saka vert dei samla søkjartala for HVL presentert. Det er gjort nokre samanlikningar med landsgjennomsnitt og andre institusjonar, og tala internt vert presentert for kvart fakultet, kvar nærregion og på dei ulike utdanningsområda. Dei mest nærliggjande tala å samanlikne frå år til år er tal fyrsteprioritetssøkjjarar, men i dei vedlagde tabellane ligg det og presentasjon av dei totale søkjartala. Dette er andre året med eit felles opptak til HVL, og samanlikningane er i all hovudsak knytt opp mot tala frå 2017. Det vil seinare vere mogeleg å finne samanlikning for kvart einskild studium frå historiske data frå dei dei gamle høgskulane dersom det er ynskjeleg.

Søkjartal Samordna opptak

Totalt sett har 24912 søkjarar ført opp 51178 søknadsalternativ ved HVL som eit alternativ på sin søknad. 7963 av desse har HVL som fyrsteval. Dette er ein vekst på 2,0 % frå i fjor i tal fyrsteprioritetssøkjjarar. I gjennomsnitt har HVL 6,5 søkjarar per studieplass, eller 2,08 fyrsteprioritetssøkjjarar per studieplass.

Nesten 143 000 studiesøkjjarar har i år registrert sin søknad gjennom Samordna opptak, noko som gjev ein vekst på 4,7 % frå i fjor. HVL taper marknadsdelar av det totale talet søkjarar på 0,15 % samanlikna med i fjor, og har no ein marknadsdel på 5,6 % av fyrsteprioritetssøkjjarar på landsbasis.

Nasjonale trendar

Nasjonalt ser vi at utdanningsområdet informasjonsteknologi har ein auke på over 20%. Det er og slik at både grunnskulelærar 1-7 (16,1%), grunnskulelærar 5-10 (12,6%) og barnehagelærar (18,5%) har en god auke nasjonalt.

Ved HVL

Til informasjonsteknologi har vi ein auke på 115% frå 63 i 2017 til 136 i 2018. Noko av dette skuldast av at vi har starta eit nytt studium i informasjonsteknologi i Førde som har fått 30 fyrsteprioritetssøkjjarar og at me har auka søking til informasjonsteknologi i Bergen. Det er i tillegg til dette ein 20% oppgang på søkjarar til dataingeniørstudiet, så vi ser at våre søkjartal følger dei nasjonale trendane. Vi har ein oppgang på 7,6% på grunnskulelærar 1-7. trinn totalt for HVL, og ein liten oppgang på 0,2% totalt for grunnskulelærar 5-10. trinn. På barnehagelærar har vi ein auke på 14,7 %.

Ingeniørutdanningane ved HVL har samla sett ein fin auke, men det varierer mykje mellom dei ulike retningane. Bygg- og dataingeniør i Bergen er dei klart mest søkte studia saman med bioingeniør.

Bergen har ein auke på 8 %, som er over landsnittet, medan Stord og Haugesund har ein reell nedgang i søkjartala. I Sogndal er det reelt sett ein liten auke i søkjartala dersom ein justerer for deltidsopptak frå 2017, og det same gjeld Førde. I Førde er

den faktiske auken på heile 13 % om ein berre ser på direkte samanliknbare studium i 2017 og 2018.

Lokale opptak

Det samla talet søkjarar til lokalt opptak går opp på dei fleste område.

Masterutdanningar

Det er auke i tal søkjarar til masterutdanningar ved alle fakultet. Spesielt gledeleg er auken på Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett med 48 % og Fakultet for økonomi og samfunnsvitskap med 36 %. Master i innovasjon og leiing, og master i spesialpedagogikk har dei høgste tala på desse fakulteta. Masterutdanninga med flest søkjarar til HVL er Helsesøsterutdanninga som saman med dei andre profilane på Master i klinisk sjukepleie har mange søkjarar. Ved Fakultet for ingeniør- og naturvitskap er det Master in Climate Change Management som har flest søkjarar.

Vidareutdanningar

Det er ein stor auke i søknader til vidareutdanningane ved Fakultet for helse- og sosialvitskap. Dette skuldast i noko grad at det er utlyst ein del fleire tilbod i 2018 enn i fjor, men mange av utdanningane har god auke. Spesielt har mange av vidareutdanningane i Haugesund gode søkjartal samanlikna med i fjor.

PPU

Søkjartala til PPU er noko varierende, men samla sett går talet søkjarar opp frå i fjor. Dette skuldast mellom anna at vi i år tilbyr deltidsutdanning i Førde, som har vore eit tilbod anna kvart år. Profilen Helse- og oppvekstfag på yrkesdidaktikk trekkjer mange søkjarar, medan det innan allmenne fag er kroppsøving som har flest søkjarar.

Alternative vegar til ingeniørutdanning

HVL opplever her ein svak auke i tal søkjarar frå i fjor. Dette er gledeleg, då ingeniørutdanning samla har hatt vanskar med å rekruttere fleire studentar.

Rektor sine merknadar

Rektor merkar seg at veksten i søkjartala for HVL i det samordna opptaket er noko svakare enn landsgjennomsnittet. Det er gledeleg med auke i søkjarar til lærarutdanninga, samla søkjartal til studia ved Fakultet for ingeniør og naturvitskap og gode søkjartal til dei fleste lokale opptaka.

Til tross for ei samla auke i søkjartala er det truleg fleire utdanningar som ikkje har nok søkjarar til å fylle opp studieplassane.

Søkertall Samordna opptak 2018

Totalt sett har 24912 søkere ført opp 51178 søknadsalternativer ved HVL som et alternativ på sin søknad. 7963 av disse har HVL som førstevalg. Dette er en vekst på 2,0 % fra i fjor i antall førstevalgssøkere. I gjennomsnitt har HVL 6,5 søkere pr studieplass, eller 2,08 førstevalgssøkere pr. studieplass.

HVL	Søknader førstevalg	
	2017-april	2018-april
	7810	7963

NOM sett under ett har en vekst i antall søkere på 4,7 %. HVL taper markedsandeler av det totale antallet søkere på 0,15 % sammenlignet med i fjor, og har nå en markedsandel på 5,6 % av førstevalgssøkerne på landsbasis.

Hele NOM	Søknader førstevalg	
	2017-april	2018-april
	135587	142004

(Markedsandel pr. lærested, se side 3)

Fakultet

Fakultet	Endring antall	Endring %	Førstevalg pr. studiepl ass
Fakultet for helse- og sosialfag (FHS)	13	0,3 %	4,0
Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap (FIN)	104	9,6 %	1,22
Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett (FLKI)	73	3,9 %	1,42
Fakultet for økonomi- og samfunnsvitenskap (FØS)	-60	-5,5 %	2,01
Total HVL	153	2,0 %	2,08

(Detaljerte tall for fakultet se siste 5 sider)

Campus

Campus	Endring antall	Endring %	Førstevalg pr. studieplass
Bergen	387	7,9 %	2,52
Førde	-96	-24,5 %	1,55
Haugesund	-66	-10,1 %	1,48
Sogndal	-24	-1,8 %	1,78
Stord	-48	-9,4 %	1,17
TOTAL	153	2,0 %	2,08

Noen av endringene skyldes at vi har gjort enkelte justeringer i studieporteføljen og at ikke alle studier lysnes ut hvert år, andre skyldes reelle opp- og nedganger i søkertall.

Selv om søkertallene i seg selv er viktige, er det fortsatt slik at ingeniørfagene, realfagene og lærerutdanningene har spesielle opptakskrav i tillegg til kravet om studiekompetanse. Dermed er det alltid et spørsmål om hvor mange av søkerne som er kvalifisert når sommeren kommer som er det avgjørende, og ikke hvor mange som har søkt om opptak. Og til neste år innføres også kravet om norsk og matematikk for sykepleierutdanningene.

Markedsandeler læresteder

HVL har en markedsandel på 5,6% av førstevalgsøkerne på landsbasis. Se oversikt over alle lærestedene i tabellen på neste side.

Lærested	Planlagt e studie plasser	Søkere	Første- valg	Endring antall	Endring %	Søkere pr. studie- plass	Endring marked s-andel	Marked s-andel
NTNU	9104	53030	24638	1645	7,2 %	2,71	0,39 %	17,4 %
Universitetet i Oslo	6139	44189	19175	694	3,8 %	3,12	-0,13 %	13,5 %
OsloMet	4288	41530	15014	57	0,4 %	3,50	-0,46 %	10,6 %
Universitetet i Bergen	4113	31973	10575	82	0,8 %	2,57	-0,29 %	7,4 %
UiT	4844	26236	8820	1106	14,3 %	1,82	0,52 %	6,2 %
Høgskolen i Sørøst- Norge	4111	24901	8651	164	1,9 %	2,10	-0,17 %	6,1 %
Høgskulen på Vestlandet	3829	24912	7963	153	2,0 %	2,08	-0,15 %	5,6 %
Høgskolen i Innlandet	3485	22204	6932	784	12,8 %	1,99	0,35 %	4,9 %
Universitetet i Agder	3203	20035	6627	2	0,0 %	2,07	-0,22 %	4,7 %
Universitetet i Stavanger	2255	20041	6006	257	4,5 %	2,66	-0,01 %	4,2 %
Nord universitet	3006	17148	5555	254	4,8 %	1,85	0,00 %	3,9 %
Høgskolen i Østfold	1699	12272	3811	229	6,4 %	2,24	0,04 %	2,7 %
NMBU	942	9389	2934	126	4,5 %	3,11	0,00 %	2,1 %
Politihøgskolen	720	3781	2795	-398	-12,5 %	3,88	-0,39 %	2,0 %
VID	915	12751	2588	216	9,1 %	2,83	0,07 %	1,8 %
Norges Handelshøyskole	470	4216	1801	28	1,6 %	3,83	-0,04 %	1,3 %
Norges idrettshøgskole	240	5636	1434	458	46,9 %	5,98	0,29 %	1,0 %
Høgskulen i Volda	772	5427	1367	97	7,6 %	1,77	0,03 %	1,0 %
NLA Høgskolen	971	8378	1161	171	17,3 %	1,20	0,09 %	0,8 %
Høgskolen i Molde	535	5958	1155	173	17,6 %	2,16	0,09 %	0,8 %
Arkitektur- og designhøgskolen	110	2242	1141	79	7,4 %	10,37	0,02 %	0,8 %
LDH	200	3435	708	-95	-11,8 %	3,54	-0,09 %	0,5 %
Dronning Mauds Minne	364	1789	490	34	7,5 %	1,35	0,01 %	0,3 %
Teologiske Menighetsfakultet	190	1291	233	2	0,9 %	1,23	-0,01 %	0,2 %
Ansgar Teologiske	225	1336	212	34	19,1 %	0,94	0,02 %	0,1 %
Fjellhaug Internasjonale	192	636	131	66	101,5 %	0,68	0,04 %	0,1 %
Noroff University College	480	689	87	26	42,6 %	0,18	0,02 %	0,1 %
Sámi allaskuvla				-27	-100,0 %		-0,02 %	0,0 %
NOM total	57402	142004	142004	6417	4,7 %	2,47	0,00 %	100,0 %

Ti mest søkte studiene i landet (etter førsteprioritetssøkere)

Studiekode	Lærestedsnavn	Studiumhandboknavn	2018-april		Førstevalg pr. studieplass
			Planlagte studie-plasser	Søknader førstevalg	
185 724	Universitetet i Oslo	Rettsvitenskap (jus), høst	224	1861	8,31
191 345	Norges Handelshøyskole	Siviløkonomutdanningen	470	1801	3,83
184 724	Universitetet i Bergen	Rettsvitenskap	380	1754	4,62
233 681	Politihøgskolen	Politiutdanning, Oslo	264	1338	5,07
194 055	Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet	Sykepleie, Trondheim	202	1190	5,89
215 050	Høgskolen i Oslo og Akershus (OsloMet)	Sykepleie, Oslo	477	1178	2,47
185 941	Universitetet i Oslo	Psykologi , høst	65	1105	17,00
217 050	Universitetet i Stavanger	Sykepleie	275	1026	3,73
203 050	Høgskulen på Vestlandet	Sykepleie, Bergen, høst	180	951	5,28
194 035	Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet	Økonomi og administrasjon, Trondheim	310	933	3,01

Alle læresteder ønsker å ha tilbud som er blant de mest populære studiene i landet, og HVL klarer dette med sykepleie i Bergen.

Antallet sykepleiestudier som går igjen på denne listen, vitner bare om populariteten til disse studiene de siste par årene.

Det samme går igjen innad på HVL, om man ser på de mest søkte studieprogrammene.

De 10 mest søkte studieprogrammene ved HVL målt i antall førstevalgssøkere er:

Sykepleie	Bergen	Fakultet for helse- og sosialfag (FHS)	951
Fysioterapi	Bergen	Fakultet for helse- og sosialfag (FHS)	522
Sosialt arbeid	Bergen	Fakultet for helse- og sosialfag (FHS)	437
Økonomi og administrasjon	Bergen	Fakultet for økonomi- og samfunnsvitenskap (FØS)	431
Vernepleie	Bergen	Fakultet for helse- og sosialfag (FHS)	375
Sykepleie	Haugesund	Fakultet for helse- og sosialfag (FHS)	283
Sykepleie	Stord	Fakultet for helse- og sosialfag (FHS)	179
Sykepleie	Førde	Fakultet for helse- og sosialfag (FHS)	173
Ingeniør	Bergen	Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap (FIN)	153
Bioingeniør	Bergen	Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap (FIN)*	150

De 10 studieprogrammene med flest søkere ved HVL, uavhengig av prioritet:

Sykepleie	Bergen	Fakultet for helse- og sosialfag (FHS)	3949
Fysioterapi	Bergen	Fakultet for helse- og sosialfag (FHS)	2596
Økonomi og administrasjon	Bergen	Fakultet for økonomi- og samfunnsvitenskap (FØS)	2294
Sosialt arbeid	Bergen	Fakultet for helse- og sosialfag (FHS)	1868
Vernepleie	Bergen	Fakultet for helse- og sosialfag (FHS)	1834
Sykepleie	Haugesund	Fakultet for helse- og sosialfag (FHS)	1602
Sykepleie	Førde	Fakultet for helse- og sosialfag (FHS)	1479
Sykepleie	Stord	Fakultet for helse- og sosialfag (FHS)	1474
Radiografi	Bergen	Fakultet for helse- og sosialfag (FHS)	1161
Barnevern	Sogndal	Fakultet for helse- og sosialfag (FHS)	1053

*Endring 23.04.18: Rettet fra Fakultet for helse- og sosialfag (FHS)

Størst vekst (førstevalg)

Vernepleie	Bergen	50
Sykepleie	Bergen	49
Informasjonsteknologi	Bergen	43
Informasjonsteknologi	Førde	30*
Ergoterapi	Bergen	28
Fysioterapi	Bergen	26
Ingeniør	Bergen	25
Ingeniør, havteknologi	Bergen	25
Barnehagelærer, natur, helse og bevegelse	Bergen	25
Sosialt arbeid	Sogndal	23

* Informasjonsteknologi Førde nytt av året, slik at alle søkere er nye søkere

Størst vekst antall

Sykepleie	Førde	372
Vernepleie	Sogndal	301
Informasjonsteknologi	Bergen	296
Fysioterapi	Bergen	264
Barnevern	Sogndal	219
Ergoterapi	Bergen	178
Radiografi	Bergen	177
Grunnskolelærer, 5.-10. trinn, kunst og håndverk	Bergen	167*
Landmåling og eiendomsdesign	Bergen	160
Informasjonsteknologi	Førde	158

* Studiet er nytt av året, slik at all vekst i søkertall er nye søkere

HVL er et lærested der en stor del av studieporteføljen består av nettopp helse- og sosialfag, ingeniørutdanninger og lærerutdanninger. Dermed er det godt å se at utdanningene vi tilbyr er etterspurte.

Flest førstevalg pr. studieplass

Studie	Sted	Studie- plasser	Søkere	Søkere pr. plass
Vernepleie, Sogndal, deltid	Sogndal	10*	83	8,30
Sosialt arbeid, Bergen	Bergen	60	437	7,28
Fysioterapi	Bergen	85	522	6,14
Vernepleie, Bergen	Bergen	70	375	5,36
Sykepleie, Bergen, høst	Bergen	180	951	5,28
Økonomi og administrasjon, Bergen	Bergen	90	431	4,79
Friluftsliv	Sogndal	20	78	3,90
Radiografi	Bergen	40	141	3,53
Vernepleie, Sogndal	Sogndal	30	94	3,13
Grunnskolelærer, 5.-10. trinn, matematikk	Bergen	32	98	3,06

*Det er satt av studieplasser i det lokale opptaket

Flest søkere pr. studieplass

Studie	Sted	Studie- plasser	Søkere	Søkere pr. plass
Vernepleie, Sogndal, deltid	Sogndal	10*	469	46,90
Vernepleie, Sogndal	Sogndal	30	987	32,90
Sykepleie, Førde, vår	Førde	25	820	32,80
Sosialt arbeid, Bergen	Bergen	60	1868	31,13
Fysioterapi	Bergen	85	2596	30,54
Radiografi	Bergen	40	1161	29,03
Barnevern	Sogndal	40	1053	26,33
Ergoterapi	Bergen	40	1052	26,30
Vernepleie, Bergen	Bergen	70	1834	26,20
Friluftsliv	Sogndal	20	511	25,55

*Det er satt av studieplasser i det lokale opptaket

På disse studiene blir det nok stor konkurranse om å komme inn, og poenggrensene vil nok å vise det samme.

Studium	Campus	2018 prioritets- søkere	2018 Første- Totalt antall søkere	Endringer førstevalg	Endringer søknader totalt	2017 Første- prioritets- søkere	2017 Totalt antall søkere	Merknad
Fakultet for helse- og sosialvitenskap (FHS)								
Master FHS								
203.3001 Master i psykisk helse- og rusarbeid Bergen	Bergen	175	237	24 %	26 %	141	188	
203.3009 Master i klinisk fysioterapi - hjerte- og lungelidelser	Bergen	9	47	79 %		57	N/A	* Forrige opptak 2016, ikke delt i profiler
203.3010 Master i klinisk fysioterapi - muskel- skjelett, revmatiske og ortopediske helseproblemer	Bergen	55	78	-				
203.3012 Master i klinisk fysioterapi - psykiske og psykosomatiske helseplager	Bergen	38	75	-				
203.3011 Master i klinisk sykepleie - Helsesøster	Bergen	293	421	33 %	35 %	221	311	
203.3014 Master i jordmorfag	Bergen	94	222	-10 %	17 %	105	189	
203.3015 Master i klinisk sykepleie - Diabetessykepleie	Bergen	80	132	-17 %	113 %	96	62	
203.3016 Master i klinisk sykepleie - Anestesisykepleie	Bergen	132	240	8 %	15 %	122	209	
203.3018 Master i klinisk sykepleie - Intensivsykepleie	Bergen	36	172	-55 %	22 %	80	141	
203.3019 Master i klinisk sykepleie - Operasjonssykepleie	Bergen	48	136	14 %	26 %	42	108	
203.3020 Master i klinisk sykepleie - Kardiologisk sykepleie	Bergen	44	90	-41 %	210 %	75	29	
203.3021 Master i klinisk sykepleie - Anestesisykepleie	Haugesund	24	105					* Ikke opptak siden 2014
203.3022 Master i klinisk sykepleie - Intensivsykepleie	Haugesund	22	63	47 %	62 %	15	39	
203.3023 Master i klinisk sykepleie - Operasjonssykepleie	Haugesund	7	47	-22 %	68 %	9	28	
203.3024 Master i klinisk helse- og omsorgsvitenskap	Stord	23	59	64 %	111 %	14	28	
203.3028 Master i klinisk sykepleie - Intensivsykepleie	Førde	7	39	-13 %	50 %	8	26	
203.3036 Master i klinisk sykepleie - Anestesisykepleie	Førde	14	83					* Ikke opptak siden 2014
203.3037 Master i samhandling innen helse- og sosialtjenester	Førde	75	124	29 %		58	N/A	
		1176	2370	13 %		1043	1358	
Videreutdanning FHS								
203.1540 Klinisk radiografi	Bergen	37	40					* erstatter medisinsk digital bildebehandling, pediatrik radiografi og mammografi
203.1550 Veiledningspedagogikk	Bergen	46	81	21 %	0 %	38	81	
203.2718 Gottman parterapi metode Bergen	Bergen	7	14	-50 %	-13 %	14	16	
203.2846 Teknologi i helse og omsorg (Omsorgsteknologi)	Bergen	51	69	0 %	-17 %	51	83	
203.2847 Systemisk familierterapi og nettverksarbeid Bergen	Bergen	59	80	-32 %	-8 %	87	87	*frist 15. mai
203.2853 Vurdering av barnets beste, 30sp oppdrag	Bergen	43	50					*nytt studium med frist 15. mai
203.1700 Innføring i veiledning	Førde	15	26	-12 %	0 %	17	26	
203.1705 Akuttisykepleie for kommunehelsetjenesten	Førde	73	108	38 %	38 %	53	78	
203.1709 Lindrende behandling, pleie og omsorg 2	Førde	21	35					*ikke opptak i 2017
203.1710 Psykisk helsearbeid, tverrfaglig videreutd	Førde	63	104					*ikke opptak i 2017
203.1711 Teknologi i helse og omsorg (Omsorgsteknologi)	Førde	25	38					*Nytt
203.1712 Tverrfaglig psykososialt arbeid med barn og unge	Førde	32	48					*ikke opptak i 2017
203.1600 Offshoresykepleie	Haugesund	60	84	82 %	14 %	33	74	
203.1603 Avansert klinisk sykepleie	Haugesund	30	62	-3 %	-7 %	31	67	
203.1604 Rehabilitering Haugesund	Haugesund	65	111	550 %	296 %	10	28	
203.1606 Pleie og behandling av ikke-helende sår	Haugesund	109	143	12 %	7 %	97	134	

Studium	Campus	2018 prioritets- søkere	2018 Første- Totalt antall søkere	Endringer førstevalg	Endringer søknader totalt	2017 Første- prioritets- søkere	2017 Totalt antall søkere	Merknad
203.1655 Frivillig arbeid	Haugesund	18	21	-10 %	-19 %	20	26	
203.1658 Rusproblematikk	Haugesund	38	89					*ikke opptak i 2017
203.1659 Eldre, demens og alderspsykiatri	Haugesund	23	47					*ikke opptak i 2017
203.1704 Aktiv omsorg - bevegelse, naturopplevelse og deltakelse	Sogndal	54	78	170 %	117 %	20	36	
203.1707 Rusproblematikk og rusarbeid	Sogndal	31	71	63 %	87 %	19	38	
203.1614 Teknologi i helse og omsorg (Omsorgsteknologi)	Stord	17	25	89 %	-22 %	9	32	*Nytt, erstatter omsorgsteknologi
203.1650 Tverrfaglig psykososialt arbeid med barn og unge -	Stord	58	90	45 %	29 %	40	70	
203.1654 Psykososialt arbeid - ulike praksiser, teorier og etiske dilemmaer	Stord	6	28	100 %	56 %	3	18	
203.1657 Psykisk helsearbeid, tverrfaglig videreutd	Stord	141	191					*ikke opptak i 2017
		1122	1733			542	894	
Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap (FIN)								
Master FIN								
203.3300 Master i areal og eiendom	Bergen	111	126	12 %	6 %	99	119	
203.3302 Master i brannsikkerhet	Haugesund	27	61	-33 %	-25 %	40	81	
203.3303 Master i brannsikkerhet, deltid	Haugesund	10	22	-23 %	-29 %	13	31	
203.3304 Master in Climate Change Management Sogndal	Sogndal	151	181	10 %	3 %	137	175	
203.3306 Master i brannsikkerhet - Bridging course for prerequisite	Haugesund	9	25					*Nytt
		308	415	7 %	2 %	289	406	
Y-veg og tresemesterordning FIN								
203.1106 Branningeniør tresemesterordning	Haugesund	18	57	-50 %	2 %	36	56	
203.1107 HMS-ingeniør tresemesterordning	Haugesund	36	46	200 %	24 %	12	37	
203.1108 Maskiningeniør tresemesterordning	Haugesund	26	46	0 %	-6 %	26	49	
203.1109 Elektroingeniør y-vei	Haugesund	56	78	22 %	26 %	46	62	
203.1110 Bachelor i nautikk y-vei	Haugesund	26	29	-28 %	-29 %	36	41	
203.1111 Maskiningeniør for fagteknikere	Stord	6	10	50 %	25 %	4	8	
203.1112 Elektroingeniør for fagteknikere	Stord	7	15	75 %	25 %	4	12	
203.1117 Automatiseringsingeniør tresemesterordning	Førde	9	29	-18 %	-17 %	11	35	
203.1118 Energi-, elkraft- og miljøingeniør tresemesterordning	Førde	14	37	56 %	23 %	9	30	
203.1119 Bygg- og anleggsingeniør tresemesterordning	Førde	20	37	0 %	-3 %	20	38	
203.1120 Automatiseringsingeniør, y-vei	Førde	10	30	-9 %	-6 %	11	32	
203.1121 Energi-, elkraft- og miljøingeniør, y-vei	Førde	16	32	-11 %	-14 %	18	37	
203.1122 Bygg- og anleggsingeniør, y-vei	Førde	16	19	100 %	58 %	8	12	
203.1130 Maskiningeniør tresemesterordning	Bergen/Florø	2	11					*Nytt
203.1131 Havteknologi tresemesterordning	Bergen/Florø	9	20					*Nytt
		271	496	12 %	10 %	241	449	
Forkurs, realfagskurs								
203.1104 Realfagskurs deltid, 1 år	Bergen	280	350	6 %	13 %	263	310	
203.1105 Forkurs for 3-årig ingeniørutd. og integ. master i tekn. fag.	Bergen	235	305	-8 %	-12 %	256	348	
203.1116 Forkurs for 3-årig ingeniørutd. og integ. master i tekn. fag.	Førde	37	115	-12 %	32 %	60	144	
203.1123 Realfagskurs deltid, 1 år	Førde	16	75					

Studium	Campus	2018 prioritets- søkere	2018 Første- Totalt antall søkere	Endringer førstevalg	Endringer søknader totalt	2017 Første- prioritets- søkere	2017 Totalt antall søkere	Merknad
		568	845	-2 %	5 %	579	802	
203.1101 Yrkesdykking	Bergen	55	55	-24 %	-24 %	72	72	
Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap (FØS)								
Master ved fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap (FØS)								
203.3305 Master in Maritime Operations	Haugesund	110	136	116 %	167 %	51	51	
203.3301 Master i innovasjon og ledelse, samfunnsfaglig retning	Bergen	240	281	3 %	7 %	232	262	
203.3308 Master i organisasjon og ledelse, utdanningsledelse, desentralisert Bergen	Sogndal	104	173	17 %		89		
203.3309 Master i organisasjon og ledelse, helse- og velferdsledelse, desentralisert Bergen	Sogndal	140	172	115 %		65		
		594	762	36 %		437		
Videreutdanning FIN/FØS								
203.1100 Logistikk	Bergen	73	75	11 %	14 %	66	66	
203.6700 Beredskapsledelse	Haugesund	86	94	-20 %	-13 %	107	108	
203.6702 Psykologi	Haugesund	28	36	-39 %	1100 %	46	3	
203.6708 Endringsledelse,	Haugesund	53	63					
203.6709 Maritim jus 1	Haugesund	24	27					
		264	295	21 %	67 %	219	177	
Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett (FLKI)								
Master FLKI								
203.3601 Master i barne- og ungdomslitteratur	Bergen	31	63	29 %	31 %	24	48	
203.3602 Master i undervisningsvitenskap m/Norsk	Bergen	13	68	8 %	62 %	12	42	
203.3603 Master i undervisningsvitenskap m/Engelsk	Bergen	9	31	0 %	55 %	9	20	
203.3604 Master i undervisningsvitenskap m/Matematikk	Bergen	34	61	42 %	61 %	24	38	
203.3605 Master i undervisningsvitenskap m/Pedagogikk	Bergen	41	122	86 %	82 %	22	67	
203.3606 Master i samfunnsfagdidaktikk	Bergen	30	59	-6 %	13 %	32	52	
203.3607 Master i fysisk aktivitet og kosthold, Fysisk aktivitet	Bergen	45	73	55 %	66 %	29	44	
203.3608 Master i fysisk aktivitet og kosthold, mat og helse	Bergen	19	61	375 %	190 %	4	21	
203.3609 Master i barnehagekunnskap	Bergen	28	38	100 %	153 %	14	15	
203.3610 Master i musikkpedagogikk	Bergen	17	24	21 %	60 %	14	15	
203.3611 Master i IKT i læring, fagprofil teknologi	Stord	29	53	61 %	66 %	18	32	
203.3612 Master i IKT i læring, fagprofil allmenndidaktikk	Stord	28	68	40 %	79 %	20	38	
203.3613 Master i kreative fag og læreprosesser, fagprofil musikk	Stord	14	22	56 %	57 %	9	14	
203.3614 Master i kreative fag og læreprosesser, fagprofil kunst&håndv.	Stord	31	36	48 %	38 %	21	26	
203.3615 Master i kreative fag og læreprosesser, fagprofil norsk	Stord	6	15	100 %	50 %	3	10	
203.3616 Master i kreative fag og læreprosesser, fagprofil barnehage	Stord	4	6	0 %	-14 %	4	7	
203.3618 Master i idrettsvitenskap	Sogndal	75	105	-1 %	-1 %	76	106	
203.3619 Master i spesialpedagogikk	Sogndal	136	175	123 %		61	N/A	
203.3624 Master i læring og undervisning m/Norsk	Sogndal	18	34					* Ikke delt i profiler forrige opptak
203.3625 Master i læring og undervisning m/Matematikk	Sogndal	16	33					
203.3626 Master i læring og undervisning m/Samfunnsfag	Sogndal	9	29	40 %		40	N/A	

Studium	Campus	2018 prioritets- søkere	2018 Første- Totalt antall søkere	Endringer førstevalg	Endringer søknader totalt	2017 Første- prioritets- søkere	2017 Totalt antall søkere	Merknad
203.3627 Master i læring og undervisning m/Kroppsøving	Sogndal	13	52					
		646	1228	48 %		436	595	
Praktisk pedagogisk utdanning (PPU)								
203.7201 PPU-Y deltid: Bygg- og anleggsteknikk	Bergen	17	37	70,0 %	85,0 %	10	20	
203.7202 PPU-Y deltid: Design og håndverk/medieproduksjon	Bergen	17	31	6,3 %	-16,2 %	16	37	
203.7203 PPU-Y deltid: Elektrofag	Bergen	13	31	-40,9 %	-18,4 %	22	38	
203.7204 PPU-Y deltid: Helse- og oppvekstfag	Bergen	145	213	40,8 %	27,5 %	103	167	
203.7205 PPU-Y deltid: Naturbruk	Bergen	21	44	320,0 %	144,4 %	5	18	
203.7206 PPU-Y deltid: Restaurant- og matfag	Bergen	22	29	120,0 %	26,1 %	10	23	
203.7207 PPU-Y deltid: Service og samferdsel	Bergen	23	38	35,3 %	15,2 %	17	33	
203.7208 PPU-Y deltid: Teknikk og industriell produksjon	Bergen	23	47	4,5 %	27,0 %	22	37	
203.7300 PPU-A deltid: Naturfag	Stord	52	94	-42,2 %	-48,9 %	90	184	
203.7301 PPU-A deltid: Matematikk	Stord	39	88	-53,6 %	-47,9 %	84	169	
203.7302 PPU-A deltid: Fremmedspråk	Stord	50	105	-23,1 %	-19,2 %	65	130	
203.7303 PPU-A deltid: Norsk	Stord	25	62	-50,0 %	-39,8 %	50	103	
203.7306 PPU-A deltid: RLE	Stord	30	75	-23,1 %	-33,6 %	39	113	
203.7309 PPU-Y deltid: Bygg- og anleggsteknikk	Stord	16	28	166,7 %	40,0 %	6	20	
203.7310 PPU-Y deltid: Teknikk og industriell produksjon	Stord	31	51	3,3 %	0,0 %	30	51	
203.7311 PPU-Y deltid: Elektrofag	Stord	16	25	-30,4 %	-16,7 %	23	30	
203.7312 PPU-Y deltid: Design og håndverk	Stord	20	37	233,3 %	32,1 %	6	28	
203.7313 PPU-Y deltid: Helse- og oppvekstfag	Stord	124	193	10,7 %	19,1 %	112	162	
203.7315 PPU-Y deltid: Service og samferdsel	Stord	17	30	70,0 %	-21,1 %	10	38	
203.7316 PPU-Y deltid: Naturbruk	Stord	10	28	42,9 %	27,3 %	7	22	
203.7317 PPU-Y deltid: Medier og kommunikasjon	Stord	39	62	77,3 %	26,5 %	22	49	
203.7318 PPU-A deltid: Kroppsøving	Stord	47	98	Ikke delt i profiler forrige opptak				* Ikke delt i profiler forrige opptak
203.7319 PPU-A deltid: Musikk	Stord	15	20					
203.7320 PPU-A deltid Samfunnskunnskap	Stord	61	146					
203.7321 PPU-A deltid Historie	Stord	28	85					
203.7322 PPU-A deltid: Kunst og håndverk	Stord	12	34					
203.7400 PPU-A heltid: Kroppsøving	Sogndal	88	130	-22,1 %	-17,7 %	113	158	
203.7401 PPU-A heltid: Samfunnsfag	Sogndal	50	102	-10,7 %	-29,2 %	56	144	
203.7402 PPU-A heltid: Matematikk	Sogndal	42	77	10,5 %	-2,5 %	38	79	
203.7403 PPU-A heltid: Norsk	Sogndal	28	63	115,4 %	46,5 %	13	43	
203.7404 PPU-A heltid: Fremmedspråk	Sogndal	22	67	-4,3 %	1,5 %	23	66	
203.7405 PPU-A deltid: Fremmedspråk	Førde	14	66		57,1 %		42	
203.7406 PPU-A deltid: Matematikk	Førde	10	43		-4,4 %		45	
203.7407 PPU-A deltid: Samfunnsfag	Førde	25	134		81,1 %		74	
203.7408 PPU-A deltid: Kroppsøving	Førde	22	90		45,2 %		62	
203.7409 PPU-Y deltid: Naturbruk	Førde	2	14					* Ikke delt i profiler forrige opptak
203.7410 PPU-Y deltid: Service og samferdsel	Førde	15	34					
203.7411 PPU-Y deltid: Design og håndverk	Førde	3	13					

Studium	Campus	2018 prioritets- søkere	2018 Første- Totalt antall søkere	Endringer førstevalg	Endringer søknader totalt	2017 Første- prioritets- søkere	2017 Totalt antall søkere	Merknad
203.7412 PPU-Y deltid: Helse- og oppvekstfag	Førde	26	76	50,6 %	N/A	77	N/A	
203.7413 PPU-Y deltid: Restaurant- og matfag	Førde	7	11					
203.7414 PPU-Y deltid: Bygg- og anleggsteknikk	Førde	14	29					
203.7415 PPU-Y deltid: Elektrofag	Førde	11	18					
203.7416 PPU-Y deltid: Teknikk og industriell produksjon	Førde	14	34					
203.7417 PPU-A deltid: Norsk	Førde	24	63					
		1330	2795			1069		
Videreutdanning FLKI								
203.8500 Problematferd	Stord	100	131			62	79	
203.8501 Generelle lærevanser og nedsett funksjonsevne	Stord	54	98			32	60	
203.8505 Pedagogisk veilederutdanning 1: Skole og barnehage	Stord	35	46			21	34	
203.8506 Pedagogisk veilederutdanning 2: Veiledning, organisasjon...	Stord	14	24			16	26	
203.8600 Spesialpedagogikk	Sogndal	88	118			59	76	
203.8603 Matematikk 3	Sogndal	3	8			5	10	
203.8604 Naturfag 1, 1.-7. trinn	Sogndal	6	14			3	8	
203.8605 Veiledning og mentorutdanning 1	Førde	6	7			24	26	
203.8606 Engelsk 1, 1.-7. trinn	Sogndal	10	24			9	18	
203.8607 Norsk 3	Sogndal	1	4			5	5	
203.8608 Naturfag 1, 5.-10. trinn	Sogndal	14	23			8	16	
203.8609 Kroppsøving 3	Sogndal	2	3			3	5	
203.8613 Kunst og håndverk 1, 1.-7.trinn	Sogndal	4	13			1	5	
203.8615 Kunst og håndverk 1, 5.-10.trinn	Sogndal	13	19					*ikke opptak i 2017
203.8616 Samfunnsfag 3	Sogndal	3	5					*ikke opptak i 2017
203.8996 Læring i interaktive utstillinger	Bergen	11	11					
203.9015 Kommunikasjon og språk blant de yngste i barnehagen	Bergen	19	33					
203.9757 Pedagogisk utviklingsarbeid i barnehage og skole (PUB)	Bergen	11	19			5	3	
		394	600			253	371	

Studiekode	Studiumhandboknavn	Campus	Fakultet	2017-april			2018-april			Endring antall	Endring %	Førstevalg pr. studieplass	Søkere pr. plass	
				Planlagte studie-plasser	Søkere	Søknader førstevalg	Planlagte studie-plasser	Søkere	Søknader førstevalg					
203 050	Sykepleie, Bergen, høst	Bergen	Fakultet for helse- og sosialfag (FHS)	175	3982	902	180	3949	951	49	5,4 %	5,28	21,9	
203 052	Sykepleie, Førde, vår	Førde	Fakultet for helse- og sosialfag (FHS)	25	826	45	25	820	54	9	20,0 %	2,16	32,8	
203 053	Sykepleie, Stord, høst	Stord	Fakultet for helse- og sosialfag (FHS)	90	1604	206	90	1474	179	-27	-13,1 %	1,99	16,4	
203 054	Sykepleie, Førde, høst	Førde	Fakultet for helse- og sosialfag (FHS)	81	1107	162	81	1479	173	11	6,8 %	2,14	18,3	
203 056	Sykepleie, Haugesund, høst	Haugesund	Fakultet for helse- og sosialfag (FHS)	110	1692	314	110	1602	283	-31	-9,9 %	2,57	14,6	
203 060	Vernepleie, Bergen	Bergen	Fakultet for helse- og sosialfag (FHS)	85	1696	325	70	1834	375	50	15,4 %	5,36	26,2	
203 061	Vernepleie, Sogndal, deltid	Sogndal	Fakultet for helse- og sosialfag (FHS)	33	667	110	10	469	83	-27	-24,5 %	8,30	46,9	
203 062	Vernepleie, Sogndal	Sogndal	Fakultet for helse- og sosialfag (FHS)	30	686	74	30	987	94	20	27,0 %	3,13	32,9	
203 070	Barnevern	Sogndal	Fakultet for helse- og sosialfag (FHS)	40	834	74	40	1053	86	12	16,2 %	2,15	26,3	
203 080	Sosialt arbeid, Bergen	Bergen	Fakultet for helse- og sosialfag (FHS)	55	1875	432	60	1868	437	5	1,2 %	7,28	31,1	
203 081	Sosialt arbeid, Sogndal	Sogndal	Fakultet for helse- og sosialfag (FHS)	45	929	108	45	1037	131	23	21,3 %	2,91	23,0	
203 700	Ergoterapi	Bergen	Fakultet for helse- og sosialfag (FHS)	40	874	84	40	1052	112	28	33,3 %	2,80	26,3	
203 701	Radiografi	Bergen	Fakultet for helse- og sosialfag (FHS)	40	984	120	40	1161	141	21	17,5 %	3,53	29,0	
203 703	Fysioterapi	Bergen	Fakultet for helse- og sosialfag (FHS)	85	2332	496	85	2596	522	26	5,2 %	6,14	30,5	
203 051	Sykepleie, Førde, deltid, samlingsbasert	Førde	Fakultet for helse- og sosialfag (FHS)	24	1024	157				-157	-100,0 %			Ikke opptak
			Total Fakultet for helse- og sosialfag (FHS)	958	21112	3609	906	21381	3621	12	0,3 %	4,00	23,6	
203 002	Ingeniør, brannsikkerhet	Haugesund	Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap (FIN)	40	189	34	40	168	32	-2	-5,9 %	0,80	4,2	
203 003	Ingeniør, bygg	Bergen	Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap (FIN)	103	884	207	92	809	153	-54	-26,1 %	1,66	8,8	
203 004	Ingeniør, data	Bergen	Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap (FIN)	53	590	121	65	712	146	25	20,7 %	2,25	11,0	
203 005	Ingeniør, automatisering, Førde	Førde	Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap (FIN)	25	68	12	25	71	13	1	8,3 %	0,52	2,8	
203 006	Ingeniør, elkraft	Bergen	Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap (FIN)	45	300	62	48	316	56	-6	-9,7 %	1,17	6,6	
203 009	Ingeniør, kjemi	Bergen	Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap (FIN)	29	177	25	29	153	19	-6	-24,0 %	0,66	5,3	
203 011	Ingeniør, marinteknikk	Bergen	Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap (FIN)	42	288	32	38	320	40	8	25,0 %	1,05	8,4	
203 012	Ingeniør, maskin, Bergen	Bergen	Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap (FIN)	49	395	55	44	369	56	1	1,8 %	1,27	8,4	
203 017	Ingeniør, automatisering, Bergen	Bergen	Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap (FIN)	39	364	57	43	419	79	22	38,6 %	1,84	9,7	
203 024	Ingeniør, elektronikk	Bergen	Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap (FIN)	34	304	25	34	302	33	8	32,0 %	0,97	8,9	
203 028	Ingeniør, kommunikasjonssystemer	Bergen	Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap (FIN)	25	127	14	25	124	17	3	21,4 %	0,68	5,0	
203 034	Ingeniør, maskin, Haugesund	Haugesund	Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap (FIN)	55	124	26	55	107	22	-4	-15,4 %	0,40	1,9	
203 045	Ingeniør, produksjonsteknikk	Bergen	Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap (FIN)	27	181	18	33	164	13	-5	-27,8 %	0,39	5,0	
203 047	Ingeniør, HMS	Haugesund	Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap (FIN)	35	154	22	35	153	27	5	22,7 %	0,77	4,4	
203 069	Ingeniør, maskin, Florø	Florø	Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap (FIN)	15	38	6	30	24	1	-5	-83,3 %	0,03	0,8	
203 072	Ingeniør, energi, elkraft og miljø	Førde	Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap (FIN)	20	86	7	20	83	9	2	28,6 %	0,45	4,2	
203 096	Ingeniør, havteknologi, Bergen	Bergen	Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap (FIN)	49	264	17	32	375	42	25	147,1 %	1,31	11,7	
203 310	Landskapsplanlegging med landskapsarkitektur	Sogndal	Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap (FIN)	25	379	45	25	391	43	-2	-4,4 %	1,72	15,6	
203 395	Informasjonsteknologi, Bergen	Bergen	Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap (FIN)	28	440	63	35	736	106	43	68,3 %	3,03	21,0	
203 469	Geologi og geofare	Sogndal	Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap (FIN)	25	175	31	25	186	28	-3	-9,7 %	1,12	7,4	
203 506	Ingeniør, havteknologi, Kristiansund	Bergen (Kr.sund)	Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap (FIN)	30	6	0	30	51	7	7		0,23	1,7	
203 561	Ingeniør, havteknologi, Florø	Florø	Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap (FIN)	34	20	5	24	33	6	1	20,0 %	0,25	1,4	
203 675	Ingeniør, bygg og anlegg	Førde	Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap (FIN)	25	117	9	25	127	17	8	88,9 %	0,68	5,1	
203 753	Landmåling og eiendomsdesign	Bergen	Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap (FIN)	28	549	107	40	709	116	9	8,4 %	2,90	17,7	
203 822	Ingeniør, energiteknologi	Bergen	Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap (FIN)	37	375	41	42	313	28	-13	-31,7 %	0,67	7,5	
203 829	Informasjonsteknologi, Førde	Førde	Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap (FIN)				15	158	30	30		2,00	10,5	Nytt 2018
203 835	Fornybar energi	Sogndal	Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap (FIN)	25	406	40	25	478	52	12	30,0 %	2,08	19,1	
203 373	Naturfag	Sogndal	Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap (FIN)	10	71	6				-6	-100,0 %			Ikke opptak
203 702	Bioingeniør	Bergen	Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap (FIN)	52	910	147	52	933	150	3	2,0 %	2,88	17,9	
			Total Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap (FIN)	952	7071	1087	974	7851	1191	104	9,6 %	1,22	8,1	
203 083	Grunnskolelærer, 5.-10. trinn, Stord	Stord	Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett (FLKI)	36	328	74	36	293	57	-17	-23,0 %	1,58	8,1	
203 084	Grunnskolelærer, 1.-7. trinn, Stord	Stord	Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett (FLKI)	54	240	41	54	263	35	-6	-14,6 %	0,65	4,9	
203 130	Barnehagelærer, barns utvikling, lek og læring	Bergen	Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett (FLKI)	95	603	99	140	752	122	23	23,2 %	0,87	5,4	
203 131	Barnehagelærer, natur, helse og bevegelse	Bergen	Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett (FLKI)	65	417	46	70	550	71	25	54,3 %	1,01	7,9	
203 132	Barnehagelærer, kunst, kultur, kreativitet	Bergen	Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett (FLKI)	65	335	30	35	435	44	14	46,7 %	1,26	12,4	
203 133	Barnehagelærer, språk, tekst og matematikk	Bergen	Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett (FLKI)	35	209	13	35	266	26	13	100,0 %	0,74	7,6	
203 135	Barnehagelærer, Stord	Stord	Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett (FLKI)	65	332	80	65	367	89	9	11,3 %	1,37	5,6	
203 157	Faglærer i musikk	Stord	Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett (FLKI)	10	39	8	20	45	8	0	0,0 %	0,40	2,3	
203 170	Engelsk, Sogndal	Sogndal	Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett (FLKI)	25	125	19	30	127	26	7	36,8 %	0,87	4,2	

Studiekode	Studiumhandboknavn	Campus	Fakultet	2017-april			2018-april			Endring antall	Endring %	Førstevalg pr. studieplass	Søkere pr. plass	
				Planlagte studie-plasser	Søkere	Søknader førstevalg	Planlagte studie-plasser	Søkere	Søknader førstevalg					
203 185	Idrett, Sogndal	Sogndal	Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett (FLKI)	30	443	54	30	457	48	-6	-11,1 %	1,60	15,2	
203 203	Folkehelsearbeid	Bergen	Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett (FLKI)	24	442	55	24	583	71	16	29,1 %	2,96	24,3	
203 302	Friluftsliv	Sogndal	Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett (FLKI)	20	541	74	20	511	78	4	5,4 %	3,90	25,6	
203 437	Community Music	Stord	Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett (FLKI)	10	33	8	20	51	8	0	0,0 %	0,40	2,6	
203 439	Drama og anvendt teater	Bergen	Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett (FLKI)		75	21	24	143	19	-2	-9,5 %	0,79	6,0	
203 440	Faglærer i kroppsøving og idrettsfag	Bergen	Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett (FLKI)	32	679	116	32	642	91	-25	-21,6 %	2,84	20,1	
203 445	Barnehagelærer, Sogndal	Sogndal	Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett (FLKI)	35	257	46	40	370	57	11	23,9 %	1,43	9,3	
203 466	Tegnspråk og tolking	Bergen	Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett (FLKI)	24	234	39	24	259	54	15	38,5 %	2,25	10,8	
203 485	Idrett og kroppsøving	Sogndal	Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett (FLKI)	20	355	52	20	298	25	-27	-51,9 %	1,25	14,9	
203 486	Idrett, fysisk aktivitet og helse	Sogndal	Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett (FLKI)	30	413	45	30	400	41	-4	-8,9 %	1,37	13,3	
203 505	Kunst og håndverk	Stord	Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett (FLKI)	20	89	15	20	54	15	0	0,0 %	0,75	2,7	
203 509	Personlig trener	Sogndal	Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett (FLKI)	25	456	57	25	545	66	9	15,8 %	2,64	21,8	
203 529	Barnehagelærer, Bergen	Bergen	Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett (FLKI)	35	631	92	35	507	105	13	14,1 %	3,00	14,5	
203 547	Grunnskolelærer, 1.-7. trinn, kroppsøving	Bergen	Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett (FLKI)	28	435	57	32	433	58	1	1,8 %	1,81	13,5	
203 548	Grunnskolelærer, 1.-7. trinn, musikk	Bergen	Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett (FLKI)	13	88	8	13	135	23	15	187,5 %	1,77	10,4	
203 550	Grunnskolelærer, 1.-7. trinn, samfunnsfag	Bergen	Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett (FLKI)	36	464	57	36	486	62	5	8,8 %	1,72	13,5	
203 551	Grunnskolelærer, 1.-7. trinn, engelsk	Bergen	Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett (FLKI)	28	400	44	34	379	46	2	4,5 %	1,35	11,1	
203 557	Grunnskolelærer, 1.-7. trinn, naturfag	Bergen	Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett (FLKI)	28	398	51	30	334	35	-16	-31,4 %	1,17	11,1	
203 559	Grunnskolelærer, 1.-7. trinn, KRLE	Bergen	Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett (FLKI)	14	218	17	14	213	16	-1	-5,9 %	1,14	15,2	
203 560	Grunnskolelærer, 5.-10. trinn, kunst og håndverk	Bergen	Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett (FLKI)				13	167	22	22	#DIV/0!	1,69	12,8	
203 564	Grunnskolelærer, 1.-7. trinn, kunst og håndverk	Bergen	Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett (FLKI)	26	147	15	13	177	22	7	46,7 %	1,69	13,6	
203 567	Grunnskolelærer, 5.-10. trinn, engelsk	Bergen	Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett (FLKI)	28	421	52	28	477	57	5	9,6 %	2,04	17,0	
203 569	Grunnskolelærer, 5.-10. trinn, KRLE	Bergen	Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett (FLKI)	22	206	10	22	319	23	13	130,0 %	1,05	14,5	
203 590	Grunnskolelærer, 1.-7. trinn, Sogndal	Sogndal	Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett (FLKI)	36	260	27	36	306	40	13	48,1 %	1,11	8,5	
203 599	Grunnskolelærer, 1.-7. trinn, mat og helse	Bergen	Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett (FLKI)	13	194	14	13	192	19	5	35,7 %	1,46	14,8	
203 623	Engelsk, Stord	Stord	Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett (FLKI)	20	120	21	20	100	22	1	4,8 %	1,10	5,0	
203 649	Idrett, Stord	Stord	Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett (FLKI)	20	188	21	20	168	27	6	28,6 %	1,35	8,4	
203 651	Grunnskolelærer, 5.-10. trinn, Sogndal	Sogndal	Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett (FLKI)	40	361	56	50	413	56	0	0,0 %	1,12	8,3	
203 655	Grunnskolelærer, 5.-10. trinn, matematikk	Bergen	Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett (FLKI)	36	592	98	32	549	98	0	0,0 %	3,06	17,2	
203 657	Grunnskolelærer, 5.-10. trinn, samfunnsfag	Bergen	Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett (FLKI)	28	692	106	36	627	96	-10	-9,4 %	2,67	17,4	
203 658	Grunnskolelærer, 5.-10. trinn, norsk	Bergen	Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett (FLKI)	36	363	34	32	299	25	-9	-26,5 %	0,78	9,3	
203 659	Grunnskolelærer, 5.-10. trinn, mat og helse	Bergen	Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett (FLKI)	13	182	15	13	184	14	-1	-6,7 %	1,08	14,2	
203 660	Grunnskolelærer, 5.-10. trinn, musikk	Bergen	Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett (FLKI)	13	138	24	13	137	23	-1	-4,2 %	1,77	10,5	
203 667	Musikk	Stord	Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett (FLKI)	15	53	14	20	56	10	-4	-28,6 %	0,50	2,8	
203 680	Samfunnsfag, Stord	Stord	Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett (FLKI)	30	119	22	30	73	12	-10	-45,5 %	0,40	2,4	
203 134	Barnehagelærer, Sogndal, deltid	Sogndal	Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett (FLKI)	33	216	42				-42	-100,0 %			Ikke opptak
			Total Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett (FLKI)	1311	13531	1889	1379	14142	1962	73	3,9 %	1,42	10,3	
203 179	Historie, årsstudium	Sogndal	Fakultet for økonomi- og samfunnsvitenskap (FØS)	15	99	8	15	123	23	15	187,5 %	1,53	8,2	
203 242	Samfunnsfag, Sogndal	Sogndal	Fakultet for økonomi- og samfunnsvitenskap (FØS)	20	145	22	20	147	13	-9	-40,9 %	0,65	7,4	
203 246	Jus	Sogndal	Fakultet for økonomi- og samfunnsvitenskap (FØS)	25	503	44	25	495	59	15	34,1 %	2,36	19,8	
203 317	Natur- og opplevelsesbasert reiseliv	Sogndal	Fakultet for økonomi- og samfunnsvitenskap (FØS)	20	218	26	20	280	37	11	42,3 %	1,85	14,0	
203 330	Reiselivsledelse	Sogndal	Fakultet for økonomi- og samfunnsvitenskap (FØS)	25	382	39	25	334	27	-12	-30,8 %	1,08	13,4	
203 351	Ungdomssosiologi	Sogndal	Fakultet for økonomi- og samfunnsvitenskap (FØS)	20	244	24	20	258	22	-2	-8,3 %	1,10	12,9	
203 353	Nautikk	Haugesund	Fakultet for økonomi- og samfunnsvitenskap (FØS)	38	292	70	38	300	65	-5	-7,1 %	1,71	7,9	
203 368	Eiendomsmegling	Sogndal	Fakultet for økonomi- og samfunnsvitenskap (FØS)	35	789	101	35	591	68	-33	-32,7 %	1,94	16,9	
203 369	Økonomi og administrasjon, Bergen	Bergen	Fakultet for økonomi- og samfunnsvitenskap (FØS)	90	2196	439	90	2294	431	-8	-1,8 %	4,79	25,5	
203 404	Økonomi og administrasjon, Haugesund	Haugesund	Fakultet for økonomi- og samfunnsvitenskap (FØS)	90	541	130	90	530	109	-21	-16,2 %	1,21	5,9	
203 414	Økonomi og administrasjon, Haugesund, deltid	Haugesund	Fakultet for økonomi- og samfunnsvitenskap (FØS)	10	374	58	30	231	50	-8	-13,8 %	1,67	7,7	
203 481	Historie, bachelor	Sogndal	Fakultet for økonomi- og samfunnsvitenskap (FØS)	15	88	6	15	105	12	6	100,0 %	0,80	7,0	
203 515	Økonomi og administrasjon, Sogndal	Sogndal	Fakultet for økonomi- og samfunnsvitenskap (FØS)	55	457	72	55	425	63	-9	-12,5 %	1,15	7,7	
203 526	Økonomi og jus	Sogndal	Fakultet for økonomi- og samfunnsvitenskap (FØS)	25	465	40	25	453	34	-6	-15,0 %	1,36	18,1	
203 927	Sosiologi - ungdomssosiologi	Sogndal	Fakultet for økonomi- og samfunnsvitenskap (FØS)	15	264	20	15	305	26	6	30,0 %	1,73	20,3	
			Total Fakultet for økonomi- og samfunnsvitenskap (FØS)	498	7057	1099	518	6871	1039	-60	-5,5 %	2,01	13,3	
I alt	I alt			3771	24264	7810	3829	24912	7963	153	2,0 %	2,08	6,5	

2018

**Høgskulen
på Vestlandet**

Arkivsak-dok. 17/00146-31 Arkivkode. 011
Saksbehandler Linda Marie Hvaal Mcguffie

Saksgang Høgskulestyret Møtedato
26.04.2018

O-3/18 ORIENTERINGAR FRÅ REKTOR, STYREMØTE 03/18

Forslag til vedtak/innstilling:

Styret tar sakene til orientering.

O-3/18-1 Referat frå IDF-møte

Vedlegg: Referat frå IDF-møte 24. april (Vert ettersendt).

O-3/18-2 Årshjul

Vedlegg Årshjul for styresaker HVL 2018 pr. april

O-3/18-3 Nynorsk i lærarutdanninga – fråsegn frå Bergen Mållag

Vedlegg Nynorsk i lærarutdanninga

O-3/18-4 Implementering av administrativ organisering

Vedlegg Saka har ikkje vedlegg.

O-3/18-5 Medeigarskap i Khrono

Vedlegg Saka har ikkje vedlegg.

Vår ref.:
18/00596-6

Dato:
17.04.18

Årshjul for styresaker HVL 2018 pr. april

Oversikt over planlagte styresaker ved HVL i 2018.

Årshjulet er rullerende og det tas forbehold om at saker kan bli flyttet, slått sammen eller få ny sakstittel eller kategorisering.

Oppdatert versjon av årshjulet legges fram for styret som orienteringssak på hvert styremøte.

Forklaring til tabellen:

- Faste årshjulssaker er merket med (F).
- Sakene er delt inn i følgende kategorier:
 - (S) Strategiske saker – Styret inviteres til diskusjon/drøfting før vedtak fattes
 - (B) Beslutningssaker – Saker hvor det ikke forventes større diskusjon – enten fordi saken er «ferdigbehandlet» eller vedtak er nødvendig av formelle grunner.
 - (O) Orienteringssaker – saker som organisasjonen vil orientere styret om.
- I tillegg til sakene i oversikten vil det til hvert møte legges fram følgende faste saker:
 - Innkalling, sakliste og godkjenning av protokoll fra forrige møte
 - Samlesak med orienteringer (inkl. oppdatert årshjul, referat fra drøftingsmøte, orienteringer fra rektor, ymse)

Rød skrift = ny sak tatt inn siden forrige versjon

Blå skrift = sak/tema endret plassering (flyttet/splittet/slått sammen el.) siden forrige versjon.

Type	Sak	Aktiviteter/Frister	Merknad
01/18 - 01. februar - Bergen			
S	Årshjul for styresaker 2018 (F)	KD – Tildelingsbrev (F)	
S	Strategiprosessen – Form og struktur på strategien		
S	Strømming fra styremøter		
B	Forretningsorden for styret ved Høgskulen på Vestlandet		
B	Oppnevning av sentralt ph.d.-utvalg for perioden 1.1.2018-31.12.2022		
B	Oppnevning av ny vararepresentant i forskningsetisk utvalg ved HVL i perioden 01.02.18-31.12.20		
O	Revidert delegasjonsreglement for HVL		
O	Lokale lønnsforhandlinger 2017 - orientering om resultat (F)		
O	Evaluering - OU-programmet		
02/18 – 7.-8. Mars - Førde			
S	Årsrapport HVL 2017 (inkl. årsplan 2018) (Vedtak) (KD-frist 15.mars) (F)	KD-frist: (F) 15.03: Innsending av • Årsrapport 2017 • Plan 2017 • Regnskap 2017 Styreseminar: Tema: Forskning ved HVL.	
S	Årsregnskap 2017 (inkl. internregnskap) (Vedtak) (KD-frist 15.mars) (F)		
S	Revidert budsjett 2018 (Vedtak) (F)		
B	Administrativ organisering ved HVL		
B	Rekruttering til administrative lederstillinger ved HVL		
B	Ledelsessystem for informasjonssikkerhet		
O	Retningslinjer for sidegjøremål i HVL		
S	Forskningsmelding HVL		
O	Årsmelding for Forskningsetisk utvalg 2017 (F)		
B	Oppstart av prosess for å undertegne Magna Charta Universitatum		
O	Årsrapport 2017 - Klagenemnda ved Høgskulen på Vestlandet(F)		
O	Årsrapport fra Læringsmiljøutvalget (LMU) (F)		
O	Studiebarometeret 2017 – Resultat for HVL (F)		
B	Oppnevning av studentrepresentant til skikkavurderingsnemnda		
O	Campusutvikling HVL – løypemelding nybygg Haugesund		
O	Campusutvikling HVL – status nybygg Sogndal og Bergen		
03/18 – 26. April - Bergen			
S	Prinsipp for senterstruktur		
S	Språkpolitisk plan		
B	Oppnevning av skikkavurderingsnemnd HVL, inkl. rapport skikkaansvarlige		

Type	Sak	Aktiviteter/Frister	Merknad
O	Hovedarbeidsmiljøutvalget for HVL - Årsrapport 2017 (inkl. sykefraværstall)		
O	Orientering om søkertall		
O	Rammer for lederutvikling HVL 2018-2023		
O	Status i beredskapsarbeidet		
B	Revisjonsplan for internrevisjon 2018		
O	Årsrapport fra Studentombudet 2017		
04/18 – 24. Mai (23. Mai?) - Bergen			
S	Eierskap/eierstyring i AS		
B	Oppretting av valgstyre for HVL		
O	Status for de nye grunnskolelærerutdanningene (F - hvert semester)		
S	Livslang læring - etter- og videreutdanning		
O	Status kompetansenivå (fagleg/fakultetsvise), og prosess for videre arbeid med strategisk kompetanseutvikling		
05/18 – 20.-21. Juni - Stord			
S	Eksternregnskap 1. tertial (F) (KD-frist 1. juni) Fullmakt	KD-frist: (F) 01.06: Innsending av - Regnskap 1. tertial 2018 - Styregodkjent Revisjonsberetning innen 01.07. Styreseminar: Tema: Strategisk plan.	
S	Internregnskap 1. tertial (inkl. status årsplan 2018) (F)		
B	Revisjonsberetning for regnskap HVL 2017 (F)		
S	Hovedprioriteringer studieportefølje 2019/2020 - drøfting (F)		
S	Studieportefølje – langsiktig (løypemelding)		
S	Strategi for HVL (Løypemelding)		
S	Beslutning senterstruktur		
S	Campusutvikling Haugesund vedtakssak		
O	Kvalitetssystem		
O	Orientering om arbeidet med humaniorameldingen		
B	Oppnevning av studentrepresentanter til skikkavurderingsnemnda (01.08.18-31.07.19) (F)		
B	Oppnevning av studenter til Høgskulestyret (01.08.18-31.07.19) (F)		
B	Oppnevning av (student)representanter til Klagenemnda (01.08.18-31.07.19) (F)		
B	Fullmaktsstruktur HVL, inkl. instruks for daglig leder og orientering om råd og utvalgsstruktur på institusjons- og fakultetsnivå		

Type	Sak	Aktiviteter/Frister	Merknad
06/18 – 30. august - Bergen			
O	Orientering om opptakstall		
S	Strategi for HVL (vedtak)		
O	Semesterrapport fra Studentombudet – Vår 2018		
B	Revidert mandat - Studentombud		
07/18 – 26.-27. Sept. - Sogndal			
S	Eksternregnskap 2. tertial (F) (KD-frist 1. okt)	KD-frist: (F) 01.10: Innsending av Regnskap 2. tertial 2018 Styreseminar: Tema: Oppstart årsplan 2019 og ROS-analyse.	
S	Internregnskap 2. tertial (inkl. status årsplan 2018) (F)		
S	Oppstart årsplan 2019 – drøfting/styreseminar (F)		
S	Internasjonaliseringsmelding		
O	Handlingsplan for lederutvikling, lederplattform		
08/18 – 25. Okt. - Bergen			
S	Innspill til KD - budsjett 2020 (F) (KD-frist 1. nov)	KD-frist: (F) 01.11: Innsending av Innspill til budsjett 2020 Aktivitet: Styret møter de tillitsvalgte	
O	Forslag til statsbudsjett 2019 (F)		
S	Innovasjonsmelding		
O	Styret møter de hovedtillitsvalgte (F)		
O	Studentenes helse- og trivselsundersøkelse (SHoT)		
09/18 – 28.-29. Nov. - Haugesund			
B	Det samla egenfinansierte studietilbudet med opptaksrammer for studieåret 2019-2020 for Høgskulen på Vestlandet (F)	Frist samordna opptak: (F) 01.12. Studietilbud/opptaksrammer 2019/2020. Styreseminar: Tema ikke satt.	
O	Rapport opptak 2018 (F)		
O	Orientering - akademisk kalender kommende studieår (F)		
S	Budsjett 2019 – vedtak (F)		
S	Utkast til årsplan 2019 (F)		
O	Status for de nye grunnskolelærerutdanningene (F - hvert semester)		
S	Studentrekruttering (gjennomstrømming/frafall/rekruttering –status og strategi)		

Tema/saker som ikke er tidfestet

- Personalpolitiske saker (System for arbeidsmiljøkartlegging (ARK) og rutiner for varsling (ink. Seksuell trakassering, Likestilling og mangfold., etiske retningslinjer for ansatte)
- Digitalisering i HVL
- Sak om eksponering av institutt og fagmiljø på hvl.no
- Evaluering/revidering av lokale forskrifter (studie, opptak)
- Strategiske regionale møtearenaer
- RSA - status og videre utvikling
- Utviklingsavtale med KD
- Samarbeid med nærings- og arbeidsliv

O-3/18-3 Nynorsk i lærarutdanninga – fråsegn frå Bergen Mållag

Nynorsk i lærarutdanninga

Bergen Mållag viser til at norskkunnskapane til lærarane er avgjerande for god undervisning i skule og barnehage. Me er difor urolege over situasjonen i dag med svært mange ufaglærte.

Dei ulike lektor- og lærarutdanningane må syta for at framtidige lærarar har god kompetanse både i nynorsk og bokmål. Slik kompetanse er også viktig for lærarar som ikkje skal undervisa i norsk, for di språkopplæring skjer i alle timar og i alle fag.

Bergen Mållag meiner difor at alle lærarar må få tilbod om etterutdanning i nynorsk. Ein eller fleire lærestader med lærarutdanning bør få eit nasjonalt ansvar for å sikra nynorsk i barnehage, skule og lærarutdanning. Bergen Mållag vil be statsrådene Jan Tore Sanner og Iselin Nybø om å oppmoda Høgskulen på Vestlandet til å ta på seg denne oppgåva, gjerne i samarbeid med Universitetet i Bergen, Høgskulen i Volda og NLA Høgskolen.

Hordaland Mållag

Bergen Mållag